

1. 主語・述語の関係をめぐって

§1. ～だ, ～である; ～だった, ～だろう

- a.** Москва.
Весна.
Зима.
Мороз и солнце.
Урок.
Перерыв.
Звонок.
Девять часов утра.
Двенадцать часов ночи.
Уже больше девяти часов. (= Уже десятый час.)
Свежее тихое утро.
- モスクワだ。
春だ。
冬だ。
凍^ひてつく寒さで日がさしている
授業です。
休み時間です。
ベルだ, ベルが鳴っている。
午前9時だ。
夜中の12時だ。
もう9時過ぎです。
すがすがしい, のどかな朝だ。
- b.** Вот наш дом.
- ほら, (これが)私たちの家です
(ほらここに私たちの家があります)。
Вот звонок.
- ほら, ベルだ (ベルが鳴っている, 鳴り出した)。
с. Была хорошая погода.
Был уже девятый час. (Было уже больше восьми часов)
- よい天気だった。
もう8時過ぎだった。
- d.** Будет хорошая погода.
Скоро будут летние каникулы.
- よい天気だろう。
もうすぐ夏休みだ。
- e.** 1)Хорошо. 2)Красиво. 3)Холодно. 4)Жарко. 5)Тепло. 6)Готово? 7)Открыто? — Нет, закрыто.
- 1)結構だ. 2)美しいね. 3)寒い. 4)暑い. 5)暖いね. 6)用意はできたかい. 7)(店は, 図書館は и т.д.) あいているかい. — いや, しまっているよ。

* 中性単数の述語からなる無人称文

f. 1)Стемнело. 2)Похолодало. 3)Теплеет. 4)Ужé кóнчилось? — Нет, тóлько что началóсь.

* 無人称動詞あるいは人称動詞の無人称的用法による無人称文

1)暗くなったね. 2)寒くなった. 3)暖かくなってきた. 4) (仕事は, 勉強は и т.д.) もう終ったかい. —いや, いま始まったばかりだ.

練習

- A) 1. 良い天気だ.
2. もう 10 時だ.
3. ほら, ゴーリキー通りですよ.
4. もう金曜日だ.
5. 時計は 7 時を過ぎていた.
6. ひっそりと静まりかえっている.
7. もうすぐ試験だ.

- B) 1. もう晩の 4 時だった.
2. まだ朝の 5 時だった.
3. もうすぐ土曜日だね.
4. 涼しくて, 気持のよい朝だ.
5. ほら, 飛行機だ.

8. もうすぐ授業だ.
9. ほら, もう駅ですよ (駅に着きましたよ).
10. 火事だ!
11. ひどい嵐だった.
12. たいへんな寒さだった.
13. 万雷の拍手が鳴り響く (бурный).
14. 山また山 (～だ～).

6. もうすぐ冬休みだ.
7. もうすぐ終りだ.
8. もう 7 時過ぎだった.
9. ひどい暑さだ.
10. もう晩秋だ.

§2. ～は～だ (1)

a. Москва — столица СССР.
Столица СССР — Москва.

モスクワはソ連の首都です.
ソ連の首都はモスクワです.

b. Он крупный учёный-историк.
Она сама доброта (мáтá олицетворённая доброта).

彼は大歴史学者です.
彼女は善良そのものだ.

c. Луна — это естественный спутник Земли.
Книга — это источник знаний.

月は地球の衛星である.
本は知識の源である.

d. Точность и краткость — вот

的確さと簡潔さこそ, 散文の第

- первое достоинство прѣзы.
- e. Жить — значить бороться.
- f. Что есть истина?
- g. Москв́а является столицей СССР.
 Столицей СССР является Москв́а.
 Он является авторитетом в математике.
- h. Паровѳз представляет собой очень сложную машину.
 Это представляет собой грубое нарушение Конституции.
 Кни́га представляет большой научный интерес.
- i. Расхо́ды составляют сѳмму в две ты́сячи рублѳй.
 Э́тот го́род не составляет исключения. (=Э́тот го́род не исключѳние.)
- j. Петербу́рг был столицей Росси́и.
 Столицей Росси́и был Петербу́рг.
 Он был хоро́шим студѳнтом.
 Он был хоро́ший о́тец.
- 一の長所である (であらねばならぬ).
 生きることは、すなわち闘うことである (人生は闘争なり).
 真理とは何か。
 モスクワはソ連の首都です。
 ソ連の首都はモスクワです。
 彼は数学の権威です。
 蒸気汽関車は非常に複雑な機械である。
 これは露骨な憲法違反である。
 この本は学問的に非常に興味深い。
 費用は総額 2,000 ルーブルである。
 この町も例外ではない。
 ペテルブルグはロシヤの首都だった。
 ロシヤの首都はペテルブルグだった。
 彼はよい学生だった。
 彼はよき父であった。

練習

A) 1. フランスの首都はパリです。

2. パリはフランスの首都です。

3. 彼は偉大な① 経済学者です。

A) ① выдающийся/крупный

4. 日本語は私の母国語です。
5. 日本は工業先進国です。
6. 人間にあって一番大切なもの②は、生命である。
7. 直線は2点の最短距離③である。
8. 磁気④と電気はエネルギーの一種⑤である。
9. 地球から月までの距離はほぼ380,000キロである。
10. 働くことと遊ぶことは別物だ⑥。
11. 東京駅は、東京の表玄関⑦である。
12. 京都は観光⑧のメッカ⑨で1年に1,000万もの日本人や外国人がやってくる。
13. 環境の影響というものは偉大なものだ。
14. 夏休みって、いいもんですね。
15. 言語は人間と人間との交流手段⑩である。
16. 勤労こそ、人間の生活における喜びの源⑪である。
17. 学位論文というのは、真剣な仕事である。
18. 地質学は地球の構造⑫に関する科学である。
19. レモンはこの辺ではたいへん珍しいもの⑬である。
20. 知は力なり。
21. 文⑭は人なり(人、それは文である)。
22. ソ連でもっとも普及しているスポー

- ツはサッカーである。
23. 日本は地震国である。
24. 水素は無味無臭の気体である。
25. 日本は何と言っても⑮山国である。
26. 哺乳類⑯というのは、自分の子を乳で育てる⑰動物のことである。
27. この参考書のねらいは、ロシヤ語を自由に話すことができるような力をつけることである。
28. 綿花はウズベキスタン⑱の主要農産物である。
29. 熱はエネルギーの一形態⑲である。
30. 彼は何よりもまず⑳人間であり、その次に学者だった。
31. 茶道㉑と生花㉒は日本の伝統芸術㉓です。
32. 子供は子供。
33. 丸の内は東京のウォールストリート㉔で、日本のビジネスの中心地である。
34. 人生なんて空しいものだ。
35. 彼からの手紙は非常な喜びである。
36. 彼のノーベル賞受賞㉕は朗報である。
37. 間違いの訂正ということはなかなかむずかしいことだ。
38. この帽子は流行の最先端㉖を行く。
39. これは最新技術㉗である。
40. 友人たちが顔を合わせるというのは㉘たいへんな喜びである。

② дорогой ③ кратчайшее расстояние ④ магнетизм ⑤ вид ⑥ одно дело ~, другое ~ ⑦ парадный вход в ~ ⑧ туризм ⑨ мекка ⑩ средство общения ⑪ источник ⑫ строение ⑬ редкость ⑭ стиль ⑮ преимущественно ⑯ млекопитающее ⑰ кормить молоком ⑱ Узбекистан ⑲ форма ⑳ прежде всего ㉑ чайная церемония, церемония чаепития ㉒ «икэбана», аранжировка живых цветов ㉓ традиционный вид искусства ㉔ токийский уоллстрит ㉕ присуждение Нобелевской премии ㉖ последний крик моды ㉗ последнее слово техники ㉘ когда друзья встречаются

- B) 1. キエフはウクライナの首都です。
 2. 太陽はエネルギーの源である。
 3. 炭酸ガス①は植物の食物②である。
 4. 月は惑星ではなく、地球の衛星である。
 5. 日本は島国③である。
 6. スポーツは最上のレクリエーション④です。
 7. 一番重要な電力源⑤は水である。
 8. 冬は一番つらい季節です。
 9. 和⑥, 差⑦, 積⑧, 商⑨というのは、算数の概念⑩である。
 10. 彼女の疑い深い性質⑪が彼のふしあわせの原因⑫だった。
 11. この言葉⑬は彼がいかに不誠実であるか⑭ということの、いま一つの⑮裏付け⑯である。
 12. ソヴィエトの土を踏んだ時の⑰最初の印象はいかが⑱でしたか。
 13. スケート⑲は私の最も好きなスポーツ⑳だ。
 14. 月では人間の体重㉑は地球上での6分の1である㉒。
 15. 天体物理学㉓というのは科学の新しい分野㉔である。
 16. 無線通信㉕の発明は、科学の発展に

- おける一大②であった。
 17. 水銀は液体㉖ですか固体㉗ですか。
 18. 一番大きな天体㉘は何ですか。
 19. アルミニウムは㉙もっとも軽い金属の一つである。
 20. 生命の起源は、生物㉚の最も重要な問題の一つである。
 21. 魚は日本人の食生活に㉛って㉜主要な蛋白源㉝である。
 22. 水素爆弾の製造はもはやアメリカの専売ではない㉞。
 23. それは私には初耳㉟であった。
 24. 彼は何事においても私の正反対㊱だ。
 25. 東京の夏はどんなものですか㊲。
 26. 彼が交通事故で死んだのは㊳事実だ㊴。
 27. 交通事故㊵の主要な原因は、スピード違反㊶に危険な追い越し㊷と酔っ払い運転㊸である。
 28. ベトナムでのアメリカの侵略行為は依然として㊹世界平和にとって脅威㊺である㊻。
 29. インドシナで平和を回復するための唯一の方法㊼は、この地域からアメリカ軍が撤退すること㊽である。

B) ① углекислый газ ② пища ③ островной ④ отдых ⑤ источник электроэнергии ⑥ слагаемое ⑦ вычитаемое ⑧ множимое ⑨ делимое ⑩ понятия ⑪ мнительный характер ⑫ причина того, что он ~ ⑬ Эти слова ⑭ неискренность/то, как он ~ ⑮ ещё одно ⑯ подтверждение ⑰ ступить на советскую землю ⑱ какое первое впечатление у кого ⑲ катание на коньках ⑳ вид спорта ㉑ вес человека ㉒ равный одной шестой ㉓ астрофизика ㉔ отрасль ㉕ радиотелеграф ㉖ большой шаг вперёд в чём ㉗ твёрдое тело ㉘ небесное тело ㉙ биохимия ㉚ в питании японцев ㉛ источник протеинов ㉜ не являться монополией ㉝ новость ㉞ во всём полная кому противоположность/совсем другой ㉟ бывать ㊱ погибнуть в уличной катастрофе ㊲ факт, что ~; является фактом (то), что ~ ㊳ несчастные случаи на дорогах ㊴ превышение скорости ㊵ обгоны ㊶ вождение в нетрезвом виде ㊷ по-прежнему ㊸ угроза миру во всём мире ㊹ представлять/являться/оставаться ㊺ единственный путь восстановления мира ㊻ вывод американских войск

30. この本は、問題を今日的な観点から④⑤検討しようとする④⑥初めての試み④⑦である。
31. これが日本的物の考え方④⑧の本質である④⑨。
32. スイスは観光国だ④⑩。
33. レニングラードはその頃まだペテルブルグだった。
34. この試みはきびしい自然④⑪に対する大胆な挑戦④⑫である。
35. 羽田は日本の空の玄関④⑬である。
36. 軽井沢は伝統的な（典型的な）保養地④⑭である。
37. 日本の石炭産業④⑮の将来④⑯は暗い④⑰。
38. 新潟は米の本場④⑱である。
39. 都市の騒音防止④⑲は、現代におけるもっとも差し迫った問題④⑳の一つだ。
40. 私は船旅④㉑が初めて④㉒だった。
41. 北海道では零下10度④㉓は珍しくない④㉔。

§ 3. ～は～だ (2)

- a. 1) В чём причина его смерти? 1)彼の死因は何か。
2) В чём (состоят) его обязанности? 2)彼の義務というのとは何か。
- b. Наша задача заключается (мáта состоит) в том, чтобы повысить урожайность. われわれの課題というのとは、収穫を高めることにある。
- c. Эти меры свóдятся в основнóм к вторжéнию америкáнских войск в Камбóджу и усилéнию бомбардирóвок территóрии ДРВ. これらの処置というのとは、要するに、アメリカ軍のカンボジヤ侵攻と北爆強化のことなのである。
- d. 1) Какого éто цвёта? 2) Мы с ним одногó мнénия. 3) Он высóкого рóста. 4) Его отéц стáрого заkáла. 1)それは何色ですか。2)私と彼とは同意見です。3)彼は背が高い。4)彼の父は昔かたぎの人だ。

• 述語生格

④⑦ с позиций ны́нешнего дня ④⑧ рассмотреть ④⑨ пёрвая попы́тка ④⑩ япо́нский склад ума ④⑪ составлять су́щность ④⑫ страна́ (развитóго) тури́зма ④⑬ сурóвая приро́да ④⑭ дёрзкий вы́зов чему́ ④⑮ «возду́шная прихóжая» чего́ ④⑯ традициóнно/типично/курóртное мéсто ④⑰ уго́льная промышле́нность ④⑱ бу́дущее ④㉑ мра́чное ④㉒ крупный произво́дитель риса/райón крупного произво́дства риса/знаменитый чем ④㉓ борьба́ с шу́мом в городáх ④㉔ о́страя пробле́ма ④㉕ пла́вание на парохо́де ④㉖ для когó но́вость/впер-вые ~ ④㉗ де́сять гра́дусов моро́за ④㉘ обы́чное явлéние

e. 1) Она́ сегодня́ о́чень краси́ва.
2) Он здоро́в. 3) Она́ больна́. 4)
Ва́нна гото́ва.

• 形容詞短語尾

f. 1) Стака́н по́лон воды́. 2) Во́лга
бога́та ры́бой. 3) Учи́тель дово́лен
успе́хами свои́х ученико́в. 4) Но́-
вый зако́н далёк от иде́ала.

• 述語の形容詞は、補語をとるとき必ず短語尾形。

g. 1) Пла́тье узко́. 2) Руба́шка ве-
лика́ для меня́. 3) Сапоги́ малы́.

• 形容詞短語尾は、～であり過ぎる、の意味を持つ。

h. 1) Како́ва цель ва́шей поёздки?
2) Како́в хими́ческий си́мвол се́ры?
3) Како́ва ва́ша профе́ссия (= Кака́я у вас профе́ссия?) 4)
Како́в он ро́стом?

i. 1) Како́е са́мое холо́дное вре́мя
го́да? 2) Како́е са́мое глубо́кое
о́зеро в Япо́нии?

j. 1) Рабо́тать на бла́го наро́да —
большо́е сча́стье. 2) Жизнь про-
жи́ть — не по́ле переи́ти. 3)
Ли́шнее говори́ть — де́лу вреди́ть.

• 不定法

k. 1) Геро́й это́ тот, кто побежда́ет
смерть. 2) Са́мый приятный сюрп-
ри́з — это́ то, что они́ пришли́. 3)
Это́ мой друг, о кото́ром я вам
расска́зывала.

• 述語の名詞、代名詞が修飾語をとる場合

1) 彼女は今日とてもきれいだ。
2) 彼は健康だ。3) 彼女は病気
だ。4) 風呂の用意はできている。

1) そのコップは水で一杯だ。2)
ヴォルガには魚が沢山いる。
3) 先生は自分の生徒たちの成
績に満足している。4) こんどの
法律は理想から程遠い。

1) そのワンピースはきつすぎ
る。2) そのシャツは僕には大
きすぎる。3) 靴はきゅうくつ
だ。

1) あなたの旅行の目的は何です
か。2) 硫黄の化学記号は何で
すか。3) あなたの職業は何で
すか。4) 彼の身長はどのくら
いありますか。

1) 一番寒い季節は何ですか。2)
日本で一番深い湖は何です
か。

1) 国民のために働くということ
は大きな喜びである。2) 人生
を生きるということは、野原
を横切ることではない。3) 余
計なことをしゃべるというこ
とは、事を仕損ずることであ
る(口は禍のもと)。

1) 英雄というのは死を克服する
人のことである。2) 一番うれ
しいことは、彼らが来てくれ
たことです。3) これがあなた
にお話した私の友人です。

I. 1) Он работает врачом в этой больнице. 2) Я учусь в Московском университете на втором курсе. 3) Он состоял членом Академии наук.

1) 彼はあの病院の医師だ。2) 私はモスクワ大学の2年生です。3) 彼は学士院会員だった。

練習

A) 1. 何が厄介①なんだ？

2. ルージンの不幸は、彼がロシヤを知らないことにある②。

3. 京都はいつ行ってもよい③。

4. 世界一周旅行をすることが彼女の宿願④であった。

5. この椅子はその机と色がマッチしている⑤。

6. 私と彼女とは同じ年です⑥。

7. この飛行機は何型ですか⑦。

8. その自転車はどこのか社のですか⑧。

9. 彼らは私のことを非常に高く評価してくれます⑨。

10. 彼は非常にうぬぼれている⑩。

11. 僕と君とは、ちょうど魚と水のような仲である。

12. こんな短い期間に報告を準備するなんて、容易なことではありませんね⑪。

13. ジェット機というのは、まるで稀妻みたいなものである⑫。

14. 泳ぎをおぼえるということはなかなか容易なことではない⑬。

15. 彼女の目的というのはフランス語をマスターする⑭ことであった。

16. もしかしたら⑮、このニュースはあなたにとってはもうニュースではないかもしれない。

17. これは私がパリで最初にとった写真です。

18. これこそ、僕が長い間辛抱強く⑯探し求めてきたものです。

19. 日本で一番暑い季節といったら何月ですか。

20. 日本で一番高い山は何山ですか。

21. カメラはかねがね彼が欲しがっていたものだ。

22. あなたこそ、私の待っている人です。

23. この道は昨日僕たちが通った道ではない。

24. 料金⑰は距離と車輛の等級によって違う⑰。

25. 毎日通勤するとなると⑱、交通費はわれわれにとって大きな負担だ⑱。

26. 車の用意はもうできておりますよ。

A) ① сложность / трудность ② состоять в чём ③ в любое время года ④ давнишняя мечта ⑤ одного тона с ~ ⑥ 述語生格を使え ⑦ какой тип ⑧ какая марка ⑨ самого высшего мнения о ком ⑩ 前題を参考に ⑪ не легко / нелёгкая задача / задача, не из лёгких ⑫ как / словно / будто ⑬ не так просто / не такая уж простая вещь ⑭ овладеть ⑮ может быть ⑯ упорно ⑰ стоимость проезда, поездки ⑱ быть различным в зависимости от чего ⑲ при ежедневных поездках на работу ⑳ составлять тяжёлое бремя

27. アメリカ軍のラオス駐留①がインドシナ半島に関するジュネーブ協定②に違反しているということは事実である③。
 28. 君にはこの仕事は難し過ぎる④。
 29. 水が冷た過ぎて泳げない⑤。
 30. 樹木は雨でぬれていた⑥。
 31. 君がちょくちょく授業を休む理由は

何ですか。

32. 間違いは私が腹を立ててしまったことだ。
 33. 日本の国土の大部分⑦は山である⑧。
 34. 旅行の喜び⑨はまず第一に⑩忙しい日常⑪から解放されること⑫にある。
 35. 度重なる⑬本土上空⑭での航空機事故の原因は何か。

- B) 1. この地方の経済を支えているのは①農業と観光産業②である③。
 2. どうしたというのですか。
 3. 彼の財産④といえは本ばかりだ⑤。
 4. どこが違う⑥ののですか。
 5. 彼の宿願というのとは小説の主人公になることです。
 6. 世界で一番高い山は何ですか。
 7. 世界で一番長い川は何ですか。
 8. あなたの時計は何製ですか⑦。
 9. 彼は私たちと同じ意見なのですか。
 10. 彼は40がらみ、中脊で⑧やせぎすだった。
 11. ワンピースには色々な型⑨がある⑩。
 12. この道路は車が通るにはせますぎる。
 13. このミニスカート⑪は君には短かすぎるよ。

14. 愛国者というのは、祖国につかえる人のことだ。
 15. 問題は彼が行くかどうかですよ。
 16. 彼の成績⑫はどうですか⑬。
 17. 働かざるものは、食うべからず（働かない人は食えない）。
 18. 今の彼女は、昔⑭の彼女ではない⑮。
 19. 両親が彼の留年⑯を知った時の悲しみ⑰と落胆⑱はいかばかりであったろうか⑲。
 20. あの人たちは君と同じような考え方⑲の人たちですよ⑲。
 21. その事実を知ってから⑳私たちは彼を見直す㉑ようになった。
 22. こんな買物㉒はお金を捨てるようなもの㉓です。
 23. 彼はエネルギーで決断力のあ

① присутствие/пребывание ② Женевские соглашения по Индокитаю ③ Факт то, что ~ ④ 短語尾を使え ⑤ 短語尾を使え. 理由はコロン, потому что ~, так как ~ ⑥ 短語尾を使え ⑦ подавляющая часть территории ~ ⑧ занный чем ⑨ радость путешествия ⑩ первая ⑪ повседневная суета ⑫ избавление от чего ⑬ частый ⑭ над собственно Японией

B) ① основа экономики ② «туристская индустрия» ③ —を使え. ④ имущество ⑤ また заключаться を使え ⑥ разница ⑦ какая марка ⑧ 以上, 述語生格を使え ⑨ фасон ⑩ 述語生格 ⑪ мини-юбка ⑫ успеваемость/отметка/оценка/результат/успехи и т.д. ⑬ каков, какой を使って ⑭ в прежние годы/раньше ⑮ не тот, какой ~ ⑯ остаться на второй год ⑰ огорчение ⑱ разочарование ⑲ каков ⑳ такой же образ мыслей ㉑ 述語生格 ㉒ с тех пор, как ~ ㉓ стать лучшего мнения о ком ㉔ эта покупка ㉕ бесполезная трата чего

る㊦人だった。

きわめて安い㊦ことにある。

24. 日本の企業が韓国に目をつけている
原因㊦の一つは、当地の㊦労働力㊦が

25. 日本では秋は読書の季節㊦である。

§ 4. ～は～だ (3)

* 日本語では主語でも、ロシア語ではそうでないもの、あるいはその逆。

a. 1) Нас пятеро (товарищей). 2) Скóро нас остáлось (мáтá стáло) тóлько чéтверо. 3) Их одíннадцать чéловéк. 4) Тaкíх прíméров (слýчаев) мнóго.

* 数に関して

1) われわれは5人(の仲間)だ。2) そのうちにわれわれは4人になってしまった。3) 彼らは11人だ。4) そうした例は多い。

b. 1) Домóв всегó два. 2) Тaкíх курóртов в странé тóлько одíн. 3) Водíтелей (нет) ни одногó. 4) Тaкíх людéй одíн на миллиóн.

* одíн, два и т.д. が意味上の述語になるとき、その意味上の主語は複数(ただし、数えられるものにかぎる)でよい。

1) 家はたった2軒しかない。2) そうした保養地は国内に1つしかない。3) 運転手は1人もいない。4) そうした人は100万人に1人しかいない。

c. 1) Скóлько е́му лет? 2) Ей т́ридцать лет. 3) Мне испóлнилось двáдцать пять лет. 4) Им пошёл 31-й год. 5) Е́му под (за) шéсть-десáт.

* 年齢について

1) 彼はいくつですか。2) 彼女は30才だ。3) 私は満25才になった。4) 彼らは数え年31才になった。5) 彼は60近くだ(を越えている)。

d. 1) Зде́сь теплó. 2) В кóмнате хóлодно. 3) Ей неприя́тно. 4) Тепéрь ужé пóздно.

* 無人称文で

1) ここは暖かい。2) 部屋の中は寒い。3) 彼女は不快に思っている。4) 今はもうおそい。

e. 1) Мне везёт. 2) Их убíло мóблней. 3) Меня́ укачáло. 4) Лóдку

1) 俺はついているぞ。2) 彼らは雷にうたれて死んだ。3) 僕は

㊦ скóрый на решéния ㊦ причíна прíстального интерéса к Ю́жной Корéе
㊦ мéстный ㊦ рабóчая сíла ㊦ исклúчительная дешéвизна ㊦ порá чтéния

снесло течением.

乗物に酔ってしまった。4)ボートが流れに押し流された。

f. 1) Мне не спалось. 2) Ей не работалось.

1) 僕は眠れなかった。2) 彼女はとも仕事が進まなかった。

g. 1) Егó не́ было дома́. 2) На не́бе не́ было ни о́блака. 3) Ужé бо́льше неде́ли не́ было дождя́.

1) 彼は家にいなかった。2) 空には雲一つなかった。3) もう一週間も雨が降らなかった。

* 否定形で

h. 1) Как вас зову́т? 2) Меня́ зову́т Накамура. 3) Ей не ве́рят. 4) Егó уби́ли сего́дня но́чью.

1) あなたのお名前は、2) 私は中村といいます。3) 彼女は人に信用されていない。4) 彼は今朝未明に殺された。

* 不定人称文

i. 1) У неё (высо́кая) температу́ра. 2) У него́ си́льный ка́шель. 3) Сего́дня у него́ де́нь рождéния. 4) У вас е́сть температу́ра?

1) 彼女は高い熱を出している。2) 彼はひどい咳だ。3) 今日は彼の誕生日だ。4) あなたは熱がありますか。

* у когó+(есть)+名詞

j. 1) Сего́дня хоро́шая пого́да. 2) Вче́ра бы́ла бу́ря. 3) За́втра бу́дет дождь.

1) 今日は良い天気だ。2) 昨日は嵐だった。3) 明日は雨だろう。

* 副詞+(есть)+名詞

k. 1) Как у вас с руко́й? 2) У меня́ ту́го (мáта трóдно) с де́ньгами. 3) В го́роде по́ка о́чень пло́хо с кана́лизацией. 4) Сейча́с в То́кио о́чень трóдно с жильём. 5) В э́том клáссе о́чень пло́хо с успева́емостью.

1) (怪我した)手の具合はいかがですか。2) 僕は今、金に困っている。3) 町はまだ下水設備がよくととのっていない。4) 東京はいま住宅難だ。5) この学年は成績が悪い。

練習

Λ) 1. れわれは大勢いた。

2. 彼らは少人数だった。

3. 電車がすいた(電車の中は人が少く

なった。

4. こうしたケース①は沢山ある。
5. 家は 1,000 軒ほどあった。
6. 全部で御家族は何人ですか（あなたの家族には何人の人がいるか）一両親、兄、妹、私の 5 人です。
7. この赤ん坊はまだ、たったの② 3 カ月です。
8. 1 カ月は何日ですか。
9. 町はいつも水不足だ③。
10. 東京はその頃食料難だった④。
11. 今日は何曜日ですか—今日は水曜日です。
12. 今日は何日ですか—今日は 8 月 23 日です。
13. あと 2 週間で⑤ 彼は満 30 才だ。
14. 7 月 20 日で彼女は満 17 才になりました。
15. 犬は嗅覚が鋭い。
16. 負傷者は心配するほどのこともなかった（負傷者のところには深刻なことは何もなかった）。
17. 彼はユーモアがある。
18. うん、仕事の方は相変らずさ⑥。
19. 彼は金ぐりがつかなくて困っている

よ。

20. 観光客は全部で 100 人もいた。
21. 今日はどうも仕事ははかどらない。
22. 夕方頃は混みますよ。
23. 私を入れて⑦ みんなで 4 人しかいなかった。
24. 最初希望者⑧ は全部で 20 人という少数だった。
25. 彼はもう 60 をとっくにこえていた⑨。
26. 彼はまだ 60 になっていなかった。
27. ヒトラーは 1 人で沢山だ⑩。
28. 私たちは 2 人⑪ 兄弟だった。
29. 希望者は全部で 3,000 人ほどいることがわかった⑫。
30. 私はここが気に入っている。
31. まだ 5 時になっていない。
32. あのホテルは高い⑬。
33. 彼は短距離選手だ⑭。
34. この 2 冊の本では足りない⑮。
35. 本が 2 冊足りない⑯。
36. 200 人以上の労働者を持つ⑰ 企業はこの町にたった 30 しかない。
37. 彼はライバル⑱ に事欠かなかった⑲。
38. ロシア語を知っている⑳ というだけでは不十分である。

- B) 1. お金のほうはどうだい？
2. 電車が混んできた。
 3. 今キューバでは収穫がはかばかしくない㉑。
 4. うちの学校では例年学生が留年するケース㉒が多い。

5. 僕は別に変った㉓ こともない。
6. 僕は時間がきつんだよ㉔。
7. 仕事は順調にいってますよ。
8. 切符の方はどうもうまくゆかない㉕。
9. お父さんは心臓の具合が悪い。

① слўчай ② всего/лишь/только ③ не хватать чего/あるいは c+名詞を使え ④ c+生格を使う ⑤ через/без ⑥ c+造格を使う ⑦ включая меня/считая меня ⑧ желающий ⑨ перевалить за ~ ⑩ достаточно ⑪ двое ⑫ оказалось ⑬ цены стоят очень дорого ⑭ на короткие дистанции 短距離をかける ⑮ мало/недостаточно ⑯ не хватает ⑰ имеющий более 200 рабочих ⑱ соперник ⑲ у кого нет недостатка в чём ㉑ знание чего
B) ① c+造格 ② слўчай, когда ~ ③ особый ④ не хватать/c+造格 ⑤ c+造格

10. 彼女はあと 1 週間で満 20 才になります。
 11. 彼はもう 90 代だった⑥。
 12. まだ 8 時になっていない。
 13. われわれはたった 3 人になってしまった。
 14. 部屋の中は暖かくて気持がよかった。
 15. 森の中ははじめじめして、寒かった。
 16. 通りはすでに暗く、人気がなかった⑦。
 17. 僕は寒けがする⑧。
 18. 僕は吐き気がしてしかたがない⑨。
 19. 新しい外套を着て彼女はとても暖かった。
 20. この人と一緒にいると⑩、ぼくはとても退屈です。
 21. 朝方など僕の部屋は毛布 1 枚では⑪とても寒くなる時がある⑫。
 22. 山の中では日が暮れるのが⑬早い。
 23. 彼は正直者といわれている。
 24. 346 ある日本の大学のうち、授業料の 1 部⑭を国が負担してくれる⑮国立大学⑯は、全部で 74 校しかない。
 25. これだけのお米では⑰ 1 週間分⑱にしかない。
 26. このお金ではとても生活していけない⑲。
 27. この学力⑳ではとても大学に入れない㉑。

§ 5. ～のは～だ；～とは～だ

- a. 1) Тебѣ опасно идѣти туда одному. 2) Мне жаль расставаться с вами. 3) Переводить этот текст без словаря очень трудно.
 1) 一人でそこへ行くのは危い。
 2) あなたとお別れするのが残念です。3) このテキストを辞書なしで訳すのは難しい。
- b. 1) Америку открыл Колумб. 2) В последний раз я видел его в Токио в 1956 году. 3) Книгу принёс мой ученик.
 1) アメリカを発見したのは、コロンブスです。2) 最後に彼と東京であったのは 1956 年のことです。3) 本を持って来てくれたのは、私の生徒です。
- c. 1) Хорошо, когда в комнате порядок. 2) Нехорошо, когда форма не соответствует содержанию.
 1) 部屋が片づいているのはよいものだ。2) 形式が内容に一致しないのはよくないことだ。

⑥) идѣти; девятый десяток ⑦) пустынно ⑧) знобить ⑨) тошнить ⑩) с этим человеком, в обществе с этим человеком ⑪) под одеялом ⑫) бывать ⑬) темнеть ⑭) часть расходов на что ⑮) оплачиваться чем ⑯) где～でつない ⑰) такое количество риса ⑱) хватать на～ ⑲) не хватать на жизнь ⑳) эти знания ㉑) недостаточно, чтобы～

- d. 1)Хорошо́, что он прие́хал. 2) Жаль, что она́ не пришла́. 3) Стáнно, что она́ не сдала́ экза́менов. 4)Удивительно́, что он поёхал уч́иться в Москвú.
- e. 1)Я о́чень рад, что она́ пришла́. 2)Я удивлён, что твой брат так поступа́ет.
- 1)彼が来てくれたとは結構なことだ。2)彼女が来ないとは残念だ。3)彼女が試験に合格しなかったとは不思議だ。4)奴がモスクワに留学したとは、驚いた。
- 1)彼女が来てくれたとは大変うれしい。2)君の弟がこんなことをするとは、驚いた。

練習

- A) 1. 電車の窓から首を出す①のは非常に危い。
2. チャイコフスキーが生れたのは、1840年です。
3. 戦争と平和を書いたのは、レフ・トルストイです。
4. 交通機関②が動き出すのは、朝何時ごろですか。
5. この前③彼女に会ったのは、土曜日です。
6. そこへ行くのはよしたほうがよい④。
7. 彼が来たのは金曜日です。
8. 息子が落第するとは情けない⑤。
9. 100まで生きる人は少い。
10. 私が彼に会うのは1週間後です。
11. 財布のなかにたった100円とは情けない⑥。
12. 久しぶりに⑦息子から手紙を貰うというのは、なかなかよいものだ。
13. 100才まで生きるのは⑧容易でない。
14. この前ハノイに行ったのは1965年のことです。
15. その番組の司会をした⑨のは有名な俳優です。
16. 彼がノーベル賞を貰ったとは、朗報である⑩。
17. 彼が試験に落ちたのは当たり前だ。
18. お手伝いさん⑪を見つけるのは至難の業である⑫。
19. 青少年犯罪⑬が増加の一途をたどっている⑭とは、実に悲しいことである。
20. アメリカ人の軍服姿を見るのは非常に不快である。
21. 若い人が老人に席をゆずる光景は見ていて実に快よい⑮。
22. 隅田川が澄んだ川⑯になるのは、い

A) ① вы́сунуться ② транспóрт ③ в прóшлый раз/в послед́ний раз ④ не сове́тую/не рекомендо́ую ⑤ печа́льно/кака́я доса́да ⑥ печа́льно ⑦ по́сле до́лгого молча́ния ⑧ дожи́ть ⑨ ве́сти програ́мму ⑩ отра́дно/прия́тно ⑪ дома́шняя раба́тница/домраба́тница ⑫ о́чень т́рудно/нет ни́чего́ т́руднее, чем~ ⑬ престу́пность сре́ди молодёжи ⑭ всё растёт ⑮ ви́деть, смотре́ть, как~ ⑯ река́ с прозра́чной, чи́стой водо́й

つのことであろうか。

23. 言語を研究するということは、その

民族の言語のみならず文化をも研究することでもある。

B) 1. 日本にほとんど文盲①がいない
 ということは注目に値する②。

2. これで人助けができる③などと考え
 るのは馬鹿げている④。

3. ただ一つ、君たちに絶対⑤禁じてお
 きたいのは⑥、賭け事である⑦。

4. よほどの理由がないかぎり⑧若いも
 んのやることには口出ししない⑨、と
 いうのが私のやり方なのです⑩。

5. 広島といえば、かきである⑪。

6. 人間のものの見方が⑫環境⑬によっ
 て左右される⑭のは、仕方がないこと
 である⑮。

7. 父が明日立つといったのはまちがい
 です⑯、今日立つのですよ。

8. 時間はその報告を書きあげるのに十

分だった⑰。

9. あなたは、論文以外の仕事をする時
 間的余裕がありますか⑱。

10. そもそもの事の起りというのは⑲、
 彼がかつとなったことだよ⑳。

11. 革命前のロシヤで土地を所有してい
 たのは㉑一握りの㉒地主たちだった。

12. 冷凍食品は㉓長い間㉔保存する㉕こ
 とができます。

13. 授業の時間割㉖は友だちに聞くこと
 にします㉗。

14. この政策㉘は明らかに㉙憲法違反㉚
 である。

15. 所得倍増計画㉛なるものを唱えた㉜
 のは池田勇人である。

§ 6. ～(の)が～だ

a. 1) Наступила (また Пришла) 1) 春が来た。2) 初雪が降った。
 весна. 2) Выпал первый снег. 3) 3) 困ったことになった。4) 火
 Случилась беда. 4) Вспыхнул 事が起った。
 пожар.

B) ① неграмотный ② примечательно/характерно/заслуживает внимания, что ～ ③ это を主語にする; мочь; спасти; люди ④ глупо думать, что ～ ⑤ категорически ⑥ единственно, что я～—это～ ⑦ азартные игры ⑧ без достаточных оснований ⑨ ни в чём не мешать/не вмешиваться в ～ ⑩ вот правило, которым руководствуюсь ⑪ славиться знаменитыми улицами ⑫ взгляды человека ⑬ окружающая обстановка/среда ⑭ 環境が～に影響を与える ⑮不可避免地～する неизбежно ⑯ ошибся, сказав, что～ ⑰ времени вполне достаточно, чтобы～ ⑱ у кого хватает времени делать～ кроме～ ⑲ всё началось с того, что～ ⑳ рассердиться/выйти из себя ㉑ владеть ㉒ кучка ㉓ замороженные продукты ㉔ долго/продолжительное время ㉕ хранить ㉖ расписание занятий ㉗ узнать что у кого ㉘ политика ㉙ явно ㉚ нарушать ㉛ программа удвоения национального дохода ㉜ выдвинуть

＊この「～が」は初めて事象が成起したことを表わすが、この時自動詞だと上例の如く、主述の位置が転倒することが多い。

- b. В 1492 году Колумб открыл Америку. 1492 年 コロンブスがアメリカを発見した。
- c. 1) Твоя обязанность — поехать туда. 2) Его давнишняя мечта — совершить путешествие вокруг света. 1)そこへ行くのが君の義務だ。 2)世界一周旅行が彼の宿願だ。

練習

- A) 1. 電話が鳴って、当直①が受話器を取った②。
2. あなたの留守に③お客さんが見えました。
3. 風が吹きはじめ、草をゆるがした。
4. 静かな、暖い雨が降っていた。
5. 6月のはじめごろ庭のライラック④が咲きはじめた。
- B) 1. 人類の宇宙飛行という学者たちの年来の夢が実現した①。
2. いやなことはみな②忘れられて、明るいこと③、うれしいことだけが記憶に残った④。
3. 列車が到着し⑤、車輛から沢山の人をはきだされた⑥。
4. 彼女は一刻も早く娘に会いたくなっ
6. 1967年に東京、モスクワ間に直通の航空路⑦が開通された⑧。
7. 50年代の中頃、日本の近代建築は全盛時代を迎えた⑨。
8. 最近わが国では中国の現状に対する認識⑩が高まった⑪。
5. 彼女のところに電話を掛けると見知らぬ男が電話に出た⑫。
6. 最近政治のモラル⑬が低下しつつある⑭。
7. モスクワでは鮭の漁獲高⑮に関して日ソ漁業交渉⑯が行われていた。

A) ① дежурный ② взять трубку/подойти к телефону ③ без вас ④ сирень ⑤ прямое воздушное сообщение ⑥ установить/открыться ⑦ наступил расцвет ~ ⑧ понимание чего ⑨ вырасти/расти
B) ① осуществиться; ~ мечта: человек полетел в космос ② всё плохое ③ светлое ④ остаться в память ⑤ прийти, подойти ⑥ высыпать ⑦ ей захотелось ~ /у неё возникло сильное желание ~ ⑧ подойти к телефону ⑨ политическая мораль ⑩ падать/происходит процесс упадка чего ⑪ о норме улыба ~ ⑫ японо-советские переговоры

§7. ～は～(の)が～だ

- a.** 1) У него́ хоро́ший го́лос. 2) У слона́ хо́бот дли́нный. 3) У неё до́брый ха́рактер. 1)彼は声がよい. 2)象は鼻が長い. 3)彼女は性格がよい.
- b.** 1) Он хоро́шо пла́вает. (=Он хоро́ший пловец.) 2) Он пи́шет краси́во (=У него́ краси́вый по́черк / Он сла́вный каллигра́ф). 3) Он бы́стро бе́гает. (=Он хоро́ший бегу́н). 4) Он ма́стер на вы́думки. 1)彼は水泳がうまい. 2)彼は字が上手だ. 3)彼は足が早い. 4)彼はとん知がある.
- c.** 1) Он владе́ет перо́м. 2) Он облада́ет красноре́чием./～ да́ром ре́чи./Он красноре́чив./Он прекра́сный ора́тор. 1)彼は筆が立つ. 2)彼は弁舌が達者だ.
- d.** 1) Я не люблю́ (=ненави́жу, не терплю)его́. 2) Мне понра́вилась э́та кни́га. 3) Ему́ надо́ело ходи́ть в шко́лу. 4) Ей лень иди́ти туда́. 1)僕は彼がきらいだ. 2)僕はその本が気に入った. 3)彼は学校へ行くのがいやになった. 4)彼女はそこへ行くのがおっくうだ.
- e.** 1) Э́та ма́терия хоро́шо стира́ется. (=Э́та ма́терия хоро́шо перенóсит сти́рку). 2) У него́ роди́лся ребёнок. 3) У Ямамото жена́ лежи́т в больни́це. 4) У меня́ есть ли́шний биле́т. 1)この生地は洗いがきく. 2)彼は子供が生れた. 3)山本さんは奥さんが入院しています. 4)僕は切符が一枚余っている.

А) ① сообража́ть/облада́ть быстрото́й сообра́жения ② рассказыва́ть/расска́зчик/не блестя́ть в разгово́ре ③ шу́тник/гора́зд на шу́тки ④ лы́жник/ходи́ть на лы́жах ⑤ гото́вить; шить ⑥ сла́бый, не си́льный в чём; не дава́ться ⑦ легко́ усва́ивать язы́ки/легко́ дава́ться/спосо́бности к изу́чению языко́в, ～ к язы́кам и т.п.

練習

A) 1. 彼はしゃべり方が早い.

2. 彼は頭の回転が早い①.

3. 彼は話が面白い.

4. 私はロシヤ語をしゃべるのが下手だ.

5. 彼は話が下手だ②.

6. 彼は冗談が得意だ③.

7. 彼らはスキーが非常に上手だ④.

8. 彼女は料理(裁縫)⑤がうまい.

9. 僕は数学が不得手だ⑥.

10. 彼は外国語が得意だ⑦.

11. 彼は議論が大好きだ.

12. あなたはまだ勉強が足りない⑧.

13. 私は仕事が楽しかった.

14. 私はその本が必要だ⑨.

15. この家は倒壊の恐れがある⑩.

16. 私は部屋をきちんと⑪しておくのが好きだ.

17. 彼女はあいつのどこがいいのだろう⑫.

18. 彼は酒には目がない⑬.

19. あの家は窓が大きい.

20. パンはおいしいのが焼けました.

21. 計算はここが間違っている.

22. 僕は子供のことが必配です⑭.

23. 彼は絵がうまい.

24. 彼は才能がないわけではない.

25. その本はどこが面白かったのですか.

B) 1. 彼は基が強い①.

2. どこで君はそんなに泳ぎがうまくなったんだい②.

3. この問題は多勢の学者がとっ組んでいるが③, まだ完全には④解決されていない.

4. この頃彼女は着こなしがよくなったようだね⑤.

5. 彼はロシヤ語教育⑥の深い経験⑦がある.

6. あの人は顔色がとても悪いようだけれど⑧, どうかしたのですか.

7. 彼らは相変らず欠席が多い⑨が, こ

のままでは私は進級させる⑩つもりはない.

8. この地方はぶどうが名産で⑪, 東京へもぶどう酒を出荷しています.

9. あの人は正直なところがよい⑫.

10. 彼はこの世のすべてのものに対して関心⑬を失ってしまった⑭.

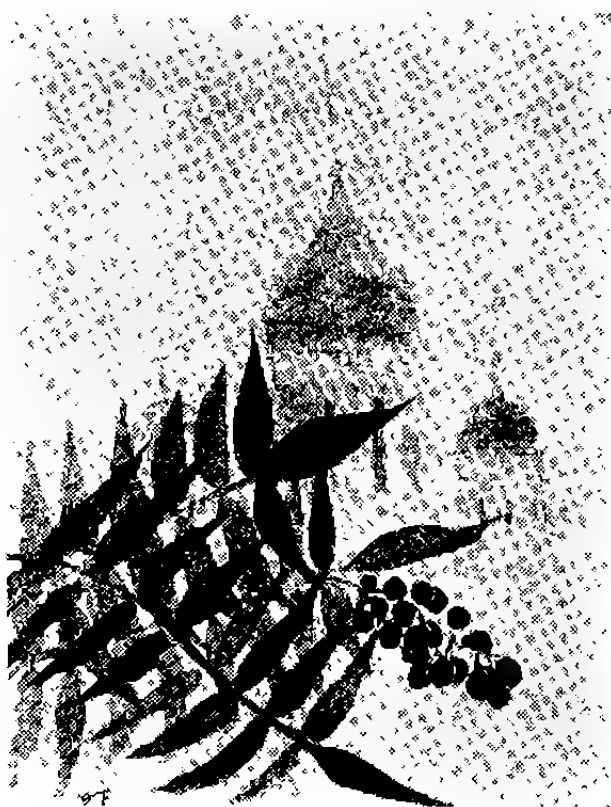
11. その病気が完全に治ったケース⑮は一つしか⑯知られていない⑰.

12. ニュージーランドは牧畜が盛んだ⑱.

13. 老人は若い頃を思い出す⑲のが好きだ.

⑧ máло, недостатóчно учитьсá ⑨ ну́жен/ну́жно/на́до ⑩ грози́ть разнообра́зиться/есть, существу́ет о́пасность, что ~ /мочь ⑪ поря́док ⑫ нахо́дить что хоро́шего ⑬ люби́ть/охо́тник ⑭ боя́ться за ко́го

B) ① хоро́ший игро́к во что ② научи́ться так хоро́шо ~ ③ изуча́ть ④ не впло́нне ⑤ ста́ть хоро́шо одева́ться, одева́ться со вку́сом ⑥ преподава́ние/обуче́ние ⑦ большо́й о́пыт че́го ⑧ плохóй вид/вы́глядеть ~ ⑨ ча́сто пропуска́ть ~ ⑩ переве́сти на сле́дующий курс ⑪ сла́виться знамени́тыми виногра́дами ⑫ це́нить за что ⑬ интере́с ко все́му на све́те ⑭ потеря́ть, у ко́го пропа́сть ~ ⑮ слúчай пóлно́го выздоровле́ния ⑯ еди́нственный ⑰ изве́стен ⑱ развитóе животно́водство の|国|/процвета́ть/разви́т ⑲ вспо́минать свои́ молоды́е го́ды

2. 動作の行われ方

§1. ～しはじめる

- a.** 1)Он на́чал писа́ть писа́мо. 2) Он ста́л чита́ть. 彼は手紙を書き始めた。彼は読み始めた。
- b.** 1)Пóезд пошёл. 2)Ма́льчик побежа́л. 3)Кора́бль поплы́л на о́стров. 1)列車が走り出した。2)少年が駆け出した。3)船が島に向かって出航した。
- c.** 1)Она́ заговори́ла. 2)Лес зашумéл. 3)Соба́ка зала́яла. 4)Он́и замолча́ли. 5)Мы затанцева́ли. 6)Мяч запры́гал. 7)Мать забеспоко́илась. 8)Мо́ре заволновáлось. 9)Сёрдце заби́лось/заколот́илось/. 1)彼女は話し始めた。2)森がざわめき始めた。3)犬が吠え始めた。4)彼らは黙りこんだ。5)私たちは踊り出した。6)ボールがバウンドし始めた。7)母が心配し出した。8)海が荒れ始めた。9)心臓がドキドキし始めた。
- d.** Я бу́ду есть. 2)Я бу́ду чита́ть кн́и́гу. 1)さあ食べ始めよう。2)本でも読むとするか。
- e.** 1)Он приня́лся чита́ть (петь). 2)Я приня́лся за кн́и́гу. 1)彼は読書にとりかかった(歌いだした)。2)その本を読み始めた(書き始めた など)。
- f.** 1)Он взя́лся перевести́ э́ту кн́и́гу. 2)Мы взя́лись за рабо́ту. 1)彼はその本を翻訳し始めた。2)われわれは仕事にとりかかった。
- g.** 1)Он присту́пил к чтéнию. 2)Он сел за кн́и́гу (рабо́ту). 1)彼は読書し始めた。2)彼は坐って本を読み始めた(仕事をし始めた)。
- h.** Он взял да и побежа́л. 彼はだしぬけに駆け出した。
- i.** 1)Он ну крича́ть. 2)И но́вые 1)彼は怒鳴りだした。2)そして

- друзья́ ну обнима́ться, ну целова́ться. 新しい友人たちは抱きあったり、接吻したりし始めた。
- j.* Онí дава́й его́ бить, а я бежа́ть. 彼らは彼をぶんなぐり始めたが私は一目散で逃げ始めた。
- k.* Как (он) вско́чит, да как стукнет кулако́м по столу́. 急にとび上って机をげんこつで叩いた。
- l.* Он пусти́лся бежа́ть со всех ног. 彼は全速力で駆け出した。
- m.* Онí пошли́ спóрить. 彼らは口論し始めた。

* 以上の表現は口語、あるいは俗語的である。

練習

- A) 1. 私はその論文の執筆にとりかかった。
2. 彼の姿を見て彼女の心臓は高鳴り始めた。
3. 夕方頃になって風が起り、森がざわめき始めた。
4. そろそろ仕事に取りかからなくて
- はいけない、さもないと① 期限に間に合わないぞ②。
5. 彼らが来たとき、私たちはちょうど食事をしているところだった。
6. 2 時間目のベル (2 時間目終了のベル)③ が鳴り出した。
7. 両国の関係に秋風が立ち始めた④。
- B) 1. 私がロシヤ語をやり始めたのは大学に入ってからである。
2. 私がちょうどその本を読み始めた時、電話がかかってきた。
3. われわれが富士山の頂上についたと
- き、天候がにわかに崩れ始めた①。
4. 内閣総辞職の話がちらほら出始めている②。
5. 郊外に大学を移そうという考えがちらほら出ている③。

§ 2. ～しているところだ〔進行〕

- 1) Я сейча́с чита́ю кни́гу. 2) Она́ сейча́с занима́ется в чита́льне. 3) Когда́ я пришёл, она́ обе́дала в 1) 僕は今本を読んでいるところだ。2) 彼女は今図書室で勉強している。3) 私がやって来た

- A) ① а то ② успе́ть ③ звонóк к второ́му уро́ку (со второ́го уро́ка)
④ нача́лись/наступи́ли/за́морозки
B) ① по́ртиться/ухудша́ться ② погово́ривать, что ～, о чём 不定入称文で
③ поду́мывать+不定法, ～ о чём

СТОЛОВОЙ.

時、彼女は食堂で昼食の最中だった。

§3. ～してしまう〔完了〕

a. 1) Я уже прочитал книгу. 2) Она уже написала письмо. 3) Я выпил/допил/стакан.

1) もう僕はその本を読んでしまった。2) 彼女はもう手紙を書きあげた。3) 私はその(飲み残しの)コップを飲み干した。

b. 1) Он кончил читать. 2) Он быстро справился с работой.

1) 彼は読書を終えた。2) 彼はさっさと仕事を片づけてしまった。

練習

- A) 1. 私は手紙を書き終るとそれを出しに出かけた。
2. 彼はちょうど私が仕事をしているときに① やって来た。
3. 私が行ってみると、彼はちょうど仕事の最中であつた②。
4. 彼は長いこと読書をしてしたが、そのうちにそれをやめて家を出た。

5. 私は彼らがちょうど家に入ろうとしているところを見た。
6. 彼はその小説をおしまいまで読まなかったので③、主人公がその先どうなったか④、知らなかった。
7. 彼は旅行の本をいやというほど沢山読んだ⑤。
8. この一年の間にいろいろな詩人の詩を読んだ。

- B) 1. 私は彼女が歌をうたうのを聞いていた①。
2. 僕がちょうど勉強している時に、母が私を呼びつけて、妹を迎えに駅まで行って来いと言った。
3. 早成種のメロン②はもう2,3日前から出回っています③が、西瓜はまだ少

- し早いようです④。
4. バンドが演奏する中を⑤、彼らは行進した。
5. 雨が降る中を⑥ 彼はかさもささずに歩いていた。
6. 観光バス用の⑦ 高速道路⑧ が目下建設中である⑨。

A) ① в то самое время, когда ~ ② найти, застать за работой ③ не дочитать ④ 彼のその後の(дальнейший)運命がいかに сложиться したか ⑤ начинаться чего

B) ① слушать, как ~ ② дыня-скороспелка ③ продаваться вот уже несколько дней ④ для арбуза; рановато ⑤ под музыку оркестра ⑥ под дождём ⑦ для туристских автобусов ⑧ скоростная шоссе́йная дорога/автострада ⑨ стробиться, прокладываться

§4. ～することになっている, よく～する (ことがある) [習慣・反復]

1) Я, как правило, гуляю рано утром. 2) Я обычно ложусь спать в одиннадцать часов. 3) Я часто встречаюсь с ней. 4) По вечерам он бывает в клубе. 5) Часто бывает (случается так), что большая река берёт начало из маленького родника.

1) 私は朝早く散歩することになっています. 2) 私はふつう11時に床につきます. 3) 私はよく彼女と会います. 4) 夕方彼はよくクラブにいる. 5) 大きな河がほんの小さな泉に源を発している, ということがよくある.

§5. よく～したものだ

1) Тогда он часто бывал у нас. 2) Они встречались по воскресеньям. 3) Он, бывало, приходил к нам по вечерам и рассказывал детям сказки. 4) Сядет, бывало, и начнёт рассказывать.

1) その頃彼はよく私たちの家に来たものだった. 2) 彼らは日曜ごとに会っていた. 3) 彼はよく夕方私たちの所へやって来て, 子供たちにお話をしてくれたものです. 4) よく坐っては, 話を始めたものです.

§6. ～したことがある [経験]

1) Вы читали «Анну Каренину»? 2) Вы изучали всемирную историю в высшей школе?

1) あなたはアンナ・カレニナを読んだことがありますか. 2) あなたは高等学校で世界史をやりましたか.

練習

A) 1. 彼女は毎朝7時に起きることに

している.

2. 悲しい時があると, 私は彼の手紙を

読み返すことにしています。

3. ソヴィエトでは、結婚後、妻が結婚前の姓をそのまま名乗ること①もあり

ます②。

4. レフ・トルストイは青年時代よく熊狩りをやったことがある③。

- B) 1. 私は8時に学校へでかけることにしています。

2. よく家庭で食物①を危険な化学物質と一諸に置いておく②ところがある。

3. 時折彼女はつまらぬことで③腹を立てることがあった。

てることがあった。

4. 私は毎週④故郷にいる妻に手紙を出すことにしています。

5. あなたは高等学校でロシア語をやったことがおありですか。

§7. もう少しで・あやうく～するところだった

- 1) Он чуть (было) не упал. 2) Она чуть не заплакала. 3) Я едва не разбил чашку.

- 1) 彼はもう少しで倒れるところだった。2) 彼女はもう少しで泣き出すところだった。3) 僕はもう少しで茶碗を割るところだった。

§8. ～しかけたが、

- 1) Я хотел было пойти, но не пошёл. 2) Я пошёл было в парк, но поднялся ветер, и я вернулся домой. 3) Я ушёл было, но раздумал.

- 1) 行きかけたのだが、行かなかった。2) 公園へ出かけようとしたが、風が出てきたので、家へ引き返した。3) 行こうと思ったが、考え直してやめた。

§9. ～してきた、～になってきた；～していく

- 1) Гости стали приходить реже. 1) お客が減ってきた。2) 水かさ

A) ① сохранять за собой девичью фамилию; по-прежнему носить ② бывает и так, что ~/, бывают и такие случаи, когда ~/иногда ~ некоторые, иные женщины ~ ③ охотиться на ~

B) ① пищевые продукты ② хранить ③ из-за пустяков ④ каждую неделю

2) Водá началá поднимáться. 3) Стáло/Станóвится/жáрко. 4) Он нáчал интересовáться. 5) Дни станóвятся длиннее. 6) С кáждым днём станóвится всё теплее.

が増してきた。3) 暑くなってきた。4) だんだん気が向いてきた。5) 日がだんだん長くなってきた、日はだんだん長くなっていく。6) 日ごとに暖くなっていく。

練習

- A) 1. おばあさんは、もう少しでそれを忘れるところだった。
2. 私たちはもう少しでバスに乗り遅れるところだった。
3. 秋の訪れとともに、だんだん日が短かくなってきた。
4. 毎年交通事故の数は増えていくばかりである。
5. だんだん川の水かさが増してきた。
6. 止みかけた雨①がまたざあと降り始めた②。
7. 彼女はいったん出かけようとしたけ

- れど、電話が鳴ったので部屋へもどった。
8. 彼女はあやうく③ヒステリーを起すところだった。
9. 老人は何やら話しかけたが、また黙ってしまった。
10. もう少しで子供は肺炎になるところだった。
11. 彼はちょっと④考えこんで⑤、なぜここへ来たのか、その少女に聞こうとしたが、思いとどまった。
12. 大分春めいてきた⑥。

- B) 1. この町を訪れる人の数は年々増えていくばかりである。
2. 無謀な運転をして①彼はあやうく交通事故②で死ぬところだった③。
3. 彼は行きかけて、立止まった。
4. 交通問題④は年毎に深刻化していく⑤。
5. ラッシュアワーで交通⑥がどんどん激しくなってきた⑦。

6. 彼女は勉強不足で、あやうく試験に落ちるところだった⑧。
7. 大分曇ってきた⑨。
8. ボクサーは左から一撃をくらって⑩、あやうくバランスを失うところであった⑪。
9. 英語、フランス語とならんで⑫、ロシア語を使う機会がますます多くなっている⑬。

A) ① прекратиться+было ② с новой силой полить ③ もう少しで ещё немножко, и ~ ④ на миг/на мнóту ⑤ задуматься ⑥ запахнуть чем/вступать в свои права/приближаться

B) ① пренебрегать правилами езды ② в уличной катастрофе ③ погибнуть ④ транспортная проблема ⑤ обостряться ⑥ движение ⑦ усиливаться ⑧ провалиться на экзаменах ⑨ пасмурно ⑩ получить сильный удар слева ⑪ потерять равновесие ⑫ наряду, наравне'с ~ ⑬ всё чаще пользоваться

§ 10. ～かかる, 要する

a. 1) Онѝ стрѳили дом три гѳда.
(cf. Онѝ пострѳили дом за три
недѳли). 2) Скѳлько минут вы
идѳте на рабѳту? (=Скѳлько
минут ходьбѳ до мѳста вѳшей
рабѳты?) 3) Нѳвый экспрѳсс идѳт
ѳколо четырѳх часѳв из Тѳкио в
ѳсаку. 4) Скѳлько дней летѳт
космѳческий корѳбль от Землѳ до
Лунѳ?

b. Как до Кѳото, так и до Нѳра,
из ѳсака мѳжно доѳхать на
пѳезде мѳньше, чем за час.

c. 1) Скѳлько врѳмени занимаѳт
ѳта рабѳта? 2) Рабѳта заняла
весь день.

d. 1) Скѳлько вам нѳжно врѳмени,
чтобѳ добрѳться сюдѳ? 2) Емѳ
нѳжно пять мѳсяцев, чтобѳ напи-
сѳть ѳту кнѳгу. 3) Потрѳбовалось
три гѳда, чтобѳ пострѳить ѳтот
дом.

e. Ушлѳ три мѳсяца на пострѳйку
дѳма.

f. 1) Прошлѳ мѳньше гѳда, и мы
ужѳ перегнѳли их. 2) Пройдѳт не
так уж мнѳго врѳмени, и мы

1) 彼らはその家を建てるのに 3
年かかった (cf. 彼らは 3 週
間でその家を建ててしまっ
た). 2) 職場まで歩いて何分
ですか. 3) 新幹線は東京大阪
間をほぼ 4 時間でいく. 4) 地
球から月へ行くのに宇宙船で
何日かかりますか.

大阪から京都, 奈良まで列車で
1 時間とかからない.

1) この仕事はどのくらい時間が
かかりますか. 2) その仕事は
まる 1 日かかった.

1) ここへ来るのにどのくらい時
間がかかりますか. 2) 彼はこ
の本を執筆するのに 5 カ月か
かる. 3) この家を建てるのに
3 年かかった.

この家をたてるのに 3 カ月かか
った.

1) 彼らを追い越すのに 1 年とか
からなかった. 2) 彼らを追い
越すのに, そう長いことかか

перегóним их. 3)Пройдёт ещё
много времени, прёжде чем мы
перегóним их (мáтá пока мы не
перегóним их).

るまい. 3)私たちが彼らを追
い抜くにはまだまだ時間がか
かるだろう.

§11. ～してから～になる

a. 1)Я живу́ в Москвё пять лет.
2)Вот ужé полгóда, как он уёхал.
3)Прошёл год, как мы познакó-
мились. 4)Скóлько лет прошлó с
тех пор (мáтá с тогó времени), как
вы сюдá приёхали? 5)Пошёл
вторóй мёсяц, как началáсь войнá.

1)私はモスクワに住むようにな
って5年になる. 2)彼が去っ
てからもう半年になる. 3)私
たちが知合になってからもう
1年になる. 4)ここへいらし
てからどれくらいになります
か. 5)戦争が始まってもう2
月目だ.

b. Был девятый день похóда.

行軍(ハイキング)を始めてもう
9日目だ.

練習

- A) 1. その手術はどれくらい時間がか
かるのですか①.
2. (床屋で)まだ相当長く かかります
か②.
3. この本を書きあげるのにどれくらい
時間がかかりましたか.
4. あなたの職場まで乗物に乗って何分
かかりますか.
5. ビフテキができるのにどのくらい時
間がかかりますか③.
6. ロシヤ語を始めてから何年になりま
すか.
7. 彼女は夫に死なれてから5年にな
る.

8. 大会が始まってから今日で3日目だ
った④.
9. その事実を確認できるようになるま
でに⑤, まるまる1カ月かかった⑥.
10. ここへ来るのに10分もかからない.
11. 試験の準備にどれくらいかかりまし
たか.
12. この学校を建てるのにどれくらいか
かりましたか.
13. その練習問題をやるのに長いことか
かりましたか.— 50分かかりました.
14. この機械を使いこなせるようにな
る⑦には, ちょっと時間がかかる.
15. 日本列島の北端から南端まで⑧ジェ
ット機で3時間かかる⑨.

A) ① продолж́аться ② прийт́ись жд́ать ③ прой́ти ~, покá ~; готóв
④ ~ день рабóты съёзда ⑤ прёжде чем мóжно б́ыло ⑥ прошёл цёлый
мёсяц ⑦ освóить ⑧ пролетéть над ~ с сёверных до ~ гран́иц ⑨ три
часá полёта на самолёте

- B) 1. ヘルシンキ①からモスクワまで
直通列車②だとほぼ1昼夜かかります。
2. 東京から札幌まで飛行機で何時間ですか。
3. 彼らが郊外へ引越してから3カ月になる。
4. 彼がフランス語をやるようになってからもう4年にもなるのに③, まだろくろくしゃべれない。
5. 一人前の医者④になるのに10年はかかります。
6. 僕がこの学校で教鞭をとるようになって6年になります。
7. その文章⑤を暗記する⑥のに何時間かかりましたか。
8. 彼は煙草を吸うようになってから8年になるが、いくらやめようとしてもやめられない。いずれ肺ガンで死ぬだろう。
9. 学校へは、バスで行くと⑦どのくらいかかりますか⑧。
10. 当地⑨にやってきてこれで5日目だった⑩。
11. 住居費には⑪月給⑫の3分の1から4分の1⑬がかかっている⑭。
12. 飛行機で全行程⑮3時間かかる⑯。

§ 12. ～になる

- a. 1) Он стал/начал/часто ходить к ней. 2) Она перестала ходить к нам. 3) Он стал приходить реже. 4) Лодка потеряла способность двигаться. 5) Плащ потерял водонепроницаемость. 6) Он научился плавать.
* 開始
- b. 1) Он перешёл на крик. 2) Ссора перешла в драку. 3) Завод перешёл на шестичасовой рабочий день.
* 変化
- c. 1) Наступила весна. 2) Вспы-
- 1) 彼が足しげく彼女のもとに通うようになった。2) 彼女がうちに来なくなった。3) 彼はあまり来なくなった。4) ボートが動かなくなった。5) レインコートの防水がきかなくなった。6) 彼は泳げるようになった。
- 1) 彼はどなり声になった。2) 口論がつかみ合いのけんかになった。3) 工場は6時間労働制になった。
- 1) 春になった。2) 火事になっ

B) ① Хельсинки ② прямой поезд が行く ③ но/хотя ~ /несмотря на то что ~ ④ настоящий врач ⑤ текст ⑥ выучить ⑦ если едете на автобусе ⑧ тратить время на дорогу в институт ⑨ приезд сюда ⑩ пятый день после ~ ⑪ оплата жилья ⑫ месячный заработок ⑬ от трети до четверти чего ⑭ уходить на что ⑮ весь путь на самолёте ⑯ занимать

хнул (начался) пожár. 3) Разразилась война. 4) Это привело к его гибели. 5) Как кончится вьетнамская война? 6) Это создало большую политическую проблему.

• 事件の発生; 結果; 判明

た. 3) 戦争になった. 4) これが彼の破滅のもとになった. 5) ベトナム戦争はどうなるのだろう. 6) それが大きな政治問題になった.

d. 1) Было решено принять все меры 2) Было решено, что этим летом Пётр поедет в Москву. 3) Мне пришлось идти.

• 決定; 必然

1) 万全の処置をとることになった. 2) この夏ピョートルはモスクワへ行くことになった. 3) 私は行くことになった.

e. Я уеду, когда закончу дела.

• 順序

出発は用を済ませてからになる.

練習

A) 1. 万年筆が 2,000 円になった.

2. 彼は口がきけなくなった①.

3. この部屋もどうやら住まいらしくなった②.

4. 彼の話はロシヤ語からフランス語になった.

5. つまらぬことから③ けんかになった.

6. 彼はこの頃煙草を吸わなくなった.

7. 彼はロシヤ語が面白くなりはじめている④.

8. 結婚は学校を卒業してからになりますよ.

9. 私たちは前よりもロシヤ語がよくわかるようになった.

10. 窓の外はようやく暗くなってきた.

11. この頃彼女は前よりもよく笑うようになった.

12. 話は今度の中国旅行のことになった.

13. 彼女とあまり会わなくなった.

14. 暑さ⑤ がやわらいできた⑥.

15. 私は急に家へ帰りたくなった.

16. 彼はそこへ行かなくてはならなくなった.

17. 天気がどうやらあやしい⑦ ので, 登頂⑧ は翌日まで見合わせることになった⑨.

18. マンモスタンカー⑩ 時代になった⑩.

19. アメリカ軍基地は犯罪と売春の温床⑪ となっていることが日本の新聞で問題になった⑫.

A) ① лишиться речи ② приобрести, иметь жилой вид ③ из-за пустяков ④ интересоваться ⑤ зной ⑥ спадать ⑦ ненадёжный ⑧ восхождение ⑨ отложить ⑩ танкер-мамонт/гигантский танкер ⑪ наступило время ~ ⑫ рассадник чего ⑬ в японской печати много говорилось о том, что ~ / на страницах японских газет было много разговоров о том, что ~

- B) 1. 彼はこの頃酒を飲むようになった。
 2. 彼らが結婚して3年になるが、この頃とみに夫婦げんかをするようになった。
 3. 彼らがかえって来そうな時間になった①。
 4. 10時近くになってから②花子が静岡から帰ってきた。
 5. 夕飯前からあらし模様の大雨③になった。
 6. 研究室④の拡張⑤がすでに長い間⑥の懸案になっている⑦。
 7. 中国とアメリカの間で戦争が始ったら、東京だって空襲されることになるでしょう⑧。
 8. 酒がすすんで⑨、話が活発⑩になった。
 9. 和服になると、彼はかえってふけてみえた⑪。
 10. 夕食のとき⑫東京での大学騒動⑬のことが大いに話題になった⑭。
 11. 夕食の時間になった⑮。
 12. こういう問題では、人間の誠実さ⑯などということは問題にならない⑰。
 13. 私は出ていかなければならないような情勢になった⑱。
 14. 人口の激増⑲がその町の深刻な問題となった⑳。
 15. この薬は肥満㉑防止になる㉒。
 16. 毎日のように㉓強盗㉔、殺人が新聞の話題になる㉕。
 17. 当地は雪が降らない㉖のでスキー㉗は問題にならない㉘。
 18. お別れの時間になりました㉙。
 19. 日本はここ数年の間に米の自給自足を確立し㉚、それを輸出するまでになった㉛。
 20. それではまた広島の悲劇を再び繰り返すことになるだろう㉜。

B) ① Настало время, когда ~ ② около десяти часов ③ дождь, обещающий бурю ④ лаборатория ⑤ расширить ⑥ уже давно ⑦ стоит вопрос о том, чтобы ~ または проблема чего стоит остро ⑧ подвергаться воздушным налётам ⑨ под влиянием сакэ ~; сакэ подействовало, и ~ 酒を主語に развязать язык ⑩ оживлённый ⑪ выглядеть постаревшим ⑫ за ужином ⑬ студенческие волнения ⑭ много говорили/было много разговоров/вызвать много разговоров ⑮ наступило, настало время ~ ⑯ искренность ⑰ о чём не приходится говорить ⑱ обстоятельства сложились так, что ~ ⑲ резкий рост населения ⑳ создать серьёзную проблему/большие трудности/для ~ または в связи с ~ встала ㉑ ожирение ㉒ предотвращать ㉓ ежедневно ㉔ ограбление ㉕ газеты пишут о ~ ㉖ не бывать ㉗ катание на лыжах ㉘ не приходится говорить о чём ㉙ порá ~ / наступило время ~ ㉚ добиться самообеспеченности по рису ㉛ стать + 不定法 ㉜ привести к повторению трагедии

3. 使 役・奉 仕

§1. ～させる；～してもらう；～してやる；～してくれる

1)Онѝ застáвили егó замолчáть.
2)Мы принудѝли врагá сдать́ся.
3)Он вѝнудил её́ признáться/Он вѝнудил признáние у неё́.
4)Рабо́чие доби́лись повыше́ния зарпáты от капита́листов.
5)Мы попросѝли/уговорѝли/своѝх друзѝй прийтѝ к нам.
6)Я убедѝл егó лечѝться у неё́.
7)Пусть он при-несѝт мне кнѝгу.

1)彼らは彼を黙らせた。2)われわれは敵を降参させた。3)彼は彼女に白状させた。4)労働者は資本家たちに賃金を上げさせた。5)私たちは友人たちに自分のうちに来てもらった。6)私は彼に彼女のところで治療を受けさせるようにした。7)彼に本を持って来てもらおう・持って来させよう。

a. 1)私は頭を刈ってもらった。

2)靴をなおしてもらおう。

3)私はワンピースをぬってもらっています。

1)Я пострѝгся/Меня́ пострѝгли.

2)Мне ну́жно починѝть полуботѝнки (мáта Мне ну́жно отдáть полуботѝнки в почѝнку/отдáть починѝть ～).

3)Сейча́с я шью́ себе́ пла́тье./ Сейча́с мне шьют пла́тье.

b. 1)君に本を買ってあげよう。

2)僕は彼のためにフランス語の通訳をしてやった。

1)Я тебе́ куплю́ кнѝгу.

2)Я перево́дил с францу́зского язы́ка для него́. (мáта Я вѝзвался перево́дить ～/Я взял на себя́ труд перево́дить ～).

c. 1)彼女が僕に本を買ってくれた。

1)Она́ купѝла мне кнѝгу.

2)切符を3枚買ってくれませんか。

3)あの本を持って来てくれませんか。

2)Вы не можете достать мне три билéта?

3)Пожáлуйста, принесите мне кнйгу.

練習

- A) 1. 僕は外套を縫ってもらわなくてはならない。
 2. 彼は時計を修膳してもらった。
 3. このシャツを洗たくしてもらわなければならない。
 4. うちの赤ちゃんを散髪してもらわなくては。
 5. 彼を呼んできてくれませんか。

- B) 1. このシャツはドライクリーニングで洗濯しなければならない①。
 2. この本を製本してもらおう②。
 3. この服は注文して作ってもらった。
 4. 酒屋に頼んでビールを1ダース持ってきてもらった③。
 5. お盆④なので坊主⑤にお経をあげてもらった⑥。

6. 長い間お待たせしてすみませんでした。
 7. どうしても彼に泥を吐かせてやる。
 8. 私が本を持って行ってあげると、彼女は非常に喜んだ。
 9. この医者が僕の盲腸を切ってくれた。
 10. 彼に来てもらおう。

6. 弟の具合が急に悪くなったので、医者呼んでももらった。
 7. いらない本があったらちょっと貸し⑦たまえ。
 8. 彼は医者にみてもらった⑧。
 9. 野党⑨は首相を退陣⑩させよう⑪としている。

В) ① отдать в химчистку ② отдать в переплёт ③ 不定人称文 по нашему заказу принести из винной лавкиあるいは заказать を使用せよ ④ на праздник «бон» ⑤ бонза ⑥ заказать молитву ⑦ дать на время ⑧ показаться врачу/обратиться ⑨ оппозиция ⑩ отставка ⑪ добиваться

4. 叙 想

§1. ～かもしれない; ～しそうだ (1)

- a.** 1)Мóжет быть, он придёт сего́дня. 2)Мóжет быть, он занима́ется до́ма. 3)Мóжет быть, он уже́ пришёл.
- 1)彼は今日来るかもしれない.
2)彼は家で勉強しているのかもしれない. 3)彼はもう来ているのかもしれない.
- b.** О́чень мо́жет быть, что он придёт сего́дня.
- 彼が今日来るということは大いにありうる.
- c.** 1)Я, возмо́жно, по́еду в Москвú. 2)Возмо́жно, что я ошиба́юсь.
- 1)僕は多分モスクワへ行くかもしれない. 2)僕がまちがっているのかもしれない.
- d.** 1)Пожа́луй, он придёт. 2)Пожа́луй, она́ у́ехала. 3)Пожа́луй, вы пра́вы.
- 1)ひょっとしたら彼は来るかもしれない. 2)彼女はもう行ってしまったかもしれない. 3)あなたの言う通りかもしれない.

§2. ～かもしれない; ～しそうだ (2)

• 特にいやなことの推測

- a.** 1)Я бо́юсь, что он не придёт. 2)Бо́юсь, уже́ сли́шком по́здно.
- 1)彼は来ないんじゃないかしら. 2)もうおそすぎるんじゃないかしら.
- b.** 1)Он, чего́ до́брого, опозда́ет [口語]. 2)Того́ и гляди́, он упаде́т [口語]. 3)Возьми́ шу́бу, нерове́н час, мо́жешь простуди́ться [俗語].
- 1)あの人はいょっとして遅れるかもしれないよ. 2)彼は転ぶかもしれないよ. 3)外袋を持って行けよ, ひょっとして風邪をひくといけないからね.
- c.** Я опа́саясь (Есть опа́сение, А́раб・Исрае́л間の紛争は

опасность), что арабо-израильский конфликт может перерасти в мировую войну.

世界大戦にならないともかぎらない。

d. 1) Небо грозит снегопадом. 2) Арабо-израильский конфликт угрожает перерасти в мировую войну.

1) 空は今にも雪が降りだしそうな気配だ。2) アラブ, イスラエル間の紛争は世界大戦に発展しないともかぎらない (発展するおそれがある)。

e. Он выразил опасение, что возникнет новый конфликт.

彼は新しい紛争が起るのではあるまいか, と述べた。

§3. おそらく～だ; きっと, 必ず～だ; ～に違いない

a. 1) Он, вероятно, не придёт. 2) Он, вероятно, здесь. 3) Вы, вероятно, знали его.

1) おそらく彼は来ないだろう。2) 彼はおそらくここにいるに違いない。3) おそらくあなたは彼を知っていたに違いない。

b. 1) Вероятнее всего, что он придёт. 2) По всей вероятности, он придёт.

1) まず彼は来るに違いない。2) 同上

c. 1) Завтра, наверно(е), будет холодно. 2) Я, наверно, где-нибудь выронил его. 3) Наверно, он сейчас здесь.

1) 明日はきっと寒いに違いない。2) 僕はそれをどこかで落したに違いない。3) 彼はきっとここにいるに違いない。

d. 1) Он, наверняка, придёт. 2) Вы, должно быть, слышали об этом. 3) Он, должно быть, уехал. 4) Должно быть, так оно и есть.

1) 彼は来るに違いない。2) あなたはきっとそのことについてお聞きになったに違いない。3) 彼は出発したに違いない。4) その通りに違いない。

e. 1) Он обязательно придёт. 2)

1) 彼はきっと来る。2) 彼女はき

Она́ несомне́нно сдала́ экза́мен.

3) Они́ непреме́нно опозда́ют.

っと試験に合格したに違いない。3)彼らはきっと遅れるに違いない。

f. Пого́да обеща́ет быть хоро́шей. 天気はきっとよくなる。

練習

- A) 1. 彼はいまごろ病院に入院している①に違いない。
 2. もしかしたら、それは失敗かもしれない②。
 3. そうでなかったら彼は命を失っていたに違いない。
 4. 彼女はもうじき退院できるかもしれない③。
 5. 彼は本を買うために神田へ行ったに違いない。
 6. なかなかやって来ないところを見ると、どうやらラッシュ・アワーにぶつ

- かったらしい④。
 7. この分では来年も物価の上昇は続くに違いない⑤。
 8. その試合は面白くなりそうだ⑥。
 9. 最終バスはあと5分で出てしまう⑦ので、私たちは歩いて帰らなければならなくなりそうだ⑧。
 10. ひれの色からみて⑨この魚は食べられそうだ⑩。
 11. 今年の秋に内閣が総辞職する公算が大きい(～する見込はあまりない)⑪。
 12. 彼は赤痢の疑いが濃い⑫。

- B) 1. 2カ月もこうして便りがこないところを見ると、どこかへ引越してしまった⑬のかもしれない(2カ月も来ない。多分～)。
 2. 小雨⑭が降り出し⑮、風も出始めた。どうやら今夜は⑯ぐっと⑰冷えこみそうだ⑱。
 3. 人類は原子力の平和利用⑲によって

- 無限のエネルギー源⑳を得る㉑に違いない㉒。
 4. 若い人たちの心をこんなにもとらえてしまった㉓ところを見ると㉔、その映画はなかなかすばらしい㉕ものだったに違いない㉖。
 5. 彼は陽気の変り目で㉗風邪をひいたらしい㉘。

A) ① лежать в больнице ② не удасться, кончиться неудачей/провалом
 ③ выписаться из больницы ④ попасть в часы пик ⑤ цены/дороговизна
 ⑥ обещать ⑦ отходить ⑧ бояться ⑨ судя по ~ ⑩ пригодный для еды
 ⑪ выйти в отставку в полном составе ⑫ очень возможно, что ~; заразиться дизентерией

B) ① переехать, уехать ② мелкий дождь ③ моросить ④ к ночи ⑤ сильно
 ⑥ похолодать; ожидается ~ похолодание ⑦ мирное использование
 ⑧ неиссякаемый источник энергии ⑨ получить/найти ⑩ несомненно ⑪ мочь захватить, увлечь молодое поколение ⑫ если ~ мог ~ ⑬ очень хороший
 ⑭ навёрное ⑮ из-за резкого изменения погоды ⑯ простудиться

6. その作家のたまご⑩が約束の⑪作品を送ってこないのので、批評家はそれがいいのか悪いのか判断しかねているようだ⑫。

7. どうやら若い時から⑬、音楽に対しては真剣な関心を持つようになっていたらしい⑭。

8. 彼は金⑮と名門⑯をバックにしてその社会で勢力を得たものらしい⑰。

9. 日本に駐留するアメリカ軍の間にも反戦気運⑱が大分高まってきた⑲ようだ。

10. 彼は書類の手続⑳が1時間㉑かかってしまい㉒、それで遅れたものらしい㉓。

11. その地方へはどうも航空便しかないようだ㉔。

12. どうやら諸般の事情で彼女はそこへ行けなくなっただけらしい㉕。

§4. どうやら～らしい、～の様子だ

a. 1)Он, кажется, доволен своими успехами. 2)Кажется, я опоздал. 3)Кажется, будет дождь.

b. 1)Он, видимо, был занят. 2)Он видимо, болен.

c. 1)Он, по-видимому, не придёт. 2)Весна, по-видимому, будет ранняя.

d. 1)Он, видно, любит покушать. 2)Он, видно, забыл.

e. 1)Он, очевидно, согласится. 2)Она, очевидно, ошиблась.

1)彼はどうやら自分の成績に満足しているような様子です。

2)どうも僕は遅刻したようだ。3)どうやら雨になりそうだ。

1)彼はどうやら忙しかったらしい。2)彼はどうやら病気のようだ。

1)彼はどうも来そうもない。2)春が来るのはどうやら早いらしい。

1)彼はどうやら食道楽のようだ。2)彼はどうも忘れたらしい。

1)彼は賛成してくれるだろう。2)どうやら彼女は間違えたら

⑩ начинающий писатель ⑪ который обещал ~, как обещал ⑫ не мочь судить о достоинствах или недостатках произведения ⑬ ещё в юные годы, ещё в юности, в молодости ⑭ у него появился серьёзный интерес к ~ ⑮ богатство ⑯ знатный род ⑰ богатство, знатный род が彼に большой вес を与えた。⑱ анти-военные настроения ⑲ заметно усилиться ⑳ оформление документов ㉑ занять/поглотить ㉒ опоздать, задержаться ㉓ с+造格+существует только воздушное сообщение ㉔ по не зависящим от неё обстоятельствам ~/обстоятельства сложились так, что было нельзя ~/обстоятельства не позволили ~

- しい。
- f.* 1) По-мóему, он прав. 2) По-мóему, зáвтра бúдет снег. 1) (僕の考えるところでは) どうやら彼のいう通りだ. 2) 明日はどうも雪が降りそうだ.
- g.* 1) Похо́же (на то), что пойдёт дождь. 2) Она́, похо́же, не придёт [俗語]. 1) どうも雨が降りそうだ. 2) 彼女はどうも来そうもない.

§ 5. ～もありうる

- a.* 1) Возможно, что кабинет в́ыйдет в отста́вку в по́лном со-ста́ве. 2) Э́то впло́не возмо́жно. 1) 内閣が総辞職することもありうる. 2) それは大いにありうることだ.
- b.* Он мо́жет прийти́. 彼が来ることもありうる (来るかもしれない).
- c.* Есть (существу́ет / имее́тся) воз-мо́жность, что кабинет в́ыйдет в отста́вку. 内閣が辞職することもありうる.
- d.* 1) Не исклю́ченá возмо́жность, что он пр́имет э́то на себя́. 2) Не исклю́чено́, что че́рез день-друго́й пого́да улы́бнется нам. 1) 彼がこれを引き受けるということもありうる. 2) 1日か2日したら天気がよくなるということもありうる.
- e.* 1) Така́я возмо́жность совер-ше́нно исклю́ченá. 2) Нет воз-мо́жности, что он в́ыйдет в отста́вку. 3) Э́то не устраи́вает возмо́жности, что он в́ыйдет в отста́вку. 1) そういう可能性は全然ない. 2) 彼が辞職することはいえない. 3) それでも彼が辞職するということはありうる.

§ 6. ～しかねない; ～ともかぎらない

- a.* 1) Э́то мо́жет случи́ться. 2) 1) それは起りかねない. 2) 列車

Пóезд мóжет опоздáть. 3) Он мóжет прийти в любóю мину́ту.

が遅れないともかぎらない。
3) 彼はいつ何とき顔を出さな
いともかぎらない。

b. 1) Он спосо́бен на всё, (= Он мóжет сде́лать всё). 2) От него́ мóжно ждать вся́ких па́костей.

1) 彼は何でもやりかねない。2) 彼はどんないやがらせでもし
かねない。

3) Есть (существúет / имéется) опасéние (опáсность), что тайфу́н прямо обру́шится на райо́н.

3) 台風がその地方を直撃しない
ともかぎらない。

§ 7. ～ではあるまい; ～のはずがない

a. 1) Вряд ли это́ так. 2) Вряд ли вы найдёте такси́ в тако́й по́здний час. 3) Вряд ли он пришёл.

1) そうではあるまい。2) こんな
おそい時刻にタクシーは見つ
かるまい。3) 彼が来たはずが
ない。

b. 1) Едвá ли это́ возмо́жно. 2) Едвá ли он здесь.

1) そんなことはできまい。2) 彼
はここにはいまい。

c. 1) Не мóжет быть, чтóбы он солга́л. 2) Не мóжет быть, чтóбы он это́го не знал.

1) 彼がうそをつくはずがない。
2) 彼がそれを知らないはずが
ない。

d. Ты до́лжен знать, чтó здесь то́лько что произошлó.

たった今何が起ったのか君が知
らないはずがない。

e. Это́ не могло́ сломáться самó.

それがひとりでにこわれるはず
がない。

練習

A) 1. もし彼の援助がなかったら①この会議は流会になっていた②だろう。
2. そんなはずがない。

3. こんどの対戦③は両選手にとって決
定的なもの④になりそうである。
4. このふんでいくと台風は日本本土を
直撃して大被害を与え、多数の犠牲

① если бы не ～/без ～ ② 会議が行われる состояться ③ встреча ④ решающий/роковой

者⑤を出すことになりかねない。

5. マイカー⑥族がこう増えてくると⑦新しい問題⑧が起きてこないともかぎらない⑨。
6. 問題は簡単なようだけれども⑩だれもが⑪それに正しく答えられる⑫訳ではない。
7. シベリヤという言葉を引きくと、みんな厳寒⑬を連想する⑭のが普通のものである。
8. 最近日本人の食生活の習慣が変わってきたようである⑮。
9. 当地ではくる病患者⑯がことさらに多いが、この驚くべき事実は特殊な気候⑰によるものかもしれない⑱。
10. この高層建築ブーム⑲はまだまだ続きそうである。
11. 最近日本と西ヨーロッパを結ぶシベリヤ横断航路⑳が開設されたが㉑これ

でモスクワを訪れる人も急激にふえそうだ㉒。

12. 日本の道路はまだまだ改善の余地がありそうだ㉓。
13. こんな人混みでは、子供が迷子になりかねない㉔。
14. そんな服装では風邪をひきかねない。
15. これでは離婚沙汰にもなりかねない㉕。
16. 遅れると㉖面倒なことになりかねなかった㉗。
17. この問題は手がけたことがないので㉘、自分の無知を暴露する㉙ことにならなければよいが㉚。
18. どうやらこの地方は日本経済の奇蹟⑳にあずからなかったようである(奇蹟はこの地方のそばを通り過ぎた)。

- B) 1. 海が荒れている①ので、ボートが岩にぶつかって粉みじんになるおそれもある②。
2. 薬を飲むときは注意して下さい(注意深く薬を飲め)、分量がすぎると③か

えって毒になりかねませんから④。

3. あの子が自分の母親が死んだことを知らないでいることもありうるね⑤。
4. 彼には集会があることを知らせなかったということもありえますね⑥。

⑤ унести много жизней ⑥ частные машины/владелец частной машины
 ⑦ такой рост числа ~ ⑧ проблемы, трудности ⑨ создать, вызвать を使え
 ⑩ казалось бы, ⑪ не каждый ⑫ дать правильный ответ ⑬ мороз
 ⑭ ассоциироваться ⑮ менять свои привычки в еде/~ привычки питания
 ⑯ рахитик ⑰ особенности климата ⑱ объясняться ⑲ бум строительства ~
 ⑳ пересекающая всю Сибирь/транссибирская/авиалиния ㉑ открыться
 ㉒ 前文を что で受けて привести к резкому росту ~ ㉓ оставлять желать многого
 ㉔ потеряться ㉕ может привести к ~, может случиться и так, что ~
 ㉖ в случае задержки ㉗ возникнуть осложнения ㉘ заниматься
 ㉙ оказаться невеждой ㉚ бояться, что ~ ㉛ японское «экономическое чудо»

B) ① волноваться ② разбиться вдребезги о скалу ③ в больших дозах
 ④ мочь причинить вред ⑤ думаю, что ~ может не знать ~ ⑥ опасаясь, что ему могли не передать/сообщить/~

5. あの人はその案に反対していたから、採決にはやって来ないかもしれない⑦。
 6. この仕事はそれなりに⑧なかなか面白い⑨ものだが、局外者には⑩案外つまらなく思えるかもしれない⑩。
 7. ちょっとした⑪計算⑫の狂い⑬で、大惨事になりかねないのである⑭。
 8. 僕の聞いたところでは⑮、彼女は50を越えているそうだが、年よりもずっと若く見えるね⑯。
 6. この基地にはもしや⑰核兵器⑱が貯蔵されているのでは⑲と新聞で問題になったことがある⑲。
 10. あそこなら一夏を楽しく過せそうだ⑲。
 11. 彼はずい分勉強するけれど、まず学者にはなれまい⑲。
 12. どうやらあの方は怖いもの知らずで(何も恐れない)、先生や先輩⑲の言うことなど、一向に意に介さないようだった⑲。

§8. ～できる

- a. 1) Он может поднять 100 кг. 2) Ничём не могу вам помочь. 3) Сегодня он не может играть в теннис. 1)彼は100kg持ち上げることができる。2)なんの援助もしてあげられません。3)今日彼はテニスができない(テニスなどやってられない)。
 b. 1) Сможешь ты это сделать? 2) Я не смог вовремя прийти. 1)君はそれをできるだろうか。2)時間通りに来られなかった。
 c. 1) Он умеет играть в теннис. 2) Она не умеет плавать. 1)彼はテニスができます。2)彼女は泳げない。
 d. 1) Он сумел правильно ответить. 2) Он сумел это сделать. 1)彼はうまいぐあいに正しく答えた。2)彼はそれをうまくやってのけた。
 e. 1) Он успел прочитать газету. 2) Она успела сходиться в магазин. 1)彼は新聞を読むことができた(読むひまがあった)。2)彼女

⑦ мочь не を使って ⑧ по-своему ⑨ увлекательный ⑩ посторонний ⑪ мочь показаться ⑫ небольшой ⑬ в расчётах ⑭ неточность ⑮ мочь привести к чему ⑯ говорят, мне сказали, я слышал, и т.д. ⑰ выглядеть моложе своих лет ⑱ возможно ⑲ ядерное оружие ⑳ храниться запасы чего ㉑ газеты много писали о том, что ~ ㉒ приятно/интересно/провести ~ ㉓ вряд ли ~; из него выйти, получиться ㉔ старший товарищ ㉕ считаться с чем

- はひまをみて店まで行って来た。
- f.* 1) Он в состоянии поднять 100 кг. 2) Он в состоянии обмануть нас. 1) 彼は 100 kg 持ち上げられる。2) 彼はわれわれをだますかもしれない。
- g.* 1) Ему удалось найти книгу. 2) Ей не удалось поехать туда. 1) 彼はうまく(幸運にも)その本を見つけた。2) 彼女はそこへ行くことができなかった。彼は幸運にもレーニンに会うことができた。
- h.* Ему посчастливилось видеть Лёнина. 1) それはどこでも買える。2) それはやることできる, と思います。
- i.* 1) Это можно купить где угодно. 2) Я думаю, это можно устроить. 1) それは可能になった。2) 彼はそこへ行くことができるようになった。3) その本は来年にならないと出版できない。
- j.* 1) Это стало возможно. 2) Ему стало возможно (=возможным) поехать туда. 3) Эту книгу возможно издать только в будущем году. 1) そういう解決方法も可能だ。2) そこへ行くことができると思います。3) このおかげで, ロシヤ語教師の初の国際会議を召集することができた。
- k.* 1) Такое решение вполне возможно. 2) Я считаю возможным поехать туда. 3) Это сделало возможным созыв Первой международной конференции преподавателей русского языка. 1) こうした事情のお蔭で(こうした事情が手伝って), 私は自分の計画を実現することができた。2) このお金のお蔭で私は旅行することができた。
- l.* 1) Эти обстоятельства помогли мне выполнить свой план. 2) Эти деньги позволили мне путешествовать. 1) 彼は幸運にもレーニンと会うことができた(機会を持った)。2) ソ連では女性は高い
- m.* 1) Он имел счастливую возможность видеть Лёнина. 2) В СССР женщины имеют возможность

занимать высокие посты. 3) У них появилась возможность поговорить с директором. 4) Болезнь не даёт мне возможности работать. 5) Это дало ему возможность познакомиться с ней. 6) Я получил возможность работать здесь. 7) Это лишило его возможности работать на заводе. 8) Они предоставили мне полную возможность бегства. 9) Они обсуждали [изучали] возможность посадки на остров. 10) Он обрадовался возможности уйти.

* 単語 可能性 を中心にして。
その他 うまくいく こと-н. 成す, うまくいく こと-н. 成す

ポストにつくことができる。3)彼らは工場長と話すことができた(機会を持った)。4)私は病気のために働けない。5)そのおかげで(それがきっかけになって)彼は彼女と知合いになることができた。6)僕はここで働けるようになった。7)そのために彼は工場で働けなくなった。8)彼らは私に自由に逃げられるようにしてくれた。9)その島に着陸できるかどうか話しあって(検討して)いた。10)彼は出て行くことができるようになって喜んだ。

§ 9. ～できない

a. 1) Без пищи жить нельзя. 2) Мне нельзя поехать туда.

1) 食物がなければ生きられない。2) 僕はそこへ行くことができない。

b. 1) Ты не уйдёшь от наказания. 2) Ты ни за что не справишься с этой работой. 3) В двух словах этого не расскажешь.

1) 罰は免れんぞ。2) 君はその仕事をやることはできない。3) 一言でそれを話すことはできない。

* 完了体はしばしば可能・不可能を表わす。

c. 1) Ему уже не успеть на поезд. 2) Ему не поднять 100 кг.

1) 彼はもう列車に間に合わない。2) 彼は 100 kg なんてもちあげられない。

* не+完了体不定法

d. Радио помешало мне работать.

ラジオがじゃまになって仕事ができなかった。

e. Это явление не поддаётся (не

この現象は現代科学では分析で

доступно) современному научному
анализу.

きない.

- f. 1) Эта задача невыполнима. 2) 1) この課題は遂行できない. 2)
Эта мечта неосуществима. この夢は実現不可能だ.

* не + 完了体 被动形 動詞現在

練習

- A) 1. 今日は雨でサッカーはできません.
2. 彼ならこの川を泳いで渡ることができ
るでしょう.
3. 彼女は忙がしいのに私のために何で
もやっておいてくれる①.
4. 彼女の健康を回復させて②, 元通り
自由に動けるようにしてやらなければ
ならない③.
5. 働いたお金でモスクワへ行くことが
できた.
6. どの青年たちにも自分の気に入った
仕事④を見つけられるようにしてやら
なければならない.
7. これで彼らは働きながら自分の専門
を身につける⑤ことができるようにな
るでしょう.
8. これで事故⑥が起きなくなる⑦[少
なくなる⑧].
9. 最近彼はいろんな友人ができた⑨.
10. コルホーズでは新しく病院, 学校,
アパート⑩などができた⑪.
11. 今年彼らは時々顔をあわすことがで
きた.
12. うち家事手伝いを置くだけの余

裕⑫がない.

13. 彼女は自動車の運転ができない.
14. 8時にならないと僕は帰ってこれれ
ません.
15. これで彼は奨学金をうけられなくな
った.
16. 今年は2人で正月を迎えることがで
きました⑬.
17. 彼女は3カ月しないと家へは帰れな
い.
18. 出発前に私はそれらの新聞に目を通
すことができた.
19. できることはできるが, 非常にむず
かしい.
20. 彼女はやっとその病院に勤めること
ができるようになった.
21. そのために失業者ができるようでは
困る⑭.
22. 終戦まで彼女は共産黨員というこ
とで, 小説を書くことができなかった.
23. 彼は25を5で割ることができなか
った.
24. 飛行機で行けば, ずい分時間が短縮
できます⑮よ.
25. 道路はもう人も車も通れなかった.

A) ① успевать ② восстановить ③ вернуть ей возможность ④ занятие по вкусу ⑤ получить специальность ⑥ несчастный случай ⑦ исключить возможность ⑧ уменьшить возможность ⑨ появиться ⑩ дом с квартирами ⑪ появиться ⑫ нет средств ~ / Средства не позволяют ~ ⑬ уда-
ться ⑭ плохо, если ~ ⑮ сократить время

26. これらの飛行機は核弾頭⑯を運ぶ⑰ことができる⑱.

27. 勤労者の世帯の大部分は世帯主の⑲給料だけではやっていけない⑲.

B) 1. 家庭の事情①で彼は旅行に出かけることができなかった②.

2. 僕は運よくサーカスの切符③を手に入れる④ことができた⑤.

3. 荷物の積載量では⑥飛行機は船に立ち打ちできない⑦.

4. 学問⑧というものは、自由に意見をたたかわすこと⑧、すなわち、批評の自由なくしては⑧、発展⑧しえないものである.

5. 学生の中で誰一人として⑨間違えずに⑨その問題に答えられた⑨者はいなかった.

6. 私はそこへ行けるとは思っていなかった⑩.

7. これは難題だが、解決できないことではない⑩.

8. この手術は全身麻酔⑪しないと⑪できない.

9. ロシヤ語は独学できるでしょうか⑪.

10. その川の水は冷くて⑫ぜんぜん泳ぎ

はできなかった.

11. どうも運命にはさからえない⑬ようだ.

12. 今日できることを⑭あすに延ばすな⑭.

13. 自動車の構造⑮となるとごく初歩的なこと⑮すら彼女はわからなかった⑮.

14. 奨学金をもらってからでないと、家賃の清算はできません⑮.

15. 今度の旅行はだめになるのじゃないかという気がしてきましたよ⑮.

16. 東京に住もうと思えば住めるのに⑯、どうしてこんな片田舎⑯に住むことがあろうか⑯.

17. そこへはヘリコプターでしか行けない⑯.

18. 私はそのテキストを翻訳してみようとした⑯が、自分には歯がたたないことが分った⑯.

19. 期待したとおりの成果⑯は得られなかった⑯.

⑯ ракета с ядерными боеголовками ⑰ нести на борту ⑱ способен ⑲ глава семьи ⑳ прожить на одну зарплату ~

B) ① домашние обстоятельства ② помешать/не позволить ③ билет на цирковое представление ④ достать/получить ⑤ посчастливиться ⑥ по грузоподъёмности ⑦ конкурировать с чем ⑧ наука ⑨ борьба мнений ⑩ без свободы критики ⑪ развиваться ⑫ ни один студент не ~ ⑬ без ошибок ⑭ смочь ⑮ не верить в возможность ~ ⑯ ~, но всё же возможно ~ ⑰ общий наркоз ⑱ без ⑲ изучить самостоятельно ⑳ совсем холодный ㉑ пойти против судьбы ㉒ то, что можно ~ ㉓ откладывать на завтра ㉔ устройство машины ㉕ самые элементарные вещи, касающиеся чего ㉖ не мочь понять ㉗ расплатиться с вами за квартиру только после получения стипендии ㉘ начать сомневаться в возможности чего ㉙ если есть возможность жить в Токио ㉚ захолустье, глушь, глухое место ㉛ зачём ㉜ ~ можно ~ только на вертолёте ㉝ пытаться было ~ ㉞ оказаться для кого непосильным ㉟ успехи, которые ожидались вначале ㊱ добиться чего ㊲ пейзаж ㊳ не поддаваться описанию ㊴ не ошибаясь ни на секунду ㊵ идти тысячи лет ㊶ едва развезаться 不定法文で

20. その風景㊦の美しさは名状しがたいほどである㊦。

21. この時計は1秒も狂わずに㊦何千年

も動きつづける㊦ことができる。

22. 道が狭くて車は2台いっぺんに通れない㊦。

§ 10. ～してよろしい

a. 1)Можно к вам (войти)? 2)Здесь можно курить.

b. Можете идти. 2)Он может не приходить.

c. Я разрешаю вам войти.

1)入ってもよいですか。2)ここで煙草を吸ってもかまわない。

1)行ってよろしい。2)彼は来なくてもよい。

入ってもいいですよ。

§ 11. ～してはいけない, ～すべきでない

a. 1)Здесь курить нельзя. 2)По газонам ходить нельзя. 3)Вам ещё нельзя вставать с постели.

• нельзя は禁止の意味の時不完を伴う。

b. 1)Тебе не надо было говорить с ней. 2)Вам не нужно было идти туда.

c. 1)Здесь не полагается курить. 2)Так поступать не полагается.

d. Вам не следует идти туда.

e. Курить запрещено (запрещается, воспрещается).

f. Прóbьба не разговаривать здесь.

g. 1)У нас в коридóрах не курят. 2)Голубéй не кормят.

1)ここで煙草を吸ってはいけない。2)芝生に入ってはいけない。3)あなたはまだベットから起きてはいけない。

1)君は彼女と話すべきではなかった。2)あなたはそこへ行くべきではなかった。

1)ここでは煙草を吸ってはいけない。2)そんなことをしてはいけない。

そこへ行くべきではない。

煙草を吸ってはいけない。禁煙。

〈揭示〉 静しゆく。

1)〈 " 〉 廊下禁煙。2)〈 " 〉 はとに餌をやるべからず。

練習

- A) 1. 部屋の空気を入れ替えたいのですが①, 窓を開けてもよろしいですか.
 2. あなたのペンをお借りして② 電話番号を書いても③ よろしいでしょうか.
 3. 大人が話をしているときは, 口をはさむ④ ものじゃないよ.
 4. 電話をお借りしてもよろしいでしょうか⑤.
 5. 明日の天気予報⑥ を聞いたかい⑦, 雪が降るそうよ. 君は風邪をひいてい

- B) 1. 車が走っている時は① 道路を横切ってはいけない.
 2. 一刻もぐずぐずしてはいられませんよ②, 10 分後には迎えが来ますからね.
 3. ぬれた手で電線③ をさわってはいけません④.
 4. 無駄口は決してたたくものではない⑤, 自分の言ったことには責任を持たなくてはならないのだ⑥.
 5. まだちょっと顔色が悪いようです

- るのだから, 外出してはいけないよ.
 6. 詩というものには, 一語たりとも余計な言葉⑧ があってはいけない.
 7. どんなに苦しい状況におかれても⑨ 威厳を失ってはいけない⑩.
 8. もし私とロシア語で話したいなら, いつでも土曜日にいらっしゃればよい⑪.
 9. こんな責任ある仕事を新米⑫ にまかせてはいけない⑬.
 10. できないことを人に約束するものじゃないよ⑭.

- が, 学校へは通ってもよろしい⑮.
 6. 煙草の火をちょっと貸していただけませんか⑯.
 7. 生活と科学⑰ の世界はどんどん進んでいくが⑱, われわれはそれに遅れてはいられない⑲.
 8. うちでは⑳ どうぞ御気楽になさって㉑ よろしいんですよ㉒.
 9. 人前で内緒話をしてはいけません㉓.

- A) ① чтобы проветрить комнату ② взять ③ записать ④ перебивать ⑤ пользоваться телефоном ⑥ прогноз, сводка погоды на завтра ⑦ слышать ⑧ ни единое лишнее слово ⑨ даже в самых тяжёлых условиях ⑩ уметь сохранять собственное достоинство 「威厳を保つことができる」を使う ⑪ всегда можете прийти в субботу/можете приходиться по субботам ⑫ новичок; доверять ⑬ не следует ~ ⑭ нельзя/не надо ~
 B) ① во время движения машин ② нельзя терять ни минуты ~ ③ электрические провода ④ трогать/дотрагиваться до ~ ⑤ бросать слова на ветер ⑥ отвечать за свои слова ⑦ мочь ⑧ мочь/можно/прикурить ⑨ наука ⑩ идти вперёд ⑪ отставать ⑫ у нас ⑬ чувствовать себя/распоряжаться/, как дома ⑭ мочь ⑮ в обществе/в присутствии других; не полагается; говорить секретно, по секрету/секретничать

§ 12. ～しなければならない [義務・必要・必然]

- a.** 1) Мы должны́ преодолеть труд-
ности. 2) Вы должны́ приходи́ть
во́время. 3) Ты до́лжен заплати́ть
э́тот долг.
- 1) われわれは困難を克服しなけ
ればならない. 2) いつもちゃ
んと時間通りに来なければい
けないよ. 3) 君はこの借金を
返さなくてははいけない.
- b.** Ему́ на́до бы туда́ пойти́. 2)
Мне на́до уже́ уходи́ть.
- 1) 彼はそこへ行くべきだろ
うに. 2) もうそろそろ行かなく
ちゃ.
- c.** 1) Ну́жно торопи́ться. 2) Ну́жно
э́то де́лать тща́тельно. 3) Ну́жно,
что́бы кто́-нибудь поё́хал с ней.
- 1) いそがねばならぬ. 2) それは
綿密にやらなければならな
い. 3) 誰かが彼女についてい
く必要がある.
- d.** 1) Мне необходи́мо за́втра от-
пра́виться. 2) Необходи́мо об э́том
поговори́ть. 3) Необходи́мо, что́бы
он прие́хал.
- 1) 明日は僕はどうしても出発し
なければならない. 2) そのこ
とについてちょっと話し合っ
ておく必要がある. 3) 彼が来
る必要がある.
- e.** 1) Ему́ пришло́сь уе́хать. 2)
Приде́тся начина́ть сно́ва.
- 1) 彼は行かねばならなくなっ
た. 2) 始めからやり直さねば
ならぬ.
- f.** Здесь полага́ется приде́ржи-
ваться ле́вой сторо́ны.
- ここは左側通行である.
- g.** 1) Ему́ сле́дует э́то сде́лать не-
ме́дленно. 2) Тебе́ сле́довало бы
молча́ть.
- 1) 彼はすぐそれをやるべきだ.
2) 君は黙っているべきだ.
- h.** Я счита́ю ну́жным (необхо-
ди́мым) пое́хать туда́.
- そこへ行かねばならないと思
う.
- i.** 1) Ста́ло ну́жно (ну́жным) пое́-
хать туда́. 2) За́чем ему́ пона́до-
би́лось де́лать э́то?
- 1) そこへ行くことが必要になっ
た. 2) どうしてそうしなけれ
ばならなかったのだろうか.

j. Возникла (また Появилась) необходимость создать новую организацию.

新しい団体を作ることが必要になった.

§ 13. ~するにはおよばない, ~しないでよい

a. 1) Не надо этого делать. 2) Уже (また Теперь) не нужно заботиться о ней.

1) それをするにはおよばない.
2) もう彼女の面倒を見る必要はない(必要がなくなった).

b. 1) Не пришлось ехать. 2) Не придётся долго ждать.

1) 行かなくて済んだ. 2) 長いこと待たなくても済むだろう.

c. 1) Я не вижу необходимости идти туда. 2) Нет надобности так делать. 3) У меня отпала необходимость оставаться здесь.

1) 僕はそこへ行く必要がないと思う. 2) そうする必要はない. 3) 僕はここに残っている必要がなくなった.

d. 1) Я считаю ненужным идти туда. 2) Я не считаю нужным идти туда.

1) そこへ行く必要はないと思う. 2) そこへ行くことが必要だとは思わない.

練習

A) 1. 人間は社会に役立たねばならない①.

2. 視力が急に②弱った③ので, 彼はしょっちゅう眼がねをかけていなければならない.

3. 遅れそうになると, タクシーをひろわなければならない.

4. 昨日は母の容態が悪くなったので, 医者と呼ばなければならなかった.

5. 君たちはやったところ④をちゃんと覚えていないので, もう一度復習しなければいけない⑤.

6. 夕食後, 彼女は食器⑥を洗わなければならない.

7. 新しい外套を買う前に, 古いのを最後まで着なくてははいけない⑦.

8. 父は病気なので, 肉料理を食べてはいけない.

9. 彼は仕方がないとあきらめて⑧ヨー

A) ① приносить пользу ② резко ③ ухудшиться/ослабеть ④ пройденное ⑤ повторить ⑥ посуда ⑦ доносить ⑧ подчиниться необходимости/примириться с необходимостью

ロッパへ出かけていった。

10. 何か君に言っておかなければなら
ないことがあったんだが、何だったっけ
な、舌の先まで出かかっているのだけ
れど⑩。
11. 船はもやで方向がわからなくな
り⑩、そこでいかりをおろさなければ
ならなくなった⑩。
12. その事実を知ると、彼女はそこへ自

分で行ってみなければならぬと言
いだした⑩。

13. 大学院へは研究能力⑩のある学生だ
けを取る⑩べきである⑩。
14. 親は子供に対しておさえがきかなく
てはいけない⑩。
15. 裁判所⑩は文字通り法の精神を守る
べきである⑩。
16. 聴講生は25才以上⑩のこと。

- B) 1. いずれにせよ①、僕は何らかの手
を打たなければならない②。
2. 彼女とは相談する③までもないと思
った④。
 3. 彼は両親を援助すべきです、それが
息子としての義務⑤でしょう。
 4. 嵐のために⑥飛行機はその島に不時
着しなければならなくなった⑦。
 5. 健康がすっかり弱っていたので⑧仕
事は全部やめて⑨治療に専念しなけれ
ばならなかった⑩。
 6. 仲間に追いつく⑩ためには一生懸命
⑩勉強しなくてはだめだよ⑩、と先
生が私に言った。
 7. 町の人口が急増⑩したために⑩小学

校を新設⑩する必要が生じた⑩。

8. この若い音楽家は素晴らしい才能の持
主である。この才能を埋れさせてはい
けない⑩。
9. 戦争直後⑩、まだ私が大学に通って
いたころは、大部分の学生が自分で学
費⑩をかせがなければならなかった⑩。
10. 交通事故を防ぐために⑩、自動車の
運転手も歩行者⑩も⑩交通規則⑩を守
らなくてはならない⑩。
11. その書類は2通⑩提出⑩しなければ
ならないことになっている。
12. 人間はどんなささいな ことでも⑩、
また大きなことでも⑩公明正大⑩でな
ければいけない。

⑨ вертётся на языке ⑩ потерять ориентировку ⑪ вынужден ⑫ загов
орить о необходимости ~ ⑬ способный к научной работе ⑭ отбирать
⑮ следует ⑯ пользоваться авторитетом у ~ ⑰ суд ⑱ придерживаться
буквы и духа закона ⑲ не меньше двадцати пяти лет

B) ① так или иначе ② предпринять ③ посоветоваться ④ не считать
нужным ⑤ сыновний долг ⑥ из-за бури ⑦ вынужден ~ ⑧ настолько
слабо, что ~ ⑨ бросить ⑩ прийти к принятию за лечение ⑪ догнать
⑫ много и упорно ⑬ придётся ⑭ резкий рост ~ ⑮ в связи с ~ ⑯
создание новой ~ ⑰ возникла необходимость ~ ⑱ зарывать талант в
землю. ⑲ в послевоенные годы ⑳ деньги на оплату учёбы ㉑ вынуж
денный ㉒ во избежание несчастных случаев на дорогах ㉓ пешеходы
㉔ как ~, так и ~ ㉕ правила уличного движения ㉖ соблюдать ㉗ в
двух экземплярах ㉘ сдать ㉙ в малом ㉚ в большом ㉛ честный и
справедливый

§ 14. ～することになっている, ～するはずだ

1) Он должен скоро прийти. 2) Она должна была вернуться к обеду. 3) Он должен знать, что произошло.

1) 彼はもうすぐ来るはずだ. 2) 彼女は食事のころ戻って来ることになっていた. 3) 何が起こったのか彼は知っているはずだ.

§ 15. ～しないではいけない

a. Он не мог не обратить внимания на красивую девушку.

彼はそのきれいな女の子に注意を払わずにはいられなかった.

b. 1) Нельзя не согласиться с ним. 2) Нельзя не признать, что он прав.

1) 彼に同意せずにはいられない. 2) 彼は正しいと認めざるを得ない.

§ 16. ～ということになる

a. 1) Если обвинение доказано, то это значит, что он виноват. 2) Если обвинение не доказано, то это ещё не значит, что он не виноват.

1) 起訴事実が立証されたのなら, 彼は有罪ということになる. 2) 起訴事実が立証されないからといって, 彼が無罪ということにはならない.

Выходит / Получается /, что он прав.

彼が正しいということになる.

b. Отсюда / Из этого / вытекает (вывод), что он виноват.

このことから, 彼が有罪であるという結論になる.

c. 1) Отсюда / Из этого / следует (вывод), что он виноват. 2) Из

1) このことから彼が有罪であるということになる. 2) そうだ

этого ещё не следует, что она плохая женщина.

からといって、彼女がいけない女ということにはならない。

d. Напрашивается / Возникает / вопрос: как преодолеть препятствие.

そこでいかに障害を克服すべきかということが問題になる。

練習

- A) 1. 列車は9時にくることになっている①。
 2. 今年彼は大学を卒業することになっている。
 3. アラブ・イスラエルの紛争には憂慮せざるを得ない②。
 4. 私たちの村では自家用車をもった世帯の数が100に達した。つまり3世帯に1世帯は自動車を持っていることになる。
 5. それは起こるべくして起こった（起こるはずであった）。
 6. 彼が否定したからといって③、事態の本質④がかわるわけではない。

7. 日蝕⑤は3時に始るはずだ。
 8. 彼女は昨日のうちに⑥来るはずであった。
 9. 議会は5月29日に解散する⑦はずである。
 10. 選挙は7月18日に行われるはずである⑧。
 11. 結局私が出かけていくことになった⑨。
 12. 近い将来日本の鉄道から⑩蒸気機関車が完全に⑪姿を消す⑫はずである。
 13. 日本の領土内に⑬外国の軍事基地が存在⑭することを合法化した⑮日米安保条約は1970年に期限切れになる⑯はずであった。

- B) 1. 彼は、外国からの代表団①と交渉を行う②はずになっていた委員会のメンバーであった③。
 2. 私たちは来週④もう一度あって、問題を検討しなおすことになった⑤。
 3. 2月の18日に行われるはずだった卒業式⑥は取りやめ⑦になった。

4. 私たちが下車する⑧ことになっていた駅に列車が到着したのは、もう夕方ごろであった。
 5. そこでこうした事態を改善するためにいかなる対策を構すべきか⑨が問題となってくる⑩。
 6. そこで、そもそも民主主義とは何か

A) ① ожидать を使ってもよい ② тревожить; не мочь не ③ его отрицание を主語にする ④ сущность дела ⑤ затмение солнца ⑥ ещё вчера ⑦ быть распущенным ⑧ назначенный ⑨ Кончилось тем, что ~ ⑩ с железнодорожных дорог Японии ⑪ полностью ⑫ исчезнуть ⑬ на территории ⑭ наличие ⑮ узаконить ⑯ срок действия; истечь
 B) ① зарубежная делегация ② вести переговоры с ~ ③ член/входить в состав комиссии ~ ④ на следующей неделе ⑤ мы договорились ~ ⑥ выпускной акт ⑦ отменить ⑧ выйти ⑨ предпринять ⑩ напрашивается / возникает / вопрос, ~

という問題になってくる㉑。

7. こういうわけで，まるで俺たちの方が悪いことした㉒ ような㉓ 具合になってくるんだよ㉔。

8. 面白いことになったね㉕。

9. ハイカー㉖ たちは山奥まで㉗ 出かけていったが，夕食までには㉘ 帰ってく

るはずだ。

10. 彼は有能な男だが，だからといって全然間違いを犯さない㉙ というわけではない。

11. 電話は㉚ 3分を越えてはいけません㉛。

⑪ возникает вопрос ⑫ виноватый ⑬ как будто ⑭ получается/выходит/так, что как будто ~ ⑮ получиться/создаться/сложиться; ситуация/обстановка ⑯ турист/участник туристского похода ⑰ глубоко в горы ⑱ к ужину ⑲ никогда не ошибаться ⑳ телефонный разговор ㉑ превышать три минуты

5. 受身のあらわし方

§1. ～られる

a. 1) По-
ются
утра.
3) Дом
следние известия переда-
по радио в шесть часов
2) Дом строился рабочими.
будет строиться рабочими.
～ ся 動詞. 完了体の ～ ся 動詞は受身の意
味で用いることができない。

1)最新のニュースは朝6時にラ
ジオで放送される。2)その家
は労働者たちによって建てら
れていた。3)その家は労働者
たちによって建てられるだろ
う。

b. 1) Ам-
бом.
годү.
1970 г.
Америка была открыта Колум-
2) Дом был построен в 1956
3) Дом будет построен в
одү.
被動形動詞過去

1)アメリカはコロンブスによっ
て発見された。2)その家は
1956年に建てられた。3)家
は1970年に建つだろう。

c. Этот
уважа-
писатель всеми любим и
ем.

この作家はみんなに愛され、尊
敬されている。

d. 1) Ег-
Мне с-
тойтся
в жур-
бы убили сегодня ночью. 2)
казали, что лекция не сос-
3) Этот роман печатают
нале «Новый мир».

1)彼は今朝未明に殺された。2)
講義はない、といわれた。3)
この小説は「ノーヴィ・ミール」
に連載中だ。

e. 1) Е-
унесл-
покры-
бы убило молнией. 2) Лодку
течением реки. 3) Тучами
по всё небо.
不定人称文

1)彼は雷にやられた。2)ボート
は流れに押し流された。3)空
全体が雲でおおわれた。

f. Амэ-
рику открыл Колумб.
語順で

アメリカはコロンブスによって
発見された(アメリカはコロ
ンブスが発見した)。

g. Его поступок подвергся решительному осуждению.

彼の行為は徹底的に非難された。

h. 1)Этот закон получил название «эффэкт Столэтова». 2)Этот фильм получил (мáта заслужил) всеобщее признáние. 3)За последние гóды альпинизм получил óчень ширóкое распространéние. 4)Статьи Конституции получили произвóльное истолковáние.

1)この法則はストレートフ効果と名づけられた。2)この映画は広く一般に認められた。3)ここ数年の間に登山が非常に普及した。4)憲法の条文が勝手に解釈された。

i. 1)Этот прибор найдёт ширóкое применéние в лаборáториях. 2)В творчестве этого писáтеля нашлó отражéние социáльное положéние.

1)この器具は実験室で広く利用されるようになるだろう。2)この作家の作品には社会情勢が反映された。

j. 1)Вопрос остáлся неразрешённым. 2)Дéло остáлось неокóнченным. 3)Онi бросили дéло незаконченным.

1)問題は解決されぬままであった。2)その事業は完成されぬままであった。3)彼らはその仕事を未完のまま放り出してしまった。

k. Этот факт ещё не имéет объяснénия.

この事実はまだ説明されていない。

練習

- A) 1. 予算は経済のバロメーター①と呼ばれることがある。
2. 彼の研究は専門家たちの間で、非常に高く評価された②。
3. 仏教は主にアジアで広まった③。
4. 彼の演説はラジオで放送された④。

5. カンボジアが戦火⑤につつまれた⑥。
6. 彼は風邪にやられて、寝たきりだ⑦。
7. 学校に来る途中、電車の中で財布をすられた。
8. 3年前彼は息子に死なれた。
9. 有権者⑧は日本人に限られる(～だけが～と見なされる)。

A) ① барóметр ② получить оцénку средй ~ ③ получить распростра-
нение ④ передáть ⑤ пожáр войны ⑥ охватить ⑦ прикованный к по-
стéли ⑧ избирáтель

10. この美しい場所にはよく観光客が訪れる(受身で).
11. その辞書は近く発売されます.
12. 木が風で倒された㊦.
13. シベリヤは1年のうちの大部分を雪でおおわれている.
14. この理論は多くのすぐれた㊦言語学者㊦たちによって支持されている㊦.
15. 彼はときどき㊦彼女からその話を持

- 出されて㊦ただ苦笑するのだった.
16. 国民の意思は㊦選挙に反映される.
17. 確率論㊦や統計的方法は言語の諸事実を研究する際にもちいられる㊦.
18. 海は波が立って、私たちの小船は木の葉のようにゆれた.
19. 貿易の自由化㊦によって日本経済㊦は苦しい試練の前に立たされるであろう㊦.

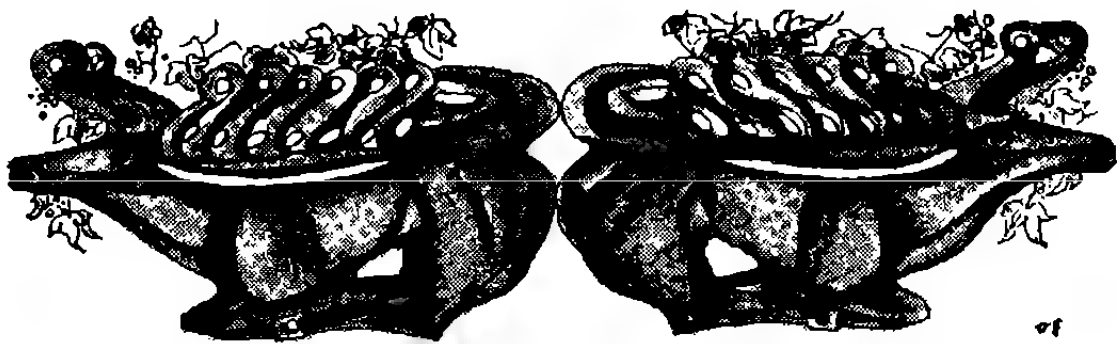
- B) 1. 世界人権宣言㊦には世界中の国民の共通の理想と願い㊦が反映された㊦.
2. それらの山の頂は万年雪㊦によって被われている.
 3. 彼女は頼りにしていた息子に先立たれ㊦、途方にくれていた㊦.
 4. この面白い論文はある少壮学徒が執筆したものです.
 5. 社長は彼にやめられて残念がっている㊦.
 6. 火事は大事にいたらぬうちに㊦発見された㊦.
 7. 労働者は常に失業㊦とか不慮の㊦事故、病気などといったものにおびやか

- され㊦、老後㊦の保障もなかった㊦.
8. 彼は頼まれぬ先から㊦私たちを援助してくれたのだった.
9. 彼の演説㊦は拍手と、そうだ、その通りだ、という換声㊦によって中断される㊦ことがしばしばであった.
10. 交通違反をして㊦、その運転手は免許証をとられた㊦.
11. 多くの病名は、それをはじめて発見した人にちなんで㊦名づけられた㊦.
12. その雑誌の最新号で㊦、彼の小説の深い分析㊦がなされている(深い分析がのせられている㊦).
13. 札幌市が 1972 年度冬期オリンピックの開催地㊦に選ばれた㊦.

㊦ свалить を無人称動詞として使え ㊦ выдающийся ㊦ лингвист ㊦ находить поддержку у кого ㊦ от случая к случаю ㊦ 彼女がその話を持ちだすたびに、заводить об этом разговор ㊦ воля народа ㊦ теория вероятности ㊦ находить применение ㊦ либерализация импорта ㊦ японская экономика ㊦ поставить перед лицом тяжёлых испытаний 貿易自由化を主語にせよ

B) ㊦ 1. Всеобщая декларация прав человека ㊦ идеи и мечты, общие для ~ ㊦ ㊦ найти своё отражение ㊦ вечные снега ㊦ у кого умер ㊦ не знать, что делать ㊦ огорчённый ㊦ вовремя ㊦ быть замеченным ㊦ безработица ㊦ непредвиденный ㊦ быть, находиться под угрозой ~ ㊦ старость ㊦ обеспеченный ㊦ не заставил просить себя и ~ ㊦ речь, выступление ㊦ вогласы: «Правильно!» ㊦ прерываться ㊦ за нарушение правил уличного движения ㊦ отобрать у кого документы/шофёрские права/ ㊦ по имени тех, кто ~ ㊦ назвать болезнь, дать болезни название ㊦ последний номер журнала ㊦ глубокий анализ, разбор ㊦ быть данным/даваться ㊦ место зимней олимпиады ㊦ быть выбранным чем

14. 村は鉄道幹線から置き去りにされた
ままだった㉔。
15. 都心部で居住に適さない㉕ 古い家屋
の一部が㉖ 取りこわされた㉗。
16. その展覧会は注目されずに終わった㉘。
17. この事実は結局のところ証明されず
に終わった㉙。
18. 借金はみな踏み倒された㉚。
19. 彼の本は結局活字にならなかった㉛。

㉔ оставаться в стороне от ~ ㉕ непригодный для жилья ㉖ часть чего
㉗ снести ㉘ пройти незамеченным ㉙ остаться недоказанным ㉚ оста-
ться неуплаченным ㉛ ненапечатанный

6. 比 較 級

§1. ～より～だ

a. 1)Алюмíний лёгче, чем желе́зо (лёгче желе́за). 2)Эта аудито́рия го́раздо бо́льше, чем та. 3)Во ско́лько раз сто бо́льше двадца́ти? 4)Река́ ста́ла го́раздо ме́льче, чем ра́ньше. 5)Она́ на три го́да ста́рше (моло́же) меня́. 6)Он ме́нее приле́жен, чем она́. 7)Он скорée похóж на ма́ть, чем на отца́.

* 形容詞

b. 1)Люблю́ тебя́ бо́льше, чем брат. 2)Люблю́ тебя́ бо́льше, чем бра́та. 3)Люблю́ тебя́ бо́льше бра́та. 4)О тебе́ он забо́тится бо́льше, чем обо мне. 5)В Москвё́ я жил до́льше, чем в Кíеве. 6)Он знаёт твою́ жизнь бо́лее подро́бно, чем мою́.

* 副詞

c. Электри́чество даёт бо́льше све́та, чем свеча́.

* 数量代名詞

1)アルミニウムは鉄よりも軽い。2)この講義室はそれよりずっと大きい。3)100は20の何倍(大きい)か。4)川は前よりもずっと浅くなった。5)彼女は私より3つ年上(年下)だ。6)彼は彼女よりなまけものだ。7)彼は父よりもむしろ母に似ている。

1)僕は君を兄弟が君を愛している以上に愛する。2)僕は兄弟を愛する以上に君を愛している。3)(上の2文に同じ) 4)彼は私のことより君のことに気を配っている。5)キエフよりモスクワに長く住んだ。6)彼はぼくの生活よりもきみの生活の方を詳しく知っている

電気(電灯)はローソクよりも多くの光を出す(明るい)。

§2. ～すればするほど, ～だ (cf. いくら～しても, ～しすぎることはない)

1)Чем скорée ты ко́нчишь эту рабо́ту, тем лу́чше. 2)Чем бли́же

1)早くこの仕事を仕上げれば仕上げるほどよい。2)知れば知

я его узнавал, тем больше любил.
3) Чем больше вы будете заниматься, тем лучше.

るほど彼が好きになった。3)
勉強すればするほどよい。い
くら勉強してもし過ぎること
はない。

§3. ～につれて, ますます～だ

a. 1) По мере того как я подъезжал к дому, сильнее билось моё сердце. 2) По мере нашего приближения к морю становилось прохладнее.

1) 私の乗った車が家に近づけば
近づくほど(近づくにつれ
て), 私の心臓は高鳴った。2)
われわれが海に近づくにつれ
て, だんだん涼しくなった。

b. 1) С каждым шагом подъём в гору становился круче. 2) С приближением дня выборов всё больше обостряется предвыборная кампания. 3) С увеличением высоты плотность воздуха уменьшается.

1) 一歩ごとに山の登りは急にな
っていった。2) 選挙の日が近
づくにつれて, 選挙運動はま
すます激しくなっていく。3)
高度が増すにつれて, 空気の
密度は小さくなる。

§4. ～するくらいなら～の方がまだ

Я скорее умру, чем сделаю это.

そんなことをするくらいなら死
んだほうがましである。

§5. ～だから, なおのこと～だ

Я хорошо относился к нему, тем более что я чувствовал его привязанность ко мне.

ぼくは彼に好意的な態度を取っ
たが, 彼が私に愛着をもって
いると感じていたのでなおの
ことそうだった。

§6. いずれ劣らぬ

1) При каждом повороте откры-

1) 曲がるたびにどれもこれも美

ваются виды один красивее другого. 2) На сцене появились девушки, одна красивее другой.

しい景色が開けてくる。2) 舞台にはどれもこれも美しい女の子ばかりがあらわれた。

§ 7. せいぜい～

На вид ему было лет двадцать, не больше. 2) Это стоит сто долларов, не меньше. 3) Это осуществится не раньше семидесятого года.

1) 見たところでは、彼はせいぜい 20 才だ。2) それは安くて 100 ドルだ。3) その実現は早くて 70 年に入ってからだ。

§ 8. まったく～だ

Это более, чем странно.

まったくもって不思議というほかない。

練習

- A) 1. この本はその本より面白い。
2. 彼の部屋は私の部屋よりも寒い。
3. 彼はあなたよりいくつ年上なのですか。
4. ヴォルガ河はドゥニエプル河より長い。
5. 金は鉄よりも重い。
6. コーカサス①の山々はウラルの山より高い。
7. 彼は私の部屋より大きい部屋を買った。
8. 今日は昨日より天気が悪い。
9. ほかの人たちとくらべて君のどこが悪いと②いうのだろうか。

10. 道③はだんだんせまくなり、そのうちに消えてしまった④。
11. 春の訪れとともに⑤, 日はだんだん長く、夜はますます短くなっていった。
12. その仕事は思っていたより難しかった。
13. 1 分毎に彼の演説はより自信にみちた⑥ものになっていった。
14. 夏の日は冬の日より長い。
15. 雨があがって草はひときわ緑をました⑦。
16. 今日の講義はきのうのより面白い。
17. 服装は簡素なほどよい。
18. 彼女は喜んだというよりもむしろ啞

A) ① Кавказский ② плохой чем ③ тропинка ④ пропасть/исчезнуть
⑤ наступление, приближение весны ⑥ уверенный ⑦ ещё зеленее

然としたようである。

19. それは私にはわからない⑧.
20. それは批判の対象にもならない⑩.
21. それは私の体面⑩にかかわる.
22. 選挙の日が近づくにつれて町はますますうるさくなる.
23. どなればどなるほど、あなたは理解されなくなるでしょう.
24. 100は40よりいくつ大きいかな.
25. 町にいる日が残りに少なくなればなるほど、彼はますますひんぱんに彼女を訪れた.
26. 日ごとに父の帰りが待ちきれなくなった⑩.
27. 革命後ロシヤ人の平均寿命⑩は2倍にのびたという.
28. 彼の言葉は頼みというよりむしろ要求というようにひびいた⑩.
29. 僕は彼が好きではない、彼女となるとおさら⑩そうだ.
30. ここ数年、この地方へ来る観光客の数は、うなぎ上りに増えている⑩.
31. 病気の早期発見⑩も大事だが、その予防⑩はもっと大事だ.

32. 僕は君よりロシヤ語の単語を知っている.
33. 石炭は薪より温い⑩.
34. 夏は冬よりも日射し⑩がつよい⑩.
35. 彼は歴史より地理に興味をもっている.
36. ピョートルはヴィクトルより字がうまい.
37. 最近彼は前にくらべてずっとよく勉強するようになった.
38. 彼は大阪より東京に長くいた.
39. 彼女は君よりもきれいにフランス語を話す.
40. 彼女は早くて3月2日にならないと帰らない⑩.
41. 結果は早くて3カ月しないとわからない⑩.
42. 彼は6月より少し前に来る⑩.
43. 100は50の何倍⑩か.
44. 列車の窓の外ではどれもこれも美しい景色が入れかわり立ちかわりあらわれた.
45. 今日は朝飯もおそかったことだ⑩、昼飯はもう少し待ってもいいね⑩.

- B) 1. 水中翼船①は普通の船より数倍速い②.
2. 船の速度③が速ければ速いほど④水の抵抗が増す③.

3. この水中翼船の速度⑥は時速70—80 kmで同じクラスの普通の船の2倍の速度⑦ということになる.
4. コンコルドや TU-144⑧は音速⑧の

⑧ выше чьего понимания ⑨ ниже всякой критики ⑩ достоинство ⑪ ждать нетерпеливо ⑫ средняя продолжительность жизни ⑬ прозвучать ⑭ ещё меньше ⑮ неуклонно расти ⑯ найти, захватить вовремя ⑰ предупредить ⑱ давать больше тепла ⑲ солнце ⑳ греть сильно ㉑ не раньше второго марта ㉒ не раньше, чем через три месяца ㉓ несколько раньше июня ㉔ во сколько раз ㉕ тем более, что ~ ㉖ подождать с обедом

B) ① корабль на подводных крыльях/крылоход ② быстроходный ③ скорость ④ чем выше ⑤ тем сильнее мешать движению судна ⑥ скорость хода у этого корабля ~ ⑦ вдвое больше, чем у ~ / вдвое превышать ~の速度は~である。それは~の2倍である。「それは~」を~, что вдвое больше, чем у~としてもよい ⑧ «конкорд»; ТУ-144

- 2倍で飛ぶことができる。
5. 南へ下れば下るほど、夏は長く暖かになり、また植物は繁茂する㊤。
6. その貯水地の面積は㊤、びわ湖の8倍以上ある。
7. 住宅危機はますます深刻になる㊤。
8. 今年の輸入高㊤は昨年より少い。
9. それはただの偶然にすぎない㊤。
10. 都心へ近づけば近づくほど、車の行列㊤が混んでくる㊤。
11. 彼らは問題に対して非常に冷淡である㊤。
12. 第二次世界大戦は第一次大戦よりもずっと多くの破壊と死をもたらした㊤。
13. 年をとればとるほど、人間は幼年時代を思い出す。
14. 選挙は遅くとも1973年の春には行われる。
15. 秋の訪れとともに日はだんだん短く、夜はだんだん長くなってきた。
16. これはたった1,000円だ。
17. こんなにおかしな話はない。
18. 一見したところでは、彼はせいぜい30才だった㊤。
19. ワシントンでは、ベトナム戦争爆発以来かつてなかったほど、悲観的見方㊤が強まっている。
20. 世界各国でアメリカのカンボジャ侵攻を憂慮する声㊤が強まっている㊤。
21. 彼女に会う時㊤が近づけば近づくほど、私はますます待ちきれなくなるのだった㊤。
22. 彼は事実を確認するだけにとどまった(事実の確認より先へいかない)。
23. アメリカ軍兵士の間には厭戦気分㊤が強まっている。アメリカがベトナムで勝つ見込みが全然ない㊤のでなおのことそうだ㊤。
24. 一步ごとに川は深くなっていき、先へ進むのが危険になった。
25. 弟は両親より祖父に似ている。
26. 海が深くなるにつれて㊤水圧が増す。
27. そこへ行くくらいなら、家で寝ていた方がましだ㊤。
28. 彼女は夫よりずっと㊤年上だ。
29. 私は彼に会えば会うほど、彼が好きになる㊤。
30. 犯罪㊤に対する処罰㊤は早く下されれば早く下されるほど㊤公平㊤かつ有効㊤である。
31. 国内市場㊤における日米両国の独占資本の角逐㊤は、激化の一途をたどっている㊤。

⑨ летать быстрее, чем распространяется звук ⑩ чем дальше к югу; обильный ⑪ поверхность ⑫ жилищный кризис углубляться ⑬ импорт ⑭ не больше ⑮ поток машин ⑯ плотный ⑰ относиться равнодушно ⑱ принести человечеству больше смертей и разрушений ⑲ не больше ⑳ пессимизм сильнее, чем когда-либо с самого начала ~ ㉑ голоса тревоги по поводу ~ ㉒ всё громче ㉓ час встречи ㉔ нетерпение становится больше ㉕ анти-военные настроения ㉖ не иметь шансов на победу ㉗ тем более что ~ ㉘ с увеличением ~ / по мере увеличения ~ / по мере того как увеличивается ~ ㉙ скорее/лучше ㉚ много/гораздо ㉛ чем ~, тем ~ ㉜ преступление ㉝ наказание за ~ ㉞ скоро следует ㉟ справедливый ㊱ полезный ㊲ внутренний рынок ㊳ конкурентная борьба японских и американских монополий ㊴ становиться ожесточённым

7. 最上級の表現

§1. もっとも、一番～；きわめて、非常に～

- a.** 1)Пушкин мой самый любимый поэт. 2)Какой ваш самый любимый писатель? 3)Какое самое глубокое озеро, Байкал, Аральское море или Каспийское море?— Среди них Байкал самое глубокое. 4)Байкал самое глубокое озеро мира (～ в мире /самое глубокое из [среди] озёр мира /～ между озёрами мира).
- 1)プーシキンは私の一番好きな詩人です。2)あなたの一番好きな作家は誰ですか。3)バイカル湖、アラル海、カスピ海の中でどれが一番深いですか。—それらのうちではバイカル湖が一番深い。4)バイカル湖は世界で一番深い湖です。
- b.** 1)Это самая интересная книга, которую я когда-либо читал. 2) Это самое сильное землетрясение из всех, зарегистрированных до сих пор.
- 1)これは私がこれまでに読んだ本の中で一番面白い。2)これはいままで記録された地震のうちで最も強いものです。
- c.** 1)Московский университет — самый старейший университет страны. 2)Спойте мою любимейшую песню.
- 1)モスクワ大学はわが国で最も古い大学です。2)私の一番好きな歌をうたってください。
- d.** 1)На выставке было много самых интересных (～ много интереснейших) картин. 2)Земля покрылась белейшим снегом.
- 1)展覧会には非常に面白い絵が沢山あった。2)大地は真白な雪でおおわれた。
- e.** 1)Это наиболее удачный способ. 2)«Сакэ» наиболее вкусно, когда он свежее.
- 1)これが一番うまい方法だ。2)日本酒は新しいほどうまい。

f. Наибольшая ширина острова равняется 100 км.

その島の最大幅は 100km です。

g. 1) Какой месяц короче всех? 2) Кто больше всех — кит, слон или жираф? — Среди них кит самый большой. 3) Она красивее всех. 4) Когда вам удобнее всего: в воскресенье, в понедельник или в среду?

1)どの月が一番短いですか。2) 鯨, 象, キリンのうちでどれが一番大きいですか。— それらのうちでは鯨が一番大きい。3)彼女が一番きれいだ。4)日曜日, 月曜日, 水曜日のうちでいつが一番都合よいですか。

h. 1) Какая из этих книг интереснее? 2) Попробуем, кто быстрее: вы, он или я!

• 比較級で間に合わせる場合

1)この本の中でどれが一番面白いですか。2)あなたと彼と私の3人で誰が一番速いか試してみましょう。

i. Больше всего шуму было в его комнате.

• 数量代名詞

彼の部屋が一番うるさかった。

j. 1) Он всегда является раньше всех. 2) Он больше всех занимается русским языком. 3) Кого вы любите больше всех: Ваню, Сашу или Тόлю? — Среди них больше всех я люблю Сашу.

1)彼はいつも一番早くやって来る。2)彼が一番よくロシヤ語を勉強する。3)ワーニヤ, サーシャ, トーリヤの3人のうちで誰が一番好きですか。— 彼らのうちでサーシャが一番好きです。

k. Наиболее успешно закончил курс института Иванов.

• 副詞

一番良い成績で大学を終えたのはイワノーフです。

l. 1) Что может быть увлекательнее, чем мечтать о путешествиях? 2) Нет ничего интереснее, чем читать.

1)旅行のことを考えることほど楽しいことがあるか。2)読書ほど楽しいことはありません。

- m.** 1) Он, как никто другой, любит свою страну. 2) Никто так не любит свою страну, как он. 1) 彼は誰よりも自分の国を愛している。2) 誰も彼ほど自分の国を愛していない。
- n.** Поѣздка удалась как нельзя лучше. 旅行はこの上なくうまくいった。
- o.** 1) Пиши́ как можно чаще. 2) Приходи́ возможно скорее. 1) できるだけ手紙を下さい。2) できるだけ早く来なさい。
- p.** 1) Он придёт самое позднее (самое раннее) в три часа. 2) Это занимает самое большее (самое меньшее) два дня. 1) 彼が来るのはおそくて (早くて) 3 時でしょう。2) それはせいぜい 2 日しかかからない (少なくとも 2 日はかかる)。

練習

- A) 1. 彼の最大の欠点①は何か。 12. 水素は気体の中で一番軽い。
2. 全生徒の中でワーニャが一番出来が悪かった②。 13. 台風はいつが一番多いですか③。
3. 日本で一番大きな湖は何ですか。 14. 劇場に行くことが彼の最大の楽しみ④です。
4. 一年のうちで一番暑い月はいつですか。 15. 私がいままでに見た映画でこれが一番おもしろかった。
5. 日本はいつ(季節)旅行するのが一番よいですか。 16. 横浜市では毎年ミス横浜⑤を選ぶのが恒例になっている⑥。
6. 富士山のながめはどこからが一番よいですか。 17. 周知のごとく、ワシントンの犯罪増加率⑦は全米で最も高い。
7. 朝の散歩ほどすばらしいものはない。 18. ソ連の最北端から最南端まで 5000 km です。
8. 私たちのクラス⑧では彼が一番ロシヤ語を話すのがうまい。 19. ベトナム戦争はアメリカ史上最も評判の悪い戦争だ⑨。
9. この生徒が一番早く問題を解いた。 20. トルストイの作品のうちで最も有名なのは、〈アンナ・カレーニナ〉、〈戦争と平和〉、〈復活〉の 3 つである。
10. おそくとも 2 カ月後には実験を終える予定です。 21. 明日は日本とソ連の強豪⑩が出場す
11. これが一番安全な④ お金の保管法で

A) ①недостаток ②слабый ③группа ④надёжный ⑤часто бывать
⑥удовольствие ⑦横浜で一番美しい девушка ⑧есть обычай ⑨темпы
роста преступности ⑩непопулярный ⑪сильнейшие спортсмены

- ることにな
22. 私には自、っている。
人はいない、分の先生ほど尊敬している
23. 私はまさ、
なかった、彼に会うとは思ってもい
24. いろいろ
人が一番よ、履き物⑩のなかで、日本
ある、く履くのは下駄とぞうりで
25. 人間が人
なったら、主に愛想をつかす⑪ように
26. 友人は僕、最後である⑫。
せてくれた、に長ったらしい⑬話を聞か
27. その地図、
である、とできるだけ正確に⑭作っ

28. 私たちの年令にたいする考え方⑮ほ
ど相対的⑯なものはない。
29. 黒、白、赤とあるうちで何色の車が
一番多いですか。
30. 共通の仕事ほど人を近づけるものは
ない。
31. 朝早く起きることほど健康なこととは
ない。
32. あなたはどこで仕事をするのが一番
好きですか。学校で、家で、それとも
図書館で。
33. 彼女は友だちより勉強が遅れ⑰ること
を一番恐れていた。

- B) 1. シベリ
設にとって、ヤにおける家屋、道路の建
2. 試験監督、最大の敵①は凍土②である。
とがあろう、を、する③ことほど退屈なこ
3. 第二次世、も、
ほどの多く、界大戦は、かつてなかった
た④、の犠牲者と損害をもたらし
4. 彼にとっ、
はない、この時計ほど大事なもの
5. これは1、
間で最大、年ぶりの大雪⑤だ。(15年
～)、15年間なかったような
6. この老婆、
た人は誰も、ほど彼女を可愛がってくれ
いない。

7. 知識より強い⑥力はない。
8. 周知のとおり⑦、人間の体温は朝一
番低く、夕方になりたてのころに⑧一
番高くなる。
9. これは1923年来最大の失業率⑨で
ある。
10. 富士山はいつが一番美しいですか。
11. 人間にあって一番大切なことは、自
分自身を失わない⑩ということだと思
う⑪。
12. 明日はできるだけ早く起きてちょう
だい。
13. 家で寝ころがっている時が一番よ
い⑫。

- ⑫ меньше всего
⑮ самое пло
предельной /
⑯ относительно
B) ① злой
порядком / на
когда-либо
стно /, что
тица ⑩
своего «я»
～ / больше
его любить ~
- ② ожидать ⑬ много видов обуви ⑭ терять любовь к чему
бе, когда ~ ⑯ 最上級を使え. ⑰ с наибольшей / максимальной,
бчностью, подробностью ⑱ понятия о возрасте, о старости
① злой ② отстать от ~ по / в / учёбе
порядком / на враг ② мерзлота ③ смотреть за студентами / следить за
когда-либо экзаменах ④ принести больше смертей и разрушений, чем
стно /, что сильный снегопад ⑥ могучий ⑦ всем известно / общеизвестно
тица ⑩ / как известно, ~ ⑧ в ранние вечерние часы ⑨ безработица
своего «я» ⑩ 自分自身でいられる умение оставаться самим собой / не терять
～ / больше ⑪ я ценю больше всего в человеке ~ ⑫ лучше всего, когда
его любить ~

14. 彼が一番よい成績をあげた㉔。
 15. 石炭，薪，炭のなかでどれが一番火力が強いですか㉔。
 16. あの店が一番高い㉔。
 17. この本では人口問題を中心に切りあげている㉔。
 18. 彼にとって部屋がちらかっている㉔ことほどいやなことはなかった㉔。
 19. 富士山の植物㉔は実に多彩㉔である。
 20. 病人の数㉔は公式の統計よりも㉔ずっと㉔多い。
 21. 彼らはおたがいに愛しあっていて、先生と生徒㉔というより恋人たちのよう㉔であった。
 22. 開設以来20年余りの間に㉔この病院は5万人もの病人を全治㉔させた。
 23. 海外旅行を夢見る㉔若者は年々増えている㉔。
 24. 彼はここに少くとも月に2回はやってくる㉔。

㉓ получить отметку, оценку, балл (学校の評点など) / показывать знания (試験などで) / показывать результаты / добиться результатов (記録など) ㉔ давать тепло ㉕ в этом магазине; цены стоят дорого ㉖ 人口問題に最大の注意が払われている уделяться また, посвящаться вопросу ㉗ в комнате беспорядок ㉘ ненавидеть, чтобы ~, ㉙ растительность, флора ㉚ разнообразный ㉛ число больных больше ㉜ то (=число), которое даёт ~ ㉝ значительно ㉞ учитель и ученик ㉟ скорее похож ㊱ за более чем двадцатилетний период существования/за двадцать с лишним лет существования ~ / за двадцать с лишним лет, прошедших со времени ~ ㊲ вылечить ㊳ мечтать о зарубежных туристских поездках / мечтать поехать за границу ㊴ больше становиться ~ ㊵ не реже двух раз

8. 並列接続詞

§1. そして、～と～

- a.** 1)Эта комната больш́ая и тёплая. 2)Было т́ихо, сýмрачно и скúчно. 1)この部屋は大きくて暖かい。 2)静かで、薄暗く、気がめいりそうだった。
- b.** 1)Открóй окнó да сядь ко мне. 2)Там б́ыли тóлько дéти да стари́й. 1)窓をあけて僕のそばに坐りたまえ。 2)そこには老人と子供しかいなかった。
- c.** Он чита́л, а затéм (мáта потóм) в́ышел из дому. Присúтствовал министр иностра́нных дел, а та́кже инострáнные послы́. 彼は読書をしていたが、それから家を出ていった。 外務大臣ならびに各国大使が出席していた。

§2. ～だが、(しかし)〔反意〕

- a.** 1)Эта комната не больш́ая, но и не óчень ма́ленькая. 2)Дом был небольшо́й, но óчень удо́бный. 3)Он упáл, но не уш́ибся. 1)この部屋は大きくないが、そんなに小さいというわけでもない。 2)家は小さいけれど、大変快適だった。 3)彼は転んだが、けがしなかった。
- b.** 1)Мы не надéялись никогдá бо́лее встрéтиться, одна́ко встрéтились. 2)Он был там, одна́ко их не в́идел. 1)もう2度と会えまいと思っていたところが、また会った。 2)彼はそこにいたのに、彼らに会わなかった。
- c.** 1)Он хотéл б́ыло чтó-то возраз́ить, да сжал гúбы. 2)Он охóтно сде́лал бы éто, да у него́ нет вре́мени. 1)彼は何か反論しようとしたが、そのまま口をつぐんでしまった。 2)喜んでやりたいところだが、時間がない。

d. 1)Он написáл máло, зató ак-
курáтно и без оши́бок. 2)Столо́в
пять, зató сту́льев нет.

e. 1)Она́ пéла приятным, хотя́ и
не óчень си́льным го́лосом.

2)Как я могу́ поéхать на
курóрт, когдá дочь больна́?

1)彼は少ししか書かなかった
が、そのかわり正確に、間違
いなく書いた。2)机は5個あ
るが、そのかわり椅子はない。

1)あまり強くはないけれど、快
よい声で彼女は歌った。

2)娘が病気なのに、どうして保
養地なんかへ行けるでしょ
う。

§3. ～だが、～なのにたいし、〔対比〕

a. 1)Он поéхал, а я оста́лся. 2)
Он студéнт, а я преподавáтель.
3)Сочинéние вы напи́шете сего́дня,
а дикта́нт зáвтра.

1)彼は行ったが、私は残った。
2)彼は学生だが、私は教師だ。
3)作文は今日、書取りは明日
書いて下さい。

b. Все пла́вали в т́хой б́хте, он
же заплывáл далекó в мо́ре.

みんなは静かな入江で泳いでい
たが、彼は沖の方へ泳いでい
った。

c. 1)Ёсли рáньше побли́зости был
то́лько од́н магази́н, то тепéрь
их цéлых де́сять. 2)Ёсли на
пóезде вы б́дете éхать сýтки, то
на самолёте долет́ите за три часá.

1)以前、近くにはたった1つの
店しかなかったが、今では10
もある。2)列車なら1昼夜も
かかるのに、飛行機だとたっ
た3時間で行けます。

d. Он уéхал, тогдá как (мáта
ме́жду тем как, в то вре́мя как)
она́ оста́лась.

彼女は残ったが、彼は行ってし
まった。

§4. ～でなく、～だ

a. 1)Эта ко́мната не большáя, а
тёсная и н́зкая. 2)Сúдят не по
слова́м, а по дела́м. 3)Э́то не

1)この部屋は大きいどころか、
狭くて、天井が低い。2)言葉
ではなく、行動によって判断

стол, а стул (=Это стул, а не стол. / Это не стол, это стул).
4)Пого́да была́ не со́лнечная, а па́смурная, хму́рая. 5)Не био-
гра́фия де́лает челове́ка, а челове́к
—биогра́фию.

される. 3)これは机ではなく、椅子である. 4)天気は日の差さない、どんよりした陰うつな天気だった. 5)経歴が人間を作るのではなく、人間が経歴を作るのである.

b. Вме́сто тогó что́бы поверну́ть нале́во, я поверну́л напра́во. 左へ回らずに右へ回った.

練習

- A) 1. 電報を打って①くれたのは妹ではなくて兄だった。
2. 正午を過ぎ②, 1時, 2時になっても, 彼は来なかった。
3. もう 10時を回っているのに③, 人の出入りは多くなるばかりであった。
4. もう 12月だが, その割に寒くはない。
5. われわれは色々な困難に直面したことはしたが, 結局成功した。
6. 彼はアルバイトをして④いて時間的余裕がなかった⑤にもかかわらず, ちゃんと試験準備⑥をし終えた⑦のであった。
7. その学生は最近ロシヤ語を始めたばかりなのに, ロシヤ語を話すのが上手です。
8. 川の水かさは⑧この 2時間に減る⑨どころか, かえって増えてしまった。

9. 妹は約束の⑩日曜日ではなく, 水曜日の晩にやって来た。
10. 試験は 10月でなければ, 11月の始めにでもやりましょう⑪。
11. この本はそれなりによいところもありますが, 僕の趣味⑫ではありません。
12. 私たちは駅から歩いたが, 荷物は自動車で運んで貰った⑬。
13. 科学は人間の歴史において進歩を促がす原因⑭となったのに対し, 宗教は停滞⑮のそれになった⑯。
14. 彼の演説⑰が成功した原因は, 演説そのもののうまさよりも (演説がうまかったことよりも), 一番大事な問題⑱に触れたことにある。
15. 最近日本に対する関心が著しく⑲高まり⑲, 日本に関する本が大分⑲出るようになったのは結構なことだが⑲, それらの本では現実の日本⑳がどこかへ押しやられてしまっている㉑場合が多

A) послать ② перевалило за полдень ③ перевалить за десять / уже начало одиннадцатого ④ подрабатывать (на стороне) ⑤ не хватать ⑥ подготовиться к ~ ⑦ успеть ⑧ уровень воды в реке / вода ~ ⑨ падать / спадать / понижаться / убывать ⑩ как обещала ⑪ если не ~, то ~ ⑫ по вкусу ⑬ жеを用いて ⑭ причина чего ⑮ застой ⑯ если ~, то ~ ⑰ речь, выступление ⑱ самое главное ⑲ заметно / значительно / очень ⑳ возрасти ㉑ немало ㉒ хорошо, что ~ ㉓ настоящая Япония ㉔ находится где-то в стороне

い。

16. 日本では働き手㉔が引っ張りだこだが㉔、これも若い人の場合に限る㉔ようだ。
17. その大臣は日本も核兵器㉔を持つべきだと放言㉔してそのポストを追われたが㉔、日本の核武装㉔という考え㉔自体はなくなった㉔わけでは決してなく、依然として与党筋㉔の頭㉔の中に生きているのである。
18. 経済成長はきびしい社会問題の解決をもたらす㉔どころか㉔、新しい難題を生みだしている㉔始末である。
19. 嵐だったために㉔その島に行くのに2時間で済むところを㉔5時間もかか

ってしまった㉔。

20. この頃は昔㉔とレジャーの過ごし方がすっかり変ってきており㉔、昔だったら映画がさしずめその筆頭㉔に来るところを現在では旅行にお金を使った方がまし㉔というのがほとんどである。
21. これらの報告は、第二次大戦後に日本が目ざましい進歩をとげたことをいかにも得意そうに㉔書きたててはいるが㉔、経済力において資本主義世界第2を主張する㉔はずのこの国がなぜ1人あたりの国民所得では㉔20位にも及ばない㉔のかということについては説明しようともしていない㉔。

- B) 1. ここは3人では㉑狭すぎて㉒身動きする㉓のもむずかしいくらいだが、そのかわり㉔何でもすぐ手が届く㉔。
2. 私もあなたのところへ行くことにしますが、明日はだめですよ㉔。
3. それをあなたに約束してもよいけれど㉔、いつそれが実行できるか㉔わかりません㉔。
4. あなたは彼のことをほめますが㉔、

彼はあなたのことをけなしていますよ㉔。

5. 私は泳ぎに行きたくてしかたがなかったが㉔、我慢して本に向った㉔。
6. 私たちは一晩中話し合った㉔が、それでも離れ離れになっている間にお互いの身に起ったことを語りつくすには足りなかった㉔。
7. 彼は親せきの別荘で2日ばかり㉔過ごす㉔つもりでいたが㉔、結局㉔まる

㉔ раб́очие ру́ки ㉔ на́расхв́ат ㉔ ли́шь в то́м слúчае, ко́гда речú идёт ~ ㉔ я́дерное ору́жие ㉔ необдúманно зая́вить ㉔ ли́шиться сво́его портф́еля ㉔ я́дерное воорúжение ~ ㉔ ид́ея чегó ㉔ исчéзнуть ㉔ прáвящие круги́ ㉔ умы́ ㉔ нести́ решéние чегó ㉔ не то́лько не ~ ㉔ созда́вать/порожда́ть/вызыва́ть ㉔ из-за ~/была́ бу́ря, и ~ ㉔ вме́сто двúх часóв ㉔ добира́ться до ~ + 副詞的対格 ㉔ в прóшлые го́ды/ра́ньше ㉔ прово́дить свой досу́г ина́че, чем ~ ㉔ о́дно из са́мых глáвных развлéчений ㉔ пре́дпочита́ть ㉔ с востóргом ㉔ 接続詞を使うな доклад, о́писывающий ~ ㉔ претендо́вать на ~ ㉔ по úровню национа́льного дохо́да на ду́шу ~ ㉔ взобра́ться на ~/заня́ть/вы́йти/стоя́ть ㉔ не пы́таться

B) ㉑ втроём ㉒ тесно ㉓ поверну́ться ㉔ зато́ ㉕ под рукóй ㉖ то́лько не ~ ㉗ я бы обеща́л ㉘ испо́лнить своё обеща́ние ㉙ ~, то́лько ~ ㉚ хвали́ть ㉛ руга́ть/пло́хо отзы́ваться (же を使え) ㉜ о́чень хоте́ться ㉝ заста́вить себя́ сесть за ~ ㉞ проговори́ть ㉟ но и э́того бы́ло ма́ло, что́бы ~ ㊱ па́ра дней ㊲ прож́ить ㊳ собира́ться ㊴ так и ~

- まる1月もいてしまった^㉔のである。
8. 私たちが彼を尊敬するのは彼が上役^㉕だからではなく、心の優しい^㉖人だからです^㉗。
9. 彼が関心を持っているのはその機械の構造^㉘ではなく、操作の仕方^㉙であった^㉚。
10. 私たちは1時間も彼を待ったが、とうとう^㉛やって来なかった^㉜。
11. 牧畜^㉝は主に^㉞北海道で行われているが^㉟、日本全国の需要を満たす^㊱ほどではない^㊲。
12. 日本はかくも目ざましい経済成長^㊳をとげたはずなのに、どうして労働者たちは生活向上^㊴のための闘争を止めないのであろうか。(「かくも目ざまし

い経済成長をとげた日本でなぜ～」という形でも露訳せよ)。

13. 日本の気候は全体的にみて^㊵農業^㊶に適している^㊷といえるが、シーズン毎に、霜害^㊸、長雨^㊹、干ばつ^㊺、台風といった^㊻色々な天災^㊼に見舞われる^㊽。
14. 新しい国際空港を東京の近くに建設しようとする政府の考え^㊾は、アメリカ軍からせめて^㊿1つでも空軍基地を取り戻せばそれですむのに[㋀]、なぜ莫大な費用をかけ[㋁]、代々住みなれた土地から[㋂]4000世帯[㋃]もの農民を追い立て[㋄]ねばならないのかという強い反対をひき起した[㋅]。

§5. ～も～も; ～どころか; ～は勿論のこと

a. 1)Мы достáли и учебники, и словарь. 2)Вéселы были и растéния, и птíцы, и насекомые, и дéти.

1)私たちは教科書も、辞書も買った。2)植物も、鳥も、昆虫も、子供たちも楽しそうだった。

b. 1)Ни в коридóре, ни в кóмнате никогó нé было. 2)Ни взад, ни вперёд.

1)廊下にも、部屋にも誰もいなかった。2)前へも、後へもいけない。

㉔ пробы́ть ㉕ начальни́к ㉖ серде́чный, чу́ткий ㉗ уважа́ть не за то, что ~, а за то, что ~ ㉘ как устро́ена маши́на ㉙ как ей управл́ять ㉚ интере́соваться не тем, ~, а тем, ~ ㉛ так и ~ ㉜ не дожда́ться ㉝ ското́водство ㉞ в основно́м/преиму́щественно ㉟ занима́ться 不定人称文 ㊱ обеспе́чить всю страну́ ㊲ но не в тако́й стéпени, что́бы ~ ㊳ дости́чь столь о́громных эконо́мических успе́хов ㊴ повы́шение жи́зненного у́ровня ㊵ в це́лом ㊶ земледе́лие ㊷ благоприя́тный для ~ ㊸ за́морозки ㊹ зата́жные ли́вни ㊺ засу́шливый зно́й ㊻ то ~, то ~, то ~ ㊼ стихийное бе́дствие/беда́ ㊽ 각시́즌が~を約束する сули́ть, обеща́ть ㊾ намере́ние ко́го пострóить ~ ㊿ хотя́ бы ㋀ ко́гда есть ино́й вы́ход—отобра́ть ~ у амери́канцев ㋁ к чему́ тра́тить ~ ㋂ с ве́ками наси́женных мест ㋃ 4000 кресть́анских семе́й ㋄ высе́лять ㋅ вызва́ть мо́щную оппози́цию: ~

- с. 1) Он не только умён, но и добр.
2) Мы не только опоздали, но и вещи свои в спешке растеряли.
- d. Политика Никсона не только не приблизила конец войны, а, наоборот, обещает затянуть конфликт.
(=Вместо того чтобы приблизить конец войны, политика Никсона обещает затянуть конфликт.)
- e. 1) Он изучает как русский, так и французский язык. 2) Мы успели побывать как в Москве, так и в Ленинграде.
- f. Он не знает даже английского языка, не говоря уже о французском.
- 1) 彼は賢いばかりでなく、人もよい。2) われわれは遅れたばかりでなく、あわてて所持品をなくしてしまった。
ニクソンの政策は停戦を早めるどころか、紛争をかえって長引かせそうである。
- 1) 彼はロシア語もフランス語もやっている。2) 私たちはモスクワへも、レニングラードへも行ってきました。
- 彼はフランス語どころか、英語も知らない。

§6. ～したり～したり

- 1) Больной чувствовал себя то немного лучше, то опять хуже.
2) Ребёнок то успокаивался, то снова начинал громко плакать.
- 1) 病人は少し気分がよくなったかと思うと、また悪くなるのであった。2) 子供は静まったかと思うとまた大声で泣き出すのであった。

§7. ～ともなく～ともなく

- a. 1) Больной не то спит, не то просто лежит с закрытыми глазами. 2) В соседней комнате слышался не то смех, не то приглушённый плач.
- 1) 病人は眠っているというのでなければ、ただ眼をとじて横たわっているというのではない。2) 隣の部屋で笑い声とも忍び泣きともつかぬ声が聞こえた。

b. 1)Над рекóй плыл то ли тумáн, то ли дым от кострá. 2)Погóда былá сквёрная: то ли шёл мóкрый снег, то ли дождь.

1)川面を、もやとも焚き火の煙ともつかぬものが漂っていた。2)天気は悪かった。湿った雪とも、雨ともつかぬものが降っていた。

§ 8. ～か、さもなくば～

a. 1)Соревновáния начнóтся и́ли в конце недéли, и́ли на слéдующей. 2)Мостá нé было. Егó и́ли смýло и́ли затопíло.

1)競技会は今週の末か、来週始まる。2)橋はなかった。それは押し流されたのか、沈められたのかいずれかだった。

b. Над рекóй плыл л́ибо тумáн, л́ибо дым от кострá.

川面をもやとも焚き火の煙ともつかぬものが漂よっていた。

§ 9. ～よりはむしろ

1)Он́и не стóлько ненави́дят нас, скóлько боя́тся. 2)Для э́того нужна́ не стóлько с́ила, скóлько лóвкость.

1)彼らはわれわれを憎んでいるというより、むしろ恐れているのだ。2)これには、力よりも機敏さが必要なのだ。

練習

A) 1. 彼はモスクワへも、レニングラードへも行った①。

2. あたりは明るく、緑が青々としていた②。

3. その日は暖かく、晴れわたって③の

どかな④一日であった⑤。

4. 病氣中⑥彼は読書することも、書きものをしたり、絵をかいてみることもできた⑦。

5. 彼はモスクワへもレニングラードへも行ったことがない⑧。

A) ① и ～, и ～ ② зéлено; и ～, и ～ ③ я́сный ④ т́ихий ⑤ и ～, и ～, и ～ ⑥ во врéмя ～ ⑦ и ～, и ～, и ～ ⑧ ни ～, ни ～

6. 私は一度も海へ行ったことがなく、したがって引き潮⑩も満潮⑩も見たことがなかった⑩。
7. 今日も明日も私は仕事で忙しい⑩。
8. 私の友人は文学にも、絵⑩にも興味を持っている⑩。
9. 彼は顔を曇らせた⑩かと思うと、それをほころぼせる⑩のであった⑩。
10. 電話がかかってくるかと思うと今度はお客さんが来るといった具合⑩に一日中邪魔されて勉強できなかった⑩。
11. 今日は川か森へ行くことにしましう⑩。
12. ざわめき⑩が聞こえてきたが⑩、その方向は村の方からとも森の方から⑩とも、見当がつかなかった⑩。
13. 船着場⑩には、客船とも貨物船ともつかぬ船が停泊していた⑩。
14. 友人は才能⑩よりもむしろたゆまぬ努力⑩で立派な成績をあげたのである⑩。
15. 日本では賃金は労働者の技能⑩よりも、むしろその企業での年功⑩によって決まる⑩。
- B) 1. 雪が大地の上にも、屋根の上にも、また木の枝の上にも厚く積もっていた⑩。
2. ロシヤ語の授業⑩は月曜日にも、水曜日にもあった⑩。
3. 炎が燃えさかったり④、消えかかったり④している④。
4. 日曜日ともなると⑦学生たちは郊外へピクニックに行ったり⑩、グループで⑩劇場へ行ったりするのであった⑩。
5. 仕事は今日の晩か明日の朝できあがります⑩。
6. 僕はロシヤ語の試験も、英語の試験もなかった⑩。
7. その時彼は自分のことよりも、むしろあなたのことを考えていたのですよ⑩。
8. 私は贈物そのものよりも、むしろあなたが気を配ってくれたこと⑩に対して感謝している⑩のです⑩。
9. 雨は止む⑩どころか、ますますひどくなった⑩。
10. 労働の生産性⑩は工業のみならず農業においても、年毎に高まっていきつ

⑨ отлив ⑩ прилив ⑪ ни ~, ни ~ ⑫ как ~, так и ~ ⑬ живопись ⑭ как ~, так и ~ ⑮ хмуриться ⑯ улыбаться ⑰ то ~, то ~ ⑱ ~: то ~, то ~ ⑲ мешать заниматься ⑳ или ~, или ~ ㉑ шум ㉒ доноситься ㉓ со стороны леса ㉔ не то ~, не то ~ ⑮ пристань ㉖ стоять у ~; не то ~, не то ~ ㉗ способности ㉘ упорный труд ㉙ добиться больших успехов; не столько ~, сколько ~ ㉚ квалификация ㉛ возраст и стаж работы на данном предприятии ㉜ зависеть

B) ① лежать толстым слоем; и ~, и ~, и ~ ② урок русского языка / занятие русским языком, по русскому языку ③ быть; и ~, и ~ ④ загораться ⑤ затухать ⑥ то ~, то ~ ⑦ в воскресные дни / по воскресеньям ⑧ выезжать за город на прогулку ⑨ группой ⑩ или ~, или ~ / то ~, то ~ ⑪ или ~, или ~ ⑫ экзамены ни по русскому языку ни по английскому ⑬ думать не столько о ~, сколько ~ ⑭ чуткое внимание ⑮ благодарить кого за что ⑯ не столько ~, сколько ~ ⑰ прекратиться ⑱ усилиться; не только не ~, но ~ ⑲ производительность труда

つある㉔。

11. 私はそんな問題にかかわりあい㉑たくないし、またそうしている時間もない㉔。
12. 彼らは彼女を好いていなかったし、それをかくそうともしなかった㉔。
13. 彼女は煙草を吸わないどころか、若い女性が喫煙するのを見ることさえい

やがるくらいです㉔。

14. 当地では下宿はもちろんのこと㉔、日用品も格段に安く、東京にいと避けられないいろいろな出費も切り詰めることができた㉔。
15. 夫はフランス旅行から1カ月で帰るはずのところを、2カ月して帰ってきた㉔。

㉑ не только ~, но и ~/как ~, так и ~ ㉒ заниматься этим вопросом
 ㉓ нет ни желания, ни времени ~ ㉔ ~ не любили и не старались ㉕ не только не ~, но даже ~; не любить видеть, когда/как/~ ㉖ не говоря уже о квартире/о дешёвой квартире ㉗ сократить расходы, неизбежные в ~ ㉘ вернуться из поездки в ~; вместо месяца ~ через два (месяца)

9. 目 的

§1. ～しに; ～するために; ～しようと思って (1)

a. 1) Он приёхал для поступлénия в институт. 2) Я ходил в кино для изучénия русского языка.	1) 彼は大学に入学するためにやって来た. 2) 私はロシヤ語を勉強するために映画に通ったのです.
b. 1) Три гóда ушлó на пострóйку дóма. 2) Онí óтдали своего ребёнка на воспитáние.	1) その家を建てるのに3年かかった. 2) 彼らは自分の子供を里子に出した.
c. 1) Мы приéхали с цéлью обменяться мнénиями с вáми. 2) Мы намерены продолжáть свой усíлия в цéлях урегулírования ближневостóчного конфлírкта.	1) われわれはあなた方と意見の交換をするためにやって来た. 2) われわれは中東紛争調停のためにその努力を続けるつもりだ.
d. 1) Я приёхал с намерением пробыть два дня. 2) Он уёхал с намерением забыть её, а вышло наоборот.	1) 二日滞在するつもりで来ました. 2) 彼は彼女のことを忘れるつもりで去ったのに、逆の結果になってしまった.
e. После обéда я пошёл в сад в надежде встрéтить её там (=~, надеясь встрéтить её там).	昼食後, 私は彼女に会おうと思って庭へ出た.
f. Онí лежáли в засáде с таким расчётом, чтóбы поймáть нас всех до одного.	彼らはわれわれを一人残らず捕えようというこんたんで待ち伏せしていた.
g. 1) Онí пошли в лес за грибáми (=~ по грибы). 2) Онí послали автомобиль за ней.	1) 彼らはきのこを採りに森へ行った. 2) 彼らは彼女を迎えに自動車をよこした.

§2. ～しに; ～するために; ～しようと思って (2)

- a.** 1) Он у́ехал лечи́ться. 2) Я еду́ учи́ться в Москвú. 3) Я при́ехал сюда́ не отды́хать, а рабо́тать. 1) 彼は治療を受けるために出かけた。2) 僕はモスクワへ留学します。3) 私はここへ休みに来たのではなく、仕事しに来たのだ。
- b.** 1) Я жить хочу́, что́бы мы́слить и страда́ть. 2) Я подошёл к окну́, что́бы ви́деть, что де́лается на у́лице. 3) Мы вы́шли, что́бы не беспоко́ить больно́го. 1) 私は考え、そして苦しむために生きたいのだ。2) 通りで何が起っているのかを見るために窓辺に寄った。3) 病人の邪魔にならないようにと外へ出た。
- c.** 1) Мне ну́жен слова́рь, что́бы перевести́ одно́ сло́во. 2) Что́бы стать учёным, ну́жно мно́го учи́ться. 1) ある単語を訳すために私は辞書が必要です。2) 学者になるためには、大いに勉強しなければならない。
- d.** 1) Оте́ц дал мне де́нег, что́бы я купи́л всё, что мне на́до. 2) Я приле́г на дива́н, что́бы прошла́ головна́я боль. 1) 必要なものは全部買うようにと、父は私にお金をくれた。2) 頭痛がとれるようにと、私はソファーにちょっと横になった。
- e.** 1) Ко́мпас слúжит для того́, что́бы опреде́лять направле́ние стра́н све́та. 2) Я при́ехал сюда́ не для того́, что́бы отды́хать, а для того́, что́бы рабо́тать. 1) コンパスは方角を決定するのに役立つ。2) 私はここへ休むためにではなく、仕事しに来たのだ。
- f.** 1) Я пришёл к вам с тем, что́бы погово́рить о де́ле. 2) Мы оказы́ваем им по́мощь с тем, что́бы они́ могли́ стать на свои́ но́ги. 1) 私は仕事のことでちょっとお話ししようと思ってあなたのところへやって来た。2) 私たちは彼らが一人立ちできるようにと彼らを援助しているのです。

g. Я приехал сюда затем, чтобы окончательно объясниться с вами.

あなたと最終的に話をつけよう
と思ってやって来たのです。

h. Я пойду посмотрю.

行ってみてきましょう。

i. Он охотно соглашался со всем, что я говорил, лишь бы не было неприятного разговора о своих ошибках.

自分の過ちのことで不快な話を
持ち出されないようにと、彼
は私の言うことには何でも進
んで同意した。

練習

A) 1. 彼女はお客の相手をする①た
めに、客間②へ行った。

2. 部屋の中で煙草をのまないように、
私は廊下へ出ました。

3. 彼らは渡り鳥③の生態④を研究する
ために北部へ行った。

4. 彼がいなかどうかを確認する⑤た
めに、私は庭中をくまなく歩いた。

5. 一息入れるために⑥、私はソファ
ーにちょっと横になった⑦。

6. 新しい雑誌を読むために、私は閱
覧室へ行った。

7. 君に会うために、私はここへ来た
のではない。

8. これらの問題は、学生諸君が容易
に文法の規則を修得できる⑧よう
に作られたものである⑨。

9. この花はお客様を迎えるため⑩に
用意されたものです。

10. 彼女はわれわれに心の動揺⑪を
悟られまい⑫と、そっぽ向いた⑬
のだった。

11. この参考書⑭は初学者のために
編まれたものです⑮。

12. 市当局⑯は交通地獄⑰を解消
する⑱ためにあらゆる手を打った⑲。

13. 秋から有名なピアニストのもと
で勉強するために、彼はキエフへ
行くことになった⑳。

14. 専門家でなくてもそんなこと
ぐらい分かりますよ㉑。

15. 私は彼女に会いたいばかりに㉒
この町に飛んで来たのです。

16. 都市の交通問題を解決するた
め㉓、多くの道路が一方交通㉔に
切りかえられつつある㉕。

A) ① занимать ② гостиная ③ перелётная птица ④ условия, образ жи-
зни ⑤ узнать, посмотреть ⑥ немного отдохнуть ⑦ прилечь ⑧ усвоить
⑨ с тем, чтобы ~ / с таким расчётом, чтобы ~ ⑩ встреча кого ⑪ вол-
нение ⑫ чтобы скрыть / не выдавать ⑬ отвернуться ⑭ пособие ⑮
предназначенный для ~ / рассчитанный на ~ ⑯ городские власти / муни-
ципальтёт ⑰ «транспортный ад» / транспортные неурядицы ⑱ ликви-
дировать / устранить ⑲ предпринять меры ⑳ было решено, что ~ ㉑ не ну-
жно ~, чтобы ~ ㉒ только затем, чтобы ~ ㉓ для ~ / для того чтобы ~
㉔ одностороннее движение ㉕ переводиться на ~

17. ここへは春は花見に㉔ 夏は避暑㉕、
秋はもみじ狩り㉖、冬は樹氷を見に㉗
やって来る。

18. 長年にわたって㉘ 彼らは、日本が国
際問題の解決に軍事的手段を行使㉙ す
ることを放棄した㉚ 平和愛好国㉛ であ
ることを世界に認識して貰おうと㉜、
並み並みならぬ努力をかたむけたので
あった。

B) 1. 彼はそうした不快な考えから気
をまぎらすために㉑、彼女の事を考
えはじめた。

2. 私たちは健康増進のため㉒、毎朝体
操㉓ を欠かしません。

3. 子供たちは私たちの車を通す㉔ ため
に、道をどいてくれた㉕。

4. 幸福になるためには愛するばかりで
なく、愛されも㉖ しなければならない㉗。

5. 息子のためにさえなるのなら㉘、父
は何でもするつもりだった㉙。

6. 家の外へ出なくても、路上で何が起
ったのか㉚ よく分かった㉛。

7. あの人には機会さえあれば㉜、私にい

19. 水中㉔ で人間が生活できるかどうか
を調べる㉕ ために、フランスの研究者
たちが地中海沿岸㉖ の水深 10 メート
ル㉗ のところに作られた特別の家の中
で 7 昼夜過した。

20. 1956 年、日本、ソヴィエトの外交関
係正常化の交渉を行い㉘、両国の戦争
状態に終止符を打つために㉙ 日本政府
の代表団がモスクワに飛び立った。

ろいろお説教をしてくれます㉚。

8. 幸福になろうとするならば、まずそ
の可能性㉔ を信じなければならない。

9. 道路交通㉕ の安全を確保するた
めに㉖、東京には沢山の歩道橋㉗ が作ら
れたが、必ずしも評判はよくない。

10. 製品㉔ の原価を切下げするためには労
働の生産性㉕ を高める必要がある。

11. 一国の文化を知ろうと思ったら㉘、
その国民が話している言葉を知らなく
てはだめだ㉙。

12. この損害を取り戻す㉚ ためには、最
もよい条件がそろったとしても㉛、一
年はかかるであろう㉜。

13. その飛行機事故の原因を究明する㉔

㉔ любоваться цветущими вишнями ㉕ , спасаясь от жары ㉖ , чтобы
посмотреть на багровые листья клёнов ㉗ из-за инея, покрывающего леса
㉘ в течение ~ ㉙ использование ㉚ отказаться ㉛ миролюбивая страна
㉜ создать у мировой общественности представление о Японии, как о миро-
любивой стране ㉝ под водой ㉞ изучить возможность жизни ㉟ у бере-
гов ~ ㊱ на глубине 10 метров ㊲ вести переговоры о нормализации ~
㊳ положить конец состоянию войны ~

B) ① отвлечься от неприятных мыслей ② укрепить / укрепление ③
утренняя зарядка ④ пропустить ⑤ уступить дорогу / сойти с дороги ⑥ быть
любимым ⑦ не только ~, но и ~ ⑧ лишь бы сыну было хорошо ⑨ готов
⑩ в чём дело / что случилось / что к чему ⑪ не надо ~, чтобы ~ ⑫ пользо-
ваться каждым удобным случаем, чтобы ~ ⑬ читать кому нотации ⑭ воз-
можность ⑮ уличное движение ⑯ с целью обеспечения ~ / для обеспе-
чения безопасности ⑰ надземный мост ⑱ продукция ⑲ производи-
тельность ⑳ познакомиться с ~ ㉑ надо знать ~, чтобы ~ ㉒ ликви-
дация этого ущерба ㉓ при ~ ㉔ потребоваться ㉕ расследование / выяснение

ために、委員会⑥が設けられた。

14. これらの農民たちはなんとかやりく

りをつけるために⑦、副業をやらなければ⑧ならない。

⑥ КОМИССИЯ ⑦ СВОДИТЬ КОНЦЫ С КОНЦАМИ ⑧ ПОДРАБАТЫВАТЬ НА СТОРОНЕ

10. 譲歩・容認のあらわし方

§1. ～だが; ～にもかかわらず

a. 1) Был уже май, но деревья ещё стояли голые. 2) Я мало встречался с ним, но я его хорошо запомнил.

1) 5月というのに木々はまだ裸だった。2) 彼にはあまり会ったことがなかったが、はっきりと記憶に残っていた。

b. 1) Правда, я с вами не согласен, но я готов вам помочь. 2) Правда, революция в Германии была буржуазная, но всё же это была революция.

1) 確かにあなたの意見に賛成ではありませんが、しかし御援助はするつもりです。2) 確かにドイツにおける革命はブルジョア革命にすぎなかったが、それでも革命は革命だった。

c. 1) Хотя был поздний час, на улицах было много народу. 2) Хотя было ещё довольно холодно, все ходили уже без пальто.

1) もう大分遅かったにもかかわらず、通りには人が一杯いた。2) まだ大分寒かったのに、みんなはもう外套を着ていなかった。

d. Хотя мороз был очень сильный, он нас не испугал.

ひどい厳寒だったが、われわれはそんなものにひるまなかった。

e. 1) Несмотря на поздний час, на улицах было много народу. 2) Несмотря на болезнь (занятость, преклонный возраст), он приехал. 3) Несмотря на бурю судно отплыло. 4) Несмотря на все мои старания, я так и не успел закончить работу в срок.

1) 遅かったのに、通りは人で一杯だった。2) 病気にもめげず(多忙, 老体をおして)彼はやってきた。3) 嵐をついて船は出航した。4) 努力の甲斐なく、私はとうとう期限通りに仕事ができなかった。

f. Вопреки́ предска́занию моего́ дру́га пого́да проясни́лась.

友人の予想にもかかわらず、天気は晴れあがってしまった。

g. 1) Несмотря́ на то что я о́чень уста́л (=несмотря́ на уста́лость), я приня́лся за рабо́ту. 2) Несмотря́ на то что он мно́го боле́л, он хоро́шо сдал экза́мены.

1) 私は疲れていたが、仕事にとりかかった。2) ずいぶん病気をしたのに、試験の成績はよかった。

h. 1) Располага́я большо́м ко́личеством вре́мени, он всё-таки написа́л сочи́нение пло́хо. 2) Внима́тельно прочита́в письмо́, я так и не смог разобрáться в её основны́х положéниях.

1) 沢山時間があったはずなのに、下手くそな作文を書いた。2) 注意して手紙を読んだつもりなのに、彼女の言わんとする基本的命題が結局わからなかった。

* 孤立状況語、副動詞

i. 1) Всегда́ споко́йная, сестра́ сего́дня волнова́лась. 2) Больно́й, измученный, он поéхал на рабо́ту.

1) いつもは落ちついているのに、今日の妹は興奮していた。2) 病に冒され、疲れ切っていたにもかかわらず、彼は仕事に出かけていった。

* 孤立定語

j. 1) При всей его́ за́нятости, он успева́ет мно́го чита́ть. 2) При всём его́ уме́нии разбира́ться в лю́дях, он всё-таки иногда́ ошибáется.

1) あんなに忙しいのに、彼はいろんなものを読んでいる。2) 彼の人を見る眼は鋭いけれど、それでも時々見誤る。

k. 1) Как ни трудно́ была́ доро́га (=Хотя́ доро́га была́ о́чень трудо́ная), мы прошли́ её за два часа́. 2) Как ни стара́лись мы показа́ть ему́ оши́бочность его́ взгля́дов, он упо́рно стоя́л на своём. 3) Как ни́ был строг и требова́телен наш учи́тель, все не то́лько уважа́ли, но и любя́ли его́.

1) 道中はなかなか苦しかったが、われわれはそれを2時間で突破した。2) さんざん彼の意見は間違っていることを悟らせようとしたのだが、彼は頑固に自説を固守した。3) 私たちの先生はずいぶん厳しかったが、それでもみんなは彼を尊敬したばかりでなく、愛しさえた。

l. 1)Скóлько ни стучáл я в дверь, мне никто так и не отвéтил. 2) Скóлько ни объяснял я ему́ это правило, он всё-таки не пóнял его́.

1)さんさん戸をたたいたのに、とうとう誰も返事しなかった。2)どんなに説明してやっても(さんさん説明してやったのに)、彼は解らなかった。

m. 1)Кому́ он ни рассказывал о своей идее, его́ не понимáли. 2) О чём я с ним ни заговáривал, он упóрно молчáл (=Хотя́ я с ним заговáривал о сáмых рáзных дела́х). 3)Что ни де́лаю, я постоянно́ думаю о ней.

1)誰に自分のアイデアのことを話しても、彼は理解されなかった。2)どんなことを話しかけても(いろんなことを話しかけたが)、彼はかたくなにだまっていた。3)何をやっても、いつも彼女のことを考えている。

* как ни ~ и т.д. は具体的事実の裏づけがある場合に用いられる。ずい分~なのだけれど、の意味になり、хотя ~, несмотря на то что ~ に置きかえられる。但し未来形では как бы ни ~ に近くなる。

練習

- A) 1. ひどい雨が降っているけれど、私は友人のところへ行かねばならない。
2. 時間はまだあることはあるが、われわれは急がなければならない。
3. いろいろな困難が控えていることを承知のうえで彼はその仕事にとりかかった。
4. 空は相変らず曇っていたが、8時頃には雨もやんだ。
5. 自分で自分の誤りを認めておきながら①、彼はそれを全然直そうとはしなかった②。
6. どこへ行くつもりもないくせに、旅

行の話などしてもしかたがないではないか③。

7. 私の姿に気づいていながら、彼女は私の挨拶に答えようとはしなかった④。
8. 私のやり方に憤慨してはいたが⑤、何も口に出しては言わなかった。
9. 自分でもひどい怪我をしていたにもかかわらず⑥、彼は被災者⑦たちの援助を続けた。
10. 列車は後から後からひきも切らずにやって来る⑧のに、プラットフォームはどこも混雑している。
11. テレビは過去5年間に非常な伸びを示したが⑨、新聞の購読者数⑩は30万

A) ① признать ② ничего не сделать для ~ ③ нет смысла ~, если/когда/~; какой смысл~, если/когда~ ④ ответить на приветствие; 副動詞を使用せよ ⑤ возмущённый を孤立定語にして使用せよ ⑥ раненный を孤立定語にして使用 ⑦ пострадавший ⑧ следовать один за другим ⑨ несмотря на бурный рост ~ ⑩ число подписчиков

世帯も増えた㉑。

12. 業者㉒の懸命な努力にもかかわらず㉓、カラーテレビ㉔の売れ行きははかばかしくない㉕。値段が高いためである。

B) 1. 雨が降り、冷い風が吹いていたにもかかわらず、駅には沢山の出迎え人㉖が来ていた。

2. 田舎で一夏過ごすつもりだったが㉗、一週間ただけで㉘すぐに帰ってきてしまった。

3. 両親の死後勉学を続けていくことは彼女にとって大変むずかしいことであったが㉙、大学だけは出ておこうと固く心に決めたのであった㉚。

4. 私は彼に町へ行くようにさんざん説得したが㉛、結局村に残ってしまった。

5. 自分の間違いを卒直に㉜認める㉝ことはずい分辛いことであったが、彼は勇気を出してそうしたのであった㉞。

6. この論文は5年前に書かれたものの㉟、いまだ現実的な意義を持って

13. 現行の日本国憲法第9条にははっきりと㊱軍隊の海外派遣㊲を禁じているにもかかわらず、彼らは朝鮮半島での自衛隊の作戦活動を仮想した三矢計画㊳を練っていた㊴。

いる㊵。

7. あなたの話を聞いたので㊶、見なくてもそれがどんな映画だかわかります㊷。

8. あなたのところへお伺いしたいのはやまやまですが㊸、今週はどうしてもだめです。

9. 時間的には構わないのですが(時間はあるが)、そうした旅行をちょくちょくするだけの経済的余裕はありません㊹。

10. テレビは日本人にとって欠くことの出来ない生活の一部㊺であると言っても誇張ではない㊻。

11. 全力をつくした㊼つもりだが、結局㊽期限通りに仕事をすることはできなかった㊾。

㉑ увеличиться ㉒ предприниматели ㉓ несмотря на все старания ~ ㉔ цветные телевизоры ㉕ плохо расходиться ㉖ недвусмысленно ㉗ отправка вооружённых сил за пределы страны ㉘ план, намечающий возможность ~ ㉙ разрабатывать

B) ① встречающий ② думать провести/прожить ③ пробыть, пожить только неделю ④ как ни трудно ~ ⑤ твердо решить ⑥ уговаривать ⑦ открыто ⑧ признаться в чём ⑨ мужественно сделать/иметь мужество сделать ~/найти в себе силы сделать ⑩ 形動詞 написанный を孤立定語にして使用のこと ⑪ актуальный ⑫ после вашего рассказа ⑬ уже иметь представление о чём ⑭ при всём моём желании ⑮ часто не мочь себе позволить что по финансовым соображениям ⑯ неотъемлемая часть быта когó ⑰ без преувеличения ~ можно назвать ~/не будет преувеличением сказать, что ~ ⑱ приложить все мои усилия/сделать всё, что может/сколько я ни старался/несмотря на все мои усилия ⑲ так и не ~ ㉑ успеть

§ 2. もし・たとえ・仮に～としても

- a.** 1) Если он и помнил своего отца, то очень смутно. 2) Если ошибка и была, то вы её давно исправили.
- 1) 父親の顔を憶えていたとしても, ほんのおぼろげにだった. (父親の顔を憶えていたことはいたが, ~) 2) 間違いがあったにしても, もうとっくにあなたが訂正したはず. (間違いはあったことはあったが, ~)
- b.** Если даже и не будет билéтов, я пойду́.
- 切符がなくてもぼくは行きますよ.
- c.** Хотя и будет дождь, экскурсия состоится (=Даже если ~).
- たとえ雨が降っても遠足はあります.
- d.** 1) Пусть я неправ, но ты должен меня выслушать. 2) Вы должны решительно порвать со старой жизнью, пусть это и не просто.
- 1) たとえぼくのいうことが間違っているとしても, きみはぼくの言うことを聞かなければならない. 2) それが容易でないことであっても, きみは古い生活ときっぱり手を切らなければいけない.
- e.** Допустим (また Предположим), что я неправ, но ты должен меня выслушать.
- かりにぼくのいうことが間違っているとしても, きみはぼくの言い分を聞くべきである.

§ 3. いかに・なにが・どこで etc. ~しようとも

- a.** Куда вас ни пошлёт, я буду с вами.
- あなたがどこへやられようとも, 私はいつもあなたについて行きます.

b. 1) Как бы стра́стно ни говори́л ты, мы всё равно́ оста́лись бы при своём мнѣнии. 2) Как бы я ни стара́лся, я не выполню зада́ния в срок. 3) Предрассвѣтный вѣтер, как бы он ни́ был тёпел, всегда́ несёт с собо́й за́пах та́лого снѣга. 4) Его́ надо найт́и, где бы он ни́ был. 5) Что бы ни́ случи́лось, он, как ме́дик, всегда́ стара́лся ка́заться споко́йным. 6) Кто бы э́то ни сказа́л, он оши́бся.

* быがつくと現実の事実と反する假定、一般性、習慣反復的事実をあらわす。cf. быを伴わない как ни ～ p. 84. 習慣反復的事実をあらわす時は как ни+不完了体に近くなる。

c. 1) Как во́лка ни корми́, он всё в лес смóтрит. 2) Ино́й раз, ско́лько ни бе́йся, ну́жное сло́во не прихóдит в го́лову. 3) Ско́лько с ним ни спо́рь, его́ не переспо́ришь.

* 疑問詞+бы+ни ～に近い。

1) どんなに君が熱心に話そうとも、僕たちは自説を変えないだろうに。(または、どんなに君が熱心に話したとしても、～) 2) 僕がどんなに努力したとしても、期限通りにその仕事をするにはできないだろう。3) 夜明け前の風は、たとえそれがどんなに暖いものであろうとも、かならず溶けた雪のにおいを運んでくる。4) 彼がどこにしようとも、われわれは彼を捜し出さなければならない。5) 何が起ろうとも、彼は医者として(～らしく、～だけあって、～にふさわしく)冷静さを失わないように常に心がけていた。6) だれがそんなことを言ったにせよ、それは間違っていた。

1) 狼はいかに飼おうと常に森をみる。2) いかに努力しても、必要な単語が頭に浮かばないことがある。3) どんなに彼と議論しようと、彼をやっつけることはできない。

§4. ～であろうとなかろうと

1) Ра́но ли, по́здно ли, но приду́. 2) Пода́ется ли сакэ в подогрѣтом и́ли охлаждённом ви́де, оно́ неза́менимо в ка́ждом япо́нском до́ме.

1) 早かろうと、おそかろうと、来ることは来る。2) かんをして出すにしろ冷やで出すにしろ、日本酒は日本の家庭で欠かせない。

練習

- A) 1. あたりにはまだ雪がどっしりと積もってはいたが①, もうすっかり暖かな陽気になっていた。
 2. 確かに借金の大部分は片がついたが, 生活費が上がる一方で②うちの経済状態は相変らず不安定だった③。
 3. 原子力潜水艦のエンジンは④, 正常に動いている⑤時でも⑥若干の放射能を放出する⑦。
 4. 日本ではいつどこへ行っても⑧, 食事⑨の前には手と顔をふく⑩ため, 熱いおしぼり⑪を出してくれる⑫。
 5. 生産が増しても⑬それに一般の需要がついてゆかなければ⑭何もならない⑮。
 6. 日本はまだ自分の核兵器を持たないが, その気になれば⑯大した時間もかけずにそれを製造してしまうであろう⑰。それだけの⑱科学的, 技術的基

- 盤⑲をすでに持っているからである。
 7. 彼らが来ようと来まいと, 私たちは明日 10 時に出発します。
 8. たとえ⑳間違っただけを言っても, またたとえ間違っただけをしても㉑, 年上の人, 目上の人㉒には従わなければならない㉓と彼は考えている。
 9. いやでも応でも君はそれをしなければならない。
 10. 誰が来ても㉔彼は歓迎する。
 11. 莫大な収益をあげている㉕のに, 会社は賃金を上げようとししない。
 12. 彼は大変控え目な㉖人だったけれど, その時ばかりは㉗むっとして㉘思っていることを何もかもぶちまけた㉙。
 13. その日ハイカーたちは 20 km 以上も走破したのに, 全然疲労を感じなかった㉚。
 14. この詩は何度読んでも, 深み㉛と美しさを失わない㉜。

- B) 1. 彼はたとえ何が起ろうと出かける決心をした。
 2. いつ彼のところへ行っても①, 彼は読書している②。
 3. たとえあなたが来なくても③, 私たちは仕事を始めていますよ。
 4. どんなに苦しい立場におかれようと

- も④, 彼は決して沈着さ⑤を失わないだろう。
 5. たとえ誰が来ようとも, 今日は誰とも面会しません⑥。
 6. たとえ友人や肉親に尋ねられても⑦, そのことはここ当分黙っていて下さい。

A) ① тяжёлый снег ② жизнь, стоимость жизни ③ шатко ④ подводная лодка/подлодка; двигатель ⑤ нормальная работа ⑥ даже при ~ ⑦ выделять ⑧ где бы мы ни были ⑨ еда ⑩ обтирание рук и лица ⑪ полотенце ⑫ подавать ⑬ рост производства ⑭ массовое потребление; следовать за чем ⑮ ничего не дать ⑯ при желании ⑰ не потребуются много времени для ~ ⑱ соответствующий ⑲ база ⑳ даже если ~ ㉑ поступать вопреки справедливости ㉒ вышестоящий ㉓ подчиняться ㉔ кто ни ~ ㉕ получать прибыль ㉖ сдержанный ㉗ на этот раз ㉘ возмутиться ㉙ высказать ㉚ не чувствовать ни малейшей усталости ㉛ глубина ㉜ терять

B) ① когда бы ~ ни ~ ② сидеть за книгой ③ даже если ~ ④ оказаться в трудном положении ⑤ присутствие духа ⑥ принимать

7. いついらしやっても私は歓迎しますよ⑦.

8. ほとんど何も資源を持たないにもかかわらず⑧日本は戦争による廃墟の中から⑨目ざましいきおいで⑩経済を

発展させていった.

9. たといやでも、君はそれをやらなくてははいけない⑪.

10. 外見はなかなかいかついけれど⑫, 彼は大変やさしい⑬人だった.

⑦ даже если ~ ⑧ можете ~ в любое время, я буду ~ / Когда бы вы ~
 ⑨ не имея практически никаких природных ресурсов ⑩ на развалинах войны ⑪ феноменальными темпами ⑫ хочешь ты или нет, ~ / даже если ~
 ⑬ внешне казаться очень суровым / при всей своей внешней суровости
 ⑭ добрый и отзывчивый

11. 時に関する表現

§1. ～する時, ～している時

- a.** 1)Когда мы возвращались домой, шёл дождь. 2)Когда мы возвращались домой, мы встретили его отца. 1)私たちが家へ帰る途中, 雨が降っていました. 2)家へ帰ってくる時, 私たちは彼のお父さんに会った.
- b.** 1)Когда я пришёл домой, я сразу же лёг спать. 2)Когда я пришёл домой, все уже спали. 3)Когда гроза прошла, мы долго гуляли. 1)家に帰ると, 私はすぐ床にいた. 2)家に帰ってみると, もうみんな寝ていた. 3)夕立がやんで, 私たちは長いこと散歩した.
- c.** Когда я поздно вечером приходил домой, я ужинал и сразу ложился спать. 晩おそく家へ帰ってくると, 私は夕食をとってすぐ寝てしまうのであった.
- d.** 1)Как раз (В тот самый момент), когда я собирался уходить, пришёл Петров. 2)Он вошёл в то (самое) время, как мы читали. 1)ちょうど出かけようとしている矢先に, ペトロフがやって来た. 2)彼はちょうど私たちが読書をしている時にやってきました.
- e.** Они не заражались даже тогда, когда в Японии свирепствовал грипп. 日本で流感が猛威をふるっている時ですら, 彼らは感染しなかった.
- f.** Он собирался было уйти, когда к нему подошёл человек. ちょうど彼が行こうとしている時に, ある一人の人が彼に近づいた.
- g.** Мы собрались вернуться домой, как вдруг с нами случилась неприятность. ちょうど帰ろうとした時に, われわれは不快なことに出くわした.

h. 1) Чита́я текст, я выпи́сываю незнако́мые слова́ (=Когда я чита́ю текст, ~). 2) Уви́дев дру́га, я позо́доровался с ним.

1) テキストを読む時、私は知らない単語を書き抜きます。2) 友だちを見て、私はあいさつをした。

i. 1) Он лиши́лся отца́ пятиле́тним ма́льчиком. (=пяти́ лет).

彼は5つの時父を失った。

j. 1) Я слю́шаю его́, и мне стано́вится я́сно, поче́му он не дово́лен. 2) Верну́сь домо́й, обяза́тельно погово́рю с отцо́м.

1) 彼の言うことを聞いていると、なぜ彼が不満なのかははっきりしてくる。2) うちに帰ったら、きっとおやじに話してみる。

§ 2. ~してはじめて; ~する時になってやっと

a. 1) Близко́го челове́ка то́лько тогда́ пойме́шь, когда́ с ним расста́нешься. 2) Молодо́й писа́тель растёт, как писа́тель, то́лько тогда́, когда́ он растёт, как челове́к.

1) 親しい人というのは、別れてみてはじめてそのよさがわかるものです。2) 若い作家というものは、人間として成長してはじめて作家としても成長するといえる。

b. То́лько прочита́в э́ту кни́гу, понима́ешь, как ва́жен э́тот вопро́с.

この本を読んで初めて、その問題の重要さがわかる。

c. Я узна́л об э́том то́лько вчера́.

昨日になってはじめてそのことを知った。

§ 3. ~した現在, ~した今

1) Сейча́с, когда́ нача́лась война́, мы должны́ сде́лать всё для ро́дины. 2) Тепе́рь, когда́ у́мер оте́ц, мне не́ к кому́ обра́щаться.

1) 戦争が始まった現在、われわれは祖国のために全力をつくさなければならない。2) 父が死んでしまった現在、僕には頼る人がいない。

練習

- A) 1. 大学を卒業した時には、彼はもう 27 才になっていた。
 2. 僕がこの学校のロシア語科に入る時は、15 倍①という高い競争率でした②。
 3. 女性は結婚すると夫の姓を名乗る③のが普通です。
 4. われわれが駅にかけつけた時には列車はもう出たあとでした。
 5. 道路を横断する時④、歩行者は道路交通の規則をよく守らなくてははいけない⑤。
 6. 法律というものは、それが執行される⑥ときにはじめて、生きてくる⑦ものである。
 7. いよいよという時に⑧彼は私を助けに来てくれた。
 8. 列車がすっかり見えなくなってからやっと、彼はプラットフォームを立ち去ったのだった。
 9. 人間は、社会の一員としての責任を完全にになう⑨ようになってはじめて、一人前の大人になる。
 10. フィルムがなくなったことがわかった時はじめて、彼は写真をとるのをやめた。
 11. 私たちがちょうど昼飯にでかけようとしたとき、ひょっこり彼が姿をあらわした。
 12. ラッシュアワーの時には、電車は 3 分間隔でやってくる。
 13. 急性盲腸炎の場合には、手術は不可避である⑩。
 14. 彼が卒業する時、私は大学に入ったばかりであった。
 15. 東京駅で中央線に乗り換えると、たちまち満員になってしまった。
 16. 彼女が机の前で考えに沈んでいるところへ妹が入ってきて、お客さんですよ、と言った。
 17. 10 月の声を聞くと⑪、山の斜面をおおう木々は目にみえて紅葉した⑫。
 18. 日の出とともに⑬旅行者たちは出発した。
 19. こんなにうるさくては、のんびり休んでもいられない⑭。
 20. その兵士は終戦まであとわずか数カ月というときに⑮戦死してしまった。
 21. 彼は、私がちょうど出かけようとして外套を着ている時に電話をかけてきた⑯。
 22. 思想というものは、ことばに表わされてはじめて思想となりうる。
 23. 彼女のなまいきな言葉を聞くと⑰彼はすっかり激上してしまった⑱。
 24. 2 年ぶりに⑲顔を合わせた時、いくら話しても話しの種はつきなかった⑲。

A) ① пятнадцать человек на одно место ② конкурс велик また большóй/создаётся большóй конкурс ③ принимать фамилию мужа ④ при переходе ~ ⑤ строго соблюдать ⑥ исполняться ⑦ живёт и действует ⑧ в последнюю минуту ⑨ принимать все обязанности/всю полноту обязанностей ⑩ обязательный, неизбежный ⑪ с наступлением/когда наступил ⑫ покраснеть/пожелтеть ⑬ с+造格 ⑭ при ~ шуме ⑮ за несколько месяцев до ~/не дожив до окончания войны несколько месяцев ⑯ в ту самую минуту, когда ~ ⑰ при ~ словах ⑱ выйти из себя ⑲ после двух лет разлуки ⑳ не мочь наговориться

- B) 1. 戦争が始まると①この工場は電気器具の生産をやめて②、兵器の生産に移った③。
 2. この仕事はみんながそれに参加してはじめて④、実現可能である。
 3. 夏休みになると⑤、子供たちの多くは田舎へ休息に⑥いった。
 4. 兄がやって来ると⑦家の中はいつも明るくなる⑧のだった。
 5. 説明し⑨なおされてやっと⑩彼は私の言うことがわかった。
 6. 妹の不幸の原因が私だと思うと⑪、妹の前にひざまづいて謝りたくなる⑫。
 7. 私は足を止めて、美しいあたりの景色⑬に見とれはじめたが、その時だしぬけに⑭後から聞き覚えのある⑮声があった。
 8. 道路を横断するときは自動車に注意しなさい⑯。
 9. 海というものをはじめて見たとき、私はその美しさと壮厳さ⑰にすっかり感動してしまった⑱。
 10. 食事もそこそこに⑲、彼は芝居を見に出ていった。
 11. 戦争中⑳この町は工場という工場を全部破壊されたが、今ではすっかり復興しています㉑。
 12. 今に試験が終わったら㉒、すぐに田舎の両親のところへ帰ろう。
 13. 私は橋の上に立って川の水㉓をながめていたが、急にめまいがした㉔ので、そこをはなれた。
 14. はじめて会ったとき㉕、この人にはあまりよい印象を持ちませんでした㉖。

§4. ～している間, ～しているうちは(に)

1) Пока шёл дождь, мы были дома. 2) Мой товарищ работал за меня, пока я болел. 3) Пока вы разговаривали, я сходил в магазин.

1) 雨が降っている間、私たちは家にいた。2) 私が病気をしている間、仲間が私のかわりに働いていた。3) あなたたちが話をしている間に僕は店に行ってきた。

B) ① с началом войны ② прекратить выпуск ~ ③ перейти на производство ~ ④ лишь тогда, когда ~ / лишь при условии, что ~ ⑤ с наступлением ~ ⑥ на отдых ⑦ с приездом брата ⑧ весело ⑨ повторить ⑩ только когда я ~ ⑪ при мысли, что ~; причина несчастья кого ⑫ на колёнах просить у кого прощения ⑬ живописная окрестность ⑭ ~, как вдруг ~ ⑮ знакомый ⑯ остерегаться автомобилей ⑰ величие ⑱ быть поражённым чем ⑲ наскоро поесть, закусить, пообедать и т.д. ⑳ во время ~ ㉑ всё восстановлено ㉒ вот кончатся ~, ~ ㉓ воды реки ㉔ ~, как вдруг ~; почувствовать головокружение ㉕ при ~; первое знакомство ㉖ составить не очень выгодное впечатление о ком / получить, вынести не очень хорошее впечатление от кого

§5. ～するまで(は); ～した末とうとう～する

1)Было тепло́, пока́ не скры́лось со́лнце. 2)Мой това́рищ рабо́тал за меня́, пока́ я не вы́здоровел. 3)Я повто́рял стихи́ до тех пор, пока́ не запо́мнил их наизу́сть. 4)Мы до́лго спо́рили, пока́ он, наконёц, согласо́лся.

1)日が沈むまで暖かかった。2)私が回復するまで、仲間が私のかわりに働いてくれた。3)私は詩を暗記してしまうまで、何度も繰り返した。4)私たちは長い間言いあっていたが(長い討論の末)、とうとう彼が僕の方に折れてきた。

§6. ～するとすぐ, ～するやいなや, ～するかしないかのうちに

a. 1)Он, как пришёл домо́й, сра́зу проше́л в свою́ ка́мнату. 2)Я, как верну́лся, лёг и усну́л. 3)Мы, как поше́л дождь, сра́зу же поверну́ли домо́й.

1)彼は帰ってくると、すぐに自分の部屋に行った。2)私は戻るとすぐ床について寝てしまった。3)私たちは、雨が降り出すとすぐ、家へ引返した。

b. Как надо́ест, так и уйдём.

あきたらすぐ、行きましょう。

c. 1)Как то́лько откры́ли окно́, в ко́мнате ста́ло хо́лодно. 2)Как то́лько соба́ки заме́тили на́ше прибли́жение, о́ни зала́яли.

1)窓を開けるとすぐ部屋の中は涼しくなった。2)犬はわれわれの接近に気がつくと、吠え始めた。

d. 1)На друго́й день, чуть (то́лько) ста́ло светáть, мы вы́шли из до́ма. 2)То́лько что Ната́ша ко́нчила петь, о́на подошла́ к нему́. 3)Лишь (то́лько) воше́л, о́на ему́ навстре́чу. 4)Едва́ (лишь) воше́л, на́чал говори́ть.

1)翌日、明るくなりはじめるとすぐ、われわれは家を出た。2)ナターシャは歌い終るとすぐ、彼のもとへ行った。3)彼が中へ入るとすぐ、彼女が彼を迎えた。4)入るとすぐ、彼は話し始めた。

e. 1)Едва он отъехал нѣсколько километров, как туча надвинулась и хлынул дождь. 2)Только успели мы отдохнуть, как слышали ружейные выстрелы.

f. Не успел я прочитать и полстранички, как заснул.

g. 1)Мы не проехали и двух километров, как машина сломалась. 2)Не прошло и десяти минут, как на площади появилась Аля.

h. 1)Получив письмо, он сразу ответил на него. 2)Он, едва заметив меня, окликнул. 3)Ещё не оглянувшись, я узнал её голос.

i. 1)Пройдёт не так уж много лет, и мы перегоним их. 2)Прошло меньше года, и мы перегнали их.

1)彼が2,3キロ行くか行かないかのうちに、黒雲が現われて、どしゃ降りになった。2)一休みするかしないかのうちに、われわれは銃声を耳にした。

ものの半ページも読まないうちにもう寝入ってしまった。

1)ものの2キロも進まぬうちに、もう車は故障してしまった。2)10分たつたたないかのうちに、広場にアーリャが現われた。

1)手紙を受け取るとすぐその返事を書いた。2)私の姿に気がつく、すぐ声をかけた。3)振り返らないうちに、私はそれが彼女の声とわかった。

1)何年もしないうちに、われわれは彼らを追い抜くだろう。(われわれが彼らを追い抜くの何年にもかからぬだろう)。2)1年もしないうちにわれわれは彼らを追い抜いた。

練習

- A) 1. 彼はモスクワ滞在中にロシア語を習った。
2. 君が弟の邪魔をしないうちは、何もかもうまくいっていた。
3. 息子が帰ってくるまで両親は安心できなかった①。

4. 戦争が終るとすぐ②彼はレニングラードへ行った。
5. 吹雪が続いている間、私たちは先へ進むことができなかった。
6. 彼は手伝ってもらっているうちは、よく働きました。
7. 昼御飯を作っている間に、彼女は皿

A) ① не успокоиться ② как только ~ /вскоре после ~

や茶碗，さじやナイフにフォーク，塩などを並べたりして，食卓の用意をしました③。

8. 窓を開けるまで，部屋の中は寒くなかった。

9. 太陽が地平線の向うに沈むまで，私たちはぶらぶら歩き回りました。

10. 何年もたたないと私たちは会うことができないでしょう（会うまでに何年も過ぎるでしょう）。

11. ソヴィエトがアメリカを追い越すまでにはまだまだ時間がかかるようだ。

12. 東の空がバラ色に明けそめる④と，

すぐ彼女がやって来て，お早うございます⑤と言ったものだった。

13. 暇な時間ができると④，すぐ読書にとりかかります。

14. 夜が明けはじめるやいなや，私は出発した。

15. われわれは病気になって⑦はじめて健康のありがたさがわかる⑥。

16. 先生が教室に入ると学生たちはすぐ起立した⑧。

17. 結婚するか35才になったらすぐに自発的に職場をやめます。

B) 1. 彼がその話をしているあいだ，みんな黙って聞いていた①。

2. 彼がその話を話し終るまで，私はその場を立ち去らなかった②。

3. 自分の目的を果す③までは④，私は止めません⑤。

4. 私は力のある限り働くつもりです⑥。

5. モスクワに着くやいなや，すぐその足で友人のところへ出かけて行った⑦。

6. 太陽が地平線のむこうに沈んだ⑧かと思うと反対側の⑨海の方から⑩月が昇りはじめた⑪。

7. 座席に着く⑫か着かないうちに，も

う列車は動きだした⑬。

8. 私はこの眼で⑭確かめる⑮までは，それを信ずることができなかった⑯。

9. ものの10分もたたないうちに，みんな車に乗って町へ突走った⑰。

10. 部屋に入るか入らないかのうちに，電話が鳴りだした⑱。

11. 病人は手術を受けると，すぐ具合よくなった⑲。

12. テレビの放送⑳が始まる㉑まではラジオと新聞㉒が主要な㉓情報源㉔であった。

③ накрыть на стол: ~ ④ розоветь ⑤ желать кому́ доброго утра ⑥ появляться/выпадать ⑦ потерять здоровье ⑧ ценить здоровье/~, пока ~ не ~ ⑨ стоит ~, как ~

B) ① пока ② пока ~ не ~ ③ добиться своей цели ④ пока ~ не ~ ⑤ не остановиться ⑥ пока есть силы ⑦ я приехал в Москву и сразу же, с вокзала, пошёл к товарищу/как только ~, едва ~, как ~ ⑧ скрывается, сесть, зайти ⑨ с другой стороны ⑩ из-за моря ⑪ не успеть ~, как ~ ⑫ занять место ⑬ тронуться; едва лишь ~, как ~ ⑭ собственными глазами ⑮ увидеть ⑯ ~, пока ~ не ~ ⑰ не прошёл и ~, как ~; помчаться ⑱ зазвонить; едва ~, как ~ ⑲ ~, и вскоре почувствовать себя лучше ⑳ передачи телевидения ㉑ начаться ㉒ радиовещание и газёты ㉓ главный/основной ㉔ источник информации/источник получения новостей

§7. ～する前に; ～しないうちに

a. 1) До того́ как придут ко мне товарищи, я должен сходить на почту. 2) Мы ездили во Францию до того́, как приехали сюда́.

b. 1) Перед тем как уезжать из дома, Вронский зашёл к ней. 2) Перед тем как сесть на поезд, я купил билет. 3) Перед тем как он приехал в Советский Союз, он много читал о Москве́.

c. 1) Прежде чем отвечать, надо подумать. 2) Прежде чем придут гости, я успею привести в порядок комнату. 3) Прежде чем рассвело́, мы вышли из дома́.

• 不定法が来る時は、主文の主語と不定法の動作の主体が一致する時。それ以外は定動詞。

d. 1) Он умер за два дня до того́, как она́ пришла́. 2) Он умер незадолго до того́, как она́ пришла́. 3) Он требовал улучшения задолго до того́, как мы поняли необходимость этого́. 4) Ещё задолго до начала войны́ мы создали это общество́.

e. 1) Прошло́ меньше́ го́да, и мы перегнали́ их. 2) Пройдёт не так уж много лет, и мы перегоним их.

1) 友だちが来る前に (来ないうちに) 郵便局に行つてこなければならぬ。2) ここに来る前にフランスへ行ったことがあります。

1) 家を去る前に、ウロンスキーは彼女のところに寄つた。2) 汽車に乗る前に、切符を買つた。3) 彼はソ連へ来る前にモスクワのことをいろいろ読んだ。

1) 答える前によく考えなければならぬ。2) お客が来る前に部屋を片づけておけるだろう。3) 夜が明ける前に、私たちは家を出た。

1) 彼は彼女がやつて来る2日前に死んだ。2) 彼は彼女がやつて来るしばらく前に死んだ。3) 彼はわれわれがその必要性を理解するずっと前に、改善を要求していた。4) 戦争が始まるずっと前にわれわれはこの協会を創設した。

1) 1年とたたないうちにわれわれは彼らを追い越した。2) 数年もしないうちに、われわれは彼らを追い越すだろう。

§8. ～するにつれて, ～するにしたがって

- a. Становилось теплее, и туман сгущался. 暖かくなるにつれて, もやが濃くなっていった.
- b. 1) По мере того как становилось теплее, туман сгущался. 2) По мере того как увеличивается высота, понижается атмосферное давление. 1) 暖かくなるにつれて, もやが濃くなっていった. 2) 高度が増すにつれて, 気圧は下がる.
- c. 1) По мере увеличения высоты атмосферное давление понижается. 2) По мере нашего приближения к морю становилось прохладнее (= По мере того как мы приближались ~). 1) 同上 2) われわれが海に近づくにつれて, だんだん涼しくなっていた.
- d. С увеличением высоты атмосферное давление понижается. = По мере увеличения ~.

練習

- A) 1. 4 カ月もたたないうちに, この映画はもう 100 万人もの観客を動員した①.
2. この壺は, 博物館におさめられる②までに, 何世紀もの間地中に埋れていた③.
3. 最初の飛行機が作られてから 50 年もたたないのに, もう時速 2000km という前代未聞④のスピードが到達されたのである⑤.
4. 暗くなる前に彼女は家にたどりついた⑥.
5. 出かけるまえに, 彼女は部屋を片づけなければならない.
6. 薬品は, 薬局に出回る⑦前に全て生体実験⑧を受けることになっている.
7. 操縦士は天候が回復しないうちに出

A) ① собрать; не прошло ~, как ~ ② попасть в музей ③ находиться под землёй ④ неслыханный ⑤ быть достигнутым; не прошло и ~, как ~ ⑥ добраться до дома ⑦ поступить в аптеку/в продажу ⑧ проверка на живых организмах

航することを拒否した㉑。

8. その二人のパイロットは、飛行機が爆発しないうちにパラシュートで飛び降りて㉑助かった。
9. 夏休みが始まる前に彼女は2つ試験を受けておかねばならない。
10. 出発を目前に控えて私たちは彼女の所で顔を合わせた㉑。
11. 夜が明ける少し前に㉑私たちは出発した。
12. その学生はベル㉑がなる10分前に㉑授業㉑にやって来た。

- B) 1. ここへいらっしゃる前㉑あなたはどちらにお住いだったのですか。
2. 私は当地へ戦争の始まる1年前に㉑やって来ました。
 3. これらの事件は私がこの町にやって来る前に㉑起ったものである。
 4. 芝居が始まる少し前に㉑私は劇場に着いた。
 5. その映画の封切㉑に先がけて㉑試写会㉑が行われた。
 6. 山へ登っていくにつれて、地平線は広がっていった㉑。
 7. 高度が増すにつれて㉑空気の密度㉑

13. 仕事が終わりに近づくにつれて、私たちはますますそれに熱中してしまった㉑。
14. 水深が増せば増すほど㉑、水圧が高くなる㉑。
15. 試験の一月前に㉑彼は重病にかかった㉑。
16. 人のことをとやかく言うまえに㉑、自分の欠点㉑を反省しなさい㉑。
17. このロシア人は日ソの国交が正常化㉑するちょうど1年前㉑にやって来た。

が下ってくる㉑。

8. その決心をする㉑に先立って、彼は友人と相談してみた。
9. 他人に忠実である前に㉑、まず自身に忠実でありたい㉑。
10. その学生はベルが鳴って5分してからやって来た。
11. 私の友人は高等学校卒業後2年して㉑大学に入りました。
12. 学生たちは学校の建物を占拠し㉑、学校当局㉑が機動隊㉑を導入㉑するまでそこに居すわった㉑。

㉑ улúчшится погóда/устанóвится хорóшая погóда; вýлететь ㉑ вýбро-
ситься ㉑ пéред ~ ㉑ незадóлго до ~ ㉑ звонóк ㉑ за дéсять минúт до
~ ㉑ урóк, занýтие ㉑ увлeкáться; по мéре тогó как ~ ㉑ с увеличé-
нием ~ ㉑ возрастáть ㉑ за мéсяц до ~ ㉑ тяжелó заболéть ㉑ крити-
ковáть ㉑ свой недостáтки ㉑ подúмать ㉑ нормализáция японо-советских
дипломатических отношений ㉑ рóвно за год до ~

B) ㉑ до приéзда сюдá ㉑ за год до ~ ㉑ до моего приéзда в ~ ㉑
незадóлго до ~ ㉑ вýйти на экрán/быть вýпущенным на экрán/вýход на
экрán ㉑ прéжде чем ~, пéред тем как ~ ㉑ просмóтр ㉑ по мéре тогó
как ~ ㉑ с увеличéнием ~ ㉑ плóтность ㉑ уменьшáться ㉑ принять
это решéние ㉑ прéжде чем; быть вёрным другúм ㉑ хóчется; вёрный
самомú себе ㉑ чéрез ~ пóсле ~ ㉑ захватíть ㉑ администрáция ㉑
усíленные подразделéния поли́ции ㉑ вýзвать ㉑ не поки́нуть

§9. ～してから, ～して以来

a. 1) Вот уже десять лет, как он умер. 2) Вот завтра две недели, как нет почты. 3) Вот уже десять лет, как он живёт в Москве.

1) 彼が死んでからもう10年になる. 2) 郵便物が来なくなつてから明日で2週間になる. 3) 彼がモスクワに住むようになって10年になる.

b. Прошёл уже год с того времени, как я закончил институт.

僕が大学を出てからもう1年になります(1年過ぎました).

c. 1) Я живу в Москве десять лет. 2) Сегодня уже второй день работы съезда. 3) Третий день продолжается забастовка рабочих.

1) 私がモスクワに住むようになって10年になる. 2) 大会が始まってから今日で2日目になる. 3) 労働者のストが始ってから今日で3日目になる.

d. 1) Он заметно поседел с тех пор, как мы расстались с ним. 2) Я не встретился с ним с того раза, как мы вместе были в консерватории. 3) С того дня как я приехал в город, всё стало по-иному.

1) われわれと別れて以来, 彼の頭は目に見えて白くなった. 2) 音楽学校へ一緒に行った時以来, 彼とは全然会っていない. 3) ぼくが町にやって来たらというもの, 何もかも違った具合になってしまった.

e. 1) Четыре года прошло со времени последних выборов. 2) Четверть века прошло со дня окончания второй мировой войны. 3) С первых дней своего существования наша фирма всегда старалась приносить пользу обществу.

1) この前の選挙からもう4年になる. 2) 第二次世界大戦が終わってから4半世紀になる. 3) 発足以来わが社は常に社会に貢献するように心がけてきた.

§ 10. ～したあとで, ～してから, ～したうえで

- a.** 1) После того как я сдам все экзамены, поеду в дом отдыха. 2) Каждый год, после того как я сдавал все экзамены, я ехал в дом отдыха. 1) 試験に全部通ってから, 休息の家にいきます. 2) 毎年, 私は試験を全部受けてから, 休息の家にしかけることにしていた.
- b.** Через день после того как я приехал, я встретил своего товарища. やって来て2日目に友だちに会いました.
- c.** Через два дня (На другой день) после моего приезда я встретил своего товарища. 到着して2日後に(到着した翌日に), 私は友人に会った.
- d.** 1) Закончив работу, он пошёл домой. (=После того как он закончил ~) 2) Написав письмо, я пошёл на почту. 1) 仕事を終えて彼は帰った. 2) 手紙を書き終わると, 私は郵便局へ行った.
- e.** 1) Он закончил работу и пошёл домой. 2) Я пообедаю и пойду. 1) 仕事を終えて彼は帰った. 2) 食事してから出かけます.

練習

- A) 1. よく考えたうえで, 御返事申し上げます. 4. あの人は入社してからまだひと月にもならない.
2. 店を10月8日に開店してからまだ10日にしかない. 5. 中村に会ってから4日目だった.
3. 彼女が結婚するために会社をやめてから①, もう4年ほどになる. 6. 開設以来20年間に②この工場は100万台の自動車を生産した.
7. 1961年に当地にやって来て以来, 彼はこの病院で働いている.

A) ① оставить работу ② за двадцать лет своего существования / за двадцать лет, прошедших со времени открытия ~

8. 知事が署名してからでないと、この法律は効力を生じない。
 9. 彼と相談してみてやっと解決策⑨が見つかった。
 10. 世界ではじめて鉄道が開通してからもう100年以上もたった。
 11. 父が死んでから残された家族④の面倒はその弟が引き受けた。
 12. 東京へやって来て9日目の8月17日早朝、私たち夫婦に長男が生れた。
- B) 1. 私がこの学校を卒業してからもう5年になる。
 2. 試験を終えてからでないと彼女は北海道へは行けないだろう①。
 3. 彼は日本に着いたその日に②、日本の古美術研究のため奈良へ向った。
 4. モスクワ滞在3日目に③私は知合いの女性に出会った。
 5. 買物をすませてから④、彼女はその足で友人の入院している病院へ見舞に行った。
 6. この話合は彼女と知合になってからずっと後に⑤行われたものである⑥。
 7. 信頼すべき筋によると⑦、田中首相は当面の外交、経済諸問題でニクソンと会談したうえで、中国を訪問する腹らしい⑧。
 8. 日本でカラーテレビの放送⑨が始まってからもう10年以上になる。
 9. 2カ月におよぶ中断の末⑩、北ヴェトナム、アメリカ両国のパリ会談が再開の運びとなった⑪。

§ 11. ～するたびに、～するごとに、 ～するときはいつも、～しては

- a. Κάждый раз (Всякий раз / Всегда), когда я приходил, они меня встречали очень приветливо. 僕が来るたびにみんなは愛想よく迎えてくれた。
- b. 1) Κάждый раз после окончания работы он отправлялся на дачу. 1) 仕事が終わるたびに彼は別荘へ行った。2) Κάждый раз при встрече они обменивались дружескими рукопожатиями. 2) 会うたび毎に彼らは親しそうに握手を交わした。

③ вы́ход из положéния ④ осиротéвшая семья

B) ① после сда́чи ～ を使え ② в тот/пéрвый/же день приéзда в ～ ③ на трéтий день моего́ пребы́вания ④ за́кончить поку́пки ⑤ мно́го дней спустя́ после моего́ знако́мства с ～ ⑥ состоя́ться ⑦ по сообщéниям из досто́верных исто́чников ⑧ после перегово́ров с ～ по ～ вопро́сам ⑨ пере́дачи цвето́го телеви́дения ⑩ после ～ перерыва ⑪ возо́бно-в́иться

- с.** Κάждый раз читая эту книгу, он вспоминает своё детство.
(=Читая эту книгу, он каждый раз ~)
- d.** Когда бы она ни пришла, он всегда принимает её приветливо.
- e.** Мастерство этого актёра растёт от представления к представлению.
- f.** 1)За каждый лишний километр (За каждую лишнюю минуту) вы должны заплатить / доплатить / 30 иён. 2)Каждый лишний рейс приносит много барышей.
- g.** Международнй авторитет Израиля неуклонно падает с каждой его новой агрессивной акцией.
- この本を読むたびに、彼は自分の幼年時代を思い出す。
- いつ彼女がやって来ても、彼は愛想よく迎えます。
- この俳優の芸は、公演を重ねるごとに(の度に)、成長していく。
- 1)1km(1分)超過するごとに30円払っていただきます。2)1往復余計に運転するたびに莫大な利益が上がる。
- 新しい侵略行為を重ねるごとにイスラエルの国際的威信はますます失墜していく。

§ 12. ~しながら

- a.** Он сидел у окна и читал книгу.
2)Онi шли и разговаривали о своих делах. 3)Я стоял в коридоре и ждал товарища.
- б.** 1)Он сидел у окна, читая книгу.
2)Онi шли, разговаривая о своих делах. 3)Я стоял в коридоре, ожидая товарища.
- с.** 1)Она стояла с бьющимся сердцем. 2)Раненые лежали с закрытыми глазами. 3)Машины ехали с зажжёнными фарами.
- 1)彼は本を読みながら窓辺に坐っていた。2)彼らは歩きながら自分たちの事情について話していた。3)私は友人を待ちながら廊下に立っていた。
- 同上。
- 1)彼女は心臓をドキドキさせながら立っていた。2)怪我人は、眼を閉じたまま横たわっていた。3)自動車はヘッドライトをつけながら走っていた。

練習

- A) 1. ここでも年毎に人口①は増加している。
 2. 杯を重ねるごとに②彼らの話は陽気になっていった。
 3. 彼女は時々私の方を見ては、苦い顔をするのであった。
 4. 彼がやって来るたびにこの悶着③が繰り返された。
 5. 彼は顔を石けんだらけにして④現われた。
 6. この本を開くたびに私は自分の学生時代を思い出します。

- B) 1. 私のところに友人たちが集まる時にはいつも⑤、彼も姿を見せるのであった。
 2. 私は彼の書いた本を読むたびに彼が作家としてどんどん成長していく⑥のを知って大変嬉しかった。
 3. 彼は、出産のたびに妻はだんだん体⑦が弱くなっていくと言って嘆いた。
 4. 彼女は両腕をまくり上げて④一生懸命働いていた。
 5. 宿直⑧は両手を縛られて⑥床の上に転がっていた。
 6. 彼はしきりに時計をながめては、そ

7. その新聞スタンド⑧のそばを通るたびに、私は新しい⑥新聞を買うことにしています。
 8. 話がアメリカ軍基地のことになるたびに⑦、われわれの思いは⑥、沖縄に向いてしまう⑥。
 9. 彼らは会うたびごとに口げんかをやらかしていた。
 10. 僕は自分の顔を鏡の中に見るたびにそれが胸の中におさめた父の容貌⑨と大変似ている⑥のを思い出しては悲しくなった⑥。
 11. 彼は窓を開けて寝ていた。

- のつど⑦ホームへ足を運ぶ乗客たちのほうを見やっている⑥。
 7. いつ行っても彼は家にいたためしがない⑥。
 8. お茶を飲みながら⑥われわれはいろいろなことについて⑥話し合った。
 9. バスとバスがすれ違う⑥たびに運転手たちは会しゃくし合った。
 10. 駅前では主婦たちが会う人ごとに⑥値上げ反対に立ち上がることを呼びかけた⑥ビラ⑥を配っていた⑥。
 11. 彼は子供の顔を見るたびに、妻が不幸にも広島で被爆した⑥ことを思い出し、ぞっとするのであった⑥。

A) ① население ② от рюмочки к рюмочке ③ неприятная история ④ cf. намылить ⑤ газетный киоск ⑥ свежий ⑦ речь заходит о чём ⑧ наша мысль ⑨ невольно обращаться к ~ ⑩ лицо/облик ⑪ разительное сходство ⑫ чувствовать себя несчастным

B) ① всегда, когда ~ ② его новая книга; расти, как писатель ③ здоровье ④ засучить селатар рукаваをもって ⑤ дежурный ⑥ связать селатар手をもって ⑦ то и дело поглядывать; ~ и каждый раз при этом ⑧ бросать взгляд; проходить на перрон ⑨ когда бы ни ~ / каждый раз, когда; никогда не заставить/его нет ~ ⑩ за чаем ⑪ о разном ⑫ разъезжаться ⑬ каждому встречающему ⑭ с призывом бороться против ~; дороговизна ⑮ листовка ⑯ раздавать ⑰ иметь несчастье пережить взрыв ~ ⑱ с ужасом вспоминать

表現における名詞型と動詞型

国語辞典と露語辞典の見出し語を見ると、日本語では名詞(句)から動詞を派生するケースが多いのに対し、ロシア語では逆のようである。たとえば、徹夜、留守、値上げ、急停車、速度違反が見出し語として挙げられ、これに、～する、をつけると動詞が生ずる。これは造語法を漢語に依存していることと、膠着語であるためである(だから名詞ではなくて語幹と考えることもできよう)。上の日本語を露訳すると、бодрствование всю ночь; отсутствие, пребывание вне дома; повышение цен; резкая остановка; нарушение режима скорости, превышение дозволенной скорости となるが、元の動詞の方が一次的であり、名詞形はむしろその派生形であること、動詞から名詞にかわることによって、文体も文語的意味合いを帯びてくることが分かる。さらに元の日本語はロシア語と比較して内容が特殊化、具体化し、概念としても独立性が強いのに対し、ロシア語は、たとえば повышение цен は、повышение の用法の一例なのである。日本人は、留守は、留守する、留守を、留守で、留守中というように活用させるが、отсутствие を格変化させてもそれらを全部まかなえるわけではない。こういうわけで、和文露訳を身につける重要なポイントの一つは動詞型発想法に慣れることである。そのためにはまずロシア語を「読む」ときから注意しなければならない。「徹夜」の対応語は、そこらにごろごろころがっている。(cf. бодрствовать [文語], не спать всю ночь; заниматься всю ночь и не спать; заниматься ночью; [про]дежурить всю ночь; [про]сидеть всю ночь у постели больного [徹夜で看病する]; [про]говорить, -читать всю ночь etc.)

次にいくつか例を挙げてみよう。

お呼びですか。 Вы меня звали?

いよいよお別れです。 Пора расставаться. / Вот мы и расстаемся.

彼は夜ふかしと煙草の飲みすぎで眼が充血してしまった。

Оттого что он не спал и много курил, у него покраснели глаза.

賛否両論があった。 Выступали и за, и против.

料理は塩加減一つである。

Не надо много мастерства для приготовления пищи, надо уметь посолить ее. / Вкус пищи—от соли.

彼の仕事ぶりは実直そのもの。 Он работает очень старательно.

医者の不養生(諺)。 Врач о своем здоровье не заботится.

最近の日本政府は黒星続きである。

В последнее время японское правительство потерпело целый ряд неудач.

12. 条件のあらわし方

§1. ～なら

- a.** 1) Если я мешаю, то уйду. 2) Если вечерами есть свободное время, я катаюсь на лыжах или хожу на каток. 1) お邪魔なら行きます。2) 夕方、暇な時間があるとスキーをしたり、スケートリンクに通ったりします。
- b.** 1) Я вам позвоню, если узнаю что-нибудь новое. 2) Если я получу ваше письмо до отъезда, я обязательно отвечу вам. 1) 何か新しいニュースを知ったら、電話を差し上げましょう。2) もし出発前にあなたの手紙を受け取れたら、必ず追って返事しましょう。
- c.** 1) Я не буду заходить в магазин, если ты купила чего-нибудь к ужину. 2) Если дал честное слово, так надо сдержатъ его. 3) Если знали, то почему же молчали? 1) 夕食のおかずを何かあなたが買ってきたのだったら、私は店には行きません。2) もし約束したのだったら、守らなければなりません。3) 知っていたのなら、なぜ黙っていたのか。
- d.** 1) Он не сдаст экзамены, если ему не помочь. 2) Если уж лечить, то не болезни, а причины их. 3) Если за яблонями не ухаживать, они перестанут плодоносить. 1) 助けてやらないと、彼は試験にうからないだろう。2) 治すなら、病気そのものではなく、その原因を治すべきだ。3) リンゴの木は手入れをしないと、実がなくなる。
- e.** 1) Раз вы устали, давайте отдохнём. 2) Раз ты решил ехать, собирай вещи. 3) Раз ты получил письмо, на него надо ответить. 1) 疲れたなら休みましょう。2) 行くことに決めたのなら、荷物をまとめなさい。3) 手紙を受け取ったならば、その返事を出すべきだ。

f. 1)Прочита́в все э́ти кнѝги, ты смѡжешь уве́ренно отвеча́ть на экза́мене. 2)Никогда́ не берѝсь за послѣдующее, не усво́ив преды́щего.

g. Тури́ст, почу́вствовавший да́же лёгкое недомога́ние, до́лжен сра́зу же сказа́ть об э́том руководи́телю гру́ппы.

h. 1)Е́сли говори́ть серьё́зно, э́та кнѝга не так уж плоха́. 2)Е́сли говори́ть пра́мо, вы непра́вы. 3) У нас сто миллио́нов населе́ния, е́сли я не ошиба́юсь.

i. 1)Ещё́ сто ме́тров, и вы уви́дите ста́нцию. 2)Ещё́ не́сколько мину́т, и бо́мба взорве́тся. 3)Мале́йшая неосторо́жность, — и всё пропа́ло.

j. 1)Иди́те ещё́ сто ме́тров, и вы уви́дите ста́нцию. 2)Устрани́те э́ту причи́ну, и не бу́дет болѣзни.

k. 1)Ти́ше е́дешь, да́льше бу́дешь. 2)Мно́го бу́дешь зна́ть, скѡро со-ста́ришься. 3)Поживѣ́шь подѡ́льше, узна́ешь побѡ́льше.

1)これらの本を全部読んでおけば, 自信をもって試験で答えられるよ. 2)前のことをマスターしないうちに次のことを決してやるな.

旅行者は少しでも具合が悪くなったら, すぐにグループのリーダーにそのことを伝えなければいけない.

1)正直言って, この本はそんなに悪くない. 2)率直に言うと, 君は間違っている. 3)たしかわが国の人口は1億でしたね.

1)もう100メートル行けば, 駅が見つかるでしょう. 2)もう数分で, 爆弾は破裂する. 3)ちょっとした不注意で, 何もかもおじゃんになる.

1)もう百メートル行ったら, 駅が見つかるでしょう (もう100メートル行きなさい, そうすれば, ~). 2)この原因を取り除けば, 病気はなくなります.

1)静かに行けば, それだけ遠くへ行ける (急がば回れ). 2)あまり多くのことを知ると, 早くふける. 3)長生きすれば, それだけ多くのことを知る. (亀の甲より年の甲)

l. Нас преслѣдовал рев самолѣтов США, и мы стремглав бежали в укрьтія.

アメリカの飛行機の音が追いかけてくると、われわれは防空壕の中に駆け込むのだった。

m. 1) При слѹчае (матѣ При пѣрвой возмѣжности) я сообщѹ. 2) При желѣнии ты всѣ успѣешь сдѣлать. 3) При такіх услѣвіях я не могу согласіться. 4) Он придет по пѣрвому зѣву.

1) 機会があつたら (機会がありしだい), 連絡します. 2) その気になりさえすれば, 君は何でもやってしまえるはずだ. 3) かういふ条件では賛成しかねる. 4) 呼びさえすれば彼はすぐ来る.

n. 1) Чуть что, он сѣрдится. 2) Чуть что, сообщі. 3) Чуть что у неѣ заболіт, она сейчас же бежіт к дѣктору.

1) ちよつと何かあると (ちよつとしたことで), 彼はすぐ怒る. 2) 何かあつたらすぐ連絡しなさい. 3) ちよつと何か痛みだすと, 彼女はすぐ医者のところへ駆けて行く.

o. 1) Хотіте покажѹ? 2) Хотіте я вас познакѣмлю?

1) よろしかつたらお見せしましょうか. 2) よろしかつたら, 御紹介しましょうか.

p. Мѣжет быть, пойдѣм сегоднѣ вѣчером в кинѣ?

何でしたら, 今晚映画へでも行きましょうか.

§ 2. もし〜だったら, どうしようか

a. 1) Что ѣсли он узнаѣт об ѣтом? 2) Что ѣсли я сам поѣду? 3) Что ѣсли бы вы зашли к немѹ?

1) もし彼がこのことを知つたらどうしよう. (危惧) 2) もし僕が自分で出かけたらどうだろうか. (提案) 3) あなたが彼のところへお寄りになつたらいかがですか.

b. 1) Вдруг он не придет? 2) Вдруг он заболѣет?

1) もし彼が来なかつたらどうしよう. 2) もし彼が病気になつたらどうしよう.

§ 3. ～の場合には

- a.** 1) В слúчае, ёсли она́ не придёт, мы пойдём без неё. 2) В слúчае, ёсли забúдешь, позвонí мне. 1) もし彼女が来ない場合には, われわれだけで行くことにしよう. 2) 忘れたら, 僕のところへ電話しなさい.
- b.** 1) В слúчае чегó, сообщí мне. 2) В слúчае необходимости телеграфíруй мне. 3) В слúчае болéзни обратíтесь к нему́. 1) 何かあったら連絡して下さい. 2) 必要があったら私に電報を下さい. 3) 病気になったら彼のところへ行きなさい.

練習

- A) 1. 病気の原因がはっきりしていれば①, その治療法を確立する②のは簡単である.
2. せっかく会ったんだから③一杯やったらどうだろう.
3. 何でしたら町でも案内しましょうか.
4. 4月の半ばにならないと花は咲かない. (花の見頃は4月半ば過ぎになる)
5. 出席④が義務なら⑤, もちろん僕も行くよ.
6. 人間は大きな夢を持っているとき⑥, 何でも実現する⑦ことができる.
7. 何事であれ, いったん手をつけた以上は⑧, 立派にやらなくてははいけない.
8. 植物は水をやらないと⑨, 枯れてしまいます⑩.
9. 天気がよかったら, 私たちは郊外へ⑪ピクニック⑫に行きます.
10. 水は氷点下では⑬氷になる.
11. 朝になったら, 町に出かけよう⑭.
12. 夜になれば, 市内の交通⑮も途絶えるでしょう⑯.
13. もう3回も御覧になったのでしたら, その映画を見に行っても仕方がないでしょう⑰.
14. このお金を貰えば⑱私はどうやら⑲安心して⑲暮すことができるでしょう⑲.
15. もう2年すると⑳, ミュンヘンという名前が世界中のテレビ㉑や新聞㉒にお目見えするでしょう㉓.

A) ① ясный ② разработать ③ по слúчаю встречи ④ явка ⑤ обязательный ⑥ иметь большúю мечтú ⑦ достигнуть ⑧ раз ⑨ поливать ⑩ засóхнуть ⑪ за город ⑫ прогулка ⑬ при температуре ниже нуля ⑭ —を使え ⑮ движение ⑯ замереть, прекратиться; ~, и ~を使え ⑰ незачем/не стоит/нет кому́ смысла ~/какой тебе смысл ~ ⑱ 副動詞を使え ⑲ наконец-то ⑳ обеспеченно ㉑ смочь ㉒ пройдёт ещё ~, и ~ ㉓ экраны телевизоров ㉔ страницы газет ㉕ замелькать/появиться

16. 川崎大師②にお参りすると③, 厄除④, 商売繁盛⑤, 交通安全の御利益⑥があつて一生楽しく満足して暮せる⑦ですよ。
17. 人間を忘れて⑧利益の追求にのみ走ると⑨, 科学の発見は容易にわれわれにとって災と化す⑩ものであることがこれまでの前例によって明らかである⑪。
18. 大新聞⑫, テレビ⑬, 町の広告⑭によると⑮, 1972年は日本にとって何よりも⑯札幌冬期オリンピックの年⑰ということらしい。
19. 東京から新幹線に乗って⑱東海道を行くと, 今日の日本の風景がわれわれロシア人が本のさし絵や写真で知ったそれとは大分異っている⑲ことが分かる⑳。
20. われわれは本から知識を汲み取り㉑他人の経験を学ぶ㉒ものだが, そうした知識を自分自身の経験で確かめていくなれば㉓, ずっと身についたものにする㉔ことができよう(それらはずっとよりよくわれわれによって身につけ

られよう)。

21. 彼はいったんあることに手をつけると, 最後までそれをやり通す㉕。
22. もし日本経済㉖が現在と同じように㉗発展し続けるならば, ほぼ20年後には一人あたりの国民所得㉘は世界でも一,二を争うことになるであろう。だがこんなことは可能だろうか。
23. 英虞湾といえば真珠の養殖㉙で有名な。
24. 正月の3カ日ともなると東京の町は信じられないほど㉚ひっそりしてしまう。
25. 長崎といえば, 誰もが何よりも原爆を被災した㉛悲劇の町として受け取る㉜。
26. 一国の経済的发展㉝において交通㉞が持つ意義は非常に大きいが, とりわけ発展途上にある国㉟の場合には㊱その役割は更に㊲増大する㉞。
27. 住職㉟の話によると㊳, 東大寺の大仏を鑄造する㉞ための銅は日本全国から㊴集められたものだそうです㉞。

② храм «Кавасаки Дайси» ⑦ совершить паломничество в ~ 副動詞を使え
 ③ уберечься от зла ④ добиться успеха в делах ⑤ не стать жертвой
 автомобильных катастроф 「御利益」にとられるな ⑥ прожить жизнь в
 радости и довольстве ⑦ забывать о человеке ⑧ в погоне за барышом
 ⑨ обращаться бедой для ~ ⑩ жизнь показала, что ~ / практика по-
 казала, что ~ ⑪ страницы крупнейших газет ⑫ экраны телевизоров
 ⑬ рекламы на улицах городов ⑭ если судить по ~ ⑮ прежде всего
 ⑯ год зимней олимпиады в Саппоро ⑰ на новом экспрессе ⑱ сильно
 отличаться от ~ ⑲ видишь 普通人称文 ⑳ черпать ㉑ изучать ㉒
 проверить ㉓ усвоить ㉔ довести до конца ㉕ экономика ㉖ так же,
 как она развивается в настоящее время ㉗ по национальному доходу на
 душу населения ㉘ культивирование ㉙ невероятно ㉚ пережить взрыв
 атомной бомбы/пострадавший от ~ ㉛ воспринимать как ~ ㉜ экономическое
 развитие ㉝ транспорт ㉞ развивающаяся страна ㉟ если гово-
 рить о ~ ㊱ ещё более ㊲ возрастать ㊳ главный бонза ㊴ как говорил
 ~ / как нам рассказывал ~ ㊵ отливка ㊶ по всей Японии ㊷ собирать/
 привезти

- B) 1. もし人間が①常に誠実である②ならば、おたがいどうしを理解することができるであろう。
2. 人をその言葉だけで判断すると③、間違いを犯しやすい④。
3. もし酸素がなかったら⑤、全ての生物⑥は死んでしまう。
4. 水は電気分解⑦によって酸素と水素になる。
5. 明日、少し早目⑧に起きれば、出発前に⑨一泳ぎ⑩できるでしょう⑪。
6. 時間のやりくりさえうまくやれば⑫、1日に⑬ずいぶん色々なことが出来るものだ⑭。
7. 切符が1枚余っていたら⑮、僕に電話して下さい。
8. 自分でやってみれば⑯、そのむずかしさが分かるよ⑰。
9. 始終反復していれば⑱、単語などというものは容易に覚えられる⑲。
10. スポーツをやれば⑳、健康の増進に

なる㉑。

11. これが表ざたになったら㉒大騒ぎになりますよ㉓。
12. 片手間では㉔、外国語はマスター㉕できない㉖。
13. 中国との国交が正常化するならば㉗日本からの自動車輸出㉘は飛躍的に増大するであろう㉙。
14. ぐっすり眠れば㉚彼は元気を回復できる㉛のに㉜。
15. 桜島の火山は市内から見ると㉝驚くほど㉞、ヴェスビウス㉟火山に似ている㊱。
16. 時間と金さえ許せば㊲、レニングラードに2,3日いてみたい㊳。
17. 資金のことなら㊴心配しないで下さい㊵。出費は全部㊶私が引受けます㊷から。
18. あなたが行かなければ旅行の意義が半減する㊸。

§4. もし仮に～なら〔現実に反する仮定〕

- a. 1)Что бы вы купили, если бы 1)もしお金があったら、何を買
у вас были деньги? 2)Если бы いますか. 2)もし医者の方が来る

B) ① люди ② искренний ③ судить о человеке по его словам ④ легко ошибиться (в ком) ⑤ при отсутствии ⑥ все животные ⑦ разложение чего электрическим током ⑧ пораньше ⑨ до отъезда ⑩ поплавать ⑪ успеть ⑫ хорошо распределить время ⑬ за день ⑭ успевать ⑮ лишний билет があったら ⑯ попробовать ⑰ 条件を命令形で表わせ ⑱ при постоянном повторении ⑲ запоминаться ⑳ при занятиях спортом ㉑ укрепляться ㉒ выйти наружу ㉓ ситуация ㉔ заниматься урывками ㉕ овладеть чем ㉖ 条件は副動詞で ㉗ дипломатические отношения ㉘ экспорт чего из ~ ㉙ резко возрасти ㉚ крепкий сон ㉛ восстановить свои силы ㉜ сон を主語にしてここに条件の意味を持たせる ㉝ если смотреть ㉞ удивительно/разительно ㉟ Везувий ㊱ напоминать что ㊲ позволить ㊳ пожить ㊴ насчёт ~ ㊵ беспокоиться ㊶ все расходы ㊷ взять на себя ㊸ потерять половину смысла

врач пришёл на полчаса позже, спасти больного было бы уж нельзя. 3) Если бы он сказал мне об этом вчера, всё было бы иначе. 4) Если бы установилась хорошая погода, во вторник мы поехали бы на дачу.

* 時制はその時のコンテキストによって訳しわけること

b. 1) Если бы не дождь, он пошёл бы гулять. 2) Если бы не дети, было бы там совсем пустынно. 3) Если бы не она, он никогда этого не сделал бы. 4) Если бы время, я бы поехал.

c. 1) Способности можно со временем развить, было бы у человека желание. 2) Был бы ты здесь, было бы совершенно иначе.

d. 1) Приди ты пораньше, ты бы увидел её. 2) Будь он умнее, он не сделал бы этого. 3) Она бы удивилась, протяни он к ней руку.

e. 1) Упорно занимаясь все эти дни, он успел бы хорошо подготовиться к экзамену. 2) Располагая большим количеством времени, он бы написал сочинение хорошо.

f. При желании он смог бы прекрасно учиться.

のが 30 分遅れていたら、病人は助からなかっただろう。

3) 彼がそのことを昨日言ってくれたなら、何もかも事情は違っていただろう。4) もしよい天気になってくれれば、火曜日に別荘へ行けるのだが。

1) 雨さえ降らなければ彼は散歩に出かけるのに。2) もし子供たちがいなかったら、そこは本当に淋しいだろう。3) 彼女さえいなかったら彼はこんなことをしなかっただろうに。4) 時間さえあればいくのだが。

1) やる気になりさえすれば才能はそのうちにのぼせる。2) 君がここにいてくれたなら、様子は全然違っていた。

1) もう少し早く来たなら、彼女に会えたのに。2) もっと利口だったらそんなことはしないだろうに。3) 彼が彼女に手を差し出したら、彼女は驚いただろう。

1) 今がんばって勉強しておけば、ちゃんと試験の準備ができるはずなのに。2) 時間が沢山あれば、立派な作文が書けただろうに。

その気になれば、ちゃんと勉強ができるようになるのに。

g. 1)Он бы не пошёл. 2)Без неё было бы трудно. 3)На такие условия никто бы не согласился.

• 文の成分に条件の意味が含まれている場合.

1)彼だったら行かないだろうに. 2)彼女がいなかったら, つらいだろうに. 3)こんな条件には, 誰も賛成しないだろう.

§5. ～ならよいのに

1)Ты бы позанимáлся. 2)Ты бы лёг и отдохну́л.

1)もっと勉強してくれたらよいのに. (あんだ, もうちょっと勉強したらどう.) 2)横になって休んだらよいのに.

練習

- A) 1. 磁石がなかったら, 私たちはその見知らぬ森の中で迷ってしまったことだろう①.
2. この雨が降らなかったら②, 収穫はだめになっていただろう.
3. 彼女がいたらあがってしまって③とても落ち着いてしゃべれなかっただろう.
4. この問題に関するあなたの御意見をお聞かせねがいたいのですが④.
5. 彼は水泳をやったら (泳げるようになったら) よいのに⑤.
6. よい音楽なら喜んで聞きますよ (条件文を用いずに).
7. モスクワがもっと東京に近ければ, われわれはちょくちょく会えるのだ

が.

8. 僕が忙しいということがわかっていたら, 彼は私をパーティーなどに呼ばなかっただろうに.
9. 思いついたことのせめて十分の一でも実現⑥できたならば, これほど仕合せなことはないのに.
10. 人生が2つあっても, 君には足りないでしょう⑦.
11. 私たちがたとえ1分でも遅れたら, うちへ行っても彼らに会えなかったでしょう⑧.
12. 日本がアメリカとの軍事協力⑨を止めさえすれば, アメリカはアジアで最大の同盟国を失って, ベトナムで軍事行動を続けること自体⑩できなくなるだろう.

A) ① без компаса; заблудиться ② если бы не ③ при ней; волноваться ④ услышать ⑤ заняться плаванием ⑥ одна десятая часть того́, что задумано; удаться ⑦ не хватить ⑧ не застать; придй мы на мину́ту позже ⑨ воённое сотрудничество с Америкой ⑩ потерять самую возможность продолжать ~

- B) 1. やる気さえあれば君はもっと数学ができるようになるのに①。
 2. 今朝もう少し早く起きていたら出発前に一泳ぎできたのに②。
 3. 日本は地震や台風がなければ、もっと住みよい国だろうに③。
 4. 自分が正しいという信念があったならば④、最後まで君は闘うべきであつたろうに。
 5. この仕事にありつけなかったら、僕の人生はどうなっていたかわからない⑤。
 6. 世の中に絶えて試験のなかりせば、春の心はのどけからまし⑥。
 7. もしあなたが彼の立場だったら、ど

- うします⑦。
 8. もしこの論文を読んでいたら、私の学位論文は全然違ったものになっていたでしょう⑧。
 9. 駅まで行かぬうちに空模様があやしくなってきた⑨。母の言った通りにかさを持って来ればよかったと私は思ったが後悔してもおそかった。
 10. もし政府が国防費のせめて十分の一でも平和目的に使ってくれたならば、国民の福祉は著しく向上するであろうに⑩。
 11. もっとも、彼が来てくれるというのなら、話は別なのだが⑪。

§ 6. ～さえすれば；～ただけで

a. 1) Если только представится возможность, я отправлюсь. 2) Если только он придёт, всё будет в порядке. 3) Если бы я только знал, я бы помог.

1)機会がありさえすれば(機会がありしだい),僕は出かけます。2)彼が来さえすれば,万事オーケーです。3)知ってさえいれば,僕は手伝ったのに。

b. Только бы ты был здоров, и всё будет хорошо.

君が健康でさえいてくれれば,万事オーケーだ。

B) ① при желании; лучше учиться ② пораньше; успеть; если ~ / встань мы пораньше, ~ ③ условия жизни, жизнь, жить 等を使って ④ убеждённый в своей правоте ⑤ не будь у меня этой работы; как сложится жизнь; не представляю ⑥ この世に全然試験がなかったなら; как прекрасно чувствовать себя весной / наслаждаться весной ⑦ (быть) на его месте; как поступить ⑧ статья / научная работа; написать, построить что иначе / получиться ~ ⑨ ещё до (того, как) ~; небо; хмуриться ⑩ военные ассигнования; использовать в мирных целях; благосостояние; повиситься ⑪ Вот если бы ~ — другое дело.

с. 1) Мне всё равно́ какая кни́га, лишь бы она́ была́ интересная. 2) Мне всё равно́, где бы ни жить, то́лько бы не расстава́ться с му́жем.

d. 1) Достáточно ему́ напо́мнить, что́бы он сам всё сде́лал. 2) Достáточно бы́ло взгляну́ть на него́, что́бы узнáть, что он чело́век до́брый.

e. 1) Сто́ит то́лько заколебáться, и вы пропа́ли. 2) Сто́ит то́лько сказа́ть одно́ сло́во, (как) он уже́ противоре́чит.

1)面白ければ,どんな本でも構わない. 2)夫と一緒になら,どこに住んでもかまわない.

1)注意してやりさえすれば,彼は何でも自分でやる. 2)彼を一目見さえすれば,善人だということがすぐわかった.

1)ちょっと動揺したら最後,君はもう終りだ. 2)何か一言いうと,彼はすぐ反対する.

§7. たとえ～でも

1)Если да́же и не бу́дет биле́тов, я пойду́ (=Хотя́ и не бу́дет ~). 2)Если да́же он дово́лен, то никогда́ не пока́жет э́того. 3)Если да́же он не разреши́т, я отпра́влюсь туда́.

1)たとえ切符がなくても,私は出かけます. 2)彼はたとえ満足していても,その様子を見せない. 3)たとえ彼が許さなくても,僕はそこへ行きます.

§8. ～せよ, さもないと～

1)Иди́те, а то не успе́ете. 2)Поспеши́м, а то темно́ бу́дет. 3)Спеши́, ина́че опозда́ешь к по́езду.

1)行きなさい, でないと間に合わないよ. 2)急ぎましょう, さもないと暗くなりますよ. 3)急げよ, さもないと汽車に遅れるぜ.

§ 9. ～であろうと, ～であろうと

1) Всё равно, где купаться, что в озере, что в реке, что в пруде.

2) Работать везде надо, что в городе, что в деревне. 3) Что ты пойдёшь, что я — всё равно.

1) 湖だろうと, 河だろうと, 池だろうと, どこで泳いでも構わない. 2) 町だろうと田舎だろうと, どこにいても働かねばならない. 3) 君が行こうと僕が行こうと同じことだ.

§ 10. ～しようとしまいと

1) Хочешь — не хочешь, а идти надо. 2) Летай или ползай, конец известен.

1) 行きたくても行きたくなくても, 行かなくてはならない. 2) 飛ぼうが, はいずりまわろうが(じたばたしても), 結果は決っている.

練習

- A) 1. 明日は雨が降ってもフットボールの試合は行われます.
2. たとえ① 1分遅れても, 僕たちは君をおいてきぼりにして② 出発しますよ.
3. 気立てさえよければ, 私はどんな女の人でも構いません.
4. この丘に登りさえすれば, 町中が一望のもとに③ 見渡せます.
5. 君が行こうと行くまいと, 僕の知ったことではない.

6. 試験にうかろうとうかるまいと, 僕は全力をつくします.
7. 和服になるとかえって若返って見えた④.
8. ちょっとした火の不始末で大火になった⑤.
9. 万一母親が見つからないようなことがあったら⑥, 僕がその子を家へ連れて帰ろう⑦.
10. どうしても止むを得ない場合に限り⑧, 手伝ってあげることにしよう.
11. 図書館だろうと, 家だろうと, 公園

A) ① хоть ② без тебя ③ как на ладони ④ выглядеть помолодевшим
⑤ неосторожность; привести к нему ⑥ в крайнем случае, если ~ ⑦ отвезти, отвезти ⑧ лишь в том случае, если ~ / лишь тогда, когда ~

だろうと、僕はどこでも勉強できます。

12. もっと勉強したまえ、さもないと試験に合格しないぜ。
13. ちょっとでも手許が狂うと、キズ物が出来てしまう㉑。
14. 小説を書こうと書くまいと君の自由だ㉒。
15. 万一結婚するようなことがあってもあなた以外の人とは結婚しません㉓。
16. 精神一到何事かならざらん(意志さえあれば、何でもできる。)
17. 古いのだろうと新しいのだろうと構わないから、何か雑誌を持ってきてくれたまえ。
18. 辞書があれば僕でも読めるぐらいのロシア語の本を買ってきて下さい㉔。
19. 眼を閉じさえすれば、幼年時代の光景が眼に浮かんでくる。
20. お母さんの具合さえ好くなってくれるなら㉕、私は何でもする覚悟です。

- B) 1. 君が勉強さえしてくれれば、御両親は満足だろうに。
2. 君が注意さえしたならば、こんなことにならなかっただろうに。
 3. その事故の張本人を見つけようとしてもだめだろう㉖。
 4. 君は才能もあることだし、人の信用さえあれば成功しますよ㉗。
 5. 私はその光景を見ただけで㉘ 具合が

21. 系統的に勉強するならば、外国語はよくマスターできる㉙。
22. そこへ2年間㉚ も行ってなければならぬと考えただけで㉛ 私は気が滅入ってくる㉜。
23. 最悪の事態になっても㉝、半年やっていけるぐらいの貯金㉞はある㉟。
24. いやでも応でも、彼は自分のうかつな行為が招いた結果㊱の責任をとらなければならぬだろう。
25. 私が自分の人生において成功するかもしれないか㊲はどうでもよいことである。
26. あなたがそのうちに作家になろうとなるまいと、しっかりした教育㊳だけは受けておくべきです。
27. それは小川にすぎなかったが、ひとたび雨が降ると、奔流㊴に変わってしまうのであった㊵。

悪くなった㊶。

6. たとえ才能があっても努力しなければ成功しないでしょう。
7. コロンブスがアメリカを発見しなかったとしても、誰か別の人が発見していたでしょう。
8. いつ学問をはじめようとも決しておそいということはない㊷。
9. 最悪の事態になったとしても㊸、僕

㉑ неточность, неточное движение рукой; брак ㉒ свободен/волен ㉓ такая книга, чтобы я мог ~; со словарём ㉔ лишь бы ~, только бы ~ ㉕ усвоить ㉖ на два года ㉗ при одной мысли, что ~ ㉘ у кого падает сердце ㉙ на худой конец/если даже случится самое плохое ㉚ сбережения ㉛ хватить ㉜ последствия ㉝ преуспеть в жизни ㉞ настоящее образование ㉟ бурная речка ㊱ стоит ~, как ~

B) ㊲ невозможно+不定法; истинный виновник ~ ㊳ доверять, верить; пользоваться доверием у кого; процветать/преуспевать в жизни/иметь успех ㊴ при одном виде чего ㊵ кому стать плохо/почувствовать тошноту ㊶ никогда не поздно ㊷ 最悪 самое худшее が起っても/на худой конец

には何とか切り抜ける⑦ 自信があります。

10. どうなろうと⑧, 彼は言われたことを実行せざるをえまい⑨。

11. どんなことになろうと, 僕は煙草をやめるつもりはない⑩。

12. 人間はさ細なことに注意深く几帳面⑪であるならば, どんな大事においても同じようにそうするであろう⑫。

13. 彼らは何といわれようと⑬, どうされようと⑭, いっこうに構わない⑮。

14. 統計によると⑯ 結核による死亡率は減ったにもかかわらず⑰ その罹病率は相変らず高い⑱。

15. 受験料を納め 4, 5 課目の入学試験に合格しないとこれらの私立大学へは入れない⑲。

16. 人間がおたがいに協力しなくなった

ら⑳ 社会の発展は止ってしまう㉑。

17. 有名になると㉒ いろいろ不便㉓ なこともある。やり切れないほど電話がかかってくる㉔し, おちおち通りを歩くこともできなければ, 店に買物に行くこともできなくなる㉕。

18. いたずらもここまでくると, もう犯罪である㉖。

19. ここではひどい貧困が支配している。家といってもみすぼらしいあばら家ばかり㉗。文明の唯一のしるしはテレビのアンテナだが, はたしてこれが本当の意味での文明のしるしと言えるだろうか㉘。

20. よその国の真実を知ろうとしただけで投獄の脅迫を受けるとは, 大した民主主義である㉙。

21. どうせ勉強するならよい学校で㉚。

⑦ найти выход, ухитриться выбраться из положения ⑧ что бы ни случилось/так или иначе ⑨ придётся ⑩ будь, что будет; не собираться ⑪ внимательный и пунктуальный в малом ⑫ будет таким; в любых больших делах ⑬ что о них говорят ⑭ что с ними делают ⑮ безразлично ⑯ статистика показала/~ показывает, говорит, что ~ ⑰ снижение; смертность от ~; при ~ ⑱ заболеваемость чем; оставаться высоким ⑲ ~したときにのみ, ~の条件でのみ~できる мочь ~ лишь при условии чего; оплата и сдача экзаменов по ~ предметам; поступать ⑳ переставать, прекращать сотрудничать между собой; ㉑ приостанавливаться ㉒ известность; популярность ㉓ 多くの不便を приносить ㉔ する ㉕ неудобства [複] ㉖ жизнь становится невыносимой от ~; телефонные звонки ㉗ спокойно; невозможно ㉘ проказа; заходить так далеко. または簡単に Это уже не ~, а ~. ㉙ Бедность/нищета; дома—нищенские хижины. ㉚ единственными признаками цивилизации являются ~, но действительно ли они являются ~? ㉛ Хорошенькая демократия, когда ~; грозить кому тюрьмой; только за желание ~; правда о другой стране ㉜ если уж+不定法, то в ~

13. 原因・理由のあらわし方

§1. ～のために, ～のせいで, ～がもとで (1)

a. 1) По болёзни он не пришёл. 2) Он бросил институт по домашним обстоятельствам. 3) Я сделал это по рассеянности.	1) 病気で彼は来なかった. 2) 彼は家庭の事情で学校をやめた. 3) ついうっかりそうしてしまった.
b. 1) Пароход опоздал из-за бури. 2) Из-за тебя произошла неприятность. 3) Из-за шума ничего не слышно.	1) 嵐で船が遅れた. 2) お前のために困ったことが起った. 3) 騒音で何も聞えない.
c. 1) Она заплакала с печали. 2) Он сказал так со злости. 3) Мы устали с дороги.	1) 悲しくて彼女は泣き出した. 2) 彼は意地悪でそう言った. 3) 旅で疲れた.
d. 1) Этот вопрос он задал лишь из любопытства. 2) Он сделал это из зависти. 3) Она помогла мне из сострадания (～ жалости).	1) ただの好奇心から彼はこの問題を出したのだ. 2) 彼はねたみでそうした. 3) 彼女は同情心(あわれみ)から私を助けてくれた.
e. 1) Голова заболела от шума. 2) Она вскрикнула от страха (～от радости). 3) У неё глаза красны от слёз. 4) Он умер от раны.	1) 騒音で頭が痛くなった. 2) 彼女は恐怖で(嬉しさのあまり)あっと叫んだ. 3) 涙で眼を赤くはらしている. 4) 彼はその傷がもとで死んだ.
f. 1) Она училась хорошо благодаря своим способностям. 2) Благодаря хорошей погоде мы прекрасно/приятно/провели время.	1) 才能があったおかげで彼女は成績が良かった. 2) 天気が良かったお蔭で楽しいひとときを過ごすことができた.

g. 1)Я люблю егó за чéстность.
2)Онí наказáли меня за откáз повиновáться. 3)Я ценю её за способóности.

1)正直なので彼が好きだ。2)服従しなかったかどで、彼らは私を罰した。3)僕は彼女の才能を買う。

h. 1)Я выбросил прибор за негóдностью (ненáдобностью). 2)За отсутствием/неимéнием/свобóдного врéмени он не посетил вы́ставку. 3)Дéло стáло за мáлым.

1)役に立たない(不必要な)ので私はその器具を捨てた。2)暇がなくて彼はその展覧会に行けなかった。3)つまらぬことで、仕事がストップした。

i. Он погíб в у́личной/дорóжной, трáнспортной/катастрóфе.

彼は交通事故で死んだ。

j. 1)Онí отвэргли проéкт как негóдный. 2)Я не привёл этíх примéров, как óчень дли́нных.

1)彼らはその案を役に立たないものとしてしりぞけた。(不合格にした)。2)あまり長たらしいので、それらの例を引用しなかった。

k. 1)Как специáлист, он хорошó видел все недостáтки. 2)Емú, как руководíteлю, бýло всё извéстно. 3)На негó нельзя́ положíться, как на неурáвновéшенную нату́ру.

1)専門家だったので、すべての欠点がわかっていた。2)彼はリーダーだったので何もかも知っていた。3)精神の不安定な人なのであてにはできない。

l. 1)Этот райóн извéстен сво́ими красíвыми местáми. 2)Кни́га интeрeсна тем, что она́ глyбоко́ анализи́рует произведéния Достóевского.

1)この地方は風光明媚なので有名だ。2)その本はドストエフスキーの作品を深く分析していて面白い。

§2. ～のために, ～のせいで, ～がもとで (2)

a. 1)Он не явíлся по уважíteльной причíне. 2)Я этóго не сдéлал

1)彼はちゃんとした理由で出席しなかった。2)お金が足りな

- по той простой причине, что у меня не хватало денег. いという, ただそれだけの理由で私はそうしなかった.
- b.** 1) По вине непогоды он не мог прийти. 2) Они погибли по моей вине. 1) 天候が悪かったために彼は来られなかった. 2) 彼らが死んだのは, 私のせいだ.
- c.** 1) Ввиду сильного снегопада прекратилось движение. 2) «(Телеграмма) Возвращается ввиду ненахождения адресата». 1) 大雪で列車の運行が止まった. 2) «受取り人不在のため配達不能»
- d.** 1) В связи с болезнью спортсменов соревнования не состоялись. 2) В связи с ростом доходов населения увеличивается спрос на товары. 1) 選手たちの発病のため競技は中止になった. 2) 国民所得の増加にともない商品の需要が増しつつある.
- e.** 1) Вследствие недостатка времени программа сокращена. 2) Смена дня и ночи на Земле происходит вследствие вращения её вокруг своей оси. 1) 時間が足りないのでプログラムは省略された. 2) 地球上における夜と昼の交代は, その自転の結果生ずる.
- f.** 1) В результате перестрелки корабль взорвался. 2) В результате наших усилий положение улучшилось. 1) 射撃戦の結果, 船は爆発した. 2) われわれの努力の結果 (努力のかいあって), 事態は好転した.

練習

- A) 1. 君のお蔭で僕たちは遅刻してしまった.
2. 彼らは仕事で① やって来たのです. 3. 彼らは飢え死② にした.
4. 彼らは恐しくて③ 口もきけなかった.
5. 彼は寒さで全身を震わせて④ いた.

A) ① по делу, по делам ② с голоду ③ от ~ ④ дрожать чем

6. 芸術を愛するがゆえに⑤ 彼はこの美術館を作ったのだった。
7. 台風 14 号のため⑥ 明日は授業がありません。
8. 彼女はしっとから⑦ 夫を殺したのであった。
9. 何もすることがなくて病人たちはテレビを見てひまをつぶしていた⑧。
10. 手当てが間にあった⑨ お蔭で⑩ 怪我人は助かった。
11. これらの教員は紀元節⑪ を祝うことを拒否したために⑫ 首にされたのである。
12. 彼女は人がよいので⑬ みんなに愛されている。
13. 飛行機は悪天候のため時間どおり飛び立つ⑭ ことができなかった。
14. 不思議なことに⑮ 自動車道路が良くなったために事故で死亡するケースが増えているのである⑯。
15. 父は戦争で死に、上の兄は四つのときに肺炎で死んだ⑰。
16. さすが学者だけあって、彼は理路整然と自分の考えを述べる習慣がついている⑱。
17. 裁判所は、憲法に違反していることを理由に彼女の解雇は違法という見解をとっている⑲。
18. 昔軍人であっただけに、子供の教育⑳ にはひどくきびしい㉑。
19. その工場は採算が取れない㉒ という理由で閉鎖された。
20. 最近、イスラエルの軍事的挑発㉓ の結果、中近東の紛争が著しく激化した。
21. 鉦夫たちは政府の石炭産業㉔ 合理化政策㉕ により失業した㉖ ののであった。
22. 京都は名所旧蹟で有名である㉗。
23. 彼女が嫌いだというだけの理由で㉘ 彼は彼女の頼みを断わった㉙。
24. この本は問題の本質を明らかにしているだけに、非常に貴重である。
25. 自分の家がいいのは、なんの面倒も遠慮もない㉚ からである㉛。
26. 1カ月の休養で㉜ 彼はすっかり回復し、日に焼け、若返って陽気になった。
27. 外交問題で意見の統一をはかることが不可能になったため、政府と野党との対立はいっそう深まった㉝。
28. 青春㉞ のよさは未来があることである㉟。
29. 病気あがり㊱ この子はすっかりやせ、顔色が悪くなってしまった。
30. 秋になって、木の葉は紅葉した。
31. 種子島といえば(種子島は～), 1543

⑤ из любви к ~ ⑥ из-за ~ ⑦ из ~ ⑧ от нечего делать; коротать время ⑨ своевременная медицинская помощь ⑩ благодаря ~ ⑪ «день основания Японской империи» ⑫ за отказ/за то, что отказались ⑬ за доброту ⑭ вылететь ⑮ как ни странно/как ни парадоксально ⑯ в связи с ~; число смертельных случаев ~ ⑰ погибнуть на войне; умереть от воспаления лёгких ⑱ последовательно; излагать ⑲ считать что чем, как противоречащий чему ⑳ воспитание ㉑ строго относиться ㉒ нерентабельный ㉓ провокационные военные действия ㉔ угольная промышленность ㉕ политика рационализация ㉖ остаться без работы ㉗ известный чем ㉘ только потому, что ~/по той простой причине, что ~ ㉙ отказать кому в чём/отклонить/отвергнуть ㉚ просто и непринуждённо ㉛ хорош тем, что ~ ㉜ за месяц отдыха ㉝ добиться единодушия; разногласия; усугубиться ㉞ молодость ㉟ хороша тем, что ~ ㊱ после ~

年に日本人が初めてポルトガル人から
鉄砲の製法を習った㉔ ことで歴史に名

高い㉔.

- B) 1. その子は学校での成績が悪く
て㉑, 父にいつもしかられていた㉒.
2. その学生は試験の準備㉓ に間に合わ
なくて㉔, 心配していた㉕.
3. 彼は病気でコンサートへは行けな
かった.
4. 彼は経験不足で㉖ その仕事を遂行す
ることができなかった.
5. その判決は時効になった㉗.
6. 多くの列車が吹雪のため立往生し
た㉘.
7. 大阪湾で小型タンカーが船火事を起
こし, 3 人の船員が絶望と見られてい
る㉙.
8. 鉄道ストライキのために 100 万人の
乗客の足が奪われた㉚.
9. それで㉛ 彼女の悲しみがやわらぐわ

- けではない㉜.
10. その怪我人は痛さに耐えかねて㉝,
しきりに㉞ うめき声をあげていた.
11. 毎年, 自然による災害のために㉟ 何
千もの人々が家を失っている㊱.
12. 泥棒を現行犯で捕え盗んだ品を返さ
せたからといって㊲, それで彼の罪は
軽くなるものであろうか㊳.
13. くやしくて㊴, 彼女は眼に涙を浮か
べた㊵.
14. 休んだので㊶, 私の具合㊷ はよくな
った.
15. 郵便配達夫㊸ が間違って雑誌のかわ
りに新聞を郵便箱に入れていった㊹.
16. 母は不注意にも焼けるように熱いフ
ライパン㊺ を手でつかんでしまった㊻.

§ 3. ~のために, ~のせいで, ~がもとで (3)

- a. 1) Экскурсия не состоялась, по- 1) 天気が悪かったので, 遠足は
тому́ что была́ плохая́ по́года. 中止になった. 2) 妻が病気に

㉑ узнать ㉒ известен в истории тем, что ~

B) ① плохо учиться/неуспеваемость ② ругать (и を使って) ③ подгото-
виться к экзаменам ④ успеть ⑤ был озабочен ⑥ из-за недостатка ~/
за недостатком ~ ⑦ потерять силу; за истечением срока давности ⑧
остановиться/быть остановленным вьюгой/また вьюга を主語に ⑨ танка-
ーで火事が起きた; считать кого погибшим/считают, что ~ / нет надежды
найти кого живым ⑩ забастовка железнодорожников/железнодорожного
транспорта/остаться без средств передвижения, ~ без транспорта ⑪ от
этого ⑫ становиться меньше ⑬ от боли ⑭ то и дело ⑮ ежегодно/что
ни год; в результате ~; стихийные бедствия ⑯ оставаться без дома, без
кровы/оставаться бездомным ⑰ схватить с полочным; заставить ~ укра-
денное; если ~ ⑱ от этого; ⑲, ⑳ を見よ. ㉑ от обиды ㉒ появиться
㉓ после отдыха ㉔ моё состояние ㉕ почтальон ㉖ ~ ошибся и ~/по
ошибке ㉗ сковороды ㉘ иметь неосторожность ~/был неосторожен и
~/по неосторожности, по рассеянности, из-за невнимательности

2) Он не приехал на работу, потому что жена заболела.

なったので、彼は仕事を休んだ。

b. 1) Он занимался спортом не потому, что это доставляло ему удовольствие, а потому, что спорт укреплял его здоровье. 2) Он занимался спортом не столько потому, что это доставляло ему удовольствие, сколько потому, что спорт укреплял его здоровье. 3) Он занимался спортом не только потому, что это доставляло ему удовольствие, но и потому, что спорт укреплял его здоровье. (=как потому, что ~, так и потому, что ~)

1) 彼がスポーツをやったのは、それが楽しいからではなく、健康の増進になるからであった。2) ~のは、それが楽しいからというよりも、むしろ健康の増進になったからである。3) ~のは、それが楽しいばかりでなく、健康の増進にもなったからである。

c. Стоит ли отказываться от трудного дела только потому, что оно трудное?

ただ単にむずかしいからといって、むずかしいことをやめてしまう理由があるのか。

d. 1) Он ничего не знал, так как не получил моего письма. 2) Он не может передать ей книгу, так как она уже уехала.

1) 彼は私の手紙を受け取っていないので何も知らなかった。2) もう彼女は行ってしまったので、彼はその本を渡すことができない。

e. 1) Веди нас, ведь ты знаешь дорогу. 2) Я должен отдохнуть. Ведь уже работаю восемь часов.

1) 僕たちを案内してくれたまえ、君が道を知っているんだろうから。2) 休まなくちゃ、もう8時間も働いているんだから。

f. 1) Поскольку ты согласен, я не возражаю. 2) Поскольку он причинил мне убыток, он должен возместить.

1) 君が賛成なら、僕も反対しない。2) 彼は僕に損害を与えたのだから、弁償してしかるべきだ。

g. Всякий труд важен, ибо он облагораживает человека.

• 文語

h. 1) Он не пришёл: мать заболела.
2) Выйти невозможно: на улице проливной дождь.

いかなる労働もみな大切である。何となればそれは人間の品位を高めるからである。

1) 母が病気ということで、彼は来なかった。 2) どしゃぶりで、外へ出られない。

§4. ~のために, ~のせいで, ~がもとで (4)

a. 1) Он проснулся, оттого что стало холодно. 2) Становилось прохладно, оттого что наступил вечер.

1) 寒くなったので、彼は眼がさめた。 2) 夕方になって涼しくなってきた。

b. Он плохо выглядел, из-за того что мало спал / ~ недосыпал / последние дни.

彼は最近睡眠が足りなかったの
で、顔色が悪かった。

c. Этот день я помню ясно, благодаря тому что тогда случилось два важных события.

当時2つの大事件が起っている
ので、この日のことをはっきり
と憶えている。

d. Ввиду того что погода ухудшилась, экскурсия была отменена.

天候が悪化したので、遠足は取
りやめになった。

e. Урожайность этого сорта пшеницы повысилась в результате того, что стал применяться новый метод обработки семян.

種子の新しい処理法が用いられ
るようになった結果、この品
種の小麦の収量が増した。

f. В связи с тем что он должен был спешно заканчивать работу, он отказался от поездки.

早急に仕事を仕上げなければな
らなかったの、彼は旅行を取
りやめた(あきらめた)。

g. Вследствие того что запасы исчерпаны, производство остановлено.

原料のストックがなくなったの
で生産は中止された。

h. 1) Я не мог догнать его, так быстро он шёл. 2) Никто не может

1) 私は彼に追いつくことができ
なかった。それほど速足で歩

догнать его, такой он быстрый.

i. 1) Опáздывая в театр, он в́ынужден был éхать на такси́. 2) Брат испóртил себе́ зрéние, чита́я лёжа. 3) Хорошó отдохну́в лéтом, она́ тепе́рь чу́вствовала себя́ здоро́вой.

j. 1) Уста́лые, они́ шли ме́дленно. 2) Распо́бженные на большо́й высотé, кремлёвские звёзды ка́жутся небольшо́ими.

k. 1) Сего́дня недоспа́л, и голова́ бо́лит 2) Э́та маши́на о́чень проста́ в эксплуатáции и найдёт широ́кое применéние в магази́нах.

l. 1) Я иду́ на по́чту, мне на́до отпра́вить заказно́е письмо́. 2) Она́ пло́хо в́ыглядит, у неё бо́лит голова́.

m. 1) Э́то привело́ к увеличéнию произво́дства. 2) Э́то привело́ учёного к ва́жному открýтию.

* このほか повлечь за собой, вызвать, обусловить 惹き起こす послужить/явиться/причиной чего ~ の原因となる, объясняться чем (また ~ тем, что ~) ~ によって説明される, ~ によるなども使える。

いていたのである。2)誰も彼に追いつけない。それほど彼は速いのである。

1)劇場に遅れそうになったので、彼はやむなくタクシーに乗った。2)寝転んで本を読むので、弟は眼を悪くしてしまった。3)夏、十分休養を取ったので、彼女の具合は大変よかった。

1)疲れていたもので、彼らはゆっくりと歩いていた。2)クレムリンの星は非常に高い所にあるので、小さく見える。

1)今日は睡眠不足で頭が痛い。2)この機械は操作が非常に簡単なので、商店などで広く使われるようになるだろう。

1)僕は今郵便局へ行くところだ、書留を出さなければならぬのでね。2)彼女は顔色が悪い、頭痛がするんだよ。

1)そのお蔭で生産が上がった。2)そのお蔭で学者は重要な発見をすることになった。

練習

A) 1. 彼らはその提案は屈辱的であ

る①として断わった②。

2. この本はとっつきやすく③書かれて

A) ① уничижительный
тупной форме

② как を使え

③ популярно, доступно, в дос-

- あるので、広範な読者④の関心をひき起す⑤であろう⑥。
3. 経済学者だけあって、彼はこの問題に詳しい⑦。
4. すっかり考え込んでしまっていたので⑧道中⑧一言も口をきかなかった。
5. うるさくてとても勉強しづらかった⑨。
6. 仲間が手伝ってくれたお蔭で⑩、僕は問題がすぐ解けた。
7. 学生は感冒にかかっている、授業に来ることができなかった⑪。
8. 技師たちがその難問を解決できたのは、正しい方法を踏まえていた（正しい方法を持っていた）からである⑫。
9. 彼は一年中勉強にはげんだので、簡単に試験に合格するでしょう。
10. モスクワでは、ロシヤ語がよくわからなかったのになかなか辛かった。
11. お宅の車はガソリン⑬を食わない⑭わりにスピードが出てとても経済的です⑮。
12. 彼が黙っているのは、自分を礼儀正しく見せたい⑯からにはほかならない。
13. 過失でそうしたからといっても（ということだけで）、彼を許せるだろうか⑰。
14. 私たちはいっしょに仕事をしたので⑱よい成績をあげることができた⑲。
15. あの人は無定見で⑲、これといった理由もなく⑲ひょいひょいと意見を変える⑲から当てにできない⑲。
16. われわれは電子計算機を使ったお蔭で⑳、期限通りに計画を遂行することができた。
17. あまりにひどい寒さだったので㉑、われわれは長い間散歩していることができなかった。
18. 風が強くて㉒、ボートは速く進めなかった。
19. われわれが戦争を憎む㉓のは、それが、死と破壊を、災㉓と貧困を、あるいは肉体的、精神的苦痛をもたらす㉓からにはほかならない。
20. 嵐のために青函連絡船が欠航した㉔。
21. 彼はいつも愛想よくて機智に富んでいたの、仲間に愛され、尊敬された㉕。
22. 砂漠では水分㉖が不足しているために㉖植物㉖が少い㉖。
23. 出費がかさむ㉗ので、借金しなければならない。
24. 君は筆がたたんから㉘、新聞記者にはなれんよ。
25. その靴㉙はもう古いので、修繕に出し㉙てもしょうがない㉙。

④ широкий круг читателей ⑤ заинтересовать ⑥ 形動詞を使え ⑦ разбираться в чём ⑧ погружённый в свои мысли ⑨ за весь путь ⑩ из-за того что ~ ⑪ благодаря тому что ~ ⑫ из-за того что ~ ⑬ потому, что ~ コンマの位置に注意 ⑭ бензин ⑮ брать ⑯ выгодный ⑰ казаться вежливым ⑱ разве можно ~ ⑲ так как ~ ⑳ добиться/достичь хороших результатов ㉑ непринципиальный ㉒ без всякого видимого основания ㉓ менять своё мнение ㉔ положиться ㉕ благодаря тому что ~ ㉖ из-за того что ~ ㉗ так как ~ ㉘ ненавидеть/быть ненавистным кому ㉙ бедствия ㉚ нести с собой/приносить ㉛ прекратить рейсы ㉜ пользоваться любовью и уважением ㉝ влага ㉞ за недостатком ~ ㉟ растительность ㊱ скудный ㊲ будет много расходов ㊳ не владеть пером ㊴ полуботинки ㊵ отдавать в починку ㊶ не стоит ~ /нет смысла ~

26. 工場の排水で㉔海水が汚染しているため㉔, この地方は沿岸漁業㉔は, 振わない㉔.

B) 1. 祖母は眼が悪くて㉑, 眼鏡がないと新聞をよめない.

2. 長雨続きで㉒, 収穫が遅れた㉒.

3. 試合まで一週間そこそこしか残っていなかったので㉓, 選手たちは一生懸命になって㉔練習にはげんだ.

4. 消防士㉔の機転で㉑, その坊やは助かった.

5. 陸上競技会㉔は, 天候不順のために中止になった.

6. 頭痛がひどくて㉑, 働くのがやっとだった㉑.

7. 職業柄㉑私は旅行することが多い㉑.

8. 必要な資料は全部集めて, 第一章も書きおえたというから, 彼の論文は大分進んでいるらしい㉑.

9. 登山者たち㉑は, 山岳部の天候がかわったため㉑雪崩の危険が出てきた㉑という知らせを受けると㉑, 即刻㉑, 下

27. 市当局による市民の健康管理㉔によりその病気の死亡率㉔がぐんと下がった㉔.

山㉔を開始した.

10. あの事故があってから㉔その女優は永遠に㉔舞台をはなれる㉔ことになった.

11. 彼は駅へ列車の時刻表を見に行き留守です㉔.

12. 一春ずっと㉔雨が続いた㉔ので, 私たちはほとんど郊外へは行かなかった.

13. あなたが契約の条件を守らなかったのですから㉔, 当方といたしましては㉔これを破棄㉔せざるをえません.

14. 気立てがよく, 思いやりのある㉔女性だったので, 彼女は自分に助けを求めてくる㉔人には誰彼となく㉔援助の手を差し延べた㉔.

15. ねたみ深く㉑, 功名心のかたまりみたい㉑な人間だったので, 同僚の成功㉔をみて, 心中平らかならざるもの

㉔ промышленные сто́ки ㉔ из-за загрязнённости ㉔ прибрежное рыболовство ㉔ слабо развито / не процветает ㉔ контроль за состоянием здоровья жителей, осуществляемый муниципалитетом / мероприятия, деятельность по охране здоровья когó / постоянная забота о здоровье когó ㉔ смертность от ~ ㉔ привести к чему

B) ㉑ у когó слабое зрение ㉒ из-за продолжительных, затяжных дождей / из-за того что всё время шли дожди ㉓ убрать урожай вовремя ㉔ оставалось до ~ не больше недели ㉕ усиленно ㉖ пожарный ㉗ проявить находчивость и отвагу ㉘ соревнования по лёгкой атлетике ㉙ очень болеть / сильная головная боль ㉚ с трудом ㉛ по роду своей профессии ㉜ приходится много ~ ㉝ уже много сделал по диссертации: ~ / продвигаться ㉞ альпинисты ㉟ в связи с изменением ~ ㊱ возможен снежный обвал ㊲ кому сообщили ㊳ не теряя минуты ㊴ спуск ㊵ после чего ㊶ навсегда ㊷ оставить сцену ㊸ Его нет дома: он пошёл ~ ㊹ всю весну ㊺ шли дожди ㊻ поскольку ㊼ мы ㊽ разоргнуть ㊾ отзывчивый ㊿ обращаться к кому за помощью ㊽ всем, кто ~ ㊿ помогать ㊽ завистливый ㊼ очень честолюбивый / 孤立定語を使って ㊽ успех

- があった㉔。
16. 私には彼のスピーチがそんなに面白いとは思えなかった㉕。第一㉖、テーマがこれといったもの㉗でもなかったし、それに㉘話ぶりもさえなかった㉙からである㉚。
17. 彼は当地を去らなければならない㉛ということで㉜非常に悲しんでいる㉝。
18. あんまり彼らは性格が違うので㉞、どうして㉟友だちになった㊱のか私にはわからない㊲。
19. 彼らは話に気を取られていて㊳、私の姿には気がつかなかった。
20. 論争に疲れはてて㊴、彼は黙り込んだ。
21. 暗いところで㊵本を読むのはおよし、眼を悪くする㊶から。
22. 鳥類は㊷害虫㊸を退治して㊹くれるので、人間にとって有益である㊺。
23. このマークの㊻冷蔵庫は、一杯物が入るし㊼電気の消費量が少い㊽ので㊾、大変経済的㊿である。
24. この子は先天性の心臓疾患にかかっている㊿ので㊿、助かる道は手術しかない㊿。
25. あなたのうちに泥棒が入った㊿ので、至急電話してください。
26. 中国語をやったお蔭で中国に対する認識を深めることができました㊿。
27. 成績、操行ともに最優秀であったとして㊿彼は表彰を受けた㊿。
28. さすがロシア人の家だけあって㊿、立派なサモワールがテーブルの上にちゃんと置いてあった。
29. 地震のため大きな被害が出た㊿。
30. 富士山の雪崩で多くの犠牲者が出た㊿。
31. インスタント・コーヒーを忘れないように、旅行に持って行くととても便利だ㊿からね。
32. 手紙だと東京からモスクワまで10日もかかるので、彼には電報を打つことにした㊿。
33. こうした事情のため㊿彼はベトナム行きを延期することになった。

㊿ не мочь спокойно видеть ㊿ не очень заинтересовать ㊿ во-первых ㊿ не особенно интересный ㊿ во-вторых ㊿ неважный оратор ㊿ コロン:を使って ㊿ приходится ~ ㊿ из-за того что ~ ㊿ грустить ㊿ такие разные по характеру ㊿ как ㊿ стали друзьями ㊿ 「~ので」にとられるな ㊿ занятые разговором ㊿ утомлённый спором ㊿ в темноте/при плохом освещении ㊿ испортить глаза ㊿ птицы ㊿ вредные насекомые ㊿ истреблять, уничтожать ㊿ полезный для ~ ㊿ этой марки ㊿ вместительный ㊿ потреблять мало ~ ㊿ コンマ, コロン, ведь を使って ㊿ выгодный ㊿ страдать врождённой сердечной болезнью ㊿ 彼を救うことが出来るのは手術だけである: ~, и ~ спасти его может ~ ㊿ обокрасть дом, квартиру ㊿ поближе познакомиться, ознакомиться; 前文全部を受ける что (そのことは)+позволить 使用 ㊿ как самый достойный по успехам и поведению ㊿ cf. наградить почётной грамотой ㊿ ~, как и полагается в доме русских, ~ ㊿ cf. принести; разрушения ㊿ унести; много жизней ㊿ быстрорастворимый кофе; хорош в дороге ㊿ из Токио в Москву ~ идёт десять дней ㊿ в силу создавшейся/сложившейся/обстановки; отложить поездку

単文+単文

動詞述語を中心とする文の重要性を p. 105 で説いたわけだが、文章を展開していくうえでのロシア語の発想法のポイントについて述べることにしよう。

和文脈と欧文脈を比較してよく言われることは、前者が入れ子型なのに対し、後者は連鎖型ということである。この連鎖型の典型は、主語、述語の二元的構成を核とし、文のなかに様々な下位的な文を含めずに文と文を連らねていくことであるから、単文→単文→単文で叙述を展開していくことが一つの基本となり(これには、ピリオド、コンマ、ダッシュ、コロン等で文と文がつながられる場合を代表とし、*и*, *а* などの並列接続詞なども含めることにしよう)、これに習熟すれば、日本語的発想にとらわれずに済む。そこで単文と単文の間にどんな関係的意味がこめられるか調べて見よう。

1. 理由 Я не могу войти в комнату, он унес ключ с собой (話し言葉). / Он унес ключ с собой, и я не могу войти в комнату. 彼に鍵を持っていかれて部屋に入れない。

Он не пришел : (また—) заболел. 彼は病気で来なかった。

2. 時 Вот закончим экзамены—и сразу отправимся в Европу. 試験が済んだらすぐヨーロッパに行こう。

Мы не виделись пять лет, и за это время он изменился до неузнаваемости. 5年間会わないうちに彼は見違えるほど変ってしまった。

Не прошло и четверти века, а Литва, бывшая аграрной страной, стала индустриальной республикой. 4半世紀もたたぬうちにリトワニヤは農業国から工業国になった。

Давайте ваше письмо. Я буду идти мимо почты и отправлю его заказным. 手紙を渡しなさい。郵便局のそばを通るついでに書き留で出してあげよう。

По дорожке идет мать и везет в коляске ребёнка. 母親が乳母車を押して小道を行く。

3. 条件 Будешь лениться, в вуз не примут. なまけていると、大学に入れないよ。

Дайте мне точку опоры, и я сдвину землю. 支点を与えてくれれば、私は地球を動かしてみせよう。

4. 付帯状況 Он уехал и не оставил своего адреса. 彼は住所も知らせずに去った。

Они вспоминали прошлое и не заметили, как прошло время. 彼らは時のたつのも忘れて思い出話にふけた。

5. その他 Работа очень опасная : малейшая ошибка—и тебя ждет верная смерть. その仕事の危険度は、ちょっと手許が狂えば死を免がれないというほどです。etc.

14. 結 果

§ 1. ～の結果, そのため～ [cf. 原因; 様態]

- a.** 1) Он шёл б́ыстро, по́тому я не мог догна́ть его́. 2) Я всю з́иму пробо́лел, по́тому не смог сда́вать экза́мены. 3) Вче́ра я вы́полнил все дома́шние задáния, по́тому я был свобо́ден сего́дня весь день.
- 1) 彼は早足で歩いていたので、私は追いつくことができなかった。2) 私は冬中病気をしていたので、試験を受けることができなかった。3) 昨日宿題をやっておいたので、今日は一日中暇だった。
- b.** Мне бы́ло скучно́ сиде́ть до́ма, пото́му я и уше́л в лес.
- うちにじっとしているのが退屈だったので、私は森へ行った。
- c.** 1) Я уста́л, так что то́тчас усну́л. 2) Зимой́ дни коротки́, так что уже́ по́сле обе́да темно́.
- 1) 私は疲れていた、それですぐ眠ってしまった。2) 冬は日が短いので、昼食後にもう暗くなる。
- d.** Мой брат до́лго боле́л, отто́го и вы́глядит он сейча́с о́чень пло́хо.
- 私の兄弟は長いこと病気だった。それで今彼は顔色が悪いのです。
- e.** В составле́нии пла́на была́ допущена оши́бка, всле́дствие чего́ он не́ был вы́полнен в срок.
- 計画作成に手落があつて、その結果期限通りに実現できなかった。
- f.** В результа́те взаи́мных усту́пок инциде́нт был сра́зу же ула́жен.
- おたがいに譲歩した結果、事件はすぐ落着した。(→原因のあらわし方)
- g.** 1) Молодёжь ушла́—на ве́чере ста́ло скучно́. 2) Приде́т весна́—двину́тся парохо́ды по Во́лге.
- 1) 若いものが行ってしまうと、パーティーは退屈になった。2) 春が来れば、ヴォルガ河を船が動きだす。
- h.** 1) Со́лнце зашло́, и ста́ло темно́.
- 1) 日が沈んで暗くなった。2) 列

2)Пóезд ушёл, и перрón опустёл.

車が去り、ホームは人気がなくなった。

§2. あまり～なので、～だ

a. 1)Он говорíл так бýстро, что трóдно бýло егó слóшать. 2) Вóздух был так рéдок, что бýло бóльно дышáть.

1)彼はあまり速く話したので、聞きづらかった。2)空気が薄かったので、呼吸をすると痛かった。

b. 1)Дул такóй сýльный вéтер, что трóдно бýло держáться на ногáх. 2)Вездé расстилáлся такóй (густóйを入れてもよい) тумáн, что ничегó нé было вíдно.

1)あまりに強い風が吹いていたので、立っているのがやっとだった。2)そこらじゅう濃いもやが立ち込めていたので、何も見えなかった。

c. 1)Он до тогó (мáтá настóлько, так) устáл, что буквáльно пáдал с ног. 2)Он был настóлько глух, что ничегó решíтельно не слýшал. 3)Бýло настóлько теплó, что мы шли в лёгких рубáшках.

1)彼はあまりに疲れていたもので、文字通り、ぶっ倒れそうだった。2)彼はひどいつんぼだったので、何も聞こえなかった。3)あまり暖かだったので、われわれは薄いシャツで歩いていた。

練習

- A) 1. 彼があまり早く戻って来たので、私たちはすっかり驚いてしまった。
2. 問題があまりに難しかったので、学生たちはそれを解くのに長いことかかった。
3. 私はモスクワに住むようになってまだ日が浅いので、ロシア語は非常に下手です。

4. その温泉は東京、仙台を結ぶ東北線沿線の福島から 20km のところにある。それで交通の便が大変よい①。
5. ちゃんと試験準備をしておいたので、その学生は安心して②試験にのぞんだ。
6. 何度もこの本を読んでやったので、息子はすぐにそれを空で憶えてしまった。

A) ① курóрт с горячими истóчками; трáнспортное сообщéние ② без всýких опáсений/спокóйно

7. 彼はロシヤ語の勉強を一生懸命③ やった甲斐あって、やり始めてから2年目の終りごろには④ それを自由にあやつれるようになっていた。
8. 列車が故障を起したため、代表団は遅れて到着した⑤。
9. 彼はあんまり大きな声でしゃべったので、隣にいる私たちにもはっきり聞こえたくらいだった。
10. 日曜日は非常な好天気にもぐまれたので郊外に行くことにした。
11. 水しぶき⑥ がまるで滝のように⑦ 飛

んで来るので、私たちはみなずぶぬれになってしまった。

12. 仲間は立派に働いたので、みんなが彼を見習った⑧。
13. 機械化を取り入れると⑨、生産性が上がった⑩。
14. 警官が合図をすると⑪、バスが動き出した⑫。
15. 百姓仕事⑬ があまりに重労働で報われない⑭ ために、年を追って農民たちの離村⑮ が激しくなっている。

- B) 1. どしゃぶりで①、外へは出られなかった。
2. トロリーバスが超満員だったので、仕方なくわれわれは地下鉄まで歩いた②。
 3. このコップは硬質ガラス③ でできているので、落しても④ 大丈夫だった(こわれなかった)⑤。
 4. この2, 3日海は時化していたので⑥、泳ぐこともボートに乗ることもできなかった。
 5. 寒い季節がやって来て⑦、鳥たちは南へ飛び去った⑧。
 6. ベルが鳴って、授業が始まった⑨。

7. 敵が近くにいたので、話すことも、煙草を吸うことも許されなかった。
8. あまり気分が悪くなったので、彼はソファーに横になった⑩。
9. あまり興奮していたために、ふだんのようによくしゃべれなかった⑪。
10. 試験まであと2週間しかないので、僕は勉強にはっぱをかけなければならない⑫。
11. 道がもう一曲りすると⑬、突然われわれの眼前に湖が開けた⑭。
12. もう数分すると⑮、会場は観客で一杯になった⑯。

③ упóрно ④ к концу второ́го го́да изуче́ния ⑤ всле́дствие чего́ ⑥ бры́зги ⑦ каска́дом ⑧ брать с ко́го приме́р ⑨ приме́нить механизацию ⑩ —を使え ⑪ дать сигна́л ⑫ и を使って ⑬ труд крестя́нина ⑭ настолько тяжё́л и неблагода́рен ⑮ с ка́ждым го́дом всё бо́льше; покида́ть B) ① лить как из ве́дра ② пришло́сь ③ небью́щееся стекло́ ④ при паде́нии ⑤ не разби́ться/оста́ться це́лым ⑥ был шторм ⑦ холо́да/морозы́ ⑧ —を使え ⑨ и を使い ⑩ приле́чь ⑪ говори́ть ху́же, чем обы́чно ⑫ о́чень мно́го занима́ться ⑬ сде́лать ещё́ оди́н поворо́т ⑭ ~, и ~ ⑮ ещё́ не́сколько мину́т, и ~ ⑯ запо́лнить

15. 疑問詞による構文 (1)

§1. ～すべきか

1)Как нам быть, что делать?	1)われわれはどうすべきか. 2)
2)Куда́ нам идти́?	われわれはどこへ行くべき
3)Кому́	か. 3)誰が今日出演すること
сего́дня выступать?	になっているの.

§2. ～すべき～がある

a. 1)Будет о чём рассказать. 2)	1)話しの種があるだろう. 2)驚
Было чему́ удивляться. 3)Будет	くべきことがあった (=驚く
на что смотре́ть. 4)Будет с кем	のも無理なかった). 3)みる
сове́товаться.	べきものがあるだろう (=見
	ものだ). 4)相談相手ができる
	だろう.
b. 1)Есть ли вам с кем обмени-	1)あなたには切手を交換する相
ваться ма́рками? 2)Есть ли вам	手がいますか. 2)外国から手
от кого́ получа́ть пи́сьма из-за	紙をくれる人がいますか.
границы?	

§3. ～する・すべき～がない

1)Ему́ не́кого спроси́ть об э́том.	1)それを聞きたくても, 人がい
2)Мне не́ от кого́ получа́ть пи́сьма	ない. 2)僕には外国から手紙
из-за границы. 3)Ей не́ с кем	をくれる人がいない. 3)彼女
говори́ть. 4)Ей не́когда чита́ть.	には話し相手がない. 4)彼女
5)Мне не́чего чита́ть.	は本を読む暇がない. 5)僕
	は読むものがない.

§ 4. ほら, これが, ここが, このために〜だ

1) Вот где он живёт. 2) Вот как это случилось. 3) Вот в чём вопрос. 4) Вот почему он пришёл.

1) ほらここに彼らは住んでいるのだ。2) こういう具合にそれが起ったのである。事の次第はこうなのだ。3) 問題はここにある。4) 彼はこういう訳で、(次のような理由で)やって来たのだ。

§ 5. しかるべき, しかるべく

1) Я отдохнул как следует. 2) Мы обратились куда следует. 3) Я сообщил кому следует.

1) 十分休養を取った。2) しかるべき所へ(その筋へ)訴えた。3) しかるべき人に伝えた。

§ 6. どんな〜でも

a. 1) Это можно купить где угодно. 2) Возьмите что угодно. 3) Приходите когда угодно. 4) Делайте как угодно.

1) それはどこでも買える。2) 何でも好きなものを取りなさい。3) 好きな時にいらっしゃい。4) 好きなようにやって下さい。

b. 1) Собака ела что попало. 2) Они лежали где попало. 3) Они легли куда попало.

1) 犬は手当たり次第に食べた。2) 彼らは所かまわず寝転んでいた。3) 彼らは所かまわず寝転んだ。

c. Они угостили её чем бог послал.

彼らは彼女を有り合わせのものでもてなした。

§7. 各人それぞれ～

- a.** 1)Онѝ спáли кто где. 2)Онѝ ушли́ кто куда́. 1)彼らは思い思いの所で寝ていた。2)彼らは各人思い思いの所へ行った。
- b.** 1)Кто что лю́бит. 2)Кто где лежѝт. 3)Кто куда́ пошёл. 1)各人それぞれのものを好む。2)思い思いの場所に寝ている。3)めいめい勝手な所へ行った。
- c.** Кто ждал де́нег, кто письма́, кто газѝт. 1)ある者は金を, ある者は手紙を, ある者は新聞を待っていた。

§8. どこへやら, 何やら, 誰やら

- 1)Он живѝт неизвѝстно где. 2)Она́ х́дит неизвѝстно к кому́. 3)Он появѝлся неизвѝстно отку́да. [＝невѝдомо, бог знаѝет, бог весть＋疑問詞]. 1)彼はどこやらわれわれの知らない所に住んでいる。2)彼女は誰やらのもとに通っている。3)彼はどこからともなくやって来た。

16. 疑問詞による構文 (2)

§ 1. ～するもの・ことはほとんどない

- a.** 1) Сюда редко кто заглядывал. (=Редкий человек сюда заглядывал). 2) Это редко кому удавалось. 3) Редко когда ему это удавалось.
- 1) ここへ顔を出す人は、滅多にいなかった。2) これがうまくいく人はほとんどなかった。3) それがうまくいくときは滅多になかった。
- b.** 1) Мало кто знает это. 2) Они мало где бывали. 3) Мы мало когда спóрили. 4) Я мало чем могу помочь. 5) Это издание мало чем отличается от старого.
- 1) これを知る人はほとんどいない。2) 彼らが行った所はほとんどない。3) われわれは滅多に論争しなかった。4) あまりお役に立てない。5) この版は前のとほとんど変らない。

§ 2. ～するもの・ことは結構多い

- 1) Мало ли что бывает на свете. 2) Мало ли где они бывали. 3) Мало ли с кем они встречались.
- 1) 世の中にはいろんなことがあるものだ。2) 彼らはいろんな所へ行ったものだ。3) 彼らはいろんな人に会ったものだ。

§ 3. ～といえば～だ

- 1) Что он любил — это технику. 2) Что меня особенно беспокоит — это твоё молчание. 3) Кого я уважаю, так это Иванова.
- 1) 彼の好きなものといえば、それは技術だった。2) 何がことさら気になるかといえば、それは君の沈黙だ。3) 私が誰を尊敬しているかといえば、それはイワノフだ。

§ 4. ～する唯一のものは～だ

1)Единственно, когó мне хотéлось
видеть—это была́ вáша дочь. 2)
Единственно, в чём он увéрен—
это в том, что она́ вернётся.

1)僕が会いたいと思っていた唯
一の人はあなたのお嬢さんで
した。2)彼が確信している唯
一のことは、彼女がきつとも
どってくるということであ
る。

練習

- A) 1. こんな天気の日①どこへ行っ
たものかね。
2. 誰を通じてこの手紙を知人に渡した
らよいのだろう。
3. この子をどうしたらよいものやら。
4. もう店がしまっていて、煙草を買う
所がない。
5. その母親には子供を預けておけるよ
うな人がいなかった②。
6. 私が入っていくと、教室はもう学生
で満員というありさまで、空いた席な
どどこにも見つからなかった。
7. 彼女には相談相手がない。
8. 私たちには、無駄話③をしている④
暇などありません。
9. その展覧会は見るべきものがありま
すか。
10. これで⑤面倒を見てやらなければなら
ないやつが一人できた⑥。
11. みんな私が悪いのであって、私には
非難すべき⑦人がおりません。
12. ホールにはいつも人が沢山おり、ち
よっと腰掛けて⑧読書でもできそうな
場所はどこにもなかった。
13. みんな仕事が忙しくて私の話相手に
なってくれる人はいない。
14. 彼はたった今、中国旅行から帰って
来たばかりで、みやげ話がいろいろあ
った。
15. 彼は誕生日のパーティーに私たちを
招待してくれました、土曜日に行く所
ができたというわけです。
16. 人が職業⑨を選ぶ理由には、いろい
ろあるものだ⑩。
17. 彼は戦争中負傷したが⑪、その時ち
ゃんとした治療を受けなかったのであ
る。
18. 心の平静⑫、これこそ⑬何にも増し
てあなたにとって必要なものなので
す。
19. もし誰かが悪いとしたら、それは私

A) ① в такую погоду ② оставить ребёнка с кем/на когó ③ пустые
разговоры ④ вести ⑤ теперь ⑥ заботиться о ком (未来形にする) ⑦
винить ⑧ многолюдно; посидеть ⑨ та или иная профессия ⑩ мало ли
по каким причинам ⑪ получить рану ⑫ душевное спокойствие ⑬ вот
что ⑭ если кто ~, то ~

一人だけのことです⑮。

20. そのころは、マルクスの名を知っている人などほとんどいなかった⑮。

B) 1. 僕はその本を買おうにも先立つものがないのです①。

2. 私がたまたま②耳にしたところでは③彼は大変今金銭的に困っているらしい④。それで⑤私は彼にこの手当⑥を支払っているのです⑦。

3. 彼は東京近郊にマイホーム⑧を建てようとしているが、金が借りられるあて⑨でもあるのだろうか。

4. 問題の難しさ⑩というのは、こういうことなんだ⑪、政府が許可を出してくれないんだよ。

5. 人間が自然にさからうと⑫こんなこと⑬になるのです⑭。

6. 一人息子が死ぬと、その老婆はどこへも行くあてがなかった⑮。

7. クラブでなんの催し物もない⑯晩なとは⑰、若者たちは娯楽がなくて⑱退

21. 何が私をがっかりさせたかという
と、ほかならぬ伯父からの手紙である⑲。

屈した。

8. 終戦後、彼女は東京へ戻ったが、暮しが立たずその会社の掃除婦にやとわれた⑲。

9. あなたに言っておきたいのは⑲、もっとロシヤ語をやりなさい、ということです。

10. 医者が町へ行ってしまったので、その病人は診てくれる人がいなかった⑲。

11. 両親が喜ぶのも無理はなかった。娘に初孫が生れたのである⑲。

12. 今年の夏、女房を連れてモスクワまで行ってきましたが、当地ではずいぶんいろんな人に会いましたね⑲。

13. その道路は自動車が通行止めになっていて、子供たちの格好な遊び場だった⑲。

⑮ редкий человек ~ / мало ~ ⑮ что обескуражило ~, так это ~

B) ① не на что купить ② случайно ③ слышал, что ~ ④ нуждаться / в нужде ⑤ вот почему ⑥ пособие ⑦ выплачивать ⑧ свой собственный дом ⑨ есть у кого взять, занять ⑩ сложность положения ⑪ ~ вот в чём: ~ ⑫ действовать наперекор природе ⑬ вот что ~ ⑭ получаться ⑮ некуда ~, не к кому ~ ⑯ в клубе ничего не было ⑰ по вечерам, когда ~ ⑱ нечем развлечься ⑲ кому жить не на что; наняться уборщицей куда ⑳ ну, вот что я хочу вам сказать ㉑ не к кому обратиться ㉒ было чему радоваться; родить кому внука ㉓ 修辞疑問文を使って ㉔ закрытый для автомобилей; есть где играть

17. 否定小詞を中心にして

§ 1. ～ではない; ～がない, ～がない

a. 1)Его́ нет до́ма. 2)Меня́ не́ было до́ма. (cf. Я не́ был там.) 3)Ещё́ не́ было восьми́ часо́в. 4)Не́ было слúчая, что́бы наш корáбль потерпе́л круше́ние. 5)У вас нет ли́шнего билéта? 6)Нет смы́сла спра́шивать об éтом. 7)Нет ниче́го но́вого. 8)Ниче́го серьё́зного нет. 9)Ниче́го о́собенного нет. 10)Прохо́да (Вхо́да) нет. 11)Посáдки нет. 12)Здесь нет пере́хода че́рез у́лицу. 13)Э́то тако́й си́льный снег, како́го не́ было пятна́дцать лет (=са́мый си́льный снег за пятна́дцать лет).

b. 1)Нет те́мы, кото́рой бы он не косну́лся в своéй кни́ге. 2)Нет та́ких преступле́ний и злоде́яний, кото́рые не соверша́лись бы америка́нцами на э́том о́строве. 3)В на́шем институ́те нет ни одно́го студéнта, кото́рый бы не занима́лся спо́ртом.

c. 1)Го́ры, ре́ки, озе́ра — чего́ то́лько нет в Япо́нии. 2)Где то́лько он не быва́л — и в Москвё́, и в Ло́ндоне, и в Пеки́не.

d. 1)Не прохо́дит дня́ без дождя́.

1)彼は家にいない。2)僕は家にいなかった。(cf. 僕はそこへ行かなかった。) 3)まだ8時になっていなかった。4)わが社の船が遭難したためしは一度もなかった。5)あなたは切符が余っていませんか。6)そんなことを聞くのは無意味である。7)何もニュースはない。8)別に深刻なことはない。9)別に変わったことはない。10)通り抜け(立入り)禁止。11)ここでは乗れません。12)横断禁止。13)15年ぶりの大雪だ。

1)その本の中で彼が触れていないテーマはない。2)この島でアメリカ兵たちが犯さない犯罪や悪事はない。3)われわれの学校ではスポーツをしないような学生は一人もいない。

1)山、河、湖—日本にないものは一つもない。2)彼の行かなかった所はどこもない—モスクワも、ロンドンも、北京も。

1)雨の降らぬ日はない。2)彼が

2) Не прохóдит дня (без тогó),
что́бы он не зашёл ко мне. 3) Не
прохóдит дня, что́бы онí не
ссóрились. 4) Нет дýма без огня.

寄らない日はない. 3)彼らが
けんかしない日はない. 4)火
のない所に煙は立たない.

e. 1) Здесь нет мéста, что́бы пос-
та́вить чемодáн. 2) Я не тво́я
женá, что́бы всё врéмя о тебе́
забóтиться.

1)ここはトランクを置く場所が
ない. 2)私はあなたの妻では
あるまいし, しょっちゅうあ
なたの面倒など見ていられな
い.

§ 2. ~以外~も~でない

a. Кто éто сде́лает, как не вы?

あなたでなくて誰がそれをする
だろうか. (=誰もしない)

b. Никто́ другóй, как он, éтого не
сде́лает. 2) Никто́ инóй, крóме
негó, éтого сде́лать не суме́ет. 3)
Она́ ничéм инýм не интересúется,
крóме рýсского языка́.

1)彼のほか誰もそれをしまい.
2)彼のほか誰もそれをやって
のけることはできまい. 3)彼
女はロシヤ語のほか何も関心
を持たない.

c. 1) Никто́ éтого не мóжет то́чно
сказа́ть, крóме негó. 2) Я никогó
не ви́дел, крóме неё. 3) Я никому́
не доверя́ю, крóме как бра́ту (ま
た крóме бра́та). 4) Он не поéдет
никуда́, крóме éтого мéста (мат
а́ крóме как в éто мéсто).

1)彼のほか誰も正確にそれをい
うことはできまい. 2)私は彼
女以外誰にも会わなかった.
3)私は自分の兄弟以外誰も信
用しない. 4)彼はそこへしか
行かない.

d. Не остаётся ничегó (другóго),
как отказа́ться.

断わるほかない.

e. Бо́льше не́кому идтí, как Петру́.

ピョートルのほかに行くべき人
がいない.

§ 3. ほかでもない～が～だ

a. 1) В комнату вошёл не кто иной, как мой брат. 2) Это сказал не кто другой, как Петров.

Это не что иное (=другое), как ложь.

b. 1) Его называли не иначе как Серёжей. 2) Об устрицах она говорила не иначе, как с содроганием.

1) 部屋へ入って来たのは、ほかでもない私の兄弟であった。

2) そう言ったのはほかならぬペトロフだった。

それはうそにほかならない。

1) 彼はほかでもないセリョージャと呼ばれていた。2) カキの話となると、彼女はそれこそ身震いして話した。

§ 4. ～(というの)ではなく、～だ；～どころか～だ

a. 1) Он не то чтобы злой, но сердитый. 2) Ах, как она одевается! Не то чтобы некрасиво, немодно, а просто жалко.

b. Он был непочтителен, чтобы не сказать грубо.

1) 彼は意地悪いというのではなく、怒りっぽいのだ。2) 彼女は一体何という服装をしているのだろう。いかさないとか流行遅れとかいうのではなく(流行遅れどころか)、全く目もあてられないのである。

彼は粗暴とはいわないまでも、無礼であった。

§ 5. ～どころではない

1) Мне не до русского языка. 2) Ему не до меня. 3) Ему не до развлечений.

1) 僕はロシヤ語どころじゃない。2) 彼にしてみれば僕どころじゃないんだ。3) 遊んでなどいられない。

§6. いくら～しても～し過ぎることはない

- a.** 1) Не могу налюбоваться на эту картину. 2) Смотрю не насмотрюсь. 1) その絵はいくら見ても見あきない。2) いくら見ても見あきない。
- b.** Не мешает (Не мешало бы) быть осторожным., (=Осторожность не мешает.)
cf. Трудно (Нельзя) переоценить его заслуги.
Чем раньше ты придёшь, тем лучше. いくら注意してもし過ぎることはない。
彼の功績はいくら評価してもし過ぎることはない。
来るのが早ければ早いほどよい。いくら早く来ても早過ぎることはない。

§7. 必ずしも～とは限らない；それほど～ではない〔部分否定〕

- a.** 1) Книга не очень интересная. 2) Я вас не совсем понимаю. 3) Не все люди добрые. 4) Он не всегда приходит вовремя. 5) Я еду туда не один, с приятельницей. 6) Я не сразу нашёл твой дом. 7) Это не вполне реально. 1) その本はそれほど面白くない。2) あなたの言うことが完全にわかったわけではない。3) 誰でもが善良なわけではない。4) 彼はいつも時間通りに来るとは限らない。5) 私はそこへ一人で行くのではない、ガールフレンドと行くのです。6) すぐには君の家は見つからなかった。7) これは完全に現実的であるというわけではない。
- b.** 1) Не только во Франции есть достойные учителя. 2) Он чувствовал себя ответственным не только за это. 3) Вы купили не 1) フランスだけに立派な先生がいるわけではない。2) そのことばかりに責任を感じていたわけではない。3) あなた

тот билет. 4) Я не туда пошёл.

は間違つて切符を買つた。4) 見当違いの方向へ行つてしまつた。

§ 8. 少しも～でない

1) Я совсём не соби́рался и́дти́ туда́. 2) Совсём [соверше́нно, во́все] не на́до. 3) Ника́к нельз́я. 4) Он ниско́лько не оби́делся. 5) Он ничу́ть не оби́делся. 6) Се-го́дня нет ни мале́йшего ветерка́. 7) Нет никако́го сомне́ния. 8) Я никогда́ там не́ был. 9) Го́рный во́здух, без вся́кого сомне́ния, де́йствует благотво́рно на здо́ровье челове́ка. 10) Она́ далеко́ не красáвица.

1) 私はそこへ行く気など全然なかつた。2) 全然必要ない。3) どうしてもできない。4) 彼は全然怒らなかつた。5) 同上。6) 今日は少しも風がない。7) 少しの疑いもない。8) 一度もそこへ行つたことがない。9) 山の空気は確かに人間の健康によい影響を与える。10) 彼女は美女にはほど遠い。

その他 отню́дь не, ничу́ть не, ни в како́й ме́ре не, ни в мале́йшей стéпени не,

練習

A) 1. 精神的な苦痛に比べれば肉体的な苦痛など何でもない①。

2. 私は自分以外の人間は誰もあてにならない②と思っていた。

3. 彼は友人というものが全然いなかっ

A) ① боль; по сравне́нию с ～; ничто́ ② наде́яться на кого́

- たので、誰からも援助は期待できない③と思っていた。
4. 私は一度ならず④ その教授の講義を聞いたことがあります。
5. 真の人類愛⑤ のない所には真の祖国愛はあり得ない。
6. 友だちは皆休暇でちりぢりになっていて⑥, 私は誰とも会って話をする事ができなかった。
7. 彼はドイツ語を話さないどころか, 単語一つ知らなかったのですよ⑦。
8. 友人を迎えに駅へ行くのは私ではありません⑧。
9. 私は友人を迎えに行きますが, 駅へではありません。
10. 私は人を迎えに駅まで行きますが, それは友人ではありません⑨。
11. 彼女は自分の悲しみを打明ける⑩ 相手がいなかった。
12. ベトナムという言葉の聞かれなかった演説はひとつもなかった。
13. 彼女はいつも微笑を浮かべながらやって来る⑪。
14. 厳しい冬だというのに, あの貧乏人たちのところにはストーブを焚く石炭がない⑫。
15. 私は際限なくこのまま待たされるような気がしました⑬。
16. 彼らは女性を入れても10人に満たなかった⑭。
17. 私は毎日ラジオ体操をやる⑮ わけではありません。
18. 病人じゃあるまいし, 家になんかじっとしてられないわ⑯。
19. 一人でいると色んなことが頭にうかぶものだ⑰。
20. 同一政党でありながら, これらの議員たちは中国問題に関しては意見の統一がない⑱。
21. われわれは嵐だろうと, 吹雪だろうとものともしない⑲。
22. 彼は一行書くたびに, 間違いをやらかすのである (間違えずに一行すら書くこともできない)㉑。
23. 彼は青年時代㉒ 色々なことをして働いた㉓。
24. 今はその日暮し㉔ をしなければならぬほどの時勢でもない㉕。
25. 彼は数カ月ぶりに㉖, 非常な幸福感を味った (自分自身を幸福に感じた, この気持はここ数カ月なかったものである)。
26. 面会謝絶㉗。
27. ソウルで失業を苦にしてまた一人自殺者が出たが (一人の失業者が絶望して自殺した), 朝鮮の現状では㉘ これもさほど珍しいことではない㉙。

③ ниоткуда не ждать помощи ④ не раз ⑤ любовь к человечеству; без ~ нет ~ ⑥ разъехаться ⑦ не только не ~, но ~ ⑧ 部分否定を使って ⑨ 部分否定を使って ⑩ поделиться своим горем с кем ⑪ не ~ без ~ ⑫ у кого нет ~, чтобы ⑬ нет конца ожиданию ⑭ если считать и женщин; их было не более ~ ⑮ делать утреннюю зарядку ⑯ не ~, чтобы ~ / разве ~, чтобы ~ ⑰ оставаться наедине с собой ⑱ у ~ нет единства ~ по китайскому вопросу ⑲ не страшный ⑳ не мочь ~ без того, чтобы не ~ ㉑ в юности ㉒ работать кем ㉓ со дня на день перебиваться ㉔ не то время, чтобы ~ ㉕ впервые за эти месяцы ㉖ приём ㉗ для корейской действительности ㉘ не столь редкий

- B) 1. 彼が助かる見込みはまずなかった①。
 2. 水なしでは生命の存在は考えられない②。
 3. 彼が私の家に来ない③日は一日としてなかった④。
 4. 当局⑤は、これらの悪徳官吏⑥を罰するどころか⑦飼ひ肥らせている⑧くらいである。
 5. 勉強もしないでろくでなし⑨どもと遊んでばかりいる⑩。
 6. その可愛らしい小犬を見て⑪彼女は思わず⑫ほほえまずにはいらなかった。
 7. 彼女はこれまで経済的に苦しい思いをした⑬ことはなかった⑭。
 8. 1959年には、日本中に1352の無医村があった⑮。
 9. この絵には別にとりたてて言うほどの特徴もない⑯。
 10. 現在の状況では科学や技術の成果は⑰人類に奉仕するのではなくその破壊を促進するばかりである⑱。
 11. こんな立派な戯曲を書ける⑲人は世界中に5人といないだろう⑳。
 12. このけんかの原因が彼の性格㉑以外に考えられない㉒ということだけは、はっきりしていた㉓。
 13. この世の中で、あなたのように純粋な愛情でもって私を愛してくれる㉔人はほかにはおりません㉕。
 14. 彼が有罪だという確たる証拠㉖は何もない㉗。
 15. 私はあなたにかくしごと㉘などありません。
 16. 彼女が女だてらに(女なのに)弁護士になったからといって別に驚くことはない㉙。
 17. 彼が来年モスクワへ行くことには間違いない㉚。
 18. これらの問題の解決㉛は、政府の協力なしには不可能㉜である。
 19. この機会をのがしたら最後㉝、2度とやって来ない㉞ということをお承知おき下さい㉟。

В) ① надежда на что; спасение/найти кого живым ② немислимый ③ заходить/приходить ④ даже и дня не проходило, чтобы ~ ⑤ власти ⑥ продажный чиновник ⑦ вместо того чтобы наказывать ⑧ откармливать ⑨ бездельник, негодяй ⑩ вместо того чтобы заниматься ⑪ при виде чего ⑫ невольно ⑬ испытывать материальные затруднения ⑭ не приходилось ⑮ посёлок и деревня, где совсем не было врачей; насчитываться ⑯ ничего особенного/примечательного ⑰ достижения науки и техники ⑱ вместо того чтобы служить ~ вести лишь к ~ ⑲ могли бы написать ⑳ не найдётся и пяти человек, ~ ㉑ его характер ㉒ для этой ссбры; нет другой причины, кроме ~ ㉓ Одно было ясно: ~; Одно было ясно, что ~ ㉔ любить такой чистой любовью, как вы ㉕ нет другого человека, который ~ бы ~ ㉖ убедительный; доказательство виновности ㉗ нет никаких ~ ㉘ секрет от кого ㉙ не стоит удивляться ~/нет ничего удивительного, (в том) что ~ ㉚ нет сомнения, что ~ ㉛ разрешение ~ ㉜ невозможно без ㉝ упустить возможность ㉞ кому больше не представится ㉟ иметь в виду

18. 比 喩

§1. まるで～のように

a. 1)Воздух чист, как родниковая вода. 2)Вот прямая, как стрела, улица. 3)Он был голоден, как волк/собака/. 4)Человек создан для счастья, как птица для полёта. 5)Верблюд для пустыни, как корабль для моря. 6)Как каждый большой писатель, Бунин много думал о счастье человека. 7)Они работали, как работают по-настоящему увлечённые люди.

1)空気が清水のように澄んでいる。2)ほらここに、矢のように真直ぐな通りがある。3)彼は狼(犬)のように空腹だった。4)鳥が飛ぶように作られたごとく、人間は幸のために作られている。5)らくだの沙漠に対する関係は、船の海に対する関係と同じである。6)大作家の例に洩れず、ブーニンも人間の幸福について色々考えた。7)彼らの働きぶりは、心から仕事に惚れ込んだ人のそれだった。

b. 1)Роса блестела алмазами. 2) Собака вyla волком.

1)つゆがダイヤモンドのように光っていた。2)犬が狼のように吠えた。

c. 1)Он свалился на песок, точно мёртвый, от усталости. 2)Этот мальчик рассуждает, словно взрослый. 3)Что-то вдали загремело, будто гром.

1)疲労で彼はまるで死んだように砂の上に倒れた。2)この少年はまるで大人のような考え方をする。3)遠くで何かが雷鳴のような音をたてた。

d. 1)Он стоит, точно поддерживает тяжесть. 2)Сидит неподвижно с закрытыми глазами, точно заснул. 3)Он принял меня тепло, словно мы с ним знакомы десять лет. 4) День был ясный, тёплый, как

1)何か重い物でも支えているように、彼はつつ立っている。2)まるで眠ってしまったように、じっと眼を閉じて坐っている。3)まるで10年来の知合いであるかのごとく、彼は

бúдто óсень ещё не наступíла.
5)Пáльцы горéли, бúдто он
прикосну́лся к раскалённому
желе́зу.

е. 1)Я рабóтал так, как бúдто
ничегó не измени́лось. 2)Стáло
вокруг так темнó, как бúдто
наступíла óсень. 3)Он так
глубокó задúмался, бúдто решáл
бчень слóжную зада́чу.

私を暖く迎えた。4)秋はまだ
やって来ていないかのごと
く、日は晴れていて、暖かっ
た。5)まるで灼熱の鉄に触れ
たかのごとく、指がひりひり
とした。

1)何ごともなかったように私は
働いていた。2)まるで秋が来
たかのようにあたりは暗くな
った。3)まるで何か非常に復
雑な問題でも解こうとして
いるかのごとく深く考え込ん
だ。

練習

A) 1. 彼は子供のように喜んだ。

2. 飛行機が飛んでいるさまは、大きな
鳥そのものだった。(大きな鳥のよう
に飛んでいた)

3. 私たちは、ずっと昔からの知合いみ
たいに①, 語らい始めた。

4. その少女は、誰かを待っているかの
ごとく、遠くをながめていた②。

5. よい本というものは人間の感情③を
啓発し④, 高める⑤という点で、立派
な人たちと交わるのと変わらない⑥。

6. 彼は、まるで生き物⑦をあつかうよ
うに愛情をこめてその花の手入れをし
た⑧。

7. 私はペーチカの上に坐っているみた
いに暖かい。

8. 東京はフェニックスのように⑨ 廃虚

の中から⑩復興していった⑪のだった。

9. フランスやイタリー、スペインでブ
ードー酒が食膳に出されるのは⑫, ちょ
うど日本で食事のときにお茶が出され
るのと少しも変わらない。

10. 彼女は彼の妻同然である⑬。

11. これでは、われわれが人を殺してし
まったも(人を殺すも)同然である⑭。

12. シベリヤでは、飛行機はちょうど町
中を走っている⑮ バスみたいに珍しく
もなんともない⑯。

13. 言葉⑰なしには思考⑱が存在しない
と同様に、思考なしに言葉は存在しな
い。

14. うちの両親は、世間一般のおじい
ちゃん、おばあちゃんの例に洩れず⑲, 孫
が大好きで、その面倒ばかり見てい
る⑲。

A) ① как бúдто ~ ② смотре́ть вдаль ③ чу́ства ④ просвещать ⑤
облагора́живать ⑥ общéние с хоро́шими людьми́, хоро́шее о́бщество ⑦
живы́е существа́ ⑧ уха́живать ⑨ слóвно фéникс из пéпла ⑩ из ру́ин
⑪ поднимáться ⑫ подава́ть к столу́ ⑬ всё равно́, что ~ ⑭ всё равно́,
что ~ ⑮ на городскíх у́лицах ⑯ привы́чный ⑰ язы́к ⑱ мышлéние
⑲ как все ба́бушки и де́душки ⑳ мнóго вози́ться с ~

- B) 1. 彼は健康ではちきれそうだ①.
 2. 彼女は姉と同じように非常に脊が高い②.
 3. 彼はまるで無理に③叩き起こされた④かのごとく⑤, 眠そうな顔をしていた⑥.
 4. 遠くから⑦潮騒のような⑧梢のざわめきがきこえていた.
 5. うちの息子も世間なみに⑨野球をするのが大変好きなんですよ.
 6. 彼らはまったくうり2つだ⑩.

7. シベリヤで飛行機に乗るのは, ちょうどわれわれが日本でバスを利用する⑪のと同じようなものであった⑫.
 8. 彼はまるで生き物⑬のように自分の車を大事にした⑭.
 9. テーブルの上には山のよう⑮に⑯リンゴが置いてあった.
 10. 日本に来ていながら京都や奈良へ行かないのでは⑰, 日本を見ないも同然である⑱.

B) ① здоровый, как бык/кипеть здоровьем ② ~, как и её сестра/также как и ~, равно как и ~ ③ против его желания ④ разбудить ⑤ как будто ~ ⑥ выражение у него сонное ⑦ издали ⑧ будто шумело море ⑨ как все дети/как многие дети ⑩ ~, как две капли воды ⑪ пользоваться автобусом ⑫ люди садились в самолёт, как у нас в Японии ~ ⑬ живое существо ⑭ заботиться о чём ⑮ горка чего ⑯ гостить в ~ и не побывать в ~ ⑰ —значит не видеть

19. 様式・程度 (cf. 結果)

§1. ~(の)ように~だ (1)

a. Я сде́лал всё так, как посо-
вётовал преподава́тель. 2) Я
написа́л письмо́ так, как ты
проси́л. 3) Сего́дня на у́лице так
тепло́, как вчера́. 4) Оте́ц говори́л
со мной так, как говори́т с
ма́леньким.

b. 1) Он как сиде́л, так и сиди́т в
своём крэ́сле. 2) Как ду́мает, так
и поступи́ает. 3) Дом как ру́шился,
так и оста́лся. 4) Он как упáл,
так и оста́лся.

c. 1) Он отнóсится ко мне так же,
как к своёй сестре́. 2) Она́ поёт
так же хорошо́, как пе́ла когда́-
то её мать. 3) Я зна́ю его́ так
же, как други́х това́рищей.

d. 1) Спой, как уме́ешь. 2) Говори́,
как уго́дно. 3) Де́лай, как хо́чешь.
4) Всё идёт, как на́до. 5) Он всё
испо́лнил, как ему́ прика́зывали.
6) Он говори́т со мной су́хо, как
пре́жде.

1) 私は何もかも先生の忠告通り
にやった。2) 君が頼んだよう
に手紙を書いた。3) 今日、戸
外では昨日のような暖かさで
ある。4) 父はまるで子供を相
手にしているように私と話し
た。

1) 彼は前と同じように、相変わ
らず安楽椅子に坐っている。
2) 彼は考えたように行動す
る。3) 家は崩れるとそのまま
になっていた。4) 彼は倒れた
ままであった。

1) 彼は私にまるで自分の妹に対
すると同じような態度を取っ
ている。2) 彼女はいつか彼女
の母が歌ったように上手に歌
う。3) 僕は他の友人と同様彼
をよく知っている。

1) ありのままに歌いたまえ。2)
好きなように話しなさい。3)
好きなようにやりなさい。4)
全て、しかるべく進行してい
る。5) 彼は命ぜられたように
何もかもやった。6) 彼は相変
らず私とはそっけなく話す。

§ 2. ～のように(は)・ほど～でない

1) Всё произошло не так, как я предполагал. 2) Он знает английский язык не так плохо, как мне показалось сначала.

1) 何事も私が予想したのとは違った結果になった. 2) 彼の英語の出来は, 最初僕が思ったほど悪くはない.

§ 3. (かつて)～でなかったほど～だ

a. 1) Она пела сегодня так хорошо, как никогда не пела. 2) Мне стало так весело, как не было весело уже давно.

1) 彼女は今日, かつてなかったほど上手に歌った. 2) ほんとに久しぶりに楽しい気持ちになった.

b. Поѣздка удалась, как он и не думал.

旅行は彼が考えもしなかったほど成功だった.

§ 4. ～(の)ように～だ (2)

a. 1) Буря кончилась так же неожиданно, как началась. 2) Его гнев так же быстро проходил, как и появлялся.

1) 嵐は, 急に始まって, 急に終わった. 2) 急にかっとしたかと思うとすぐけろりとしてしまうのであった.

b. Ему, так же как и мне, придётся отправиться завтра.

彼は私と同様明日出発しなければならない.

c. Люстра освещала всю комнату подобно тому, как солнце освещает землю.

まるで太陽が大地を照らすように, シャンデリヤが部屋全体を照らしだしていた.

d. 1) Присутствовали на приёме все министры, равно как все иностранные послы. 2) Он об

1) レセプションには全閣僚ならびに諸外国の全ての大使が出席していた. 2) ちょうど大臣

этом не зна́л, равно́ как не
зна́л министр.

も知らなかったように、彼も
そのことを知らなかった。

練習

- A) 1. 私は、あなたがおすすめてくれた通りにやりました①。
2. 彼は何をすることも自分の良心にしたがうのであった②。
3. その患者は医師のすすめる通りに養生した③。
4. 何もかも彼女がかつて夢見ていた通りには行かなかった。
5. 今日も土曜日とあって、いつもと同じように通りは静かであった。
6. もう今では前みたいに淋しくはありません④。
7. 彼の口のきき方は、なくなったお父さんそっくりだ。
8. 彼も兄と同様に教師をしていた。
9. その異常さたるや、小説を地でいくようなものであった。(cf. 何もかも～の中におけるごとく異常であった)
10. 今日は、5年ぶりの寒さだった⑤。
11. 母親の口調は、かつてないほど優しい口調だった⑥。

- B) 1. 友人の口から⑦聞いた通りに、私は書き取っておきました。
2. あの人が英語をしゃべるように、僕たちもロシア語が上手にしゃべれるようになりたいものです。

12. 彼がいてくれたので、私は久しぶりに楽しい思いをしたのであった。
(cf. 彼の存在は私に楽しみを与えた)
13. 彼女は愛情をもって⑧養子の面倒をみたが、それはちょうど実の母親が血を分けた息子の面倒を見るのと変りがなかった⑨。
14. 彼の言い方が言い方だっただけに、私は思わず吹きだしてしまった⑩。
15. 私が最近出した手紙と同じように、この手紙も彼のもとへは届かないかもしれぬ⑪。
16. 雨は急に降りだしたかと思うと、もうやんでしまった。
17. この人ほど面白い話⑫をたくさん知っている人はいない。
18. 海での彼の泳ぎぶりは、船乗りのそれであった。
19. あの人とはあなたが話していたとおりの人でした⑬。
20. 原子力産業⑭は、ほかのどの産業⑮よりも軍事的価値が大きい⑯。

3. あなたの御希望通りに何もかもやっておきました。
4. 東京は10年ぶりの寒い冬であった⑰。
5. 彼女は昔のようにまたほっそりと、

A) ① поступить ② подсказывать ③ лечиться/вести себя ④ чувствовать себя одиноким ⑤ такой~, какого не было ⑥ говорить так нежно, как не~ ⑦ любовно ⑧ так же~, как всякая мать~ ⑨ не мог удержаться от смеха ⑩~, как не~ ⑪ история ⑫ такой, как~ ⑬ атомная промышленность ⑭, как никакая другая ⑮ иметь военное значение
B) ① из уст кого ② такой~, какого не было~/самый~ за десять лет

スマート③になった。

6. 5月のはじめはよく晴れわたった暖い日になるものだが、その日も例外でなかった。(cf. その日は、よく5月のはじめにそうであるように、～であった)
 7. 私は普通その会社で働いています④。
 8. 約束にしたがって⑤明日10時にまいります。
 9. 恋⑥というものはふっと沸いて⑦ふ

っと消えていく⑧ものである⑨。

10. 彼は自分が正しいと思った通りに行動した⑩。
 11. 家庭の中は、はたで見るほど⑪万事うまくいっていた⑫わけではない。
 12. あの人は君と同じように英語をよく知っていますよ⑬。
 13. フランスでは、アメリカにいたときとは違ってずいぶん好意的に迎えられた⑭。

§5. ～するように・できるように～だ

1)Нужно говорить так, чтобы вас все слышали. 2)Он хотел уйти так, чтобы мы этого не заметили. 3)Все работали так, чтобы к вечеру всё закончить.

1)みんなにあなたの言うことが聞こえるように、話さなくてはならない。2)われわれに気づかれないように、彼は立ち去ろうとした。3)夕方頃までには何もかも完成できるように仕事を進めた。

§6. ～であるほど～だ；あまりに～なので～だ

1)Работа шла так, что через два дня всё было готово. 2)Он говорил так, что его все слышали и понимали. 3)Было так темно, что она с трудом различала дорогу. 4)Рассвело уже настолько, что было видно вокруг. 5)

1)仕事は2日後に全部できあがるほどの進み方だった。2)彼の話し方は全員が聞いて理解できるくらいの話し方だった。3)彼女がやっとのことで道を見分けるくらいの暗さだった。4)あたりが見えるほど

③ стройный ④ как ~, так и ~ ⑤ как обещал/как мы условились, договорились ⑥ любовь ⑦ возникать ⑧ исчезать/кончаться ⑨ так же быстро, как и ~ ⑩ ~ так, как считал правильным ⑪ ~, как кажется со стороны ⑫ обстоять благополучно ⑬ так же хорошо, как и вы ⑭ ~ так дружелюбно, как к нам никогда не относились в Америке

Все онѣ рабѣтали так бѣстро, что никто не мог за ними угнаться.

に白んできた。5)誰も追いつけないほどのスピードでみんなが働いていた。

§ 7. ～ほど～でない

a. 1)Кни́га напи́сана не так хоро́шо, что́бы вам понравиться. 2) На у́лице не так тепло́, что́бы иди́ти без пальто́. 3)Вре́мени до отхо́да пѣезда бѣло не так мно́го, что́бы иди́ти смотре́ть го́род.

1)この本はあなたのお気に召すほど、うまく書けていません。2)外は外套なしで歩けるほど暖かくはない。3)発車までの時間は、町を見物しに行けるほど余裕はなかった。

b. Он не так (=не настѣлько) глуп, что́бы э́того не понять.

彼はそれがわからないほどの馬鹿ではない。

c. Погѣда немно́го уху́дшилась, но не настѣлько, что́бы помеша́ть на́шей экску́рсии.

天気は少し崩れはしたが、遠足が取り止めになるほどではなかった。

§ 8. ～ほど～であろうか

a. Так ли хоро́шо напи́сана статья́, что́бы её мо́жно бѣло посла́ть в журна́л? / ～, что её мо́жно посла́ть в журна́л? /

この論文は、雑誌へ送れるほど、うまく書かれているだろうか。

b. Настѣлько ли хоро́шо напи́сана кни́га, что́бы понравилась вам?

この本はあなたが気に入るほどうまく書かれているだろうか。

§ 9. ～するには、あまりに～だ (あまり～なので、～でない)

a. 1) Я слѣшком устал, чтобы заниматься. 2) Я слѣшком презираю вас, чтобы продолжать разговор с вами. 3) Мы слѣшком знаем друг друга, чтобы друг друга позабыть.

b. 1) Он стар, чтобы работать. 2) Ты ещё недорос, чтобы мне читать нравоучение. 3) Ты мал рассуждать.

* 形容詞短語尾は、過度の性質を意味することがある。

c. Он недостаточно опытен, чтобы выполнить эту работу.

1) ぼくは勉強するにはあまりに疲れすぎている (あまり疲れていて勉強できない). 2) あなたを軽べつするあまり, これ以上話を続けることはできない. 3) お互いをあまりに知り過ぎているので, 忘れることができない.

1) 働くにしてはあまりに年をとりすぎている. 2) 青二才のくせに私にお説教するとは生意気な. 3) まだ一人前でなくせにつべこべ文句を言うな (文句を言うには若すぎる).

この仕事をやるには経験が浅過ぎる.

§ 10. ～ほど～だ; ～だけ～だ

a. 1) Столько, сколько он знает по данному вопросу, никто другой не знает. 2) Он дал мне денег столько, сколько я просил. 3) На машину село столько человек, сколько могло поместиться. 4) Сколько раз мы с тобой встречались, столько раз спорили на эту тему.

b. Я сделаю настолько, насколько смогу. 2) Мы увеличим

1) 彼がこの問題について知っているほどのことを知っている人は誰もいない. 2) 彼は頼んだだけお金をくれた. 3) 車には人が乗れるだけ乗った. 4) 君とは何度会ってもこの問題で口論してきた.

1) ぼくはできるだけのことをしましょう. 2) 必要なだけ作付

посевные площади настолько,
насколько потребуется.

け面積を増やすことにしよう.

§ 11. ～する限りでは

1) Насколько я знаю (помню), он приехал недавно. 2) Насколько известно, она приехала сюда давно. 3) Насколько хватал глаз, расстилалась однообразная голая степь.

1) ぼくの知っている (覚えている) 限りでは, かれがやってきたのは最近だ. 2) 知られている限りでは, 彼女はずっと以前にここへやってきた. 3) 見渡す限り, 単調な不毛のステップが広がっていた.

§ 12. ～の限りにおいて

Он помогает людям лишь постольку, поскольку это представляет выгоду для него самого.

彼は自分の利益になる限りにおいて人を助ける.

練習

- A) 1. 私たちは彼に聞こえないように, 小声で①話しはじめた.
2. その報告を立派に仕上げる②のに必要なだけの時間は費やした.
3. 彼の叫び声たるや, 遠くにいた人たちをも含めて誰もが耳にしたほどだった③.
4. あの人, 私たちみんなに満足のゆくように万事取り計らう④と約束して

くれた.

5. あまりの暖かさに, 道中私たちは軽いシャツだけになり, 夕方頃になって服を着はじめたくらいだった⑤.
6. 眼下にくり広げられたパノラマのあまりのすばらしさに, 私たちはすっかり見とれてしまった.
7. 出発できないような情勢になった⑥.
8. 私はあなたほどは苦しまなかった⑦.

A) ① вполголоса ② подгото́вить ③ крикнул так, что ~ ④ устро́ить всё так, чтобы кому́ было хорошо и удобно ⑤ настолько тепло́, что ~ ⑥ всё сложилось так, что ~

9. 私は通りで起っていることがなにもかも見わたせるようにと、窓辺にすわった㊦。
10. 彼は報告ができるほど、ロシヤ語を知ってはいない㊦。
11. 私はあの人を知り過ぎているので、とても疑う気にはなれない㊦。
12. あの人にはそれほど丈夫じゃないから、そんなにきびしい条件㊦のところへ送り込んで働かせるわけにはいきません㊦。
13. 彼女は親切にも私に援助を約束してくれたのでした㊦。
14. あまり仕事に夢中になって㊦、食事のことも忘れてしまう㊦ことがしばしばあった。
15. 私の知っている限りでは㊦、彼らのところは万事うまくいっているようです㊦。
16. 彼は本を持ってこられるだけ持ってきた㊦。
17. 資本主義が人間の知的発達を促がしたといっても、それは産業と商業の発展㊦にとって必要㊦とされ、それらに利益をもたらす㊦という程度に限られた㊦。
18. 私たちは神を信ずるにはあまりに賢くなりすぎた㊦。
19. 自分自身の考えを持たぬほど、私は馬鹿ではない。
20. 魚の大きさをや、2人がかりでやっと㊦岸に引き上げたという代物であった㊦。
21. 彼は、今日働けないほど疲れてはいなかった㊦。
22. バイオリンもひけることはひけるが㊦、金をかせげる㊦ほどではないね㊦。

練習

- B) 1. 彼女は世間で言っているほど悪い㊦女ではない㊦。
2. 私が判断する限りでは㊦、彼の処置に誤りはなかったようである。
3. 私も大分時代遅れになってしまったが㊦、この年ではもう追いつこう㊦と
- 思っても追いつけない㊦。
4. その問題があまりに意表をついたものだったので㊦、私は答えに窮して㊦しばらく㊦黙り込んでしまった。
5. 私は、一人の人間としてできうるかぎり㊦、彼女の身の安全を守りたい㊦。
6. 私が理解するところでは㊦、この新

㊦ ~ не столько, сколько ~ ㊦ ~ так, чтобы ~ ㊦ не ~ так хорошо, чтобы ~ ㊦ слишком хорошо ~, чтобы сомневаться ~ ㊦ такие тяжёлые условия ㊦ недостаточно здоров, чтобы ~ ㊦ так добр, что ~ ㊦ увлекаться/поглощать ㊦ забывать и о еде ㊦ насколько ~ ㊦ всё обстоит ~ ㊦ принести/захватить ㊦ развитие/успехи ㊦ необходимый ㊦ выгодный ㊦ ~ лишь настолько, насколько ~ ㊦ слишком ~, чтобы ~ ㊦ с трудом ㊦ ~ такая, что ~ ㊦ не настолько ~, чтобы не ~ ㊦ (неплохо играю) на скрипке, но ~ ㊦ зарабатывать ㊦ недостаточно хорошо, чтобы ~

B) ㊦ плохой の短語尾形 ㊦ не так ~, как о ней говорят ㊦ насколько я могу судить, ~ ㊦ отстать от века ㊦ догнать век ㊦ слишком стар, чтобы ~ ㊦ настолько неожиданный, что ~ ㊦ не зная, что ответить ㊦ с минутой

- しい理論は伝統的理論とそれほどかわらない⑩。
7. 彼はあまりに感情的に事にあたるので、指導者になるにはふさわしくない⑩。
8. いい表現⑩がなかなかみつからなくて⑩、彼はすぐに⑩言葉につまってしまった⑩。
9. 出来るかぎり⑩私はここで待たせてもらいます。
10. あなたはいたいだけここにいて結構です⑩。
11. この貧乏な労働者たちは自分のことに精一杯で、政治に関心が持てないのである⑩。
12. お湯⑩が熱すぎて入れない⑩。
13. 現在の状態では⑩概して女性は、母の座を捨てないかぎり⑩男と同じ精力と注意を仕事に払うことができない⑩。
14. 私はイタリアに9か月滞在する間⑩に片言のイタリア語を話せるようになったが⑩、店で用を足すにはこれで十分であった⑩。
15. 近くの店で肉を買ってきたのだけれど、水ぎょうざにするには悪すぎるようだわ⑩。

⑩ насколько это в силах сделать один человек ⑪ обеспечить её безопасность ⑫ насколько я понимаю, ~ ⑬ мало чем отличаться от ~ ⑭ слишком эмоционально подходить к делу ⑮ подходящее выражение ⑯ так трудно найти, что ~ ⑰ тут же ⑱ остановился ⑲ насколько возможно ⑳ столько, сколько вам будет угодно ㉑ у кого слишком много ~, чтобы ~; свои заботы; интересоваться чем ㉒ вода ㉓ горячий (短語尾); для купания ㉔ в настоящих условиях ㉕ если не ~; отказывается от материнства ㉖ отдавать столько сил, энергии, внимания работе, сколько отдаёт мужчина ㉗ за ~ месяцев пребывания в ~ ㉘ научиться ㉙ достаточно для разговора в магазинах ㉚ для пельмёней плохо

20. 主語にたつもの（続）

§1. ～のは、～することは；～のが

a. 1) Чувствовалось, что приближается весна́. 2) Оказáлось, что он с утра ещё ничегó не ел. 3) Ей показáлось, что он испугáлся чегó-то. 4) Ей чуди́лось, что внизу́ игра́ют на скри́пке. 5) Мне нра́вится (то), что он всегда́ выполня́ет свои́ обеща́ния.

b. 1) Нас удиви́ло (то), что ты так ра́но верну́лся. 2) Меня́ ра́дует, что мой учени́ки де́лают большо́е успе́хи. 3) Меня́ утешáет лишь то, что она́ здоро́ва. 4) Нас трево́жит (мáта беспоко́ит), что он ещё не верну́лся. 5) Меня́ огорча́ет то, что она́ отказáлась от тако́го хоро́шего предложе́ния.

c. 1) Хорошо́, что он пришёл. 2) Пло́хо, что она́ отказáлась. 3) Стáнно, что он не присла́л ни одногó письма́. 4) Приятно, что това́рищи меня́ по́мнят. 5) Жаль (жа́лко), что вы уезжа́ете. 6) Ста́ло я́сно/я́сным/, что мы заблу́дились. 7) Поня́тно, что он бес-

1) 春がだんだん近づいてくるのが感じられた. 2) 彼は朝からまだ何も食べていないことがわかった. 3) 彼が何かにぎょっとしたように彼女には思われた. 4) 階下でバイオリンを演奏しているような気がした. 5) 私は彼がいつも約束を守ってくれることが大変気に入っている.

1) 君がこんなに早く帰ってきてくれたので、われわれはみな驚いている. 2) 私の生徒たちが立派な成績をあげていることが私には大変うれしい. 3) 彼女が健康でいてくれることがせめてものなぐさめだ. 4) 彼がまだ帰ってこないので私たちは心配している. 5) 私は彼女がこんな旨い話(嫁の口)を断わったことがいまましい.

1) 彼が来てくれてよかった. 2) 彼女が断わったのは拙いね. 3) 彼が一通も手紙をよこさないとは変だ. 4) 友人が僕のことを覚えていてくれたとはうれしい. 5) あなたがお立ちになるとは残念です. 6) 我々が道に迷ったことが明らかにな

поко́ится.

d. 1) В объявлении было сказано, что экскурсия состоится в субботу. 2) Было объявлено, что собрание перенесено на пятницу. 3) Было практически доказано, что формы перехода от капитализма к социализму различны.

e. Стало аксиомой, что лучшая школа писателя — жизнь.

f. 1) Кажется, будто здесь были землетрясения. 2) Мне послышалось, будто кто-то зовёт меня.

g. 1) Нужно, чтобы все пришли на это собрание. 2) Нужно было, чтобы вы вчера начали работу в 9 часов. 3) Желательно, чтобы вы зашли завтра в два часа. 4) Важно, чтобы дети приучались ещё с юных лет работать.

h. 1) Плохо, когда люди ненавидят друг друга. 2) Мне меньше всего нравится, когда в комнате беспорядок. 3) Лучше всего (самое лучшее), когда люди любят друг друга. 4) Когда едят цыплята, это забавно.

った. 7) 彼が心配するのはもっともなことだ。

1) 告示には、遠足は土曜日となっている。2) 集会は金曜日に延期されたことが発表された。3) 資本主義から社会主義へ移行する形態は様々であることが事実上証明された。

作家にとって最良の学校とは人生にほかならない、ということが自明の理になった。

1) どうもこのあたりで地震があったらしい。2) 空耳か、誰かが私を呼んでいるような気がした。

1) この集会にみんなが出席することが必要である。2) あなたは昨日、9時に仕事を始めるべきだったのです。3) あなたが明日2時に立ち寄ってくれることが望ましい。4) 子供たちが若いときから働く習慣をつけるようにすることが肝要である。

1) 人間同志が憎みあうのは困ったことだ。2) 僕は部屋の中がごたごたしているのが一番いやだ。3) 人間同志が愛しあうのにこしたことはない。4) ひよこが餌を食べている姿はおもしろい。

i. 1)Слы́шно было́, как где-то далеко́ крича́ли лягу́шки. 2)До́лго было́ ви́дно, как она́ стоя́ла неподви́жно у кра́я доро́ги.

1)どこかで蛙が鳴いているのが聞こえた。2)彼女が道端にずっと立ちつくしているのが長いこと見られた。

j. 1)Неизвёстно, заче́м он э́то сде́лал. 2)Поня́тно, поче́му он уе́хал. 3)Мне ста́ло я́сно, поче́му о́ни не прие́хали. 4)Для него́ безразли́чно, где ночевáть. 5)Меня́ удиви́ло, поче́му о́ни прихóдят так по́здно. 6)Меня́ заинтере́совало́, как он узна́л об э́том. 7)То, как сло́жится но́вая жизнь, было́ ещё́ не совсе́м я́сно.

• 間接疑問文

1)なぜ彼がこんなことをしたのかわからない。2)彼がなぜ立ち去ったかは理解できる。3)私には、なぜ彼らが来なかったのかがはっきりした。4)どこで泊ろうが、彼はかまわない。5)なぜ彼らはこんなにおそくなってやってくるのか、と私は不審に思った。6)私は彼がどうしてそれを知ったのか興味を持った。7)新しい生活がこの先どうなるかということ、まだあまりはっきりしていなかった。

k. Неизвёстно, верне́тся ли он сего́дня.

彼が今日帰ってくるかどうかはわからない。

練習

- A) 1. 母親はしばらく前から①息子が自分に相談しに来なくなったことにひどく腹を立てていた②。
2. 各人が自分の行為に責任を持たなければならないということはわかりきったことである。
3. 彼女にしてみれば、自分の話を最後までこんなにも謹聴してくれた③ことが嬉しかったのである。

4. この若い女の先生は、子供たちが自分を信頼してくれる④ことがたまらなく嬉しかった。
5. すぐに⑤戻ってくるはずになっていた⑥その3人がまだ戻ってきていないとは不思議だった。
6. 昔を思いだすのは辛かった。
7. 勝敗の行方⑦はわからない。
8. 森の木影に坐って、風のささやき⑧と鳥の鳴き声⑨に聞きいるのは何とい

A) ① с некоторых пор ② то, что ~, обижало кого ③ выслушать с таким вниманием ④ доверять кому ⑤ немедленно ⑥ должен/следовать ⑦ кто будет победителем ⑧ шум ⑨ пение

う素晴らしい❶ 楽しみ❶ であろうか。

9. 母はいつ息子が帰ってくるだろうか
ということで頭が一杯であった❶。

10. 彼はこの難しい仕事が誰にまかされるか❶, ということにも関心を寄せていた。

11. 彼が日本の自然について語るときの口ぶり❶ から, どんなに彼がこの国に愛着を寄せているか❶ が分った❶。

12. 息子が無事に帰って来てくれたのが私にとってせめてものなぐさめであった❶。

13. みんなが自分をみつめ, 自分から何か特別なもの❶ を期待しているように彼女には思えた。

14. 自分が助けてやりたいと思うような人がまだこの世にいるということは, うれしいことである。

15. 彼が早く帰って来てくれても結構だ

よ❶。

16. みんな自分にふりかかったこの任務❶ の意味をよく認識する❶ ことが必要だ。

17. ちょうど同じ日に, 私は水曜日に京都へ飛行機で至急出張しなければならぬことが明らかになった❶。

18. 職員❶ がみないっぺんに❶ 帰宅してしまうのは好ましくない❶, 順番にすべきですよ❶。

19. 道案内❶ なしで行くのは困ったもので, まるで盲も同然❶ である。

20. 彼は, 人が廊下で立ち話をしているも, 気に障る❶ のです。

21. 彼が自分の手柄話をする❶ ときの口ぶりが❶ われわれには気にいらなかった。

22. あいつのぐず❶ には, 僕も恐れいったよ❶。

B) 1. 彼が約束に従って❶ 彼女と結婚しようとしている❶ というのは, 本当ですか❶。

2. 彼の不品行❶ を知って, 仲間が憤慨した❶ のももっともなことだ❶。

3. どうも彼が完全な勝利をおさめる❶ のではないかという気がしたしたので

す❶。

4. 借金の穴埋めに❶ また別の人から借金する❶ というのは, 借金をなくす❶ 方法❶ にはならない❶, ということとはわかりきったことである❶。

5. 例の事件以来❶ あの人になるべく人前で目立たぬようにしている❶ という

❶ неповторимый ❷ удовольствие ❸ занимало то, когда ~ ❹ поручить ❺ то, как он рассказывал ~ ❻ его большая любовь к чему ❼ свидетельствовать о чём ❽ кого утешало только то, что ~ ❾ что-то особенное ❿ не плохо было бы, если ~ ⓫ вставшая перед кем задача ⓬ хорошо осознать ⓭ выясниться ⓮ работник ⓯ одновременно ⓰ нежелательно, чтобы ~ ⓱ установить очередность ⓲ проводник ⓳ всё равно, как ~ ⓴ раздражать ⓵ рассказать о своих заслугах ⓶ то, как ~ ⓷ так нерешителен ⓸ меня удивляет, что ~

B) ① как обещал ② собираться ③ Правда ли, что ~ ④ недостойное поведение ⑤ прийти в негодование ⑥ понятно, естественно ⑦ одержать полную победу ⑧ мне начинает казаться, что ~ ⑨ чтобы уплатить другому ⑩ взять, занять у одного ⑪ избавиться от долга ⑫ способ ⑬ взять у одного, чтобы уплатить другому — это не способ ~ ⑭ ясно, что ~ ⑮ после этого случая ⑯ стараться оставаться в тени ~

のは、当り前のことです㉑。

6. 本当によく生き残れた㉒ものだ、と感心してしまう㉑。

7. いんぎん振ろうとしているそばから㉒野卑な言葉が口をついて出てくる㉑のを見ているのは、大変こっけいであつた㉑。

8. 近年日本語の学習熱㉒が海外で高まっている㉑のは、日本が国際社会で重要な地位を占めている証拠にほかならない㉑。

9. お宅の息子さんはこの本を読むべきですよ㉑。

10. 松の梢が暗闇でびゅうびゅういっている㉑のが聞えた㉑。

11. おかめ八目㉒、とはよくいったもの

である㉑。

12. 私はその男が大変なれなれしい態度で自分に接してきた㉑のが実に嫌だつた㉑。

13. 私はその男たちが大変なれなれしい態度で自分に接してきたりすると、実に嫌だつた㉑。

14. 僕がいくら手紙を出してもみんななしのつぶてなのが気にかかる㉑。

15. 皮ふ病にかかった㉒猫とか、野良犬㉒、あるいは不幸につきまといわれている人㉑を見ると㉑ついその身になって考えてしまう㉑のが私の欠点です㉑。

16. 自分のいる前で㉑生意気にもこんなことを言う㉑やつがいる㉒などとは、思つてもみなかった㉑。

§2. ～するところの～は、

a. 1) Кто не работает, тот не ест.
2) Те, кто соби́рался на экску́рсию, пришл́и вове́ремя. 3) Ка́ждый, кто хоте́л по́ехать в Ленингра́д, мог лёгко́ осуществи́ть своё́ жела́ние. 4) Любо́й, кто

1) 働かないものは、食べない(働かざるもの食うべからず).
2) 遠足に行く者は、時間通りに集った. 3) レニングラードに行きたがっていた人は、それぞれその望みを容易にかな

㉑ естёственно ㉒ оста́ться в живы́х ㉓ Удиви́тельно, как ~ ㉔ стара́ться ка́заться ве́жливым, а ~ ㉕ так и лезть ко́му на язы́к ㉖ забавно́ было́ ви́деть, как ~ ㉗ интере́с к изуче́нию ~ язы́ка ㉘ расти́ ㉙ ~ растёт. Этот факт свиде́тельствуе́т, говори́т о ~ / ~, что (このことは, ~) свиде́тельствуе́т ~ ㉚ на́до, что́бы ~ ㉛ гу́лко шуме́ть ㉜ слы́шно было́, как ~ ㉝ со сторо́ны ви́днее ㉞ недаро́м говори́тся, что ~ ㉟ держа́ть себя́ с кем о́чень развя́зно ㊱ не нра́виться, что ~ ㊲ не нра́виться, когда́ ~ ㊳ все мои́ пи́сьма; остава́ться без отве́та; меня́ беспоко́ит, что ~ ㊴ парши́вый ㊵ бродя́чий, бездо́мный пе́с, соба́ка ㊶ челове́к, кото́рого пресле́дует несча́стье ㊷ ви́деть ㊸ ста́вить себя́ на их поло́жение ㊹ cf. Когда́ ~, я ~. Это́ моя́ сла́бость ㊺ в его́ прису́тствии ㊻ набра́ться на́глости сказа́ть это ㊼ кто́-нибудь ~ ㊽ не мог и поду́мать, что ~ / ко́му и в го́лову не приходи́ло, что ~

знакомился с ней, поддавался её обаянию. 5) Всякий, кто изучал русский язык, знает, какой он трудный. 6) Все, кто пришёл на вечер, собрались в зале.

えることができた. 4) 彼女と知合になった人たちは, 皆彼女の魅惑に参ってしまった. 5) ロシヤ語をやった人は, 皆その難しさを知っている. 6) パーティーにやって来た人たちは, 皆ホールに集った.

b. 1) Случилось то, чего никто не ожидал. 2) Наконец было готово всё, что нужно для путешествия.

1) 誰も予期していなかったことが起った. 2) やっと, 旅行に必要なものの用意が全部できあがった.

練習

- A) 1. 彼の発言①は出席者一同を驚かせた②.
2. 求めよ, さらば見出さむ (求めるものは見出すだろう)③.
3. われわれの恐れていたことが起った.
4. われわれがしびれをきらして④待っていた当人は⑤, なかなか⑥やって来なかった.
5. 彼の家へ客に来た人は誰でもわが家同然にくつろぐ⑦ことができた⑧.

6. 彼の言うことは⑨, ナンセンスだ⑩.

- B) 1. 終りよければ全てよし (うまく終わるところの全てのは良い).
2. 自分の周囲で起りつつあることが, 私には現実のものとは思われなかった①.
3. 私と一諸に生活している少年は, 私の遠縁の親せきにあたります②.
4. 初めの勝は, うそ勝 (最後に笑うものがよく笑う)③.
5. 光る④もの必ずしも金ならず⑤.

A) ① высказывание/то, что ~ ② удивить/вызвать удивление ③ кто ~, тот ~; искать, найти ④ с нетерпением, нетерпеливо ⑤ тот, кто ~ ⑥ всё не ~ ⑦ чувствовать себя как дома/располагаться, как у себя дома ⑧ любой, кто ~ ⑨ то, что ~ ⑩ нелепый

B) ① казаться нереальным ② дальний ③ смеяться хорошо; смеяться последний ④ блестеть ⑤ не всё ~, что ~. cf. All is not gold that glitters.

21. 補語のあらわし方

§1. ～ということを

1)Он сказа́л, что приде́т. 2)Она́ говори́т, что её оте́ц живёт с ней. 3)Он рассказа́л, что лиши́лся ма́тери ещё ма́льчиком. 4)Он узна́л, что она́ рабо́тает касси́ршей в универма́ге. 5)Он писа́л, что жена́ ждёт ребё́нка/прибавле́ния семе́йства/че́рез ме́сяц.

1)彼は来るといった。 2)彼女は、父は自分と一諸に住んでいると言っている。 3)まだ少年のころ母親と死にわかれた、と彼は語った。 4)彼女がデパートの会計係をしていることを知った。 5)彼は一月したら妻に子供が生れる、と手紙で書いてきた。

§2. ～とかいうことを

1)Рассказа́ли, бу́дто она́ в мо́лодости была́ красáвицей. 2)Я слы́шал, что бу́дто бы он люби́л каку́ю-то красáвицу. 3)В го́роде говори́т, бу́дто бы ле́том на гастрóли прие́дет моско́вская теа́тральная труппа́.

1)彼女は若いころ美人であったとか、話していた。 2)彼はどこかの美人を愛していたとかいうことを聞いた。 3)町では、夏にモスクワの劇団が客演にくるとかいう噂である。

§3. ～するさまを, ～するのを

a. 1)Я слу́шал, как она́ поёт/пе́ла/. 2)Я смотре́л, как она́ танцу́ет. 3)Я прислу́шался (к тому́), как говори́т/говори́ли/де́ти о своёй шко́ле. 4)Ма́льчик следи́л (за те́м), как лети́т пти́ца.

1)私は彼女が歌うのをきいていた。 2)私は彼女がおどるのを見ていた。 3)私は、子供たちが自分たちの学校について話しているのにきき入った。 4)少年は鳥が飛ぶさまを見守っ

b. 1) Я уви́дел, как (=что) он вошёл в дом. 2) Я хоро́шо слы́шал, как (=что) в тёмной ко́мнате кто́-то разгово́ривает.

ていた.

1) 私は彼がその家の中に入るのをみた。2) 私には、誰かが暗い部屋の中で話をしているのがよく聞こえた。

c. Я жду, когд́а (=что) он приде́т. (～, пока́ он не приде́т)

僕は彼が来るのを（彼が来るまで）待っています。

§ 4. だれが・なにを・いつ・どこで etc. ～する

1) Он спроси́л, ко́торый час. 2) Ма́ть спроси́ла сы́на, где он был се́годня́ у́тром. 3) Я не знаю́, когд́а он приде́т.

1) 彼は何時かと聞いた。2) 母は息子に、今朝どこにいったのかたずねた。3) 彼がいつ来るのか私は知らない。

§ 5. ～か、かどうかを

1) Он спроси́л, пойдёт ли она́ в теа́тр. 2) Я не знал, вернётся ли она́ се́годня. 3) Неизвё́стно, хо́чет он по́ехать туда́ и́ли нет.

1) 彼は、彼女が劇場へいくかどうか聞いた。2) 私は、彼女が今日帰ってくるかどうか、知らなかった。3) 彼はそこへ行きたがっているのかそうでないかわからない。

§ 6. ～するように(と)・～してくれるように(と)

a. 1) Он попроси́л, что́бы за́втра мы зашли́ к нему́. 2) Оте́ц потре́бовал, что́бы я е́хала с ним. 3) В воскресе́нье Ли́да настоя́ла, что́бы брат взял её с собо́й. 4) Хотéлось бы то́лько, что́бы вы

1) 彼は、明日自分のところへ来るように私たちに言った。2) 父は、私が彼と同行することを求めた。3) 日曜日にリーダは、兄が自分のことを連れていってくれるように、と言い

мне вѣрили по-прѣжнему. 5) Я не хочу, чтобы другіе люди мучились из-за меня. 6) Отец разрешил, чтобы я поехала с ним. 7) Онѣ советуют, чтобы я больше занимался математикой.

はった。4) いままで通り、あなたが私のいうことを信じてくれさえすればよいのですが。5) 私は、自分のためにほかの人たちが苦しんでもらいたくない。6) 父は、私が彼と一諸にいくことを許した。7) 彼らは私がもっと数学をやるように、とすすめています。

b. 1) Учитель говорит, чтобы я больше занимался русским языком. 2) Он сказал, чтобы я вернул ему авторучку. 3) Отец написал, чтобы я пришёл его встречать. 4) Она закричала тигру, чтобы он уходил. 5) Она позвонила, чтобы я немедленно пришёл к ней. 6) Нам предложили, чтобы мы собрались ровно в двенадцать часов. 7) Преподаватель напомнил нам, чтобы в понедельник мы принесли на урок нужную книгу. 8) Нас предупредили, чтобы мы собрались ровно в двенадцать часов.

1) 先生は、私にもっとロシヤ語をやるように、といっています。2) 彼は万年筆を返すように私にいった。3) 父は自分を迎えにくるようにと書いてきた。4) 彼女は、とらにむかって、向うへ行け、とどなりだした。5) すぐ自分のところへくるようにと電話をかけてきた。6) きっかり12時に集るように、われわれにすすめてきた。7) 先生は、月曜日の授業に必要な本を持ってくるように注意した。8) きっかり12時に集るように、注意してきた。

§ 7. ~ということ・ということに etc.

a. 1) Она ненавидела, чтобы мешали работать. 2) Я не люблю, чтобы меня беспокоили просьбами.

1) 彼女は仕事の邪魔をされるのをきらった。2) 私は色々頼まれごとで煩わされるのがいやである。

b. 1) Я люблю, когда во всём по-

1) 私は何もかもきちんとしてい

рядок. 2) Не люблю, когда меня беспокоят.

るのがよい. 2) 私はわずらわしい思いをさせられるのがいやである.

с. 1) Жители городка привыкли (к тому), чтобы весна начиналась рано в этих краях. 2) Я всегда был против того, чтобы ты с этим докладом выступила на собрании. 3) Наша задача состоит в том, чтобы учиться упорно и терпеливо. 4) Я считаю себя виновной в том, что он такой, каким стал. 5) Я совсем не стою того, чтобы ваш отец обо мне заболтался.

1) 町の住民たちは、この地方では春が早く来ることに慣れていた. 2) 私は、あなたが集会でこの報告をすることにずっと反対してきた. 3) 我々の課題は、根気よく、忍耐力をもって勉学にいそしむことにある. 4) あの人がかんな風になったのは、私が悪いんだと思うわ. 5) 私は、あなたのお父さんに面倒を見てもらうだけの甲斐のない人間です.

§ 8. ～しまいかと

а. 1) Я боялся, что заболею. 2) Он очень беспокоился, что опоздает.

1) 病気になるんじゃないかと心配した. 2) 遅れるのではないかと彼は大変心配した.

б. 1) Я боялся опоздать. 2) Мать беспокоилась, чтобы он не потерялся.

1) 私は遅れるのではないかと心配した. 2) 母は彼が迷子になるのではないかと心配した.

с. 1) Мать боялась, как бы её сын не заболел. 2) Он очень беспокоился, как бы не опоздать. 3) Я опасался, как бы не задержали меня в городе. 4) Она опасалась, как бы не пропустить занятия.

1) 母は息子が病気になるのではないかと心配した. 2) 彼は遅刻しはしまいかと大変心配した. 3) 私は町で引き止められまいかと心配した. 4) 彼女は授業に欠席してしまうのではないかと心配した.

練習

- A) 1. ラジオによると①近いうちに②著しく冷えこむそうです③。
 2. 自分がこの3年間どれだけふけこんでしまったか④, 今になってやっと気がついた⑤。
 3. 絵⑥がきらいだなんて, 気が知れないわ⑦。
 4. 仕事へ行く途中, 彼は新聞スタンド⑧に寄って, 朝日新聞の新しいのはないかとたずねた。
 5. 私たちはその女の人に, 駅まで遠いかどうか聞いてみた。
 6. 大好物⑨の御ち走が運ばれてくるのを彼は坐って待っていた。
 7. 隣村で発電所の建設がはじまる, とかいう話がちらほらでている⑩。
 8. 寢床から起きずに, 3時間毎に薬をのむ⑪ように医師は患者にすすめた。
 9. 図書館の本を持ってくるようにその女学生に伝えて下さい。
 10. 先生は彼女に会って明日の会のことを伝えるように私たちに言った。
 11. 先生は, 学生たちに毎日新しい単語を覚え, 話しはロシヤ語だけでやるように口を酸っぱくして言っています⑫。
 12. 私たちは戦争によって何百万もの命が奪われることがないように, と望んでいます⑬。
 13. 急に暗くなり, 夕立にあう心配が出てきたので⑭われわれは急いで家に帰った。
 14. うちのチームが負けるのを心配して, 彼らは手に汗をにぎって⑮競技を見守った⑯。
 15. ここから山の頂上まで歩いて6時間かかる⑰と言われて, ハイカーたちはもとへ引返した。
 16. 極東平和の将来⑱はソ連の出方にかかっている⑲といっても過言ではない⑳。
 17. 物価の問題㉑は国を挙げて取組む㉒のが当然であり, 地方自治体ばかりでなく, 政府も腰をあげるべきだ㉓と知事は強調している。
 18. 土地私有㉔が住宅危機解決のガンになっている㉕ことは今日ではもう常識である㉖。
 19. 日本はアメリカとの軍事同盟を断ち切って㉗平和中立の政策を行い㉘すべての国と友好関係を結べというのが彼らの主張である㉙。

A) ① по радио сообщили ② в ближайшие дни ③ значительное похолодание; ожидать ④ постареть ⑤ заметить, как ~ ⑥ живопись ⑦ не понимать, как можно не ~ ⑧ газетный киоск ⑨ любимое блюдо ⑩ поговаривают, будто ~ ⑪ принимать лекарство ⑫ не уставать повторять/говорить/, чтобы ~ ⑬ не хотеть, чтобы ~ ⑭ опасаясь, что ~ ⑮ с напряжением ⑯ следить за ходом чего ⑰ надо идти шесть часов до ~ ⑱ судьба мира на Дальнем Востоке ⑲ зависеть от ~; по какому пути пойдёт ⑳ не будет преувеличением сказать, ~ ㉑ дороговизна ㉒ бороться против ~ ㉓ 前出の бороться の意味上の主語として, 与格にする. не только муниципалитету, но и правительству ㉔ частное землевладение ㉕ мешать разрешению ㉖ все знают/общепризнано ㉗ освободиться от военного союза с ~ ㉘ проводить политику ~ ㉙ настаивать, чтобы ~

- B) 1. 案内所で聞いたところでは①、大阪行きの急行②は9時きっかりに東京駅を出る③ そうだ。
2. 大阪では叔母が自分を出迎えに来てくれるはずだ④ と彼女は連絡してきた⑤。
3. 彼らは私がかすみをたべて生きている⑥ とでも思っているのだろうか⑦。
4. 言っておきますけど⑧、あの人は弁護士としては⑨ あまり成功しないでしょうよ。
5. 月末にお宅に伺っても邪魔にならないかどうか⑩、お母さんに聞いてみてくださいませんか。
6. 私は彼女が道に迷ったのではないかと心配になりだした⑪。
7. こんなことを思い出したりして⑫ せっかくのお祝い⑬ を台なし⑭ にしはしまいかと思い⑮、彼女はあわてて⑯ 別の話題へ話をもっていった⑰。
8. 女どもは、自分の息子らが戦場で死んでいくことがないようにと、そればかり望んでいる⑱。
9. 世界中の国民が原爆実験の禁止を求

めている⑲。

10. 彼にしてみれば、妻がこんなへんぴな所へやってきて自分と不便な生活とともにする⑳ より、両親のもとに残ってくれ㉑ たほうがましであった㉒。
11. 私はうそ㉓ をつかれるのがいやだ。
12. 彼女は息子が怠け者で㉔ どんどん勉強が遅れていく㉕ と言ってなげいていた。
13. 私は自分の欠点㉖を知っており、それを否定するつもりなど、毛頭ありません㉗。
14. 君がどうしても東京へ行かなくてはならないのだ、ということを彼に説得してみましよう㉘。
15. 老人の言うことには、いろいろ分からないところが沢山あった㉙。
16. あなたたちがこんなにも幸せそうなのを見て、僕は本当にうれしい㉚。
17. 彼女は夫が無事に戻って来たこと以外は㉛ 何も話さなかった。
18. その電報から㉜ わかったことは、私が誰かに会わなければならない㉝、ということだけだった㉞。

B) ① справочное бюро; узнать/сказать の不定人称文 ② óсакский скóрый пóезд/скóрый пóезд на Осаку ③ отходить с Токийского вокзала ④ должен встретить когó где ⑤ сообщить/дать знать ⑥ питáться однím вóздухом ⑦ разве ~ ⑧ уверяю вас, ~ ⑨ из когó не вýйдет ~ / не бýдет имéть большóго успéха как адвокат, на пóприще ~ ⑩ ~ ли ~ ⑪ начать бояться, опасáться / у когó возникло опасéние, что ~ ⑫ эти воспоминáния を従属節の主語に ⑬ прáздник ⑭ испóртить, омрачить ⑮ опасáясь, ~ ⑯ поспéшно ⑰ перевести разговор на ~ тéму ⑱ хотéть одногó: чтóбы ~ / хотéть тóлько тогó, чтóбы ~ ⑲ трéбовать, чтóбы ~ ㉑ делить/разделить/с ним неудобства жизни ㉒ остáться у своих родителéй ㉓ предпочéсть, чтóбы ~ остáлась, а не приезжала ~ ㉔ не любíть, когда +不定人称文 ㉕ из-за своéй лéни ㉖ всё бóльше и бóльше отстава́ть в учёбе, по учёбе ㉗ свой недостáтки ㉘ далёк от тогó, чтóбы ~ ㉙ постара́ться убедить ~ ㉚ мнóгое из тогó, что старíк ~, бýло непоня́тно/мнóго неясного, непоня́тного ㉛ вíдеть когó всех такými счастлívыми; сердéчно рад ~ ㉜ крóме тогó, что ~ ㉝ из телегрáммы ㉞ нáдо ㉟ понять тóлько то, что ~

19. 彼は、自衛隊の存在は㉔憲法第九
条㉔に違反する㉕と主張している㉔。

20. 女というのはどうしてこうも㉔自分
の知能のレベルアップ㉕よりも容姿㉕
のことばかりに気をまわすのか㉔、自

分はあきれている㉔。

21. 彼女は故郷にいる年老いた両親がよ
い正月を迎えられるようにと心から祈
っています㉔。

㉔ наличие войск самообороны ㉕ статья Конституции Япо́нии ㉖ нару-
ша́ть ㉗ настаивать ㉘ почему ㉙ разв́тие своего интелле́кта ㉚ вне-
шность ㉛ обраща́ть бо́льше внима́ния ㉜ удивляюсь, почему ~ ㉝ же-
ла́ть, что́бы ~; мочь хорошо́ встре́тить Но́вый год

22. 形 容 節

§1. ～する・であるところの

a. 1)Сего́дня ко мне приде́т това́рищ,

{ кото́рого я давно́ не ви́дел.
кото́рому я обеща́л помо́чь.
о кото́ром я тебе́ расска́зывал.
с кото́рым я вме́сте учи́лся
в шко́ле.

今日私のところへ

{ 長いこと会っていない
助けてやると約束した
あなたにお話した
一緒に学校で勉強した

友人がやって来る。

b. Ты принёс не ту кни́гу, кото́рую я проси́л.

君は、僕が頼んでおいたのとは
違う本を持って来ましたね。

c. 1)Дере́вня, что сто́яла на бе́регу о́зера, сгоре́ла. 2)Дере́вня, что мы прое́хали, сто́яла на бе́регу о́зера. 3)За две-три мину́ты, что она́ спала́, ей успе́л при́сниться сон.

1)湖畔にあった村が焼けてしま
った。2)私たちが通過した村
は湖畔にあった。3)2,3 分う
とうと眠っている間に彼女は
一つ夢を見てしまった。

d. Вче́ра я говори́л с писа́телем,
{ чей портре́т виси́т в моёй
ко́мнате.
чья́ дочь́ учи́тся в на́шем
институ́те.
чьи произведе́ния изве́стны
всемú ми́ру.

{ (その)肖像画が私の部屋に
かかっている
(その)娘が私たちの大学で
勉強している
(その)作品が世界中に知ら
れている

作家と昨日、私は話をしま
した。

e. 1)На ней бы́ло пла́тье, како́го (каки́х) тепе́рь не но́сят. 2)Я ви́дел обая́тельную же́нщину, како́й я ра́ньше нико́гда не

1)彼女は今では誰も着てないよ
うな服を着ていた。2)かつて
私が会ったこともないような
魅惑的な女性に出会いまし

встречал. 3) Вот человек, каких нужно побольше.

た. 3) この人こそ、もっと沢山いて欲しい人間なのです。

f. В магазине я увидел именно такую книгу, какая мне нужна. 2) У неё было такое выражение лица, какое бывает у людей, много переживших.

1) 本屋で私はちょうど自分が欲しいと思っていたような本を見つけました. 2) 彼女は、いろいろ苦勞してきた人に見られるような表情をしていた。

g. 1) Это деревня, где он родился. 2) Я поднялся на холм, откуда открывался прекрасный вид на поля и деревни. 3) Я хорошо помню (то) воскресенье, когда мы вместе ездили за город.

1) これが彼の生れた村です. 2) 野原と点在する村々の素ばらしい景色がながめられるその丘の上にのぼった. 3) 一緒に郊外へいった日曜日のことをよく憶えています。

h. 1) Бывают минуты, когда нельзя быть одному. 2) Это единственный случай, когда он высказал своё мнение. 3) Бывает настроение, когда человеку хочется остаться одному. 4) Это тот редкий случай, когда можно видеть это растение цветущим. 5) Он попал в то неловкое положение, когда неизвестно, как себя вести.

1) 一人でいられないような時があるものである. 2) これは、彼が自分の意見を述べた唯一のケースだ. (彼が自分の意見を述べたのは、あとにも先にもこの一回だけ). 3) 一人でいたいような気分の時がある. 4) これはこの植物が花をつけているのを見ることができめったにない機会だ. 5) 彼は、どう振舞ったらよいのか分からないような、きまりの悪い破目になった。

j. Президент получил тысячи писем с требованием немедленно положить конец вьетнамской войне.

大統領はベトナム戦争の即時終結を要求する手紙を何千と受け取った。

§ 2. まるで～のような

1) У него такой вид, как будто он болен. 2) Он шёл с таким видом, будто ему совершенно не страшно. 3) Он был такой весёлый, будто его похвалили или наградили.

1) 彼はまるで病人のような顔をしている。2) 彼は全然へいちゃんな顔をして歩いていた。3) 彼はまるでほめられたかほらびを貰ったかのようなはしゃぎようであった。

§ 3. ～する・であるような

1) Мальчики решили построить такую модель самолёта, чтобы она летала на большую высоту. 2) Нужно такую жизнь строить, чтобы она была радостна для всех. 3) Мы стремимся сделать жизнь такой, чтобы она была радостной для всех.

1) 少年たちは高いところまで飛べるような模型飛行機を作ることにした。2) 全ての人にとって楽しいような生活を作らねばならない。3) 私たちは、生活を全ての人にとって楽しいものであるようにしようと努めています。

§ 4. ～するようにという

1) Им владело только одно желание, чтобы скорее уехать. 2) Отец высказал свою давнишнюю мечту, чтобы его сын стал художником. 3) Мы выдвигаем требование, чтобы оружие массового уничтожения было запрещено.

1) 彼らはできるだけ早く立ち去りたいという気持ちにかられていた。2) 父は息子には画家になってもらいたいという年来の夢を述べた。3) 私たちは大量殺りく兵器が禁止されるようにという要求をかかげているのです。

§ 5. ～という

- a.** 1) Онѣ получили сообщѣние, что он погѣб в ѹличной катастрофе. 2) У меня была надежда, что он мне поможет. 3) Его ѹчень беспокоило обстоятельство, что сестра перестала ему писать. 4) Он сдѣлал вид, что ничего не слышал. 5) Слух, что скоро на Енисее будут строить ГЭС, разнёсся по всему району.
- 1) 彼らは、あの人が交通事故で死んだという知らせを受け取った。2) 私には彼がきっと助けてくれるという希望があった。3) 彼は、妹がすっかり手紙をよこさなくなったということを非常に心配していた。4) 彼は何も聞こえなかったような顔をしていた。5) まもなくエニセイ川に水力発電所を建設するという噂が、その地方一帯に広がった。
- b.** 1) Я получил сообщѣние (о том), что он погѣб в катастрофе. 2) Он выразил сожалѣние (о том), что не может прийти.
- 1) 私は彼が事故で死んだという知らせを受けた。2) 行けないのは大変遺憾です、と言った。
- c.** 1) Пришла вѣсть о побѣде. 2) Онѣ поместили сообщѣние о его смерти.
- 1) 勝利 (優勝, 当選 etc.) の知らせが入った。2) 彼らは彼の訃報をのせた。

§ 6. ～とかいった

- 1) Распространился слух, будто в ѣтих лесах видели партизана. 2) О нём ходят слухи, будто он разбогател на войнѣ.
- 1) このあたりの森でパルチザンの姿を見た、とかいう噂が広まった。2) 彼は戦争でぼろもうけをしたとかいう風評が立っている。

§7. ～しまいかという

1) У сестры́ возникло опасéние, как бы я не уéхал. 2) Постоя́нный страх, как бы не обидеть сы́на, лишáл её сил. 3) Трево́га, как бы не опозда́ть на нау́чную конферен́цию, заста́вила его́ ускори́ть шагí.

1) 私が行ってしまうのではないかと、妹は心配になった。2) 自分の息子を怒らしてしまわないかという心配で彼女は気をすりへらしていった。3) 学会に遅れやしないかという不安から、彼は足を速めた。

§8. いかに・いつ・どこで～するかという

1) Вопро́с, как де́ти проведу́т ле́то, встал пе́ред ма́терью уже́ весно́й. 2) Мысль, каки́м о́бразом реши́ть э́ту зада́чу, не оставля́ла её не́сколько дней. 3) Предло́жение рабо́чего, как усове́ршенствоватъ станóк, бы́ло при́нято коллекти́вом заво́да.

1) 子供たちにどのように夏休みを過ごさせるかという問題がすでに春頃から、母親の前に持ち上っていた。2) どうやってその問題を解こうか、という考えが2,3日彼女の脳裏を去らなかった。3) その労働者の工作機械改良のアイデアは、工場の従業員一同によって採用された。

§9. ～しようとする, ～するための

1) Все попы́тки Ка́ти помо́чь отцу́ не дава́ли результа́та. 2) На собра́нии бы́ло вы́сказано предло́жение посади́ть дере́вья в но́вом па́рке. 3) Нет нужды́/на́добности, необходи́мости/идти́ туда́.

1) 父親を助けようとするカーチャのあらゆる試みは、効を奏さなかった。2) 会議の席で、新しい公園に木を植えようという提案がなされた。3) そこへ行く必要はない。4) 私とち

4) У вас есть время поговорить со мной? 5) Есть опасность потерять зрение. 6) Не было никакой возможности это предвидеть.

よっと話す時間がありますか. 5)失明の危険がある. 6)それは全然予想できなかった.

練習

- A) 1. 彼女の姿を劇場で見たときの彼の驚きといったらなかった①.
 2. この仕事を最後までやりとおせるのは、彼をおいていない。(彼はこの仕事を最後までやり通す②ことのできる唯一の③人間である).
 3. 彼が当地で親しく交わり④、話しあったりする⑤人間といえば、彼女のほかにいなかった(彼女が～する唯一の人間であった).
 4. 北海道中央部で2日間降り続いた雨⑥は8人の犠牲者を出した⑦.
 5. ロシヤには、こっけいな⑧名前、可愛らしい⑨名前をもった小さな町⑩がいっぱいある.
 6. 彼がこの学会開催⑪の発起人⑫であった.
 7. 何とか彼に話させようとする私の試みはみな効を奏さなかった⑬.
 8. その若い女の先生は、有能で⑭経験ある⑮教師だという評判をとった⑯.

9. 彼はまるで一日中休まずに働いたかのように、疲れきった顔⑯をしていた.
 10. 私のいない間に弟はすっかり大きくなって、見違えるほどだった⑰.
 11. 働く者が明日の生活に自信を持てるような社会を作らねばならない⑱.
 12. 戦争と平和の問題は、現在、人類全体の関心をとらえている⑲もっとも重要で、さしせまった⑳問題である.
 13. 6000万もの生命を奪い㉑ぼう大な数の人間を不具にした㉒この2つの大戦の悲しい爪あと㉓は、人類の記憶にまだまだなまなましく残っている㉔.
 14. 1961年4月12日、人間をのせた㉕世界ではじめての宇宙船ボストーク号が、地球を一周して㉖無事㉗ソ連領内に帰還したというしらせが㉘あつという間に㉙世界中に伝わった㉚.
 15. 何百人もの人間㉛が集まったかのようなさわがしさ㉜であった㉝.
 16. いたるところに夜中の嵐の爪あと㉞がみられた.

A) ① каково́ было его́ удивлѐние, когда ~ ② довести́ до конца́ ③ единственный ④ дружить ⑤ бесѐдовать ⑥ дождѝ, идущие вторы́е сутки в центральной части ⑦ унести́ человѣческие жизни/погубить ⑧ смешной ⑨ мѝлый ⑩ ма́ленькие города́ ⑪ проведение ⑫ инициатор ⑬ оставаться тщѐтным/напрасным ⑭ умѐлый ⑮ опытный/знающий ⑯ приобрести́ сла́ву ~/за кем закрепи́лась сла́ва/~ заговорить о ком, как о ком ⑰ усталый вид ⑱ за время́ отсутствия такой большо́й, что ~; я с трудом́ узна́ть/нельзя́ узна́ть ⑲ быть уве́ренным в своём за́втрашнем дне ⑳ волновать ㉑ жгу́чий ㉒ унести́ ㉓ оставить когó кале́ками ㉔ послѣдствия ㉕ све́жий ㉖ с челове́ком на борту́ ㉗ совершить полѐт вокруг ~ ㉘ благополучно ㉙ весть о том, что ~ ㉚ как мо́лния ㉛ облетѐть весь мир ㉜ со́тни ~ ㉝ шум ㉞ такой ~, бу́дто ~ ㉟ следы́

17. ベトナム戦争は対岸の火事㉔ではないという認識が最近日本人の間で高まっている㉔。

18. それは背が高く㉔ 体つきがきれいで目鼻だちのととのった㉔ 人であった。

19. 被告㉔ が犯行㉔ を犯したという確実

な証拠㉔ が法廷に提出された㉔。

20. 私を教養ある人間に育てようとする母の遠大な計画は㉔ 完全に失敗した㉔。

21. 安保条約により日本が戦争に巻き込まれる危険性㉔ は現実のものとして存在している㉔。

B) 1. 彼らはいつなんどき首にされるかわからないという怖れがあった㉔。

2. この人は、一度も授業をさぼったことがないし㉔ 一度も遅刻したことがない㉔ という感心な学生です㉔。

3. 私は出来るだけ早く㉔ 手をつけた㉔ 仕事を終えてしまいたい、という一心だった㉔。

4. 彼は家族もなければ子供もない、という孤独の身である㉔。

5. 春は水仙㉔、夏はしゃくやく㉔、秋はしおん㉔ というように、彼女はいろいろな花がすきです㉔。

6. 今でこそ余命いくばくもない都電だ

が㉔ その頃は全盛を誇っていた㉔。

7. 議論が白熱していくうちに㉔ 論争の出発点㉔ がすっかりぼやけて(忘れられて)しまった。

8. あの人、一たんある事にとりかかった以上㉔、途中で㉔ 手をひく㉔ ような人ではない㉔。

9. 外見は㉔ どうみても㉔ 信頼でき㉔ そうな感じの人ですがね㉔。

10. この機械は使い易い㉔ うえに、安価である㉔ という二つの利点をそなえています㉔。

11. 女の虚栄心㉔ にはほとほとうんざりさせられる㉔ ときがありますよ㉔。

㉔ «пожар на чужом берегу» ㉔ среди японцев растёт понимание того, что ~ / всё больше японцев приходят к пониманию того, что ~ ㉔ высокого роста ㉔ красивая фигура; правильные черты лица ㉔ обвиняемый ㉔ преступление ㉔ убедительное доказательство того, что ~ ㉔ представить суду ㉔ грандиозные планы сделать из меня образованного человека ㉔ потерпеть полное фиаско, полный крах ㉔ опасность; вовлечение в войну ㉔ существовать как реальность/являться реальностью

B) ① угрожала опасность быть уволенным/над ~ нависла опасность ~ ② ни единого пропуска занятий/ни разу не пропустить ③ ни единого опоздания ④ хороший студент: ~ ⑤ скорее ⑥ начатый ⑦ единственное желание—~ ⑧ одинок: ни ~, ни ~ ⑨ весной—нарциссы ⑩ пион ⑪ астра ⑫ ~ разные цветы: ~ ⑬ городской трамвай, доживающий сейчас свой последние дни ~ ⑭ переживать пору расцвета ⑮ в пылу полемике ⑯ вопрос, из-за которого разгорелся спор ⑰ взявшись за дело ⑱ на полпути ⑲ отказываться от ~ / отступать/останавливаться на полпути ㉔ не такой ~, чтобы ~ / он не из тех, которые ~ / не принадлежит к тем людям, которые ~ ㉔ внешне ㉔ во всех отношениях ㉔ доверять кому ㉔ производить впечатление человека, которому ~ ㉔ простой в употреблении ㉔ дешёвый/стоять дешево ㉔ иметь два преимущества: ~ ㉔ тщеславие ㉔ вызывать в ком отвращение ㉔ бывают моменты, когда ~

12. またあいつと顔をあわせるんだと考
えただけ㉔で私は胸くそ悪くなった㉔。
13. 私には言いたいと思ったこと㉔を言
う権利がある㉔。
14. 彼と和解しろという君の助言は㉔受
け入れる㉔わけにはいきません。
15. 彼女は非常に難解なことを㉔いとも
わかりやすく㉔話せるという特異な才
能㉔を持っていた。
16. ラジオ体操をする習慣㉔があったの
で私は毎朝七時には必らず起床するの
であった㉔。
17. この老婆は自分の思い出話を誰かに
聞かせ㉔たくて聞かせたくてしかたが
なかった㉔。
18. あの人たちはそのことに触れられ
る㉔のを非常にいやがる㉔。
19. 彼女は超ミニ㉔と超マキシの2枚の
スカートを持っています㉔。
20. 勘ばかりに頼っては㉔だめなことが
沢山ある㉔。
21. つまらぬことで大騒ぎする㉔ような
人ではない㉔。
22. 日本製の宇宙船が地球をめぐる軌道
に打ち上げられる日㉔も間近い㉔。
23. 僕は今日、どうも歌う気分になれな
い㉔。
24. 今日講堂㉔でコンサートが行われる
とかいたビラがかかっていた㉔。
25. その対策の必要性を疑問視する㉔む
きが多かった㉔。
26. 石炭㉔, 石油㉔, 冶金工業㉔といっ
た㉔国民経済の基幹産業㉔が外国資
本㉔の手に握られていたのである㉔。
27. こうして、レーニンをその創始者、
指導者と仰ぐソ連共産党㉔が誕生した
のである。
28. この本では1960年代末に全世界に
波及した㉔新左翼による反体制運動㉔
のイデオロギーが検討されている㉔。
29. アルベルト・シュヴァイツァーがア
フリカのジャングルに行き、原住民の

㉔ одна мысль вновь увидеться с ним/при одной мысли ~ ㉔ мне неприятно ㉔ всё, что считаю нужным ㉔ иметь право говорить ~ ㉔ совет помириться с ним ㉔ принять ㉔ самые сложные вещи ㉔ понятно, просто ㉔ необыкновенная способность ㉔ привычка делать зарядку を主語に ㉔ поднимать ㉔ поделиться с кем-н. своими воспоминаниями ㉔ гореть желанием ~ /кого томит желание ~ ㉔ говорить/заводить речь/об этом ㉔ очень не любить, когда ~ ㉔ сверхкороткий/ультракороткий; ультрадлинный. cf. мини-юбка макси-юбка ㉔ У неё две юбки: одна ~, другая ~ ㉔ руководиться одним только чутьём ㉔ много дел, в которых ~ ㉔ поднимать шум ㉔ не такой ~, чтобы ~ ㉔ выйти, быть выведенным на орбиту вокруг Земли ㉔ не далёк, близок тот день, когда ~ ㉔ нет желания, настроения+不定法 ㉔ актовая зала ㉔ висело объявление о том, что ~ ㉔ сомневаться в необходимости ~ ㉔ многие ~-лись ~ ㉔ уголь ㉔ нефть ㉔ металлургия ㉔ такие ~, как ~ ㉔ важнейшие, основные отрасли промышленности народного хозяйства ㉔ заграничный капитал ㉔ находиться в руках чего ㉔ КПСС, основателем и руководителем которой является Ленин ㉔ охватить ㉔ движение «новых левых» против существующей системы социальных институтов и ценностей または簡単に ~ против существующей социальной системы/строй ㉔ идеология чего рассматриваться

ために自己の資金で病院を建てる⑩決意を固めたのは 1905 年のことである⑪。

30. 1960 年の安保騒動の二の舞を避けようとした自民党⑫は安全保障条約の自動延長を支持した⑬。

⑩ поехать в джунгли Африки; основать на собственные средства ~ для местного населения ⑪ решение ~ Альберт Швейцер принял ~ ⑫ либерально-демократическая партия; желавший избежать повторения волнений (, которые) ~/~ повторения 1960 года, когда ~ волнения ~ ⑬ автоматическое продление договора безопасности; выступить за ~

23. 述語を形成する節

§1. ～するような・～するほどの～だ

- a.** 1) Жарá такáя, что дышáть нéчем. 2) Ошíбки в рабóте такíе, что трóдно их испрáвить. 3) Прирóда в éтом уголкé земл́и та-кáя, что при́ятно отдыхáть здесь.
- 1) 息もつけないほどの暑さである。2) その仕事の間違いは、とても直しにくいような間違いだ（間違いが間違いだけに直しようがない）。3) この地方の自然は、快く休息できるような自然だ（このあたりの自然はさすがに休息にはもってこいだ）。
- b.** 1) Жарá в éтом годú былá такáя, какóй не пóмнят старожíлы дерéвни (нé было пятнáдцать лет). 2) Он всё такóй же, какíм был лет пять наза́д. 3) Он всё такóй же, какíм я ви́дел егó два го́да наза́д.
- 1) 今年の暑さは村の古老の記憶にもない（15年ぶりの）暑さである。2) 彼は5年ほど前とすっかり同じである。3) 彼は私が2年前に見た時とすっかり同じである。
- c.** 1) Решéние б́ыло таковó, что онó удовлетвори́ло всех. 2) Э́тот челове́к такóв, что с ним трóдно спóрить.
- 1) その決定は、全員を満足させるようなものであった。2) 人間が人間だけに、とても議論の相手にはならない。
- d.** 1) Какóв ма́стер, таковá и ра-бóта. 2) Какóв де́рево, таковы́ и я́блоки.
- 1) この名人にして、このできばえ（仕事にはそれをやる人がそのままあらわれる）。2) 木が木なら、それになるリンゴもリンゴ（リンゴの実の良し悪しは、リンゴの木の良し悪し）。
- e.** Я такóв, как ты и предполага́л.
- 私は君が考えた通りの人間ですよ。

§ 2. ～するほど・～であるほど～でない

1) Несчастье не таково, чтобы унывать. 2) Я не таков, чтобы не выполнять обещания. 3) Он не таков, чтобы отказаться от принятого решения. 4) Он не таков, чтобы его нельзя было в этом убедить.

1) 不幸といっても、落胆するほどのことでもない。2) ぼくは約束を果さないような人間ではない。3) 一度決めたことを取消すような人間ではない。4) 彼はそれを説得してわからないような人ではない。

練習

- A) 1. 私は立場が立場なので㊦はっきりしたこと㊦は申しあげられません。
2. ひどい混みよう㊦で、とても通れない㊦。
3. 今日の天気はオーバーなし㊦でも大丈夫㊦。
4. 病人は新聞も読めぬほどの容態である㊦。
5. 彼はその気になって㊦ちょっとモーションをかけさえすれば㊦たとえどんなにきれいな女の子でも㊦誘惑されてしまう㊦というような男である。

6. 歩いてしか㊦通れないような道である㊦。
7. これは十年ぶりの大雪㊦です㊦。
8. この父にしてこの息子。
9. その問題は簡単に解けるようなしろものではない㊦。
10. 彼女はわがままだからいつ何どき勝手に家を飛び出すかわからない㊦。
11. 日本の家庭の家計では衣料費は㊦、住居費㊦と比べてそれほど大した問題ではない㊦。
12. その若者はまるで何かにむっとしたような㊦顔をしていた㊦。

- B) 1. はじめてモスクワの地下鉄を見たとき、私はそれにすっかり度胆をぬ

かれた㊦。そのときの印象というのは、まるで地下にいる㊦というよりも、

A) ① в таком положении, что ~ ② ничего определённого ③ теснота ④ прохода нет ⑤ ходить без пальто ⑥ погода такая, ~ ⑦ положение/состояние/~ таково, ~ ⑧ захотеть ⑨ поухаживать ⑩ самая красивая девушка ⑪ не устоять перед ним ⑫ только пешком ⑬ дорога такая, что ~ ⑭ сильный снегопад ⑮ такой ~, какого не было/самый сильный ~ за ~ лет ⑯ ~ не такой, чтобы ~ ⑰ такой своеобразный, что ~ ⑱ расходы на одежду ⑲ расходы на жильё ⑳ не такая сложная проблема, как ~ ㉑ обидеть чем-то ㉒ вид такой, будто ~

B) ①それが私を驚かした ②~, а не глубоко под землёй

水晶の宮殿③の中にいる④ような感じであった⑤。

2. 日本の大都市における交通事情は、交通地獄なる言葉がでんと国語の辞書にのるほどのひどさである⑥。

3. 彼女は私たちが望んだような⑦人間に変わっていった⑧。

4. 師が師なら、弟子も弟子だ

5. 久しぶりの豊作であった⑨。

6. 彼はもう昔⑩の彼ではない⑪。

7. 概して日本でとれる石炭は質が質なので⑫，コークスをとるのがむずかしい⑬。

8. ここ数カ月は⑭失業はますます増え⑮ そうな見込みである⑯。

③ хрустальный дворец ④ находиться ⑤ впечатление такое, что ~ ⑥ положение с транспортом такое, что ~; «транспортный ад»; прочно войти в словарь ~ ⑦ такой ~, каким мы хотели её видеть ⑧ становится ⑨ такой высокий, какого давно не собирали/самый высокий ~ за много лет, времени ⑩ в прежние годы ⑪ не тот, каким ~ ⑫ качество угля, который добывается ~, такое, что ~ ⑬ вырабатывать кокс из ~ ⑭ в предстоящие месяцы ⑮ безработица; расти ⑯ перспектива такая, что ~

英語とロシア語

中学、高校で得た英語の知識と語感とはロシア語学習の際にも生かされるはずである。日本語に比較して英語の方がはるかにロシア語に近いのだが、うっかりすると、それがおとし穴になってロシア語らしいロシア語から知らぬ間に遠ざけられてしまうこともある。動詞について相違を指摘すると、まず、擬人的表現は英語の方が多い。Yesterday saw over 20,000 visitors to the Exhibition. はロシア語では За вчерашний день выставку посетило более 20,000 человек. だし、The split in the Democratic Party elected Lincoln の露訳は В результате раскола в демократической партии к власти пришел Линкольн である。使役表現も英語の方が発達している。She got her breakfast brought to her room は Завтрак ей принесли в ее комнату., He had his hair cut は Он постригся, They had their photo taken は Они сфотографировались などと訳せよう。can, must, may など、推量を表わす法の助動詞は、ロシア語では может быть, наверно, вероятно, должно быть といった挿入語で訳される。受身も面白い。英語では、The bed was not slept in といったように自動詞まで受身になるが、ロシア語では На этой кровати не спали あるいは никто не спали, 同じく、The child is taken care of は О ребенке заботятся となる。不定法も英語の方が多彩である。He is said to have been in England は Говорят, что он был в Англии, He wants to be invited は Он хочет, чтобы его пригласили, I know him to be a good swimmer は Я знаю, что он хороший пловец, He was the first to come は Он был первым, кто пришел, It is not a room to live in は Это не такая комната, в которой можно жить となる。結果の用法も、He resigned his post never to return to public life, Он ушел в отставку и никогда уже не возвращался к государственной деятельности というように英語だけである。もっとも不定法文はロシア語の方が発達している。

It being cold, they made a fire. This question being settled, they began to discuss other things. Nobody wanting to hurt the girl, they did not talk about it. などの分詞構文は副動詞にこの用法がないので、それぞれ Так как было холодно, они развели костер. Когда этот вопрос был улажен, они начали обсуждать другие вещи. Так как никто не хотел обижать девочку, они не говорили об этом. となる。総じてロシア語の方が構文は単純明快なようなので、ひねくって考えないほうがよいようである。

II

1. ～だ

1-a

ただでさえ不足の看護婦だ。

ふつうなら、主・述の関係であらわされるところを、述語の部分を修飾句・節にし、それを主語にかけて、いきなり ～だ、と断定する言い方。「不足の看護婦だ」は、「看護婦は不足している」ととればよいでしょう。「ただでさえ」は、и так, и без того. 不足しているは、

(очень) не хватает чего

(очень) недостаёт чего

недостаточно чего

ощущается острая/серьёзная/нехватка чего

ощущается острый недостаток чего

Мы испытываем

{ острый недостаток чего
острую нужду в чём

Мы очень нуждаемся в чём

Нам очень нужны медсёстры и т.д.

ただし、一番最後の例は、ちょっとニュアンスが違うようです。

〔例解〕

И так } не хватает медсестёр.
И без того }

1-b

住宅難の世の中だ。都心に家を持つことなど想像もつかない。

この問題も 1-a と同じ要領で出来ます。「住宅難の世の中だ」は、「今(, 世の中で)は、住宅難がある、住宅が不足している」とでもすればよいでしょう。すると次のようになります。

Теперь очень не хватает жилых помещений.

Теперь { ощущается
мы испытываем } острый недостаток
{ жилья.
жилищ.
жилых помещений.

あるいは、

Теперь дело обстоит очень плохо с жильём.

簡単に

Теперь очень { плохо
трудно } с жильём.

Наблюдается (царит) жилищный кризис и т.д.

「想像もつかない」は

И подумать нельзя о том, чтобы ~

Мы не представляем себе, как можно иметь ~

Мне и в голову не приходит ~ и т.д.

「都心に家を持つ」は

иметь
построить } свой собственный дом в центре города

ただ、住いをうるということであれば、

найти, получить квартиру в центре города

となるでしょう。

【例解】

Теперь очень трудно с жильём. Мы не представляем себе, как можно иметь собственный дом в центре города.

1 - c

頼まれたらいやとはいえない彼のことだ。
きっとこの仕事も引き受けてくれるだろう。

「～の彼のことだ」は「彼は～のような人だ」(cf. p. 182) と言いかえて、такой (～), что ~ / такой, что ~ などとやればよい。「頼まれたらいやとはいえない」は、「頼みごとを決して断らない」とでもしておけばよいでしょう。「きっと」は непременно など。「仕事を引き受ける」は、взять на себя что / принять на себя что / взяться за что / согласиться сделать что など。

また、такой (～), что ~ / такой, что ~ などの構文が思い付かなければ、「何と

なれば」という接続詞を使っても出来るでしょう。потому что ～, так как ～, コロン (:), ведь ～ などがあるが, ведь が一番よいようです。

〔例解〕

Он { такой } { такой }, что никогда не откажет в просьбе. Поэтому он возьмётся и за эту работу.

Он возьмётся и за эту работу, ведь он никогда не отказывает в просьбе.

練習

- A) 1. ある日曜日のこと①, 朝からどしゃぶりの②雨だった。
2. 大変な騒ぎ③だった。
3. 彼が歌い終ると④会場も割れんばかりの大かっさいだった⑤。
4. 外は寒いほどの夜風だった。
5. いずれにせよ⑥, 彼には悲しい結果⑦だった。
6. 浅間山以外⑧, 山と名づくべき山⑨には一度も登ったことのない私であっ

た⑩。

7. 学生が何といおうと, やろうと思ったこと⑪をやめるような僕ではない。
8. 四面に楚歌を聞くように淋しい⑫世の中であるが, それでも彼を理解してくれる友人がいた。
9. なにが幸せでなにが不幸だか⑬知らずに一生を過ごしてきた⑭祖母であった。
10. 昨夜中降りに降った雪であった(昨夜中ずっと雪が降った)。

- B) 1. 10万円ぐらいの指輪を買ってくる①約束だったのよ②。
2. 毎日繰り返される悲惨な交通事故③。
3. きのうの雨④は夜のうちに⑤止ん

で⑥, さわやかな⑦朝だった(～な朝があった)。

4. 彼は妻と別れようとしたが⑧, それを聞き入れる⑨ような女ではなかった⑩。

A) ① однажды в воскресенье, в воскресный день / в одно из воскресных дней ② проливной ③ ужасный шум ④ кончить петь/пропеть что ⑤ бурные аплодисменты ⑥ в любом случае ⑦ исход ⑧ кроме ～; за исключением ～ ⑨ горы, заслуживающие того, чтобы называться горами ⑩ кому ни разу не довелось, пришлось ～ ⑪ своё намерение ⑫ чувствовать себя одиноким и окружёнными врагами ⑬ что такое счастье и что такое несчастье ⑭ прожить жизнь

B) ① купить иён за сто тысяч ② Он обещал ～ ③ уличная катастрофа/транспортная катастрофа ④ вчерашний дождь ⑤ за ночь ⑥ прекратиться ⑦ свежий/приятный ⑧ попытаться развестись, разойтись с кем ⑨ согласиться на это ⑩ не такой человек, не такая женщина, чтобы ～

5. 雨模様で⑩、冷い風の吹く一日だった(一日中風が吹いた).
6. どうしたんです, 黙りこくって. ペンを取るとなかなか論旨明快な君なのに⑪.
7. 結婚式の翌日に⑫ 女房をどなりつける⑬ほどの彼である⑭.
8. 30 分ほど歩き回って⑮ 立ち止ると, 彼の家近くのポストの前だった⑯.

9. こういう空気⑰の家庭⑱でしたから, 彼は早くから読書に親しむ⑲ようになった.
10. 笑うと驚くほど大きな⑳口だった㉑.
11. 早春のパリ(パリでは今早春である. パリに春が来た). 街路樹㉒はまだ芽はふいていないが㉓, 暖い日射を浴びた大通りでは春の装いをこらした㉔男女が行き交っている.

⑪ nébo грозит дождём/кажется, что дождь вот-вот пойдёт ⑫ так ясно излагать свои мысли на бумаге ⑬ на другой же день после свадьбы ⑭ накричать на кого ⑮ ведь он ~ ⑯ проходить 30 минут [完] ⑰ оказаться перед почтовым ящиком недалеко от ~ ⑱ такая обстановка ⑲ в доме ㉑ пристраститься к чтению/приобрести любовь к чтению/полюбить читать книги/приобщиться к чтению ㉒ удивительно большой ㉓ у кого был, получался ~ ㉔ деревья на улице ㉕ распустились почки ㉖ одетый по-весеннему

2. ～には～がある

2-a

きのこには、毒のあるのとないのとがある。

「～には～がある」というのも日本語らしい言い方の一つです。空間における存在をあらわすばかりでなく、ある事物について(類概念になる)、その種類をあげる(種概念)のにもちいられます。まず、「きのこには」は、空間的な場所についていっているのではありませんから、в грибах, у грибов よりも среди грибов がよいでしょう。「ある」は есть, имéться, бывáть など。

また「～には」にとらわれず、「あるきのこは～であり、別のきのこは～である」(одни ～, а другие ～)としてもよいでしょう。

〔例解〕

Среди грибов { бывáют
имéются } ядовитые и неядовитые.

Одни грибы ядовитые, а другие — нет.

Грибы бывáют ядовитые и неядовитые.

2-b

ロシヤ語の動詞には、完了体と不完了体の二種類がある。

やさしいようで難しいのがこの文章です。ここで種類といているのは体のカテゴリーの вид で、それが二つあるのですから два вида. 種類はことさらに訳す必要はありません。それに、厄介なことに вид というのは種類という意味もありますから、なおさらです。そこで、Есть (Существует) два вида русского глагола: совершенный и несовершенный. となり、これでもよいのですが、もうすこし、日本語の構文に近そうな形にすると、～は(名詞の生格)～である(数詞、これが意味上の述語になる)が考えられます。そこで

〔例解〕

Видов* русского глагола два: совершенный и несовершенный.

* два вида (単数生格)が本来の形であるが、これが上のような主語・述語の構造をなすときには複数でもよい。

2 - c

日本人の間でもっとも人気のあるスポーツ
に野球とピンポンがある。

これを一番最初の要領で直訳しますと、Среди самых популярных видов спорта японцев есть бейсбол и настольный теннис, となりますが、どうも直訳的すぎて、和文くさいようです。「人気のあるスポーツ」は、スポーツが単数形しかないので популярные виды спорта (あるいは любимые, излюбленные ~ など)として数えられるものにします。(cf. Какими видами транспорта вы пользуетесь? どんな交通機関を利用していますか. разные (экспортные) отрасли промышленности 色々な(輸出)産業 профессиональный вид спорта プロ・スポーツ и т.п.) そして、～は～である、の形にすればよいでしょう。

【例解】

Самые любимые (излюбленные) виды спорта японцев — это бейсбол и настольный теннис.

Среди японцев самыми популярными видами спорта являются бейсбол и настольный теннис.

Бейсбол и настольный теннис — это самые любимые (излюбленные) виды спорта японцев.

2 - d

スラヴ語には、東スラヴ語、西スラヴ語、
南スラヴ語の三つがある。

これも、Среди славянских языков есть/существует, имеется/три группы: восточнославянские, западнославянские и южнославянские. とできますが、和文くさいロシア語です。それよりも、Существует три группы славянских языков: восточнославянские, западнославянские и южнославянские, の方がよいようです。さらに言及して、～にわけられる、とするのもよいでしょう。делиться, разделяться, подразделяться на что,あるいは разделить, подразделить と能動の形を使う構文も可能です。

【例解】

Славянские языки подразделяются на три группы: на восточнославянские, западнославянские и южнославянские.

Славянские языки можно разделить на три группы: восточно-

славянские, западнославянские и южнославянские.

Среди славянских языков можно выделить три группы: восточнославянские, западнославянские и южнославянские.

練習

- A) 1. 日本には木造の家が沢山ある。
 2. 私はしなければならないことが沢山ある。
 3. 私のもっとも好きなロシアの詩人の一人にアンナ・アフマートヴァ (Анна Ахматова) がいる。
 4. シャツには大, 中, 小の三つがある①。
 5. 列車には一等と二等がある。
 6. 医者と同じように白衣②を着る人に理容師がいる。
 7. 日本でもっとも飲まれる酒の一つに

ビールがある。

8. 歌舞伎③には, 普通, 歴史をテーマにした④時代物⑤と日常生活をテーマにした⑥世話物⑦の二つがある⑧。
 9. 彼の顔にはどこかナポレオンに似たところがあった⑨。
 10. この法則にはほとんど例外⑩がない。(例外を知らない)
 11. 細菌⑪には害になるのもあれば, 有益な⑫ものもある。
 12. 本物の銀とにせもの⑬を区別する方法⑭には色々ある。

- B) 1. ぼらには赤いのや白いのや, 黄色いのがある。
 2. 子供の純真さ①には胸を打つものがある②。
 3. 日本には, 日本人立入り禁止の米軍基地③が沢山ある。
 4. 日本の金持ち④が好んで別荘をたてるところに軽井沢がある。
 5. 私の好きなロシア料理にボルシチが

ある。

6. もう一つの例にロシア語がある③ (もう一つの例はロシア語である, ロシア語がもう一つの例である)。
 7. ロシア人にもいい奴と悪い奴がいる④。
 8. 日本の典型的な暖房法⑦にこたつがある③。
 9. 乳製品⑨にはチーズ, バター, ヨー

A) ① размер を使え ② белый халат ③ пьесы «Кабуки» ④ на исторические темы ⑤ «дзидаймоно» ⑥ на бытовые темы ⑦ «сэвамоно» ⑧ бывать двух жанров ⑨ что-то от Наполеона ⑩ исключение, отклонение ⑪ микроб ⑫ полезный ⑬ подделка ⑭ способ, который позволяет отличить

B) ① душевная чистота ② 子供は自分の純真さで поражать, умилять ③ военные базы, вход на которые кому воспрещён ④ богатые японцы ⑤ другой пример—это ~ / мочь послужить другим примером ⑥ среди русских есть и ~ и ~ ⑦ очень характерный обогревательный приём ⑧ использование «котцу» ⑨ молочные продукты

グルト⑩など、いろいろある⑩。

10. 東スラブ語⑩には、ロシア語、ウク

ライナ語、白ロシア語などがある⑩。

11. お爺さんの好きなもの⑩に庭いじり⑩がある。

12. ソヴィエトの冶金工業の発展にもっとも寄与した⑩学者の一人にアレクサ

ンドル・バイコフ (Алекса́ндр Байко́в) がいる⑩。

13. 指導者には、部下の意見を聞かずに⑩独断で決定を下しがち⑩なものと、決定に先立ちいろいろ会議を開いて問題を検討する⑩のが好きという 2つのタイプがある⑩といわれる。

⑩ кефи́р, 正しくは болгарская простоква́ша ⑪ Есть разные молочные продукты: ~ ⑫ восточнославянские языки ⑬ относиться к чему́ を使え ⑭ любимое занятие ⑮ садоводство, уход за садом ⑯ внести самый большой вклад ⑰ среди учёных, которые ~, следует/можно/назвать ~ ⑱ не слушая ко́го/не счита́ясь ~ ⑲ принимать решение самостоятельно; склонны ⑳ пе́ред ~ созыва́ть ~ и обсужда́ть ㉑ существует два типа ~: одни ~, другие ~

3. 主語を表わさない〈～は〉

3-a

外国語はロシア語と英語をやりました。

和文露訳の問題にあたる時、もっとも大切なことの一つは、主語・述語の関係をはっきりとらせることです。そのためには、少くとも初歩のうちは述語に何を持ってきたらよいか、を考えることが大切なようです。主語からやると、係助詞「～は」の魔術にひっかかって、苦勞することが多いのです。それは、「～は」は文の題目(～についていうと、それは～)を指しても必ずしも文の主語を表わしているとはかぎらず、この「～は」の陰に「～を」「～に」「～で」「～の」といった格助詞がかくれていることが多いからです。

この本は、父が買ってくれました。　　＜本を買う。

秋は、いろんな行事が続きます。　　＜秋に(は)、～

B氏は、奥さんが入院中です。　　＜B氏の奥さんが etc.

(三上章『象ハ鼻ガ長イナア!』より)

「ロシア語と英語をやる」は изучать русский и английский язык. 「外国語は、～」は, из иностранных языков, что касается иностранных языков, など. Как иностранный язык は少しニュアンスが違ふようです。

〔例解〕

Из иностранных языков
Что касается иностранных языков, (то) } я изучал русский и
английский язык.

3-b

学問の自由はこれを保証する。

ここに出てきた「～は」も主語ではありません。題目をさす係助詞なのです。つまり学問の自由に関していうと、人々は、憲法は、国は etc. それを保証するということなのでしょう。学問の自由は свобода науки, свобода научной деятельности などロシア語には不定人称文といって主語を明示しなくてもよい構文がありますので、これを用いると, Что касается свободы науки, то её гарантируют. しかし、動作の主体を明示しないで済ますもう一つの方法は受身を用いることです。

〔例解〕

Свобода науки гарантируется.

Гарантируется свобода научной деятельности.

3 - c

ご飯は、まず米をとぎ、それを釜に入れて
20 分間少量の水でたき上げます。

ここに出てくる「～は」も、なかなかつかまえにくいようです。ご飯と米とありますが、ロシア語ではともに рис (強いて区別するならば варёный рис, неварёный рис)。「米をとぐ」は мыть рис, 「釜に入れる」は класть в котёл, 「20 分間少量の水でたく」は варить рис в небольшом количестве воды в течение 20 минут, Что касается способа приготовления риса, то его моют, といきたいところですが、これではあまりよいロシア語になりません。そこで、ご飯は次のように作られる：それをとぎ、釜に入れて....., としたらどうでしょうか。

【例解】

Рис готовится /または приготавливают (不定人称文) / следующим образом /または так /: его моют, кладут в котёл и варят в небольшом количестве воды (в течение) 20 минут.

3 - d

私とその女を二度目に見かけたのは、郊外
電車のすり切れた緑色のビロードの腰掛けの
上にであった。

上の文では、「～のは」が意味上の主語になり「～であった」が意味上の述語になります。英語では強意構文といって、it is ~ that ~ という言い方がありますが、ロシア語では、取りたてられる部分は、1. (特に会話などでは)ストレスによって 2. именно (ほかでもない～が), только (～だけが) etc. などを使って 3. 語順によって(特に文章語)などがあります。3. の場合意味上の述語は大体文末に来ます。

- 1) Колумб открыл Америку. a. コロンブスがアメリカを発見した(事件の成起). b. コロンブス(という人)は、アメリカを発見した。(コロンブスについていうと、彼は～)
- 2) Открыл Колумб Америку. コロンブスが何を発見したかといえば、それはアメリカだった。
- 3) Открыл Америку Колумб. アメリカを(開拓したのではなく)発見したのは、コロンブスだった。
- 4) Америку открыл Колумб. (この)アメリカを発見したのはコロンブスだ、アメリカはコロンブスが発見した。etc.

「私が二度目にその女をみかけた(のは、)」 Во второй раз я увидел, встретил など。「郊外電車のすり切れた〜は」 на покрытом потёртым зелёным бархатом сиденье в пригородной электричке. そこで以下のようになります。

〔例解〕

Во второй раз я увидел её (сидящей) на покрытом зелёным бархатом сиденье в пригородной электричке.

Во второй раз я увидел её в пригородной электричке. Она сидела на сиденье, покрытом потёртым зелёным бархатом.

3 - e

駅前はラッシュアワーで、タクシーの奪い
合いだ。

1. の「〜だ」に「〜は」がついたようなもの。「駅前」は勿論主語ではなく、「駅前では」の意, перед вокзалом, у вокзала, на предвокзальной площади etc. ラッシュアワーは часы пик ですから, Сейчас у вокзала часы пик. 「タクシーの奪い合い(だ)」は,そのまま名詞に訳すと, борьба за такси, погоня за такси. しかしこれにとらわれなくて, (приходиться) бороться за такси/стараться взять, поймать, захватить とすればよいでしょう。

〔例解〕

Сейчас у вокзала часы пик, каждый старается быстрее захватить такси.

Сейчас часы пик, и у вокзала страшная погоня за такси.

練習

- A) 1. その頃の私の唯一の①なぐさめ②
といえは、ひとりになって③廊下を行
ったり来たりすることだけであった。
2. 広島といえは、かきで有名だ④。
3. この機械の操作⑤は、子供にも⑥で
きます。

4. 彼女は8人兄弟の末っ子である⑦。
5. 1月は31日あるが、2月は28日だ
ったり、29日だったりする⑧。
6. (店で)野菜は何がありますか。―野
菜はトマトときゅうりだけです⑨。
7. 車内には女性⑩彼女をのぞいて、子
供づれの婦人が一人いただけだった。

A) ① единственный ② утешение ③ в уединении ④ известен чем ⑤
управлять этой машиной ⑥ даже ребёнок ⑦ самая младшая из ~ ⑧
бывать или ~, или ~ ⑨ из овощей ⑩ из женщин

8. 1942 年の夏, 東京は 68 年ぶり⑩の酷暑だった⑪.
 9. パイナップル⑫はかんづめしか食べたことがない⑬.
 10. 彼の唯一の大きな欠点⑭といえば, 本を長いこと借りっぱなしにする⑮ことであった.
 11. 早ければ早いほどよい, ということだけは確かである⑯.
 12. 戦後東京は大きく変った⑰.
 13. 彼の絵は見る人によって評価⑱がまちまちだ⑲.
 14. ソ連図書館公開⑳がこの書籍見本市㉑に参加するのは, これで 15 回目.
 15. 肉は, 角切にして㉒店で売っているのを使います. (店で買うことのできる角切りの肉)
 16. はじめて私の小説が活字になった㉓のは文学界㉔という雑誌です.
 17. 人間を動物から区別するものは㉕社会的労働㉖である.
 18. これらの卓上電子計算器㉗は, 一番重いものでも, 2 kg しかない㉘.
 19. 彼らがもっとも関心をもったのは㉙, 幼稚園の建設であった㉚.
 20. ベトナム和平への道は㉛前途多難である㉜.
 21. こうした対策にもかかわらず㉝交通渋滞㉞は日本の大都市の悩みの種である㉟.
 22. この列車は一等の切符しか手に入りませんよ.
 23. 児童は, これを酷使㊱してはならない.
 24. 思想及び良心の自由㊲は, これを侵して㊳はならない.
 25. 日本国民は, 正義と秩序を基調とする㊴国際平和を誠実に希求し㊵, 国権の発動たる戦争㊶と, 武力による威嚇又は武力の行使は㊷, 国際紛争を解決する手段としては永久に㊸これを放棄する㊹.

B) 1. イギリスは日本と同じように㊱左側通行です㊲.

2. 彼が被爆したのは㊳長崎です.
 3. 彼が札幌市へやって来たのは, 3 年

㊱ такой, какого не было 68 лет ㊲ сильная жара ㊳ ананасы ㊴ есть в консервах ㊵ один большой недостаток ㊶ надолго задерживать ㊷ одно несомненно: ~ ㊸ сильно изменился/произошли огромные изменения/пре-терпеть огромные изменения ㊹ оцениваться ㊺ по-разному ㊻ советское объединение <Международная книга> ㊼ книжная ярмарка ㊽ нарезанный кубиками ㊾ был напечатан ㊿ <Мир литературы> ㊰ отличать ㊱ общественно полезный труд ㊲ настольная электронно-вычислительная/-счётная/машинка ㊳ весить только два килограмма ㊴ больше всего интересоваться ㊵ строительство детского сада ㊶ дорога, которая ведёт к миру в ~ ㊷ полон препятствий ㊸ несмотря на ~ ㊹ транспортные пробки ㊰ оставаться бичом чего ㊱ эксплуатация кого ㊲ свобода мысли и совести ㊳ нарушаться ㊴ основанный на чём ㊵ искренне стремиться к чему ㊶ война как суверенное право нации ㊷ угроза или применение вооружённой силы ㊸ навсегда, на вечные времена ㊹ отказываться

B) ① так же как в Японии ② левостороннее движение ③ пережить взрыв атомной бомбы

前のことです。

4. あの店はカレーライスがうまい④。
5. 秋のはじめは⑤どんな天気ですか⑥。
6. 本格的な秋になるのは 10 月になってからです⑦。
7. 彼の提案を断わったのは、君の間違いだ⑧。
8. 浸水家屋は⑨約 5,000。
9. 一番肝心なこと⑩は、自信を失わないこと⑪です⑫。
10. 芸術家というのは⑬、いいですね。
11. 彼女の生き生きとして⑭、日焼けした⑮顔は見ていて気持がよかった⑯。
12. 列車の中はひどい混みようで⑰、降りるのがやっとだった⑱。
13. 大都市では路面電車⑲が撤去され⑳、バスにとってかわられようとしている㉑。
14. 子供の行儀が悪い㉒のは、親のしつけが悪い㉓ためである㉔。
15. お茶の飲みたい人はいませんか㉕。

16. 参加国㉖は男子が㉗26 カ国、女子が㉘19 カ国となった㉙。
17. 私の家では㉚、生活に必要なものは全て㉛手づくりにしていました㉜。
18. 道中㉝御迷惑をおかけしたことにつきましては㉞私からお詫びを述べさせていただきます㉟。
19. 衣類㊱はデパートの特売で㊲安く㊳買うことにしています㊴。
20. ここはあまり話しよい場所ではない㊵。
21. 会話から察するところでは㊶、その男はヨーロッパのぶどう酒の名に詳しくなかった㊷。
22. お前が弓子さんを嫁に選んだ㊸ことは㊹私も賛成だ㊺。
23. このインスタントコーヒー㊻の入れ方は、茶さじ一杯分㊼のコーヒーに、ティーカップ一杯㊽の熱湯㊾をそそぎ、お好みにより㊿砂糖、牛乳、クリーム㉑などを加えます㉒。

④ ресторán; рис под соусом из кэрри; おいしい～がある/～を出す подавать
 ⑤ в начале осени, ранней осенью ⑥ бывает ⑦ 本格的な秋がくる/вступать в свой права/наступить ⑧ ошибся, отклонив ~ ⑨ оказаться под водой/быть затопленным ⑩ самое главное ⑪ не терять уверенности ⑫ ~—это ~ ⑬ быть художником ⑭ оживлённый ⑮ загорелый ⑯ приятно смотреть, видеть ~ ⑰ ужасная теснота があった ⑱ с трудом выйти из ~ ⑲ трамвайные линии ⑳ сниматься ㉑ заменяться ㉒ у ребёнка плохие манеры ㉓ плохо воспитывать ㉔ потому, что ~/значит ㉕ не хочет ли кто-нибудь ~? ㉖ страна-участница ㉗ по мужским командам ㉘ по женским ㉙ число ~ достигло ~ ㉚ в нашем доме ㉛ всё необходимое для жизни ㉜ изготавливаться своими руками ㉝ в пути ㉞ те неудобства, которые вы испытали ㉟ приносить извинения за ~ ㊱ одежда ㊲ при распродажах в универмаге ㊳ по сниженным ценам ㊴ как правило ㊵ Здесь не очень удобно ~ ㊶ как можно было понять из разговора ㊷ знать много названий европейских вин ㊸ выбрать ㊹ с тем, что ты ~ ㊺ согласен ㊻ быстрорастворимый/моментально растворимый/кóфе ㊼ одна чайная ложка ㊽ одна чашка ㊾ кипяток ㊿ по вкусу ㉑ сливки ㉒ добавляться; Этот быстрорастворимый кóфе готовится следующим образом: ~ /Способ приготовления этого кóфе: ~

24. 善⑤は急げ④.

25. 間違いは⑤人の常④.

26. ネクタイは何色⑤にしますか.

④ добрo/доброе дело/благородный поступок ⑤ спешить с чем/не откладывать/не опаздывать с чем ⑥ ошибаться ⑦ свойственно ⑧ какого цвета галстук が欲しいか, ～を買うのか, 締めるのか

4. ～は～が～だ

4 - a

象は鼻が長い。

「～は～である」に近い構文に、「～は～が～である」というのがあります。この場合、述語は「～長い」にきまっていますが、主語にどれをもってくるかは非常に難しい問題です。国語によっては、「象は長い鼻を持つ」という表現をするかもしれませんが、「象は鼻において長い」、「象の鼻は長い」という表現をする国語もあるでしょう。ロシア語では、～のところでは～の～がある」というのが普通のいい方でしょう。象の鼻は хобот。したがって、

У слона́ дли́нный хо́бот.

ところで鼻があるのはわかっていることで、長いということがこの文の言わんとしていることですから、

У слона́ хо́бот дли́нный.

としたら、もっとよいでしょう。Он до́брый челове́к を он челове́к до́брый とするのと同じです。

〔例解〕

У слона́ хо́бот дли́нный.

4 - b

魚は種類が多い。

この文もいろいろなとらえ方が可能ですが、「魚の種類が多い」のでしたら、多くの種類は мно́го ви́дов ですから、Ви́дов ～ мно́го., 魚には多くの種類がある、魚は多くの種類をもつとも言えないことはありません。しかし一番自然なのは多くの種類の魚が存在する、だそうです。Мно́го のかわりに мно́жество を用いてもよいでしょう。

〔例解〕

Ви́дов ры́бы мно́го.

Среди́ ры́бы мно́го ви́дов.

Ры́ба име́ет мно́го ви́дов.

Есть

Сущест́вует

Име́ется

} мно́го ви́дов ры́бы.

4 - c

日本は子供のしつけが甘い。

「日本は～」は、「日本では」という意味、子供のしつけは воспитание маленьких детей, 甘いは мягкий. したがって、

〔例解〕

В Япо́нии воспитание ма́леньких дете́й о́чень мя́гкое.

4 - d

彼の家は、上野から来て高台の上にある小学校の建物が目印だった。

これも「～は～が～だ」の構文ですが、まず述語からきめると、「目印だった」は был ориентиром, служил ориентиром, 「目印になる」と解して後者にしましょう。何の目印かという、彼の家を探すための目印ですから ориентир для отыскания его́ дома, 主語は小学校の建物、高台は возвышенность, холм, гóрка など。上野から来ては если идти́ со стороны́ Уэно とでもすればよいでしょう。

〔例解〕

Ориенти́ром для отыска́ния его́ до́ма, е́сли иди́ти со сторо́ны Уэно, служи́ло зда́ние нача́льной шкóлы, сто́ящее на возвы́шенности.

Е́сли иди́ти со сторо́ны Уэно, его́ дом мо́жно бы́ло найт́и, ориенти́руясь по зда́нию нача́льной шкóлы, кото́рое сто́яло на возвы́шенности.

練習

- A) 1. 切符はあなたが持っているのですか。
 2. この病気は潜伏期が長い①。
 3. 造船技術②は日本が一番である③。
 4. 父も母も近頃④老いが目立ってき

た⑤。

5. 君たちは勉強するのが自分たちの義務⑥ではないか⑦。
 6. もう9月の末というのに、東京は残暑がきびしい（日が夏の様に照る）。

A) ① длительный скрытый период ② техника судостроения, судостроение ③ самый лучший/занимать первое место ④ за последнее время ⑤ замéтно постарéть ⑥ долг ⑦ разве

7. 東京はこのところ曇り空㊦が続いている。
 8. 彼女は教師としての経験が深い㊦。
 9. その地方は洪水の危険が生じた㊦。
 10. この町には高等学校が1つ、中学校が2つ、小学校が4つある。
 11. 虫は㊦なぜおす㊦だけが鳴く㊦のでしょう。
 12. このにおいは、ガスがもれているに違いない(なにやらにおいがする。ガスもれ㊦があるに違いない)。
 13. とかく世間では高価な食べ物でなければ栄養に乏しいと思っている人が多い。(食べ物が高価でなければ、それは栄養がないと思うところの人がしばしば見かけられる)
 14. 僕はまだ数学の試験が一つ残っている。
 15. 最近は青年の離村が全国的に深刻な問題になった㊦。
 16. 芸術といっても色々な㊦種類㊦があるものだ。
 17. かきは広島が本場だ。
 18. その博覧会は日本の工業の実績㊦を見せるのが目的です㊦。
 19. ここは交通の便㊦が大変よい。
 20. 樹木は、松、杉などの針葉樹が一番多い㊦。
 21. 日本の市内交通㊦はバスが一番多い㊦。
 22. 交通事故の犠牲者は㊦子供の占める割合が大きい㊦。
 23. その地方は交通網がよく発達している㊦。
 B) 1. 東京はこのところ青天が続いている㊦。
 2. 日本は自動車交通㊦が非常に発達している㊦。
 3. 日本の気候㊦は暑くて蒸すのが特徴である㊦。
 4. このタイヤ㊦はアメリカのものより持ちがよい㊦。
 5. この木は実がならない㊦。
 6. 日本は台風が多い㊦。
 7. 雪は深さが2メートルもある㊦。
 8. この冬は特に寒さがきびしかった㊦。
 9. 鉄道網㊦が全然なかったり㊦、不十分㊦なところでは㊦、バスが町と町をつなぐ㊦主要な交通機関となる㊦。
 10. 黙っていたのは僕が悪かった㊦。

㊦ пасмурные дни ㊦ большой опыт преподавания ㊦ опасность наводнения для ~ ㊦ у насекомых ㊦ самец ㊦ стрекотать/петь ㊦ утечка газа ㊦ уход из деревни; превратиться в национальную проблему/создать ㊦ разнообразный ㊦ виды ㊦ достижения ㊦ цель ~ состоит в том, чтобы ~/преследовать цель ~ ㊦ транспортное сообщение ㊦ преобладать ㊦ внутригородской транспорт ㊦ преобладать ㊦ среди ~ ㊦ составлять большой процент ㊦ хорошо развитая транспортная сетьを持つ

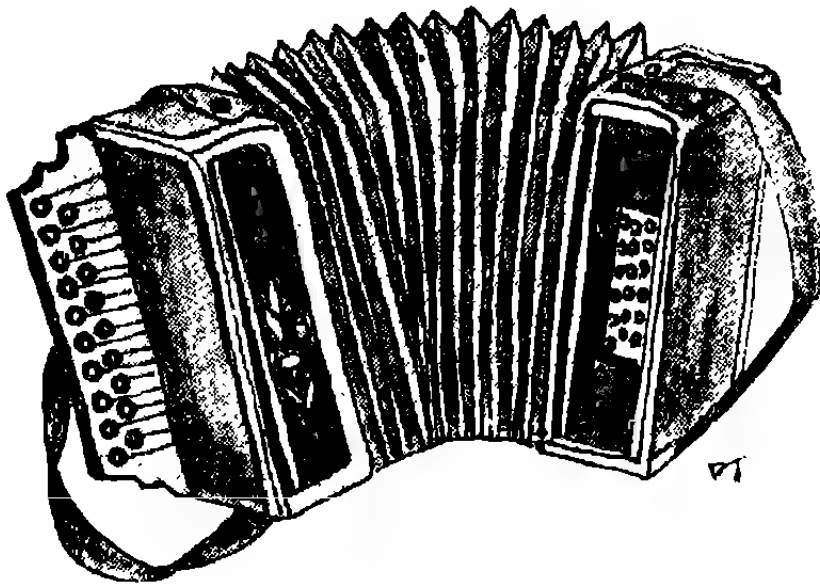
B) ㊦ стоять; ясные дни ㊦ автомобильный транспорт ㊦ развит ㊦ климат ㊦ отличаться чем ㊦ шина ㊦ служить дольше ㊦ плодоносить; приносить, давать плоды ㊦ быватьを使って ㊦ снежный покров достигает ~/глубина снежного покрова ~/выпасть, лечь на два метра ㊦ суровый, また холода, сильныйを使って ㊦ рельсовая сеть ㊦ отсутствовать ㊦ недостаточна ㊦ там, где ~ ㊦ междугородный ㊦ служить ~ транспортом ㊦ виноват, что ~

11. 私は、突然⑩ 彼女の所へ訪ねて行く
ことが余りにはしたない⑪ ように思わ
れた⑫。

12. その日⑬ は、昼少し前から⑭、 ちら

ちら⑮ 白いもの⑯ が落ちはじめた。

13. その火事では⑰ 何百人もの人⑱ が焼
け出された⑲。

⑩ без предупреждения ⑮ если ~, это будет выглядеть слишком непри-
лично ⑪ мне показало́сь, что ~ ⑫ в тот день ⑬ немного раньше
полудня ⑭ мелькая в воздухе ⑯ белые хлопья снега ⑰ в результате
пожара/после пожара, из-за пожара ⑱ сотни людей ⑲ остаться без
кровва

5. 連 体 修 飾

5-a

最近わが国では教育制度の現状を批判し、
その改革を要求する声があがっている。

今度はいよいよ、連体修飾語の説明です。まず、「教育制度の現状を批判し、その改革を要求する声」と「～の声があがっている」の二つに分け、述語の方からやることにしましょう。ほぼ直訳に近い形で、раздаются голоса ～; всё громче (раздаются) голоса ～ が可能です。和露大辞典をみますと、раздаются громкие требования реформы ～ という例がありますが、前の「批判し」も声にかかるのでこれをとると文が作りにくくなります。このほかにも似たような表現として часто/всё чаще/высказывается мнение, что нужно ～ とか всё мощнее/громче/звучит критика ～ и требование ～, などがあります。「教育制度の現状～」は голоса, критикующие настоящее положение системы образования (または существующую систему образования и т.п.) и требующие её реформы でよいでしょう。

〔例解〕

В последнее время в нашей стране раздаются голоса, критикующие существующую систему образования и требующие её реформы.

5-b

衆議院の任期満了による総選挙は、議員の
任期が終る日の前 30 日以内に行う。

主述関係の筋からはじめると、「～の総選挙は～に行う」となります。「任期満了による選挙」は выборы по истечении срока となりますが、по истечении срока を名詞につけないで状況語として文頭に出してもよいでしょう。また、очередной (定例の) という形容詞を入れるとよいでしょう。「議員の任期が終る日の前 30 日以内に」は не раньше, чем за тридцать дней до дня, когда истекает срок полномочий депутатов. そこで次のようになります。

〔例解〕

Очередные всеобщие выборы членов палаты представителей проводятся не раньше, чем за тридцать дней до дня, когда истекает срок их полномочий.

5 - c

ある日私は母からすぐ帰ってきてくれ、という旨の電報を受けとった。

「～という(旨の)電報」は телеграмма, в которой говорилось ~/тел., в которой она просила меня немедленно вернуться, и т.д. あとは簡単でしょう。

〔例解〕

Однажды я получил от матери телеграмму, в которой она просила: «Немедленно приезжай».

5 - d

A氏を会長にいただくこの会は、戦争が始まる 30 年前に作られたものである。

「A氏を会長にいただくこの会は」は「会、その会の会長はA氏であるが」というようにしたらよいでしょう。「～の会長である」は являться президентом, стоять во главе чего. そこで, Общество, во главе которого стоит господин А,あるいは президентом которого является господин А, となります。戦争の始まる 30 年前は за тридцать лет до начала войны。

〔例解〕

Наше общество, президентом которого является господин А, было создано за тридцать лет до начала войны.

5 - e

そのうちに彼は、夕べ寝なかった疲れが出て、われ知らず、うとうとと眠りに入った。

「夕べ寝なかったつかれが出て」とありますが、「夕べ寝なかったので疲労を感じて」とすれば簡単に訳せます。そのうちに、は тем временем, うとうとする, は задремать

〔例解〕

Тем временем он почувствовал усталость от того, что не спал ночью, и незаметно задремал.

5 - f

台所の水道の栓から水のしたたる音が聞こえる。

「水道の栓から水のしたたる音」は、直訳すると звук воды, капающей из крана на кухне それに слышен などにくっつけてもできるでしょうが、それよりも簡単な、「いかに台所において水道の栓から水がしたたるか、が聞こえる」という形を思い出して下さい。

〔例解〕

Слышно, как из крана на кухне капает вода.

5 - g

私が大学を出た翌年に父はガンで死んでしまった。

「私が大学をでた翌年に」 на следующий год после того, как я кончил институт, Ганで死ぬ, は умереть от рака.

〔例解〕

На следующий год после того, как я окончил университет, мой отец умер от рака.

5 - h

ほとんどどこの総合病院へ行っても、受け付けをすました患者が待合室で首を長くして不安そうに自分の番の来るのを待っている光景が見られる。

ここで問題になるのは、「～という光景」です。光景は картина, 「～という」はこの光景の内容をあらわす部分ですが、これを一つにすると картина того, как больные ～,あるいはコロン(:)を使って такая картина: больные ～. 受け付けをすます, は записаться на приём, 首を長くして с нетерпением, нетерпеливо, 不安そうに с беспокойством, беспокойно, озабоченно など。「番を待つ」は ждать (ождать) своей очереди. 「どの総合病院へ行っても,～」は почти во всех поликлиниках, во многих поликлиниках とでもしておきましょう。

〔例解〕

Во многих поликлиниках можно наблюдать такую картину: записавшись на приём, больные нетерпеливо и озабоченно ждут своей очереди в зале ожидания.

練習

A) 1. 長崎は長い間、ヨーロッパに対して開かれた、日本の唯一の窓口①であった②。

2. その地方は観光③の中心地です。

3. ヨーロッパや中国の文化は、平戸、長崎、博多、坊津といった九州西岸④にある古い港を通して日本に入っていた⑤。

4. 東京をはじめとする大都市では、一般大衆には高嶺の花である⑥豪華⑦なマンション⑧が続々建てられている⑨。

5. 降雨量は⑩鹿児島が年間平均 1568 ミリの東京⑪をはるかに⑫上回っている⑬。

6. ある有名な未来学者⑭の予想するところでは⑮、今世紀の終り頃になると本州東岸⑯の都市が合流して東京一名古屋間延々 350km にも延びたメガロポリス⑰ができ上がるということだ⑱。

7. あれが世界一の火口⑲を持つといわれる阿蘇山だ (cf. その火口はまず世界

一と見なされているところの阿蘇山)。

8. ここでは、さつまいも⑳を原料とする㉑食品製造企業㉒が多い㉓。

9. これらの計画では、生活を農業にかけている百姓たちのために (cf. 百姓、その生活は農業と密接に結びついているところの) どうした措置が取られるのかについては (cf. 何かなされるだろうかということについては) 一言も触れていない㉔。

10. 広大なシベリヤの土地にはヘリコプターと水陸両用車㉕を唯一の交通機関とするところがまだかなりある (cf. かなり多くの場所、そこでは～が唯一の交通機関であるところの)。

11. 私は彼から、いつでも好きな時に来ようという主旨の好意的な㉖返事を受け取った㉗。

12. 地下鉄は大勢の人を速く、安全に、そして安く輸送することのできる交通機関です。

13. 6月28日から7月1日にかけて降り

A) ① «окно» Япо́нии в Евро́пу ② остава́ться ③ тури́зм ④ за́падное побере́жье ⑤ проникáть ⑥ каза́ться цвета́ми на го́рных верши́нах ⑦ роско́шный/фешене́бельный ⑧ «маншон» ⑨ стро́иться/выраста́ть ⑩ по ко́личеству осáдков ⑪ среднегодо́вая ци́фра — 1568 мм ⑫ значите́льно ⑬ превосхо́дить ⑭ футуро́лог ⑮ кто-н. предска́зывает, что ~ / как кто-н. предска́зывает, ~ / по предполо́жению ко́го ⑯ восточе́ное побере́жье ⑰ «мегалопо́лис» ⑱ соедини́ться в еди́ный мегалопо́лис, простира́ющийся на ~ ⑲ кра́тер ⑳ сла́дкий карто́фель ㉑ сырьём для чего́-н. явля́ется ~ ㉒ предприя́тие пищева́й промышле́нности ㉓ преоблада́ть/процвета́ть ㉔ ниче́го не говори́тся ㉕ вездехо́д ㉖ дру́жеский/любе́зный ㉗ письмо́, в кото́ром мне предлага́лось ~

- 続いた強雨は㉔各地で㉕地すべり㉖や洪水を引き起こし、36人の犠牲者㉗、7名の行方不明㉘、2万人以上の被災者を出した㉙。
14. 筑紫平野は年産 30 万トンもの米を産出する㉚、九州の重要な穀倉地帯㉛である。
15. 各国の世論は㉜、今度のパリ会談を㉝交渉への道を開き、ベトナム問題の平和的解決を促進する第一歩として評価している㉞。
16. 委員会はベトナム戦争を非難し、アメリカ軍の即時撤退㉟を要求する決議を採択した㊱。
17. 学生が貴重な時間を一分たりとも無駄にしないで済む㊲ような合理的な時間割㊳を作るべきである。
18. 戦後 24 年を経た今日でも、米軍基地は日本国中にちらばって存在している㊴。
19. われわれは解決しなければならない問題をいろいろかかえている（われわれの前には解決を要求する多くの問題が立っている）。
20. 重役室へかかってくる電話は㊵、秘書㊶が応待することになっていた。
21. この学校の入学競争率は㊷30 人に 1 人㊸という高い倍率である㊹。
22. 九州は福岡、佐賀、長崎、熊本、大分、宮崎、鹿児島 の 7 県からなっている㊺。
23. この工場ではトラック、ダンプカー㊻、軽四輪などのいろいろな自動車を作っています。
24. この病気は次第に手足の自由がきかなくなる㊼という恐ろしいものです㊽。
25. 私は両親が生活苦で㊾離婚したケースをいくつか知っている㊿。
26. 工場が閉鎖になるという話がちらほら出ている㉀。
27. 熊手で㉁松葉を掻き集める音が聞こえた㉂。
28. アメリカの核の傘によって㉃日本の安全が保障されるという考え㉄は現実とはかけ離れた幻想でしかない㉅。
29. 彼が生れた年㉆、一家は父の失明㉇という大きな不幸に見舞われた㉈。

㉔ проливные дожди/дождевые ливни/, шедшие ~ ㉕ повсеместно ㉖ оползень ㉗ привести к чему/вызвать/повлечь за собой; погибнуть/погубить [他動詞]/унести человеческие жизни ㉘ пропасть без вести ㉙ 2 万人以上が被害を受けた пострадать ㉚ давать ㉛ житница ㉜ общественное мнение/общественность/во всех странах ㉝ предстоящая встреча/~переговоры/в Париже ㉞ расценивать что-н. как шаг, который должен ~ ㉟ немедленный вывод американских войск ㊱ принять резолюцию ㊲ cf. пропало драгоценное время ㊳ рациональное расписание, при котором ~ ㊴ разбросанный ㊵ отвечать на телефонные звонки в кабинет директора/к директору ㊶ секретарша ㊷ при приеме в ~ ㊸ на одно место тридцать человек ㊹ создается конкурс: ~ ㊺ состоять ㊻ самосвал ㊼ терять способность произвольных движений руками и ногами ㊽ この病気は恐ろしい: 次第に~がきかなくなる/~ болéзнь, при котором ~ ㊾ из-за материальных трудностей ㊿ слóчай, когда ~ ㉀ поговаривать, подумывать о чём-н ㉁ грабли ㉂ слышно, как ~ ㉃ «ядерные зонтики» ㉄ представление о том, что ~ ㉅ оторванная от действительности иллюзия ㉆ в год ~ ㉇ ослéпнуть ㉈ в семье произошло ~

- B) 1. 200 年以上も①長崎はオランダ船と中国船が入港できる②唯一の日本の港であった③。
 2. 日本に襲来する④強雨や台風は、国の経済⑤に大損害を与え⑥ている。
 3. 官庁⑦や大銀行、大会社のオフィス⑧が集中している丸の内⑨は東京の真中にある。
 4. 2 日間にわたる⑩大使のフランス訪問⑪が終った⑫。
 5. これが周回 60 キロもある阿蘇山の火口だ⑬。
 6. 福岡もアメリカ軍の基地を置いている県の一つです⑭。
 7. 収穫は耐しだいというこの地方の人々は⑮灌漑水路⑯の完成⑰に大喜びだった⑱。
 8. 私は彼女から来週モスクワへ出発する旨の手紙を受け取った⑲。
 9. 暮れも押し寄せまった⑳ある日㉑、私は新大阪を 18 時 45 分発の新幹線㉒に乗った。

10. 君から手紙を貰った翌日に㉓僕は彼女に電報を打っておきました。
 11. 私が生れる半年ほど前に㉔3 つで㉕死んだ兄がいる㉖。
 12. 彼女はその会社をくびになった翌々日㉗小さなレストランに就職した㉘。
 13. 妻が雪の降っている日に東京へ来た記念に㉙この子を㉚雪子と名付けようか㉛。
 14. 彼が案内された部屋は㉜庭に面した㉝、広い㉞明るい部屋だった。
 15. 軍国主義者たちが政権につく危険㉟はまだ去った訳ではない。
 16. この法案には、国民の目を政治からそらそう㊱という別のねらいもあるのだ㊲。
 17. 私が今度の中国旅行で得た最大の収穫は㊳、この国に対する認識を深めたことです㊴。
 18. その報告書の準備に際しては㊵、教科書、参考書、研究論文といったいろいろな文献に目を通した㊶。

B) ① более 200 лет ② заходить ③ оставаться ~ портом, в который ~ / куда ~ ④ обрушиваться на ~ ⑤ экономика ⑥ наносить большой ущерб ⑦ городские и государственные учреждения ⑧ бфис, бфис / конторы ⑨ квартал Маруноучи, где сосредоточены ~ ⑩ продолжающийся два дня / двухдневный ⑪ визит во Францию ⑫ закончился ⑬ Асу́の火口, 其の周囲 окрúжностъ は 60 キロである ⑭ 県, 其の中には в которых ~ / в пределах которых ~ アメリカの軍事基地が存在する расположен ⑮ район, где урожай завýсит от ~ ⑯ оросительный канал ⑰ завершение строительства ⑱ обрадоваться ⑲ письмо, в котором она писала ~ / письмо о том, что ~ ㉑ перед самым Новым годом ㉒ в один прекрасный день ㉓ новый экспресс ㉔ на другой день после того, как ~ ㉕ за полгода до того, как ~ ㉖ трёх лет / в трёхлётнем возрасте ㉗ У меня есть брат, который ~ ㉘ на третий день после увольнения с ~ ㉙ поступить на работу ㉚ в память о том, что жена ~ ㉛ ребёнок, младенец, девочка ㉜ не называть ли когó ~ ㉝ ~, куда его провёл ㉞ выходить в сад ㉟ просторный ㊱ опасность прихода к власти ~; пройти / миновать ㊲ отвлечь от ~ ㊳ преследовать и другую цель: ~ ㊴ самое главное, что дала мне поездка ~ ㊵ ~ — это более глубокое знакомство с ~ / понимание чего ㊶ при подготовке к докладу ㊷ просмотреть много литературы: ~

19. 彼は財産を使いつくし④その日の生活にも困る④ほどみじめな身分になっていた④。
20. 母は息子が生きていてくれたかどうか④ということだけが気がかりだった④。
21. 私の家は家並④が水田に移る④近くに④あった。
22. 空は雲一つなく、雨が降る気配など少しもなかった④。
23. 彼女がにこっと笑った。それは口もとに④えくぼの浮かぶ④いつもの笑いだった④。(彼女がにこっと笑った。そしていつものように～ができた、としてもよい)
24. 私が生まれた家庭は子供には金を与えない習慣でした④。
25. デンマークはわが九州に近い面積の小国である(デンマークは小国である、その面積は九州のそれにほぼ等しい④)
26. 交通の激しい道路では④遊んではいけません。
27. 1947年から発足した④6,3制④は小学校6年、中学校3年を義務教育としている④。
28. 1969年6月にモスクワで開かれた第2回日本・ソヴィエト経済会議での話し合いの主なテーマ④は、シベリヤと極東地区の産業開発における日ソの経済協力で④あった。
29. 資本家や地主たちが大手を振って④労働者や農民たちを圧迫し搾取することのできた時代はとくに過ぎ去っている④。
30. 社会党政府が政権の座についた1947年5月から1948年3月という短い期間を除き④、過去22年有余にわたって国政を牛耳ってきたのは自由民主党である④。
31. 彼女は、誰かを夢中になって④愛さずにはいられない④といった年頃をとくに過ぎていた④。

④2 растрáтить ④3 не знáть, как прожítь дeнь ④4 попáсть в тákое жáлкoе пoлoжéние/оказáться в тákом жáлкoм пoлoжéнии ④5 жив eгó сын и́ли нeт ④6 бeспoкóбило мáтaは тpeвóжило oднó: ～/мáтaは oднá мысл́ь: ～ ④7 ряд дoмóв ④8 смeня́ться рíсовым пóлeм ④9 нeдaлeкó oт тoгó мéстa, гдe ～ ⑤0 ничтó нe пpeдвeщáло ～ ⑤1 в угoлкáх губ ⑤2 пoявл́ются ямoчки ⑤3 eё oбы́чнaя улы́бка, пpи кoтóрoй ～ ⑤4 былá тaкáя пpивы́чка/пpáвилo+不 定法. いいかえて oбы́чнo нe дaвáли ～ としてもよい ⑤5 pавня́ться ⑤6 у́лицa c oживл́eнным/интeнсíвным/движéнием ⑤7 дéйстви́ющий c ～ ⑤8 «систé- ма oбpaзoвaния 6-3» ⑤9 小x学校における6年の oбязáтeльнoe oбучéние を пpeдyсмáтpивaть cудる/oбязáтeльный の短語尾を述語にする ⑥0 глáвнaя тéмa пepeгoвóров; ～ нa экoнoмíчeскoм coвeщáнии ⑥1 экoнoмíчeскoе coтpyдни- чeствo мéждy ～ в пpoмýшлeннoм ocвoéнии paйóнов ～ ⑥2 бeспpeпятствeн- нo ⑥3 ушл́и/oтoшл́и/тe вpeмeнá, кoгдá ～ ⑥4 в тeчéние ～, зa исключé- нием кoрóткoгo пepиoдa c мáя ～ дo ～, кoгдá ～; нaхoд́иться y влáсти; пpáвíteльствo coциaли́стов ⑥5 pyкoвoд́ить пoли́тикoй cтpaны ⑥6 cíльнo, cтpácтнo ⑥7 чyвствoвaть нeoбxoд́имoсть ～ ⑥8 дaвнó вышeл из тex лeт/ ～ из тoгó вóзpacтa/, кoгдá ～

6. 連 用 修 飾

6-a

彼に相談したうえで、私の態度を決定することにした。

6の項で取り上げるのは、日本語文法で連用修飾語(副詞的修飾節)といわれるものです。

～したうえで、は要するに時間的順序をあらわすものに過ぎませんから、一番簡単なのは完了体動詞を持ってきて、そのあとさらに動詞を重ねればよいのです。その場合、時間的順序をあらわす副詞を用いれば、表現がもっとはっきりするでしょう。

相談するは (по-)сове́товаться, (по-)совещаться с кем, 態度を決定する, は, определить свою́ пози́цию/свое́ отноше́ние/または自分の決論を出す, と解釈して сде́лать свой вы́воды (об э́том, по э́тому вопро́су)。

【例解】

Я посоветуюсь с ним и [после́ э́того] определю́ свою́ пози́цию.
Снача́ла я посоветуюсь с ним, а пото́м определю́ свою́ пози́цию.
Посоветавшись с ним, я определю́ свою́ пози́цию.

6-b

彼に問い合わせたところ、自分は知らない
ということだった。

～したところ、は、簡単に～したら, когда ~ と解すればよいでしょう。問い合わせる, は, спроси́ть。もう少し難しい表現としては, спра́виться, осведоми́ться, наве́сти спра́вку о чём у ко́го。

【例解】

Когда́ я спроси́л у него́, он мне отве́тил, что сам ниче́го не зна́ет.
Я спрoси́л у него́, но он мне отве́тил, что сам ниче́го не зна́ет.

6-c

10月21日は、東京、大阪をはじめとして各地
で大きなデモンストレーションがあった。

10月21日は、とありますが、それはロシア語では勿論、主語ではなく状況語で、21-го октября となります。東京、大阪をはじめとして各地で、もやはり状況語、都市ですから、в+前置格名詞になるでしょう。

1. в Тóкио, Óсака и другíх городáх Япóнии
 2. в рáзных городáх Япóнии, как, напóримéр, Тóкио и Óсака
 3. в рáзных городáх Япóнии, в том числé и в Тóкио и Óсака
- デモンストレーションがあった、は、состояться, произойти, быть организованным, проведённым

〔例解〕

21-го октября состоялись большие демонстрации в Тóкио, в Óсака и в другíх городáх Япóнии.

6-d

人の命は短いからこそ、価値がある。

～こそ、は理由、原因の強調的表現です。原因を表わす接続詞には потому что ～, так как ～ がありますが、ほかでもない～故に・～のためにという時には (именно) потому, что ～, только потому, что ～. それからもう一つ、形容詞の短語尾に造格がついて (述語として用いられる形容詞が補語をとるときは必らず短語尾), それが理由を表わすことがあります. cf. Чем ésta кнiга хороша? この本のどこが良いのか。

〔例解〕

Жизнь человека цéнная именно потому, что она корóткая.

Жизнь человека тем ценна́, что она коротка́.

6-e

下手なお化粧は顔をきれいにするどころか
見るに耐えないものにしてしまう。

「～するどころか」は、「～ではなく～だ」、「～でないだけではなく、かえって～だ」と解します。すなわち、не ～, а ～; не только не ～, а, наоборот, ～. 下手な化粧は, плохая косметика で, плохой туалет はよくないそうです。もっとも補語に用いるならばよいそうですが、見るに耐えない, безобразный あるいは, такой безобразный (または неприятный), что неприятно (または нельзя) будет

смотре́ть ～ とでもすればよいでしょう。

〔例解〕

Плоха́я косме́тика (не то́лько) не де́лает ли́цо краси́вым, а, наоборот, безобра́зным.

Плоха́я косме́тика мо́жет сде́лать ли́цо не краси́вым, а та́ким (мáтави та́ким безобра́зным), что неприя́тно бу́дет смотре́ть.

6-f

今度の万博はアジアではじめての万博とあって、
アフリカからも代表が派遣される。

～とあって、というのは、～ので、～というわけで、という理由の意。そこで *потому́ что* ～, *так как* ～, *поско́льку* ～, *ведь* ～, *ко́рон* (:) などがありますが, *потому́ что* ～ はあまりよくないようです。というのは英語の *because* のように必然的な因果関係にもとづいて推断をあらわすような傾向があり, 原因のあらわし方がなにか直接的で, 「こうだから, 当然こうなる」といった感じになってしまうからだそうです。

次に日本語の文では, 必ず従属文, 主文というように並びますが, ロシヤ語はそうとは限りません。ここでは主文からとりかかえることにしますと, 「代表が派遣される」は現在形ですが, もちろん未来の意味です (～だろう, は推量の助動詞)。これを～することになっている, ～しようとしている, と解して *собира́ться* + 不定法にするのも一策でしょう。たとえば, *собира́ются присла́ть предста́вителей/собира́ются прие́хать предста́вители*。アフリカからも, はそれぞれ, *и африка́нские стра́ны/и из африка́нских стран* など。万博は, *всеми́рная вы́ставка (достиже́ний промышле́нности)* あるいは *экспо́* ですがこの場合は年号を入れて *«экспо-71»* などとするのがふつうです。

さて, 従属節ですが, 「アジア初めての万博」は主文の *всеми́рная вы́ставка* を受けて, 「それはアジアでは初めての万博だ, はじめて開かれる」とかすればよいでしょう。*Э́то бу́дет пе́рвая вы́ставка в А́зии; вы́ставка открóется (бу́дет прохо́дить) впе́рвые в А́зии*。つなぎの接続詞はさきにあげた通り。しかし, これらの接続詞を用いないで, ～ *и* ～ で済ます方法もあります。これは大事なことです, なるべく従属節を導びく接続詞など用いないで, 出来るだけ簡単に理由とか条件とかいった意味をあらわせるようになることです。和製ロシヤ語を見ていますと, やたらに *потому́ что* ～, *так как* ～ とかとかいった文句が眼につきます。

〔例解〕

Предсто́ящая Всеми́рная вы́ставка бу́дет пе́рвой в А́зии, *и* (по́тому) на не́ё при́шлю́т предста́вителей *и* из африка́нских стран.

На предстоящую Всемирную выставку собираются
 { прислать представителей } и { африканские страны }
 { приехать представители } { из африканских стран }, так как
 (матлаは ведь, посколькy) это бyдет пёрвая вы́ставка в Азии.

6-g

酒, 煙草をたしなまないかわりに, たいし
た食道楽だ.

「～でないかわりに」は вместо того что́бы ～ が頭に浮かびますが, 「～でない, そのかわり」とすれば簡単です. Зато を使うこともできます. 「酒, 煙草をたしなまない」は, не пьёт и не ку́рит. 食道楽は большо́й гурма́н, любите́ль изысканной пи́щи (матлаは роско́шных блюд), ла́комец, ла́комка など. гурма́н を用いるなら, зато より ноの方がよい. зато は口語体, гурма́н は文語体だからだそうです. また любить хоро́шо пое́сть でもよいでしょう.

「例解」

Он не пьёт и не ку́рит, зато́ лю́бит хоро́шо пое́сть.

練習

- Λ) 1. 東京での公演を最後に①, モスクワ芸術座②は帰国の途についた③.
 2. 昨日は東京で 10 人の死者を出したのをはじめとして, 各地で④多くの交通事故が起った (cf. 昨日東京で～だった. そのほか日本の各地でも～だった / 昨日は日本の各地で多くの交通事故が起った. 東京だけでも 10 人が死んだ, などとしてもよい).

3. 観衆が拍手する中を, 選手たちはゆっくりと行進した⑤.
 4. 予算案の採択に先立って⑥激しい討論が行われた.
 5. 彼らは生活費はもっぱら工場で日雇いをして得ている⑦.
 6. 5 年も会わないうちに, 彼はすっかり変ってしまった⑧.
 7. 数年とたたぬうちに⑨われわれはあなたがたを追い越すでしょう⑩.

Λ) ① дать последнее представление ② Московский художественный (икалемический) театр/МХАТ ③ уехать на родину ④ в разных городах Японии ～ ⑤ под аплодисменты ～/選手たちは行進したが, 観衆は拍手した ⑥ чему предшествовало что ⑦ зарабатывать на жизнь тем, что ～/рабб-тист поденно ～ и так зарабатывает ⑧ われわれは 5 年会わなかった. その間 ⑨ 彼は ～ ⑩ пройдёт не больше двух-трёх лет, и ～ ⑩ перегнать

8. 切符は1週間先まで〔日曜日まで〕⑪
売り切れです。
9. 時間通りに来る⑫と約束しておきながら、彼は遅れてやって来た。
10. もう2,3日で10月になるというのに、うちではまだ蚊帳を使わなければならない始末です⑬。
11. 日本は、工業の総生産額では⑭世界で3位を争そう⑮というのに、一人あたりの国民所得の額では⑯たった21番目、国内では深刻な住宅危機をかかえている⑰。
12. モスクワへ2カ月の予定でやって来たのはよいけれど、1カ月の病院住まいをするはめになって⑱見たいものも見切れなかった⑲。
13. われわれの再三再四にわたる説得をよそに、彼は出発の決意を頑として変えなかった⑳。
14. 彼女はちょくちょく私から金を借りることは借りたが㉑、いつもきちんと㉒返済していた㉓。
15. 子供の勉強の邪魔になってはと思い㉔、彼女は部屋に入らなかった。
16. 道路や列車の混雑㉕を恐れて、私たちは海水浴を月末まで見合わせた㉖。
17. 日曜ともなると、自然の中でしばし

の憩いを求めようと㉗、何百万もの日本人が列車やバス、自動車に殺到し㉘、駅や幹線道路㉙では平日以上の交通地獄を現出する㉚。

18. 頭が切れて決断力のある彼だ、きっとよいリーダーになるだろう㉛。
19. ロシア語から、はては天文学といった具合に彼の興味は非常に幅広い㉜。
20. 彼が金銭的にだらしない㉝だけに、なおのことこの仕事はまかせられない。
21. 彼の弟はまだ若くて経験が浅いだけに経験ある先輩たちの支援㉞が必要である。
22. その日が日曜であったことも手伝って、公園の中は大変な混雑であった㉟。
23. いろいろああでもないこうでもないと考えたあげくに、彼はモスクワ行きをあきらめた方がよいという結論に達した㊱。
24. この小学校では昨日流感で100人の学童が欠席したほか、多数の児童が頭痛を訴えた㊲。
25. 試験に落ちたくらいで㊳泣くとは何ごとです㊴。
26. 弟が風邪を引いたくらいで、皆丈夫です㊵。

⑪ на+対格 [на все дни до ~] ⑫ прийти вовремя ⑬ пользоваться сеткой (また пологом) от москитов ⑭ по объёму ~ ⑮ бороться за ~ ⑯ по размерам национального дохода ⑰ переживать острейший ~ ⑱ прийти ⑲ не успел посмотреть ~ ⑳ остаться твёрдым в своём решении ~ ㉑ занимать у кого ㉒ аккуратно ㉓ отдавать ㉔ боясь помешать ㉕ загромождённые машинами улицы или давка в поездах ㉖ отложить отъезд на морские купания ㉗ желать побыть на лоне природы ㉘ бросаться к ~ ㉙ шоссе́нные магистрали ㉚ создавать ещё больший «транспортный ад», чем ~ ㉛ при его уме и решительном характере из него выйдет ~ ㉜ диапазон его интересов широк: от ~ до ~ ㉝ непорядочен в денежных делах ㉞ как ~; поддержка ㉟ суето́лка ㊱ 長い熟慮とためらいの末に; отказать от мысли/надежды/~ ㊲ жаловаться на головную боль ㊳ провалиться на экзаменах ㊴ совестно ㊵ ~, вот только мой брат ~

27. 北海道では台風が猛威をふるって田
島に大損害を与えたうえに、犠牲者ま
で出した④。
28. ぶどう酒のでき上がりは⑤ 気象条件
は勿論のこと、ほかにもいろいろな条
件によってきまる⑥。
29. 母が病気で倒れたところへもって
きて④、今度は弟が交通事故に会っ
た⑥。
30. 瀬戸物工場⑥をのぞいて④ここには
工業らしきものはない。
31. 切符をお持ちの方にかぎり入場でき
ます⑥。
32. 青少年犯罪の増加⑥、住宅難など東
京はいろいろな問題を抱えている。
33. 月給は据えおかれたまま⑥物価が急
激に上昇した⑥。
34. 問題が解決されぬまま、会議は散会
した。(cf. 問題は未解決であったが、
～した / 会議は散会した、しかし問題
は～であった)。
35. ロシヤ語の授業は文法中心にやって
います②。
36. 彼はトルストイ、ドストエフスキー
の作品を中心に、ロシヤ文学について
講演した。
37. 輸入制限緩和⑤をいいことに⑥、ア
メリカ産のグレープフルーツ⑤がどっ
と日本の市場に殺到した⑥。
38. 彼を助けてやろうと固く決心して⑥
彼女は出ていった。
39. 何もかも、起るべくして⑥起った。
40. 雨が降るようでは、とても山には登
れない。
41. 合成繊維は、長持ちし⑥、しわになら
ず⑥、洗いが簡単で⑥、ノーアイロン⑥
といった具合に非常に実用的です⑥。
42. 友情の喜び⑥、愛の喜び、発見の喜
び、創造の喜びというように、人間の
喜びには金で買えないものがある⑥。
43. 九州の他の港町⑥が藩⑥に属してい
たのとは違って⑥、長崎は江戸幕府⑥
の直轄領で⑥、江戸から任命された奉
行⑥が治めていた⑥。
44. 若いのに似合わず、この外科医は難
かしい手術もやってのける。
45. ゲーテの言葉を待つまでもなく、人
生は短い (cf. ゲーテのいうように)。
46. 試験の成績だけで学生の実力を判
断⑥できるかという、どうしてどう
してなかなかそういうものではないの
です⑥。

④ имеют человеческие жертвы ⑤ вкусовые качества ⑥ зависеть от
～ ④ ～, а тут ещё ～ ⑤ попасть в уличную катастрофу ⑥ гонимые
мастерские, изготавливающие фарфор ⑦ за исключением ～ ⑧ ～ может
лишь тот, кто ～ ⑨ расти; преступность среди молодёжи ⑩ при сохра-
нении прежней зарплаты / при прежней зарплате ⑪ цены на товары;
подскочить ⑫ уделять основное внимание чему / делать упор на что, чем
⑬ ослабление импортных ограничений ⑭ пользоваться ⑮ грейпфруты
⑯ устремиться ⑰ с твёрдым решением ～ ⑱ так, как и следовало ожи-
дать ⑲ долго носиться ⑳ не мяться ㉑ легко стираться ㉒ не надо
гладить ㉓ очень практичен: ～ ㉔ радость дружбы ㉕ есть человеческие
радости, которые ～ — ～, ～) ㉖ портовые города ㉗ местный феодальный
клан ㉘ ～に属していた藩とは違って в отличие от ～ ㉙ эдское правите-
льство ㉚ был поставлен под контроль чего ㉛ губернаторы ㉜ управлять
㉝ судить о действительных знаниях студента только по результатам
экзаменов ㉞ не всегда легко ～

47. 今年中に㉒交通事故の死亡者数㉒は
 どうか16,000に達しそうだが、この
 数は昨年ベトナムで戦死したアメリカ
 兵の数を上回るものである㉒。
 48. 首相は2カ月ぶりに開かれた記者会

見㉒で演説し、しかるべき措置をとる㉒
 と約束した。

49. 自衛隊は㉒憲法に違反して㉒作られ
 たものであるから、それ自体㉒違法で
 ある㉒というのがこの人の意見です。

- B) 1. 日本は、台風、地震、津波といっ
 た具合に天災㉑が多い㉑。
 2. 京都では学童を乗せたバス㉑がダン
 プカーと衝突する㉑かと思えば、東京
 では踏み切りで㉑タクシーが電車の下
 敷になるなど㉑、すさまじい交通事故
 があい次いでいる㉑。
 3. 風がびゅうびゅう吹きまくるし㉑、
 空からはボタ㉑が㉑降ってくるし、昨
 日は実にいやな天気だった㉑。
 4. あの人は計算高い人だから㉑、君の
 ことで㉑大事な対人関係を台なしにす
 る㉑ようなことはしまい㉑。
 5. 新聞は世論の㉑好ましくない反応㉑
 を懸念して㉑、事件を㉑長いことふせ

ておいた㉑。

6. 幸運な事情が重なって㉑事故㉑は犠
 牲者㉑を出さずに済んだ㉑。
 7. ジャーナリストという職業柄、彼は
 しばしば遠くへ出かけていく㉑ことが
 ある㉑。
 8. 職業が職業だけに㉑3日と続いて休
 暇㉑をとる㉑のもむずかしい。
 9. アメリカの自動車産業の大立物たち
 は㉑、外車輸入の自由化㉑を要求して㉑、
 日本市場への進出㉑を計った㉑。
 10. 町にはスモッグがたちこめ㉑、自動
 車はヘッドライトをつけて㉑走ってい
 た。
 11. モスクワ芸術座は7月10日の東京

㉒ в текущем году ㉒ число смертей/смертных случаев/от транспортных
 катастроф ㉒ превышать ㉒ на своей первой за два месяца пресс-конфе-
 ренции ㉒ предпринять соответствующие меры ㉒ войска самообороны
 ㉒ в нарушение чего ㉒ сами ㉒ незаконный

B) ① стихийные бедствия ② много ~: 台風、地震、津波 и т.д. ③ автобус
 со школьниками ④ столкнуться ⑤ на переезде ⑥ попасть под трамвай;
 cf. はねる сбить ⑦ один за другим; すさまじい交通事故があいついでいる: 京
 都では~ ⑧ быть ⑨ густой снег/идти крупными хлопьями ⑩昨日はいや
 な天気だった: ~ ⑪ расчётливый ⑫ из-за кого ⑬ портить отношения с
 нужными ему людьми ⑭ не стать + 不完了体動詞 ⑮ широкая обществен-
 ность ⑯ неблагоприятная реакция ⑰ опасаться, бояться чего ⑱
 случившееся ⑲ не сообщать о чём ⑳ по счастливому стечению обстоя-
 тельств ㉑ инцидент ㉒ человеческие жертвы ㉓ обойтись без ~ ㉔
 ездить в дальние поездки ㉕ Ему, как журналисту часто приходится ㉖
 при его профессии または Его профессия такова, что ~/по роду своей
 профессии ㉗ даже трёхдневный отпуск ㉘ взять ㉙ автомобильные
 магнаты ㉚ либерализация ввоза иностранных автомобилей/снять суще-
 ствующие ограничения на ввоз иностранных автомобилей ㉛ потребовать
 ㉜ пробиться ㉝ предпринять попытку ㉞ смог; стоять ㉟ 点火されたるヘ
 ッドライトを持って с зажжёнными/включёнными/фарами

- での公演を皮切りに㉓、日本全国を巡業する㉔予定。
12. のどから手が出るほど宅地㉕は欲しいけど㉖、思うようにならない㉗という家庭が大部分㉘である。
13. 勉強もまだしないくせに㉙、あんたときたらもうテレビを見ている㉚。
14. 彼は天気になるのを待って㉛出発するつもりだといっています。
15. 一度約束した手前㉜、後に引くわけにはいかない㉝。
16. 彼女は親が家に残ってくれ㉞というのをふり切って㉟東京へ出た。
17. われわれの期待も空しく㊱彼は優勝を逸してしまった㊲。
18. 彼女はベテラン女優でもういい加減の年だが㊳、どんな公演でもまるで初舞台でも踏むような稽古ぶりである㊴。
19. 昔名選手としてならしただけあって、彼はいまでもテニスが非常にうまい㊵。
20. ちょうど出かけようとしている矢先に㊶、友人が電話をかけてきた。
21. どうやら㊷故障が生じた㊸らしく、潜水夫㊹はすぐに水面に浮上してきた㊺。
22. 参議院選挙を目前に控えて㊻街路ではすさまじい㊼選挙戦が繰り広げられている。
23. 出発を前にして㊽大使は記者会見を行った㊾。
24. 物価㊿がどんどん㋀上昇していくのにひきかえ㋁、給料は相変らずである㋂。

㉓ дать своё первое представление в Токио 10-го июля ㉔ совершить турне по всей Японии ㉕ жилая площадь ㉖ испытывая острую нужду в чём, ~ ㉗ не мочь удовлетворять эту нужду ㉘ большинство семей ㉙ не сделать, выучить уроки ㉚ ещё не ~, а уже ~ ㉛ когда установится хорошая погода ㉜ раз ~/так как ~ ㉝ отказаться от своего слова ㉞ умаливать ㉟ несмотря на ~/несмотря на то что ~ ㊱ вопреки чему/мы надеялись ~, но ~ ㊲ не суметь победить/одержать победу ㊳ старая актриса и немолодой уже человек, она ~ ㊴とする ㊵ готовиться к каждому спектаклю как к дебюту ㊶ Известный в прошлом теннисист, он и сейчас ~ ㊷ как раз в тот (самый) момент, когда ~ ㊸ видимо, ~ ㊹ произошла неисправность ㊺ водолаз ㊻ выплыть на поверхность воды 潜水夫は~した, どうやら, ~であった ㊼ в связи с предстоящими выборами/参院選挙(の日)が近い на носу, приближаться,そして~/с приближением дня выборов ㊽ ожесточённый ㊾ перед самым отъездом ㊿ дать пресс-конференцию ㋀ цены на товары ㋁ всё ㋂ ~, а ~ ㋃ оставаться на прежнем уровне, оставаться прежней

7. <擬人法> について

ロシア語では英語などと同じように、人間ではなく事物が主語になって動作を行うという構文が非常に多いようです。他動詞の場合が特に眼につきます。これをかりに擬人的用法として一括しておきましょう。これには次のようなものがあります。

1. 情緒に関係ある動詞

Его́ во́все не беспоко́ило, что нет па́пы. 彼は父親のいないことなど、全然気にかけなかった。

Моего́ дру́га да́вно интересу́ет э́та пробле́ма. 私の友人はずっと前からその問題に関心を持っている。

Успе́хи дру́га ра́довали меня́. 友人の上達ぶりに私は喜んだ。

Э́тот вопро́с му́чил его́. 彼はその問題に苦しんでいた。

Шу́мы и голосо́а люде́й пуга́ли пти́цу. 人間のたてる物音や声に小鳥は胆をつぶしていた。

Президе́нта США не устраи́вает по́литика нейтралите́та Камбо́джи. アメリカ大統領はカンボジアの中立政策が気に入らない。

Разви́тие собы́тий в Юго-восто́чной А́зии глубоко́ трево́жит япо́нский наро́д. 東南アジアにおけるこうした事態の発展を日本国民は深く憂慮している。

Поража́ет нас, что он рассма́тривает э́то предложе́ние как реа́льное. 彼はこの提案を現実的なものと考えているのだから、恐れ入ってしまう。

Мысль о том, что вы принима́ете уча́стие в э́том де́ле, огорча́ет меня́ (мне не даёт поко́я). 君がそれに一枚加わっていることを考えると、僕は残念でならない（心配でおちおちできない）。

Э́та прогу́лка доставля́ет мне удо- 私はこの散歩が楽しい。
вольствие.

その他 возму́щать (憤慨させる), обижа́ть, оскорбля́ть (立腹させる)
удивля́ть, расстраи́вать (がっかりさせる) и т.д.

2. 原因, 理由, 結果, 条件, 強制

Обсто́ятельства не позво́лили мне 色々な事情で私は南部へ行くことが
уе́хать на юг. 出来なかった。

Болезнь не даёт мне возможности работать.

Дождь заставил меня вернуться домой.

Использование этого препарата помогло создать новые методы лечения.

Шум мешает мне слышать.

Открытие атомной энергии привело к тому, что человечество уже сейчас имеет в виде урана огромные запасы энергии.

Бомба вызвала пожар в доме.

病気のために私は働くことができない。

雨のために止むなく家へ引き返した。

この薬剤を使用することによって新しい治療法が確立された。

騒音が邪魔で聞こえない。

原子力エネルギーの発見によって人類はいまやウランというぼう大なエネルギー源を持つに至った。

爆弾のため、その家が火事になった。

3. そ の 他

1)К вечеру ветер принёс грозовые тучи. 2)Яблоня принесла много яблок. 3)Война принесла тяжёлые разрушения. 4)Попытка не принесла никаких результатов. 5)Общение с ним приносит мне истинное удовлетворение. 6)Такой подход к делу не может принести ничего, кроме вреда (ущерба). 7)Производство оружия приносит им огромные прибыли.

1)Тайфун унёс много жизней. 2)Музыка уносит меня от суеты повседневной жизни.

Судьба свела нас в Токио.

1)Эта корова даёт много молока. 2)Это дерево не даёт плодов. 3)Уголь даёт больше тепла, чем дерево. 4)Город дал стране многих выдающихся людей.

1)夕方頃風が雷雲を運んできた。2)そのリンゴの木にはリンゴが沢山なった。3)戦争は大きな破壊をもたらした。4)その試みは何の成果ももたらさなかった。5)彼とのつきあいは私に心からの喜びをもたらしてくれる。6)そうしたアプローチの仕方は害にしかない。7)彼らは兵器の製造によってぼろもうけをしている。

1)台風は多くの人命をうばった。2)音楽は私に日々のわずらわしさを忘れさせてくれる。

運命は私たちを東京で引き合わせた。

1)この牝牛からは牛乳が沢山とれる。2)この木は実がならない。3)石炭は薪よりずっと熱を出す(温かい)。4)その町は多くのすぐれた人士を輩出した。

1)Его́ гнев не знал границ. 2)История не знает таких примеров. 3)Этот закон не знает исключений. 4)Этот город знал много бурных событий. 5)Политика не знает поры́ летних отпусков.

1)Этот ковер создал уют в комнате. 2)Деревья создавали впечатление густой алле́й. 3)Красивые места создали сла́ву Никко. 4)Это создало серьёзную политическую проблему.

1)Плащ потерял водонепроницаемость. 2)Комната потеряла жилой вид. 3)Стекло потеряло чистоту́. 4)Цветы потеряли свою́ яркую окраску. 5)Листья потеряли све́жесть.

1)Комната приобрела жилой вид. 2)Его́ лицо приобрело здоровый вид.

1)Ко мне пришёл аппетит. 2)К ней пришла уверенность. 3)Засну́ть бы, но сон не приходит.

1)Статистика говорит о том, что чаще всего жертвами этого становятся дети. 2)Исследования показали, что искусственная кожа прочнее естественной.

1)Камбоджу охвати́ло пла́мя войны́. 2)Это де́лает ему́ честь.

1)彼の怒りは際限なかった。2)歴史上こうした例は存在しない。3)この法則には例外がない。4)この町では昔色々波乱に富んだ事件があった。5)政治には夏休みはない。

1)このじゅうたんのおかげで部屋が快適になった。2)木々はこんもりしげった並木路を思わせた。3)日光は風光明媚をもって有名になった。4)それは深刻な政治問題になった。

1)レインコートは防水がきかなくなった。2)部屋が住いらしくなくなった。3)ガラスが汚なくなった。4)花の色があせてしまった。5)葉は新鮮さを失った。

1)部屋が住居らしくなった。2)彼の顔が健康そうになった。

1)僕は食欲が出た。2)彼女は自信がついた。3)寝たいけど、なかなか眠れない。

1)統計は子供が一番その犠牲者になることが多いことを物語っている。2)人造皮革の方が天然皮革より強いことが実験によって分かった。

1)カンボジャが戦火に包まれた。2)これは彼にとって名誉だ。

問題

A) 1. 新しい発見というのは、究極的

A) ① в конечном счёте

には① 人類に害よりもより多くの利益をもたらすものである。

2. 従業員たちがチップ②を辞退して受け取らないのにはみんな驚いていた。
 3. 動物実験によって③、動物の体④は過重⑤に耐えられることが明らかになった。
 4. 彼ははるばるアフリカくんだりまで出かけていく巡り合わせになった⑥。
 5. この木はくすぶって火花が飛ぶばかりで、暖まらない⑦。
 6. その髪型⑧だと背が低くみえ⑨顔がまん丸になります⑩。
 7. その発電所は発電を開始した⑪。
 8. 彼がその学校に呼ばれたのは⑫、ちょうど学生運動⑬が日本中に波及したころだった⑭。
 9. その肥料を使うと1ヘクタールあたり⑮6トンもの穀物がとれた⑯。
 10. この小説が彼の出世作となった⑰。
 11. 理論をやっておくと⑱、実地の⑲役に立つ。
 12. 新しい工作機械の発明によって製品⑳の質が向上した。
 13. 彼はすっかり仕事に夢中になって㉑寝食を忘れてしまうことがよくあった。
 14. 私はおくれそうなのが気になってしかたがなかった㉒。
 15. 四年間の学生生活から彼は得るところが沢山あった㉓。
 16. 頭をくしゃくしゃにしていると㉔、容貌を台なしにしてしまう㉕。
 17. この前の学会は参加者数からいうと㉖空前絶後㉗のものだった。
- B) 1. どうした風の吹きまわしか私は北海道くんだりまでやって来た。
 2. 夜が明けるころには彼らは森のはずれにやって来ていた㉘。
 3. その旅行はとても楽しかった㉙。
 4. 戦前はドネッキー③炭田とポドモスコヴヌイ④炭田が全ソの石炭産出量の64%を産出していた㉚。
 5. 彼は急に技術者になる決心⑥をしたわけではない㉛。
 6. 人生の複雑な問題を見究めていく能力⑥は、すぐに身につくものではない㉜。
 7. 研究の結果われわれは全然別の結論に達した㉝。(cf. ～がわれわれを～に導いた)
 8. 戦争が始まった時、私は北海道にいた㉞。
 9. この国はしばしば宇宙船を打ち上げるが㉟、文化は全般に低迷している㊱。

② чаевые ③ опыты, проведённые на животных ④ организм ⑤ перегрузка ⑥ судьба забросила кого куда ⑦ давать больше искр и дыму, чем ~ ⑧ причёска ⑨ уменьшать рост ⑩ делать круглым ⑪ давать ток ⑫ пригласить ⑬ студенческие волнения ⑭ охватить Японию ⑮ каждый гектар ⑯ дать ⑰ принести славу/доставить известность ⑱ изучение теории ⑲ в практической работе ⑳ продукция ㉑ поглощать, увлекать; сон и еда ㉒ беспокоить ㉓ дать много ㉔ неаккуратная голова ㉕ портить ㉖ по числу участников ㉗ не знать себе равных
 B) ① утро が застать する ② доставить, принести удовольствие ③ Донецкий ④ Подмосковный ⑤ давать ~% общесоюзной добычи угля ⑥ решение ⑦ не сразу прийти ⑧ умение разбираться ⑨ приходиться не сразу ⑩ исследования; привести кого к чему ⑪ 戦争が застать ⑫ запускать ⑬ переживать застой

10. 戦争は国民に大きな苦痛⑭をもたらし、何万人もの生命をうばった⑮。
11. このランプの方が明るい⑯。
12. このやり方だと 100 万円の節約になる⑰。
13. 人口激増⑱が学校不足の原因になっている⑲。
14. この町は観光⑳でうるおっている㉑。
15. その後その書類がどうなったか㉒は、はっきりしていない㉓。
16. 場所が真平らなので㉔遠くまで四方を㉕見渡せた㉖。
17. メインストリートに沿ってやしが植えられ㉗、町にエキゾチックな趣を与えている㉘。
18. その計画は大した成果もあげなかった㉙。
19. 道さえよければ㉚、自動車で行くことにします。
20. 庭に生えている白樺は小さくて日影にならなかった㉛。
21. この木は、幸福になるにはどうした

- らよいのか㉜を考えるための糧㉝を与えてくれる。
22. 軍事基地の存在㉞がこの町の大きな政治問題になっている㉟。
23. 交通スト㊱が通勤客に大きな迷惑をかけること㊲は事実である。
24. 地価の急騰㊳は自分の家を持ちたいという庶民の夢を打ち砕いてしまった㊴。
25. 自民党が国会で大多数を取ったからといって㊵、それに投票した誰もが自民党の政策に同感しているというわけでもない㊶。
26. 戦後目ざましい経済成長を成し遂げた㊷ということで、日本人はややもすると自己の力を過大評価する傾向がある㊸。
27. 経済的、政治的関係の拡大により㊹両国民の文化交流も強力に推し進められることになった㊺。
28. 日ソの国交回復により㊻通商、文化、政治面での両国の交流促進の条件が

⑭ огромные страдания ⑮ унести ⑯ больше света ⑰ сэкономить; дать экономию в+対格, в сумме ~ ⑱ резкий рост населения ⑲ создавать нехватку в чём ⑳ туризм ㉑ приносить доходы ㉒ дальнейшая судьба чего ㉓ не ясен ㉔ ровная местность ㉕ далеко вокруг ㉖ позволить видеть ㉗ аллея пальм вдоль главных улиц ㉘ придавать экзотический вид ㉙ дать ощутимые результаты ㉚ если/где позволит дорога ㉛ так мал, что ~; не давать тени ㉜ что нужно сделать для того, чтобы ~ ㉝ материал для размышлений о том, ~ ㉞ наличие ㉟ создавать большие/серьезные/политические проблемы для ~ ㊱ забастовка транспорта ㊲ создавать много неудобств для; пассажиры, едущие на работу ㊳ резкое повышение цен на земельные участки ㊴ уничтожить надежды на ~ ㊵ завоевание кем большинства в парламенте は決して вообще ~であることを意味しない。㊶ те, кто проголосовал; разделять политическую программу ~ ㊷ послевоенный экономический рост が日本人を~すべく побуждать する/また склонный を使用して ㊸ составлять себе преувеличенное представление о собственной силе ㊹ расширение ~ связей を主語にする ㊺ культурное общение ~/культурный обмен между ~; дать мощный толчок чему ㊻ восстановление японо-советских дипломатических отношений を主語にする

そろった⑩.

29. 原子力潜水艦の入港により⑪ 横浜市民は現実放射能の脅威にさらされることになった⑩.

30. 気候条件が良いので⑪ ここは米が二期作、野菜は一年中栽培可能である⑩.

31. 新しい内閣の顔ぶれは⑪, 政府にこ

の前の選挙の結果を真剣に反省する気がない⑪ ことを示している⑩.

32. 少なくともその町の住民の半分は港があるおかげで仕事を得ている⑩.

33. どんなにつらいときでも彼は決してユーモアを忘れたことがなかった⑪.

⑩ развѣтие торгѳвли, культѳрных и политѳческих связей мѣжду ~; создѳть благоприятные услѳвия для ~ ⑪ появлѣние, захѳд ѳтомной подлѳдки を主語に ⑫ поставѳть ~ пѣред реѳльной угрѳзой радиѳции ⑬ (хорѳшие) климатѳческие услѳвия ⑭ собирѳть (по) два урожѳя рѳса; выращѳвать ѳвѳщи; круглѳй год; позволѳть を使う ⑮ состав ⑯ нежелѳние + 不定法; глѳбоко задѳматься над результѳтами ~ ⑰ свидѣтельствѳвать о чѣм/говорѳть о чѣм ⑱ давѳть рабѳту; половѳна населѣния ⑲ покидѳть когѳ; чѳвство юмора

8. 動詞, 形容詞から派生した抽象名詞の用法

—— 文に等しい価値を持つ語句 ——

1) Внедрение этого способа резко повысит производительность труда. 2) Также расположение экспонатов позволяет менять выставку без ущерба для общего вида комнаты. 3) Распространение войны на весь Индокитай достойно лишь сожаления. 4) Перенесение военных действий на территорию Камбоджи вряд ли поможет приблизить окончание войны во Вьетнаме.

1) Участники демонстрации требовали немедленного прекращения агрессии США в Азии. 2) Рабочие добились повышения зарплаты. 3) Они уклоняются от выполнения своих обязанностей.

1) Для решения этой задачи предстоит ещё многое сделать. 2) В случае возникновения войны эти базы будут уничтожены за шесть часов. 3) Во время обсуждения между ними вспыхнула ожесточённая перепалка. 4) Через два года после завершения строительства музея умер этот архитектор. 5) До окончания войны он оставил Японию. 6) Правительство намерено исправлять пошатнувшееся экономическое положение путём увеличения налогообложения.

1) Они изыскивают другие источники

1) この方法を導入することによって労働の生産性が高まるであろう。2) 出品物をこのように配置することにより、部屋全体の様子を損うことなく、展覧会を一新することができる。3) 戦争がインドシナ全域に広がったということは、まったく遺憾というほかない。4) 軍事作戦をカンボジア領土に移したところでベトナム戦争終結を早める手だてにはなるまい。

1) デモ隊はアメリカのアジア侵略即時停止を要求した。2) 労働者たちは賃上げを獲得した(賃金を上げさせた)。3) 彼らは義務の遂行を回避しようとしている。

1) この問題を解決するためには、まだまだしなければならないことが沢山ある。2) 戦争が起った場合には、これらの基地は6時間以内に叩きつぶされるであろう。3) 討論の最中に2人の間で激烈な口論が生じた。4) 博物館建設後2年してその建築家は死んだ。5) 終戦前に彼は日本を離れた。6) 政府は課税を増大することによってぐらついた経済を建て直そうとしている。

1) 彼らは別の石油補給源を手に入れ

получения нефти. 2) Они сторонники применения этого метода.

1) Он понял ошибочность своего мнения. 2) Инженер доказал целесообразность применения этого метода.

ようとしている。2) 彼らはこの方法の使用を支持している。

1) 彼は自分の意見が間違っていることを悟った。2) 技師はこの方法を使用することが適切であることを証明した。

問題

- A) 1. 生産の専門化を促進する①ために、現在色々の手が打たれている（多くのことがなされている）。
 2. 昨夜おそく首相は事態を收拾する②ために最後の試みをなしたが③、予期した結果はえられなかった④。
 3. 今後ますます機械化を押し進めていく必要がある⑤。
 4. その法律が通る⑥ようなことがあれば、政府に対する不信がますますつづいてくる⑦ことは避けられない⑧。
 5. 彼はもっと化学肥料を⑨もちいることが必要であることを証明した。
 6. 物質の新しい性質を発見することによって科学者は自然にない新しい物質を作り出すことが出来る⑩。

7. 中東情勢がますます悪化していくことを⑪われわれは心から憂慮している⑫。
 8. アメリカの干渉はインドシナ半島の情勢をますます紛糾⑬させてしまうだろう⑭。
 9. 戦争を未然に防ぐことが⑮現代のもっとも重要な課題である。
 10. この住宅建設計画⑯を実現することによって、慢性的な住宅不足⑰を一挙に解決する⑱ことができるだろう⑲。
 11. 新しい技術の導入によって近い将来⑲自動車の生産は二倍になるであろう⑳。
 12. そのサークルの指導で大分時間が取られた。

- B) 1. 発電所をここに建設するとなると①、この山岳地帯②のもっているロ

マンチックな雰囲気③がすっかりぶちこわされてしまうだろう④。

A) ① ускорение ② спасти положение ③ попытка, предпринятая ~ ④ не иметь того успеха, на который была рассчитана ⑤ дальнейшая механизация ⑥ принятие закона ⑦ ещё больший рост недоверия к правительству ⑧ неизбежно вызвать ⑨ ещё больше ~; ещё большее количество ~ ⑩ 物質の新しい発見は~に~を許す ⑪ продолжающееся ухудшение положения на Ближнем Востоке ⑫ вызывать серьёзное беспокойство у кого/тревожить ⑬ осложнение ⑭ привести к чему ⑮ предотвращение ⑯ план жилищного строительства ⑰ хроническая нужда в жилищах ⑱ ликвидировать ⑲ позволить ⑳ в ближайшем будущем ㉑ увеличить в два раза, вдвое

- B) ① сооружение ② горный район ③ романтика чего ④ уничтожить

2. 彼女が眼の前にいると⑤僕は胸くそが悪くなる⑥。
3. 予定された⑦計画を実現するならば⑧, この地方の産業の発展⑨が著しく⑩促進されるであろう⑩。
4. 外国語を知らない⑪人間と人間の⑫自由な交流⑫の妨げとなる⑬。
5. トレーナーは、自分たちのチームが負けたのは⑭トレーニングの条件がそろっていなかった⑭ためといった⑭。
6. サナトリウムの建設予定地として⑮海岸沿いの景色のよい場所⑮が選ばれた。
7. 大都市への人口流出は⑯, 農村人口の過疎化⑯を招いている⑯。
8. 東京の絶え間ない人口増加は⑰, 過密化⑰にますます拍車をかけ⑰, 住宅難, 交通難を深刻化させ⑰ている。それはまた慢性的な病院不足の原因ともなっている⑰。
9. こんな狭い場所に⑱大きなビルを建てられると⑱日が差さなくなるし⑱, 子供の安全な遊び場⑱がなくなる⑱。
10. 最新ニュースを報道するスピードにかけては⑲テレビの右に出るものはないということは、誰の目にも明らかである⑲。
11. その論理の破綻⑲は余りに明白で、わざわざ反駁するまでもない⑲。
12. 彼の言ったことの正しさが⑳現実の事実によってすぐに㉑裏づけられた。
13. 私たちはこの実験が人体に無害であることを前に確めておいた㉒。

⑤ её присутствие ⑥ портить кому настроение ⑦ намеченный ⑧ осуществление чего ⑨ развитие промышленности/промышленное развитие чего ⑩ значительно ⑪ ускорить/привести к ускорению чего ⑫ незнание ~ / плохое знание ~ ⑬ между людьми ⑭ общение ⑮ мешать ⑯ поражение своей команды ⑰ отсутствие условий для тренировок ⑱ объяснить что чем ⑲ для строительства ~ ㉑ живописное место ㉒ отлив/уход/населения ㉓ резкое сокращение численности населения деревень ㉔ вести к чему ㉕ неуклонный рост населения ~ ㉖ большая скученность/перенаселённость ㉗ усиливать ㉘ углублять жилищный кризис; увеличивать транспортные трудности ㉙ создавать хроническую нехватку в больницах ㉚ на таких маленьких земельных участках ㉛ строительство ㉜ вести к ликвидации солнечного освещения ㉝ пространство для игры в безопасности ㉞ лишать детей чего ㉟ в скорости освещения последних событий ㊱ не знать себе равных по ~ または превосходство чего в чём を主語にする; очевидный ㊲ несостоятельность ㊳ нет даже необходимости опровергать ~ ㊴ правота его слов ㊵ жизнь подтвердила ~ ㊶ безвредность эксперимента для человеческого организма; прежде убедиться/установить

解 答 編

この解答編には問題 A の解答全部が載せてある。B については、例文、問題 A の解答、注その他からヒントがえられるものとして、解答をつけていない。この解答編の利用法はさまざまであるが、たとえば、解答を先に暗記しておいて問題に取り組むのも一案であろう。一步一步、ということも大切なことだが、ある程度先に進まないことにはどうしようもない。語学学習は幾何学のようにごく限られた規則でなにもかも説明してゆくというわけにはいかず、絶えず語法習得にはげまなければならないからである。

I

1. 主語・述語の関係をめぐって

§ 1. 1 Хоро́шая погóда. 2 Ужé дé-
сятъ часóв. 3 Вот úлица Гóрького.
4 Ужé пýтница 5 Бýло ужé семí
часóв./Бýл ужé за восьмóй час. 6
Пóлная тишинá/Невозмутíмая ~.
7 Скóро бýдут экзáмены. 8 Скóро
начнýтся занýтия/урóки. 9 Вот
стáнция. 10 Пожáр! 11 Былá
сильная бýря. 12 Был стра́шный
хóлод./Бýло стра́шно хóлодно. 13
Бýрные аплодисмéнты./Бýря руко-
плескáний. 14 Горá да горá.

§ 2. 1 Столи́ца Фра́нции—Пари́ж.
2 Пари́ж—столи́ца Фра́нции. 3 Он
выдаю́щийся учёный-экономíст. 4
Япо́нский язы́к —мой родно́й язы́к.
5 Япо́ния—передовáя промыш́лен-
ная/промыш́ленно развитáя/странá.
6 Са́мое доро́гое у челове́ка—это жи-
знь. 7 Пряма́я (ли́ния)—кратча́йшее
рассто́яние ме́жду двумя́ то́чками.
8 Магнетíзм и электрíчество—это
вíды эне́ргии. 9 Рассто́яние от
Земли́ до Луны́ составляет о́коло
380.000 км. 10 Одно́ дело рабóтать,
другóе—гуля́ть. 11 Токийский во-
кзáл—это парáдный вход в То́кио.
12 Киóто—мéкка тури́зма/тури́ст-
ов/. Сю́да приезжа́ет 10 миллиóнов
япо́нцев и иностранцев в год. 13
Влия́ние среды́—вели́кая вещь. 14
Лéтние кани́кулы—вещь хоро́шая.
15 Язы́к—это срдéство общéния ме-

жду люд́ьми. 16 Труд—истóчник
ра́дости в жízни челове́ка. 17 Дис-
сертáция—дело серьё́зное. 18 Гео-
лóгия есть нау́ка о строéнии Земли́.
19 Лимóны в это́м райóне—большáя
рédкость. 20 Знáние—сíла. 21 Че-
лове́к—это стиль. 22 Са́мый расп-
ространённый вид спóрта в СССР—
это футбóл. 23 Япо́ния—странá зем-
летрясéний. 24 Водорóд есть газ
без цвёта и за́паха. 25 Япо́ния—
преимúщественно гóрная странá 26
Млекопита́ющее—это живóтное, ко-
тóрое кóрмит своих́ дете́й молоко́м.
27 Основна́я цель́ это́го посóбия—
научи́ть люде́й говорíть по-ру́сски./
Э́то посóбие имéет своéю цéлью ~.
28 Хло́пок—основна́я культóра Узбе-
киста́на. 29 Теплó—это фóрма эне́р-
гии. 30 Он был прéжде всего́ чело-
ве́ком, а потóм учёным. 31 Цере-
мóния чаепíтия/Ча́йная церемóния/
и аранжирóвка живы́х цветóв—тра-
дицион́ные вíды япо́нского иску́с-
ства. 32 Ребёнок—это ребёнок./
Ребёнок есть ребёнок. 33 Мару-
ноучи—токийский уоллстрíт, сёр-
дце япо́нского бízнеса. 34 Жизнь—
вещь пустáя. 35 Егó пíсьма—боль-
ша́я ра́дость. 36 Присуждéние ему́
Нóбелевской прéмии—ра́достная ве-
сть. 37 Исправлéние оши́бок—дело
нелёгкое. 38 Э́та шля́па—послед-
ний крик мо́ды. 39 Э́то—последнее

слово техники. 40 Это большая радость, когда друзья встречаются.

§ 3. 1 В чём сложность (трудность)? 2 Несчастье Рудина состоит в том, что он не знает России. 3 Киото очень хорош / прекрасен / в любое время года. 4 Её давнишней мечтой было совершить путешествие вокруг света. / Её давнишняя мечта была совершить кругосветное путешествие. 5 Этот стул одного тона со столом. 6 Мы с ней одного возраста / одних лет /. 7 Какого типа этот самолёт? 8 Какой марки этот велосипед? 9 Он самого высокого мнения обо мне. 10 Он самого высокого мнения о себе. 11 Мы с тобой как рыба с водой. 12 Подготовить доклад в такой короткий срок — нелёгкая задача. 13 Реактивный самолёт словно молния. 14 Научиться плавать не так просто / не такая уж простая вещь /. 15 Её целью было овладеть французским языком. / Её цель была овладеть ~. 16 Может быть, эта новость для вас уже не новость. 17 Эта фотография — первая, / Это — первая фотография, сделанная мной в Париже. 18 Это как раз то, что я так долго и упорно искал. 19 Какое самое жаркое время года в Японии? 20 Какая самая высокая гора в Японии? 21 Фотоаппарат — это то, что он давно хотел приобрести. 22 Вы тот, кого я жду. 23 Эта дорога не та, по которой мы ехали вчера. 24 Стоимость проезда / билета / бывает раз-

ная / различной / в зависимости от расстояния и класса вагонов. 25 При ежедневных поездках на работу стоимость проезда составляет тяжёлое бремя для нас. 26 Автомобиль уже готов. 27 Факт (то), что присутствие американских войск в Лаосе является грубым нарушением Женевских соглашений по Индокитаю. 28 Для тебя эта работа трудна. 29 Мы не можем купаться: вода слишком холодна. / Вода холодна, чтобы плавать. 30 Деревья были мокры от дождя. 31 В чём причина того, что вы часто пропускаете занятия? / Почему вы часто пропускаете занятия? 32 Ошибка в том, что я рассердился. 33 Подавляющая часть территории Японии занята горами. 34 Первая радость путешествия состоит в избавлении от повседневной суеты. 35 В чём причины / корни / частых воздушных катастроф над собственно Японией?

§ 4. 1 Нас было много. 2 Их было лишь немного. 3 В вагоне пассажиров стало меньше. / Вагон опустел. 4 Таких случаев много. / Не редки такие случаи. / Часто бывает так. 5 Домов было тысяча. 6 Сколько человек у вас в семье? — У нас в семье пять человек: отец, мать, сестра, брат и я. 7 Этому младенцу всего только три месяца. 8 Сколько дней в месяце? 9 В городе всегда не хватает воды. / В городе всегда плохо с водой. 10 Тогда в Токио было очень плохо с продовольствием / с

пищевыми продуктами. 11 Какой сегодня день?—Среда. 12 Какое сегодня число?—Сегодня двадцать третье августа. 13 Через две недели ему исполнится тридцать лет./ Ему тридцать без двух недель. 14 Двадцатого июля ей исполнилось семнадцать лет. 15 У собак хороший нюх/тонкое обоняние/. 16 У раненого ничего серьёзного не было. 17 У него есть чувство юмора. 18 Ну, с работой по-прежнему. 19 Ему приходится очень туго с деньгами/ со средствами. 20 Всего было сто (человек) туристов. 21 Сегодня мне не работается. 22 К вечеру народу будет/станет/больше. 23 Нас было только четверо, считая (また включая) меня. 24 Сначала желающих было очень мало—всего только двадцать человек. 25 Ему давно перевалило за шестьдесят. 26 Ему ещё не было шестидесяти. 27 Одного Гитлера достаточно. 28 Нас было двое братьев. 29 Желających оказалось всего три тысячи. 30 Мне нравится здесь. 31 Ещё нет пяти часов. 32 В этой гостинице цены стоят очень дорого. 33 Он бегает/бегун/на короткие дистанции. 34 Этих двух книг мало (недостаточно). 35 Не хватает (Недостаёт) двух книг. 36 В городе только 30 предприятий, имеющих более 200 рабочих. 37 У него не было недостатка в соперниках. 38 Одного знания русского языка недостаточно.

§ 5. 1 Очень опасно высунуться из

окна/в окно/вагона. 2 П.И. Чайковский родился в 1840 году. 3 «Войну и мир» написал Л.Н. Толстой. 4 Когда утром начинает работать транспорт? 5 В прошлый раз я видел её в субботу. 6 Не советую идти туда. 7 Он пришёл в пятницу. 8 Печально (また Досадно), что сын провалился на экзаменах. 9 Мало людей доживёт до ста лет. 10 Я увижу его через неделю. 11 Печально, что / когда / в кошельке всего только сто иен. 12 Очень приятно получить письмо от сына после долгого молчания. 13 Нелегко дожить до ста лет. 14 В последний раз я был в Ханое в 1965 году. 15 Программу (また Передачу программы) вёл известный актёр. 16 Очень приятно, что он получил Нобелевскую премию. 17 Нет ничего удивительного (в том), что он провалился на экзаменах. 18 Очень трудно / Нет ничего труднее, чем / найти домашнюю работницу. 19 Печально / Нас тревожит /, что преступность среди молодёжи всё/неуклонно/растёт. 20 Очень неприятно видеть американца в военной форме. 21 Приятно видеть (また смотреть), как молодой человек уступает место старику. 22 Когда Сумида станет рекой с прозрачной водой? 23 Изучить язык—это не только изучить язык но и культуру народа.

§ 6. 1 Зазвонил телефон, и дежурный взял трубку. 2 Без вас приходил гость. 3 Задул ветер, за-

качал траву. 4 Шёл тихий тёплый дождь. 5 В начале июня в саду зацвела сирень. 6 В 1967 году установили прямое воздушное сообщение между Токио и Москвой. 7 В середине 50-х годов наступил расцвет японской современной архитектуры. 8 В последнее время у нас в стране выросло / растёт, углубляется / понимание китайской действительности. / ~ всё больше японцев приходят к пониманию ~.

§7. 1 Он говорит очень быстро. 2 Он быстро соображает. / Он обладает быстротой соображения. 3 Он мастер говорить. / Он умеет говорить. / Он рассказывает интересно (занимательно, увлекательно). / Он занимателен в разговоре. 4 Я плохо говорю по-русски. 5 Он не умеет говорить. / Он плохо (так скучно) рассказывает. / Он плохой рассказчик. / Он не блещит в разговоре. 6 Он большой шутник. / Он горазд (так мастер) на шутки. 7 Они хорошие лыжники. / Они искусно ходят (так катаются) на лыжах. 8 Она готовит

(шьёт) славно. 9 Я слаб (так не силен) в математике. / Мне не дается математика. 10 Он легко усваивает языки. / Ему легко даются языки. / У него способности к языкам (так к изучению языков). 11 Он любит (так любитель) поспорить. / Он страстный спорщик. 12 Ты учишься ещё мало / недостаточно /. 13 Мне приятно (интересно) было работать. / Я работал с интересом. 14 Мне нужна книга. / Мне надо (так нужно) книгу. 15 Этот дом грозит развалиться. / Этот дом может развалиться в любую минуту. 16 Я люблю держать комнату в порядке. / Я люблю, когда в комнате порядок. 17 Что она находит в нём хорошего? 18 Он любит выпить. / Он охотник выпить. 19 В доме большие окна. 20 Хлеб испёкся очень вкусный. / Хлеб получился очень вкусным. 21 В счёте (вычислении) здесь ошибка. 22 Я боюсь за детей. 23 Он замечательный живописец. / Он владеет кистью. / Он прекрасно, искусно рисует. 24 Он не без способностей. 25 Что вас заинтересовало в книге?

2. 動作の行われ方

§1. 1 Я начал писать диссертацию. / Я приступил к работе над диссертацией. 2 Когда она увидела его, у неё забилось / заколотилось / сердце. 3 К вечеру поднялся ветер, и зашумел лес. 4 Уже пора приняться за работу, а то не успеете. 5 Когда они приехали, мы обедали. 6 Зазвенел звонок к вто-

рому уроку (со второго урока) / звонок, возвещающий начало (конец) ~ 7 В отношениях обоих государств начались / наступили / заморозки.

§2.~3. 1 Я написал письмо и пошёл опустить его в почтовый ящик. 2 Он приехал в то самое время, когда я занимался. 3 Я застал его

за работой. 4 Он долго читал книгу, а потом бросил читать и вышел из дому. 5 Я увидел их, когда они входили в дом. / Я увидел, как ~. 6 Он не дочитал роман и поэтому не знал, как сложилась дальнейшая судьба героя. 7 Он начитался книг о путешествиях. 8 За год он прочитал (㊦ 読んだ) стихи многих поэтов.

§ 4.~6. 1 Она, как правило, встаёт в семь часов утра. 2 Когда мне бывает грустно, я перечитываю его письмо. 3 В Советском Союзе бывает и так, что жена сохраняет за собой свою отцовскую / девичью / фамилию. 4 В своей молодости Л.Н. Толстой, бывало, охотился на медведей.

§ 7.~9. 1 Бабушка чуть (было) не забыла об этом. 2 Мы чуть (было) не опоздали на автобус. / Ещё немножко, и мы бы опоздали на автобус. 3 С наступлением (㊦ 秋になると) осени дни становятся короче. 4 С каждым годом / Из года в год / число несчастных случаев на дорогах всё (больше и больше) растёт. 5 Вода (㊦ 水位) всё поднимается / Вода в реке всё прибывает. 6 Прекратившийся было дождь вдруг снова полил / с новой силой /. 7 Она хотела было пойти / собиралась пойти /, но раздался телефонный звонок, и вернулась в комнату. 8 Ещё немножко, и началась бы у неё истерика. 9 Старик

хотел было что-то сказать мне, но опять замолчал. 10 Ребёнок чуть не заболел воспалением лёгких. 11 Он задумался на миг, хотел было спросить девушку, почему она приехала сюда, но удержался. 12 Весна вступает в свои права / Запахло весной. / Весна наложила свой отпечаток на всё. / Везде чувствуется приближение весны.

§ 10.~11. 1 Как долго продолжается эта операция? 2 Долго ли мне придётся ещё ждать? 3 Сколько времени вы писали эту книгу? / Сколько времени вам потребовалось, чтобы написать книгу? 4 Сколько минут вы едете на работу? / Сколько минут езды до (места) работы? / Сколько минут вам нужно, чтобы поехать на работу? 5 Сколько времени пройдёт, пока бифштекс будет готов. 6 Сколько лет / времени / вы изучаете русский язык? 7 Вот пять лет, как у неё умер муж. 8 Был третий день работы съезда. 9 Прошёл добрый месяц, прежде чем можно было установить этот факт. 10 Можете добраться сюда меньше, чем за десять минут. 11 Сколько дней вы готовились к экзамену? / За сколько дней вы подготовились к экзамену? 12 Сколько времени строили эту школу? / За какой срок построили эту школу? 13 Вы долго делали эти упражнения? — Я делал пятьдесят минут. 14 Чтобы освободить эту машину, понадобится какое-то время. 15 Чтобы пролететь над

Япóнией с сéверных до южных гра-
ниц, потребу́ется три часа́ полёта
на реактíвном самолёте.

§ 12 1 Автору́чка ста́ла сто́ить две
ты́сячи ие́н. 2 Он лиши́лся (способ-
ности/да́ра) ре́чи./Он потеря́л спо-
собо́ность говори́ть. 3 Ко́мната нако-
не́ц приобрела́ жи́лой вид. 4 Он
перешё́л с ру́сского язы́ка на фра-
нцу́зский. 5 Из-за пустяко́в о́ни пос-
сори́лись. 6 В послед́нее вре́мя он
бро́сил ку́рить. 7 Он на́чал интере-
соваться́ ру́сским язы́ком./Ру́сский
язы́к на́чал его́ интересова́ть. 8
Мы поже́нимся (то́лько) по́сле окон-
ча́ния универси́тета. 9 Тепе́рь мы
уже́ понима́ем по-ру́сски лу́чше, чем
ра́ньше.

10 За окно́м наконё́ц ста́ло темно́/
стемне́ло. 11 В послед́нее вре́мя она́
наконё́ц ста́ла ча́ще улыба́ться. 12
Мы на́чали говори́ть о предстоя́щей
пое́здке в Кита́й./Разговóр зашёл
о предстоя́щей пое́здке в Кита́й. 13
Я стал ре́же ви́деться с ней. 14
Эной на́чал спада́ть. 15 Мне вдруг
захоте́лось верну́ться домо́й. 16 У
него́ появи́лась / возникла / необхо-
ди́мость иди́ти туда́. 17 Пого́да ка-
за́лась ненаде́жной, по́тому реше-
но́ бы́ло отложи́ть восхожде́ние до
сле́дующего утра́. 18 Наступи́ло
вре́мя гигáнтских та́нкеров. 19 В
япо́нской печа́ти мно́го говори́лось о
том, что америка́нские ба́зы—расса́-
дник престу́пности и прости́туции./
Япо́нские газе́ты мно́го писа́ли ~.

3. 使 役・奉 仕

§ 1. 1 Мне на́до сшить себе́ паль-
то́. 2 Он почини́л себе́ часы́./Он
о́тдал часы́ в почи́нку. 3 Мне на́до
постира́ть э́ту руба́шку./Мне на́до
отда́ть в сти́рку э́ту руба́шку. 4
На́до постри́чь на́шего ребё́нка. 5
Позови́те его́, пожа́луйста. 6 Изви-

ните, что заста́вил вас до́лго ждать.
7 Я заста́влю его́ призна́ться. 8
Когда́ я принёс ей кни́гу, она́ о́чень
обра́довалась. 9 Э́тот врач вы́резал
мне аппе́ндикс. 10 Пусть он при-
де́т. (また Я сде́лаю так / распоря́жусь/
/, что́бы он пришёл.)

4. 叙 想

§ 1.~3. 1 Навер́ное, он сейча́с ле-
жи́т в больни́це. 2 Мо́жет быть,
э́то не уда́тся/э́то ко́нчится неу-
да́чей/э́то о́кончится прова́лом. 3
Ина́че он бы поги́б. 4 Мо́жет быть,
она́ ско́ро вы́пишется из больни́цы.
5 Должно́ быть, он пое́хал на Ка́н-
да, что́бы купи́ть кни́ги. 6 Он всё
ещё́ не прихо́дит, наве́рное, по́пал

в часы́ пик. 7 Э́сли де́ло так пой-
де́т, це́ны бу́дут поднимáться и в
бу́дущем году́. 8 Матч обеща́ет
быть интере́сным. 9 Послед́ний ав-
то́бус отхо́дит че́рез пять мину́т, и
мы бо́имся, что домо́й приде́тся иди́ти
пешко́м. 10 Су́дя по цве́ту плавни-
ко́в, э́та ры́ба приго́дна для е́ды.
11 Вполне́ веро́ятно (Малове́ро́ятно),

что кабинет вѣйдет в отставку в полном составе осенью нынешнего года. 12 Очень/Вполнѣ/возмѣжно, что он заразѣлся дизентерѣей.

§ 4.~7. 1 Без его помощи не состоялась бы конференция. 2 Этого не мѣжет быть. 3 Эта встреча мѣжет оказаться решающей для обоѣх спортсменѣв. 4 Если так пойдѣт, то тайфун мѣжет обрушѣться прямо на Японѣю, причинѣть большѣе разрушѣния и унести много (человѣческих) жѣзней. 5 Такой рост числа частных машин мѣжет вызвать нѣвые трудности. 6 Вопрос, казалѣсь бы, простѣй, но правильный отвѣт на негѣ даст не кѣждый. 7 Кажетсѣя, слѣво «Сибѣрь» обѣчно легкѣ ассоциѣруется с морѣзом. 8 Кажетсѣя, в послѣднее время японѣцы меняѣют свой привычки в едѣ/~ привычки питѣния. 9 Быть мѣжет, тот удивѣтельный факт, что здѣсь особѣенно много рахѣтов, объясняѣтся особѣенностями климѣата. 10 Навернѣо, этот бум строительства высѣтнѣх здѣний бѣдет всѣ ещѣ продолжаться. 11 Недѣвно открѣлась пересѣкающая всю Сибѣрь авиалинѣия/транссибирская авиалинѣия/, связывающая Японѣю с западной Европѣой, что, навернѣо, приведет к рѣзкому рѣсту числа посетѣтелей Москѣвы. 12 Дороги в Японѣии всѣ ещѣ оставляѣют желѣть лѣuchшего 13 В такой толпѣ ребѣенок легкѣ мѣжет потерѣяться. 14 В такой одѣжде можѣшь легкѣ простудѣться. 15 Это

мѣжет привести к развѣду. /~ конѣчиться развѣдом. 16 В слѣучаѣ задержки могли возникнѣуть осложнѣния. 17 Боѣюсь, что в ѣтом вопросе могу оказѣться невѣждѣой, так как я никогдѣ ѣтим не занимѣлся. 18 Кажетсѣя, что японское «экономѣческое чѣудо» миновѣало ѣтот район.

§ 8.~9. 1 Сегѣдня идѣт дождѣ, и мы не мѣжем игрѣть в футбол/Сегѣдня мы не мѣжем игрѣть в футбол: идѣт дождѣ. 2 Он мѣжет переплѣть ѣту рѣку. 3 Она ѣчень занѣята, но успеѣвает всѣ (с)дѣлѣть для меня. 4 Нѣдо восстаноѣвить еѣ здорѣвье и вернѣуть еѣ возмѣжность свободно двѣгаться. 5 Зарабѣтанные дѣньги позволили емѣу (мѣтаѣ дали емѣу возмѣжность) поѣхать в Москѣвѣу./Он смог поѣхать в Москѣвѣу на заработанные дѣньги. 6 Кѣждому молодѣму челѣвеку нѣдо дать возмѣжность найтѣ занятие по вкусу. 7 ѣто позволѣит им получѣть специальнѣость, рабѣтая. 8 ѣто исключѣит [умѣньшит] возмѣжность несчастных слѣучаѣев. 9 В послѣднее время у негѣ появилѣсь много друзѣй./За послѣднее время он приобрѣл много друзѣй. 10 В колхозѣх появилѣлись нѣвые больнѣицы, шкѣлы и домѣа с квартѣирами. 11 В ѣтом годѣу у них былѣа возмѣжность время от времени встрѣтиться. 12 У нас нет средств держѣть домашнюю рабѣтницу. 13 Она не мѣжет управлѣять машиной/водѣть машинѣу/. 14 Я не

могу́ верну́ться ра́ньше восьми́ ча-
сѡв. 15 Это́ лиши́ло его́ возмо́ж-
ности получа́ть стипенди́ю. 16 В
этом го́ду нам уда́лось встре́тить
Но́вый год вдвоём. 17 Она́ не мо́-
жет верну́ться домо́й ра́ньше, чем
че́рез три ме́сяца. 18 До отъѣзда я
успе́л посмотре́ть газе́ты. 19 Мо́ж-
но (また Мо́жно-то мо́жно), но тру́дно/
затрудни́тельно/это́ связа́но с затру-
днёниями. 20 Наконѣц, она́ полу-
чи́ла возмо́жность рабо́тать в боль-
ни́це. 21 Пло́хо, е́сли из-за это́го
появятся безрабо́тные /е́сли это́
приведе́т к безрабо́тице. 22 До око-
нча́ния войны́ она́, как коммуни́ст-
ка, была́ лишена́ возмо́жности пи-
са́ть рома́ны. 23 Он не сумѣл (また
смог) разде́лить 25 на 5. 24 Вы
смо́жете во мно́го раз сокра́тить
вре́мя, е́сли полети́те самолѣ́том. 25
По доро́гам уже́ бы́ло ни пройти́,
ни проѣ́хать. 26 Э́ти самолѣ́ты спо-
сѡбны нести́ на борту́ раке́ты с
я́дерными боеголо́вками. 27 Боль-
шинство́ семе́й трудя́щихся не в
состоя́нии прожы́ть на одну́ зарпла-
ту́ главы́ семье́й.

§10.~11. 1 Мо́жно откры́ть окно́,
что́бы прове́трить ко́мнату? 2 Мо́-
жно взять ва́шу ру́чку и записа́ть
но́мер телефо́на? 3 Когда́ говори́т
кто́-нибудь из взро́слых, не сле́дует
перебива́ть. 4 Мо́жно пользо́ваться
(ва́шим) телефо́ном? /Мо́жно позво-
ни́ть по ва́шему телефо́ну? 5 Ты
слы́шала сво́дку пого́ды на за́втра?
Сообщили́, что бу́дет снег. Тебе́

нельзя́ выходи́ть из до́ма, ведь ты
просту́жена. 6 В стихотворе́нии не
должно́ быть ни еди́ного лишнего
сло́ва. 7 Да́же в са́мых тяжѣ́лых
усло́виях на́до уме́ть сохра́нять
со́бственное досто́инство. 8 Е́сли
вы хоте́те говори́ть со мной по-
ру́сски, вы мо́жете приходи́ть ко
мне по суббо́там. 9 Нельзя́ дове-
ря́ть новичку́ такую́ отве́тственную
рабо́ту. 10 Нельзя́ обеща́ть того́,
чего́ не смо́жешь сам сде́лать.

§12.~13. 1 Челове́к до́лжен прино-
си́ть по́льзу о́бществу. 2 Зре́ние у
него́ ре́зко уху́дшилось /ослабе́ло/,
и он тепе́рь постано́нно до́лжен но-
си́ть очки́. 3 Когда́ я опа́здываю, я
до́лжен брать такси́. 4 Вче́ра ма́ма
почу́ствовала себя́ б́чень пло́хо, и я
до́лжен был вы́звать вра́ча. 5 Вы
пло́хо зна́ете про́йденное, вам на́до
его́ повто́рить. 6 По́сле у́жина ей
ну́жно бы́ло помы́ть посу́ду. 7
Пре́жде чем купи́ть но́вое пальто́,
на́до доно́сить ста́рое. 8 Мой оте́ц
бо́лен, ему́ нельзя́ е́сть мясно́го. 9
Он подчини́лся необходи́мости и
отпра́вился в Евро́пу. 10 Мне что́-
то ну́жно бы́ло вам сказа́ть. То́ль-
ко что́ же и́менно? Пря́мо ве́ртится
на язы́ке. 11 Кора́бль в тумáne
потеря́л ориентиро́вку и вы́нужден
был бро́сить я́корь. 12 Узнáв э́тот
факт, она́ заговори́ла о необходи́-
мости е́хать тудá само́й. 13 Сле́-
дует отбира́ть в аспиранту́ру спосо́-
бных к нау́чной рабо́те студѣ́нтов. 14 Родите́ли должны́ пользо́ваться

авторитетом у своих детей. 15 Суд должен придерживаться буквы и духа закона. 16 Слушателю должно быть не меньше 25 лет.

§ 14.~16. 1 Поезд должен прийти в девять часов. / Поезд ожидается (また きます) в девять часов. 2 В этом году он кончает университет. 3 Конфликт между Израилем и арабскими странами не может не тревожить нас. 4 В нашем селе число семей, имеющих автомобиль, достигло ста. Это означает, что каждая третья семья обладает автомобилем. 5 Это должно было случиться. / Это

было неизбежно. 6 Его отрицание не меняет сущности дела. 7 Затмение солнца должно начаться в три часа. 8 Она должна была приехать ещё вчера. 9 Парламент должен быть распущен двадцать девятого мая. 10 Выборы назначены на восемнадцатое июля. 11 Кончилось тем, что я отправился. 12 Скоро с железных дорог Японии должны полностью исчезнуть паровозы. 13 Срок действия японо-американского договора безопасности, узаконившего наличие иностранных баз на территории Японии, должен был истечь в 1970 году.

5. 受身のあらわし方

§ 1. 1 Бюджет порой называют барометром экономики. 2 Его исследования получили высокую оценку среди специалистов. 3 Буддизм получил распространение преимущественно в Азии. 4 Его выступление было передано по радио. 5 Камбоджу охватило пламя войны / пожар войны /. 6 Он простудился и прикован к постели. 7 Когда я ехал в университет, в трамвае у меня украли кошелек. 8 Три года тому назад у него умер сын. 9 Избирателями считаются только японцы. 10 Эта красивая местность часто посещается туристами. 11 Этот словарь скоро будет прода-

ваться. 12 Деревья свалило ветром. 13 Большую часть года Сибирь покрыта снегом. 14 Эта теория находит поддержку у многих выдающихся лингвистов. 15 Он только иронически усмеялся, когда она от случая к случаю заводила об этом разговор. 16 Воля народа находит своё выражение в выборах. 17 Теория вероятности и статистический метод находят применение при изучении языковых фактов. 18 На море поднялись волны, и нашу лодку сильно качало. 19 Либерализация импорта поставит японскую экономику перед лицом тяжёлых испытаний.

6. 比較級

§ 1.~8. 1 Эта книга более интересна, чем та. 2 В его комнате холо-

днее, чем в моей. 3 На сколько лет он старше вас? 4 Волга длиннее,

чем Днепр. 5 Золото тяжелее, чем железо. 6 Кавказские горы выше, чем Уральские. 7 Он получил комнату больше моей. 8 Сегодня погода хуже, чем вчера. 9 Чем вы хуже других? 10 Тропинка становилась всё уже, а потом совсем пропала. 11 С наступлением (приближением) весны дни становились длиннее, а ночи—короче. 12 Работа оказалась труднее, чем я думал. 13 С каждой минутой его речь становилась всё увереннее. 14 Летний день длиннее, чем зимний. 15 После дождя трава стала ещё зеленее. 16 Сегодняшняя лекция интереснее (более интересна), чем вчерашняя. 17 Чем проще одежда, тем лучше. 18 Видимо, она была более изумлена, чем обрадована. 19 Это выше моего понимания. 20 Это ниже всякой критики. 21 Это ниже моего достоинства. 22 Чем ближе день выборов, тем шумнее становится на улицах. 23 Чем громче вы будете кричать, тем хуже мы будем понимать вас. 24 На сколько сто больше сорока? 25 Чем меньше дней оставалось ему пробыть в городе, тем чаще он посещал её. 26 С каждым днём он всё нетерпеливее ждал приезда отца. 27 Говорят, после революции в России средняя продолжительность жизни увели-

чилась в два раза. 28 Его слова прозвучали скорее/более/как требование, чем как просьба. 29 Я его не люблю, а её—ещё меньше. 30 В последние годы в этот район приезжает всё больше и больше туристов./число туристов, приезжающих в этот район, неуклонно растёт. 31 Очень важно захватить болезнь вовремя, но предупредить её—ещё важнее. 32 Я знаю больше русских слов, чем ты. 33 Уголь даёт больше тепла, чем дрова. 34 Летом солнце греет сильнее, чем зимой. 35 Географией он интересуется больше, чем историей. 36 Пётр пишет красивее, чем Виктор. 37 В последнее время он больше занимается, чем раньше. 38 Он жил дольше в Токио, чем в Осака. 39 Она говорит по-французски красивее, чем вы. 40 Она не вернётся раньше второго марта./Она вернётся самое раннее второго марта. 41 Результаты будут известны не раньше, чем через три месяца. 42 Он вернётся несколько раньше июня. 43 Во сколько раз сто больше пятидесяти? 44 За окном вагона пейзажи сменялись один лучше другого. 45 С обедом можно подождать, тем более что завтракали сегодня поздно.

7. 最上級の表現

1 Какой его самый большой недостаток? 2 Среди всех учеников Ваня был самым слабым. 3 Какое

самое большое озеро в Японии? 4 Какой самый жаркий месяц в году? 5 В какое время года лучше всего

путешествовать по Япо́нии? 6 Откуда́ лу́чше всего́ смотре́ть на́ гору́ Фу́дзи / любовáться горой́ Ф.? 7 Нет ниче́го лу́чше прогу́лки у́тром. 8 В на́шей гру́ппе он лу́чше всех го-ворит по-ру́сски. 9 Э́тот шко́льник ра́ньше всех реши́л зада́чу. 10 Мы предпола́гаем, что испытáния бу́дут за́кончены ме́ньше, чем че́рез два ме́сяца. / Мы полага́ем за́кончить о́пыты са́мое бо́льшее че́рез два ме́сяца. 11 Э́то са́мый надё́жный спо́соб хране́ния де́нег. 12 Водоро́д —э́то са́мый лёгкий из всех изве́стных га́зов. 13 Когда́ ча́ще всего́ быва́ют тайфу́ны? 14 Посеще́ние теа́тра (往 往 Посещáть теа́тр)—е́го са́мое большо́е удово́льствие. 15 Э́то са́мый интере́сный филь́м, кото́рый я когда́-ли́бо смотре́л/ви́дел. 16 В го́роде Иокога́ма есть обы́чай еже-го́дно выби́рать са́мую краси́вую де́вушку го́рода. 17 Изве́стно, что/ Как изве́стно, / те́мпы ро́ста пре-сту́пности в Вашингто́не одни́ из са́мых высóких в США. 18 От са́мого се́верного кон́ца СССР до са́мого ю́жного о́коло 5000 км. 19 Вьетна́мская война́ э́то са́мая непопу-

ля́рная война́ в исто́рии США. 20 Из произведе́ний Л.Н. Толсто́го наи-бо́лее знамени́ты три рома́на: «А́нна Каре́нина», «Война́ и мир» и «Воскре-се́нье». 21 За́втра бу́дут выступáть сильне́йшие спортсме́ны Япо́нии и Советско́го Сою́за. 22 Я никогó так не ува́жаю, как свое́го учите́ля. 23 Я ме́ньше всего́ ожида́л встре́тить е́го. 24 Из мно́гих ви́дов обу́ви япо́нцы наибо́лее ча́сто (ча́ще всего́) но́сят «гэ́та» и «дзóри». 25 Са́мое пло́хое, когда́ челове́к теря́ет лю-бо́вь к жи́зни. 26 Друг расска́зал мне дли́ннейшую исто́рию. 27 Ка́р-та соста́влена с наибо́льшей то́ч-ностью. 28 Нет ниче́го относите́ль-нее, чем на́ши поня́тия о во́зрасте. 29 Ка́ких маши́н бо́льше всех, че́р-ных, бе́лых и́ли кра́сных? 30 Нич-то́ так не сближа́ет люде́й, как о́бщая рабо́та. 31 Нет ниче́го здо-ро́вее, чем встава́ть ра́но у́тром. 32 Где бо́льше всего́ вам нра́вится рабо́тать, в шко́ле, до́ма и́ли в библиоте́ке? 33 Она́ бо́льше всего́ боя́лась отста́ть от сво́их това́ри-щей по/в/учёбе.

8. 並列接続詞

§1.~4. 1 Телегра́мму посла́ла не сестра́, а брат. 2 Перева́лило за по́лдень, наступи́л час, два часа́ дня, но он не появля́лся. 3 Хотя́ уже́ нача́ло о́динадцатого / пере-ва́лило за де́сять/, наро́д всё ещё прибывáет. 4 Стои́т дека́брь, но не так уж хо́лодно. 5 Бы́ло мно́го

тру́дностей, но мы доби́лись успе́ха. / Хотя́ ~ столкну́лись со мно́гими тру́дностями ~. 6 Он подра-ба́тывал (на сторо́не), и у него́ не хвата́ло вре́мени / бы́ло ма́ло вре́мени/, но он успе́л подгото́виться /хорошо́ подгото́вился/к экза́менам. 7 Студе́нт то́лько неда́вно нача́л

заниматься русским языком, но он хорошо говорит по-русски. 8 Уровень воды в реке не только не спал за эти два часа, а, наоборот, поднялся. 9 Сестра приехала не в воскресенье, как обещала, а в среду вечером. 10 Экзамены состоятся если не в октябре, то в начале ноября. 11 Эта книга по-своему хороша, но мне она не по вкусу. 12 Сами мы отправились с вокзала пешком, вещи же послали на автомобиле. 13 Если наука в истории человечества была причиной прогресса, то религия, наоборот, была причиной застоя. 14 Причина успеха его выступления состоит не в том, что он прекрасный оратор, а в том, что он говорил о самом главном. 15 Хорошо, что в последнее время возрос интерес к Японии, и стало выходить немало книг о ней. Но часто в них настоящая Япония находится где-то в стороне. 16 Рабочие руки сейчас в Японии нарасхват, но лишь в том случае, когда речь идёт о молодёжи. 17 Этот министр лишился своего портфеля, заявив, что Японии необходимо иметь собственное ядерное оружие, но сама идея ядерного вооружения Японии не исчезла, она по-прежнему живёт в умах правящих кругов страны. 18 Экономический рост не только не несёт решения острейших социальных проблем, но и создаёт новые. 19 Была буря, и поэтому вместо двух часов мы добирались до острова пять

часов. 20 Люди проводят свой досуг иначе, чем в прошлые годы. Раньше кино было для них одним из главных развлечений, теперь многие предпочитают тратить деньги на путешествия. 21 Эти доклады, с восторгом описывающие большие успехи, которых добилась Япония после второй мировой войны, даже не пытаются объяснить, почему страна, претендующая на второе место в капиталистическом мире по экономической мощи, никак не может взобраться хотя бы на 20-е место по уровню национального дохода на душу населения.

§5.~9. 1 Он был и в Москве, и в Ленинграде. 2 Кругом было и светло, и зелено. 3 День был и тёплый, и тихий, и ясный. 4 Во время болезни ему можно было и читать, и писать, и рисовать. 5 Он не был ни в Москве, ни в Ленинграде. 6 Я никогда не был на море и не видел ни приливов, ни отливов. 7 Как сегодня, так и завтра я буду очень занят. 8 Мой товарищ интересуется как литературой, так и живописью. 9 Лицо его то хмурилось, то улыбалось. 10 Весь день мне мешали заниматься: то звонил телефон, то приходили гости. 11 Сегодня мы пойдём или на реку, или в лес. 12 Шум доносился не то из деревни, не то со стороны леса. 13 У пристани стояли не то пассажирские, не то торговые суда. 14 Товарищ добился больших успе-

хов не столько благодаря своим способностям, сколько в результате упорного труда. 15 В Японии заработная плата зависит не столько

от квалификации рабочего, сколько от возраста и от стажа работы на данном предприятии.

9. 目的

§1.~2. 1 Она пошла в гостиную, чтобы занимать гостей. 2 Я вышел на коридор, чтобы не курить в комнате. 3 Они уехали на север, чтобы изучить условия жизни у перелётных птиц. 4 Я обошёл весь сад, чтобы узнать/посмотреть/, нет ли он. 5 Я прилёг на диван, чтобы немного отдохнуть. 6 Я пошёл в читальню, чтобы почитать новые журналы. 7 Я пришёл сюда не для того, чтобы ~. 8 Эти упражнения составлены так/с таким расчётом/, чтобы студенты легко могли усвоить грамматические правила. 9 Эти цветы приготовлены для встречи гостей. 10 Она отвернулась, чтобы мы не заметили её волнения. 11 Этот учебник предназначен для начинающих/рассчитан на начинающих/. 12 Городские власти предприняли все меры для того, чтобы устранить «транспортный ад». 13 Было решено, что он поедет в Киев, чтобы с осени заниматься у известного пианиста. 14 Не нужно быть специалистом, чтобы понимать это. 15 Я только затем и прилетел в этот город, чтобы

встретиться с ней. 16 Для разрешения проблемы городского транспорта много дорог переводится на одностороннее движение. 17 Весной сюда приезжают любоваться цветущими вишнями, летом—спасаясь от жары, осенью—чтобы посмотреть на багровые листья клёнов, а зимой—из-за инея, покрывающего леса. 18 В течение многих лет они прилагали огромные усилия, чтобы создать у мировой общественности представление о Японии как о миролюбивой стране, полностью отказавшейся от использования военных средств для решения международных проблем. 19 Чтобы изучить возможность жизни человека под водой, французские исследователи провели семь суток в специальном доме, сооружённом на глубине 10 метров у берегов Средиземного моря. 20 В 1956 году японская правительственная делегация вылетела в Москву, чтобы вести переговоры о нормализации дипломатических отношений и положить конец (формальному) состоянию войны между двумя государствами.

10. 譲歩・容認のあらわれ方

§1. 1 Хотя идёт сильный дождь, я должен поехать к другу. 2 Хотя

время у нас ещё есть, тем не менее надо спешить. 3 Хотя он понимал все предстоящие трудности, он всё же взялся за это дело. 4 Часов в восемь дождь перестал, хотя небо было по-прежнему хмурое. 5 Хотя он признал свою ошибку, он ничего не сделал для её исправления. 6 Какой смысл/Нет смысла/говорить о поездке, если ты куда-то не собираешься ехать. 7 Увидев/Заметив/меня, она, однако, на моё приветствие не ответила. 8 Возмущённый моим поступком, он не сказал мне, однако, ни слова. 9 Сам сильно раненый, он всё же продолжал помогать пострадавшим. 10 Несмотря на то что поездка следуют один за другим, на всех перронах очень много людей. 11 За последние пять лет, несмотря на бурный рост телевидения, число газетных подписчиков увеличилось на 300 тысяч семей. 12 Несмотря на все старания предпринимателей, цветные телевизоры пока расходятся плохо. Причина—высокая цена. 13 Несмотря на то, что статья девятая нынешней японской конституции недвусмысленно запрещает отправку вооружённых сил куда-либо за пределы страны, они разрабатывали план «трёх стрел», намечающий возможность операций японских «сил самообороны» на Корейском полуострове.

§ 2.~4. 1 Было уже совсем тепло, хотя кругом лежал тяжёлый снег.

2 Хотя большинство долгов было уплачено, наше материальное положение было шатко: жизнь становилась всё дороже. 3 Двигатели атомной подводной лодки/подлодки/даже при нормальной работе выделяют небольшую радиацию. 4 Всегда, где бы ни были в Японии, перед едой подают горячее полотенце для обтирания рук и лица. 5 Рост производства ничего не даст, если за ним не следует массовое потребление. 6 Если Япония и не имеет собственного ядерного оружия, то при желании не потребует много времени для его производства, так как у неё уже есть соответствующая научная и техническая база. 7 Мы отправимся завтра в десять часов, придут они или не придут. 8 Он думает, что обязан подчиняться воле старших и вышестоящих, даже если они не правы, даже если они поступают вопреки справедливости. 9 Хотите вы или нет, вы должны это сделать. 10 Кто ни придёт, он всякому рад. 11 Получая огромную прибыль, компания не собирается повысить заработную плату. 12 Хотя он был очень сдержанным человеком, но на этот раз он возмутился и высказал всё, что думал. 13 Пройдя в этот день больше 20 километров, туристы не чувствовали ни малейшей усталости. 14 Сколько раз ни читай эти стихи, они не теряют глубины и красоты.

11. 時に関する表現

§1.~3. 1 Когда он окончил университет, ему было уже двадцать семь лет. 2 Когда я поступал на русское отделение этого института/ в этот институт на русское отделение/, конкурс был велик/создался большой конкурс/: пятнадцать человек на одно место. 3 Когда выходят замуж/Выходя замуж/, женщины чаще всего принимают фамилию мужа. 4 Когда мы прибежали на станцию, поезд уже ушёл. 5 При переходе через улицу пешеходы должны строго соблюдать правила уличного движения. 6 Закон живёт, действует лишь тогда, когда он исполняется. 7 Он пришёл ко мне на помощь в самую последнюю минуту. 8 Он ушёл с перрона только тогда, когда поезд совсем исчез вдали. 9 Человек становится взрослым только тогда, когда он принимает всю полноту обязанностей члена общества. 10 Он только тогда перестал фотографировать, когда оказалось, что кончилась плёнка. 11 Мы уже собрались уйти обедать, как вдруг он появился. 12 В часы пик поезд приходит через каждые три минуты/с интервалом три минуты. 13 При остром воспалении аппендикса обязательна операция. 14 Я только что поступил в институт, когда он его заканчивал. 15 Когда на Токийском вокзале они сделали пересадку на линию Тюо, в вагоне сразу

же стало тесно. 16 Она сидела у стола, задумавшись, когда вошла сестра и сказала: «К тебе гость». 17 С наступлением октября заметно покраснели леса, покрывавшие склоны гор. 18 С восходом солнца путешественники отправились в путь. 19 При таком шуме нельзя отдыхать. 20 Этот солдат погиб, не дожив до окончания войны нескольких месяцев. 21 Он позвонил в тот самый момент, когда я собирался уходить и уже надевал пальто. 22 Мысль только тогда становится мыслью, когда она высказана в речи. 23 При её наглых словах он вышел из себя. 24 Когда после двух лет разлуки встретились, мы долго не могли наговориться/нашим рассказам не было конца/.

§4.~6. 1 Он изучал русский язык, пока жил в Москве. 2 Пока ты не мешал брату, у него всё шло хорошо. 3 Родители не успокоились, пока сын не вернулся. 4 Как только кончилась война, он поехал в Ленинград/Вскоре после окончания войны, ~. 5 Мы не могли ехать дальше, пока продолжалась метель/пока не кончилась метель. 6 Пока ему помогали, он работал хорошо. 7 Пока готовился обед, она накрыла на стол: расставила тарелки и чашки, положила ложки, вилки и ножи, поставила солонку.

8 Пока окно не открыли, в комнате не было холодно. 9 Мы бродили до тех пор, пока солнце не ушло за горизонт. 10 Пройдёт много лет, пока мы снова (не) увидимся. 11 Кажется, пройдёт ещё много времени, прежде чем СССР перегонит США/пока ~ не ~. 12 Как только/Чуть только/начинало розоветь небо на востоке, она входила в комнату и желала мне доброго утра. 13 Как только у меня появляется/выпадает/свободная минутка, я берусь за чтение. 14 Я вышел в путь, чуть занялась заря. 15 Мы не умеем ценить/не ценим/здоровье, пока не потеряем его. 16 Стоило преподавателю войти в аудиторию, как все студенты встали. 17 Я добровольно уйду/обязуюсь уйти/с работы, как только выйду замуж или мне исполнится 35 лет.

§ 7.~8. 1 Не прошло и четырёх месяцев, как этот фильм уже собрал один миллион зрителей./ Прошло меньше четырёх месяцев, и этот фильм уже собрал один миллион зрителей. 2 Прежде чем этот кувшин попал в музей, он на протяжении веков находился под землёй. 3 Не прошло и 50 лет с появления первого самолёта, а уже достигнута неслыханная скорость: 2000 км в час. 4 Прежде чем стемнело, она добралась до дому. 5 Перед тем как уйти, ей нужно убрать комнату. 6 Каждое лекарство, прежде чем поступит в аптеку, проходит про-

верку на живых организмах. 7 Пилот отказался вылететь, прежде чем установится хорошая погода. 8 Оба пилота спаслись, выбросившись с парашютами до взрыва самолёта. 9 До того как начнутся летние каникулы/До летних каникул/, она должна сдать два экзамена. 10 Перед самым отъездом мы встретились у неё. 11 Мы отправились незадолго до зари. 12 Студент пришёл на занятие за десять минут до звонка. 13 По мере того как работа приближалась к концу, мы ещё более увлекались ею. 14 С увеличением глубины океана возрастает давление воды. 15 За месяц до экзаменов он тяжело заболел. 16 Прежде чем критиковать других, подумай о собственных недостатках. 17 Этот русский приехал в Японию ровно за год до нормализации японо-советских дипломатических отношений.

§ 9.~10. 1 Хорошо подумаю и отвечу./Хорошо подумав, отвечу. 2 С восьмого октября, когда открыли магазин, прошло всего лишь десять дней. 3 С тех пор как, выходя замуж, она оставила работу в компании, прошло около четырёх лет. 4 Со времени его поступления на работу не прошло и одного месяца. 5 Был четвёртый день после встречи с Накамура. 6 За двадцать лет своего существования этот завод выпустил миллион автомобилей. 7 С тех пор, как приехал

сюда в 1961 году, он работает в больнице./С 1961 года, когда ~. 8 Этот закон войдёт в силу лишь после того, как его подпишет губернатор. 9 Выход из положения был найден лишь после того, как я посоветовался с ним. 10 Более ста лет прошло с тех пор, как была открыта первая в мире железная дорога/со времени открытия первой в мире железной дороги/. 11 После того как отец умер, заботы об осиротевшей семье принял на себя его младший брат. 12 Через восемь дней по приезде в Токио, 17-го августа, рано утром родился наш старший сын.

§11.~12. 1 И здесь растёт население из года в год. 2 Их разговор становился веселее от рюмочки к рюмочке. 3 Поглядывая время от

времени в мою сторону, она хмурилась. 4 Эта история повторялась всякий раз, как он приезжал. 5 Он появился с намыленным лицом. 6 Каждый раз, когда я раскрываю эту книгу, я вспоминаю о своих студенческих годах/~ днях/. 7 Каждый раз, когда я прохожу мимо газетного киоска, я покупаю свежий номер газеты. 8 Каждый раз, когда заходит речь об американских военных базах, мысль невольно обращается к острову Окинава. 9 Каждый раз при встрече они собрались. 10 Каждый раз, когда я смотрел на себя в зеркало, я вспоминал о разительном сходстве с обликом отца, который хранился в моём сердце, и чувствовал себя несчастным. 11 Он спал при открытых окнах./Он спал (в комнате) с открытыми окнами.

12. 条件のあらわし方

§1.~3. 1 Если ясна причина болезни, не трудно разработать метод лечения. 2 Не выпить ли чего-нибудь по случаю встречи? 3 Может быть, показать вам город? 4 Раньше второй половины апреля цветы не расцветают. 5 Если явка обязательна, я приду. 6 Когда человек имеет большую мечту/у человека большая мечта/, он всего может достигнуть. 7 Всякое дело надо делать хорошо, раз взялся за него. 8 Если растение не поливать/не поливают, не поливаешь/, то оно засохнет. 9 В случае хоро-

шей погоды, мы поедem на прогулку за город. 10 При температуре ниже нуля вода превращается/переходит/в лёд. 11 Наступит утро —отправимся в город. 12 Наступит ночь, и движение в городе замрёт/прекратится/. 13 Какой тебе смысл идти в кино, если ты уже три раза смотрел этот фильм. 14 Получив эти деньги, я наконец-то смогу жить обеспеченно. 15 Пройдёт ещё два года, и слово «Мюнхен» замелькает на экранах телевизоров и страницах газет всего мира. 16 Говорят, совершив паломничество

в храм «Кавасаки Дайси», вы убеждаетесь от зла, добьётесь успеха в делах, не станете жертвой автомобильной катастрофы и вообще проживёте жизнь в радости и довольстве. 17 Практика/Жизнь/показала, что если в погоне за барышом забывают о человеке, то научное открытие легко оборачивается бедой для нас. 18 Если судить по страницам крупнейших газет, по экранам телевизоров и реклам на улицах городов, то 1972 год для Японии—это прежде всего год зимней олимпиады в Саппоро. 19 Когда едешь из Токио по линии Токайдо на новом экспрессе, то видишь, как сильно отличается сегодняшний пейзаж Японии от того, который мы, русские, знаем по книжным иллюстрациям и фотографиям. 20 Из книг мы черпаем знания, изучаем опыт других людей, но эти знания гораздо лучше будут нами усвоены, если мы проверим их своим собственным опытом. 21 Он, раз уж возьмётся за дело, доведёт его до конца. 22 Если экономика Японии будет продолжать развиваться так же, как она развивается в настоящее время/будет продолжать развиваться такими же темпами, как и сейчас, ~ /, то приблизительно через 20 лет Япония по национальному доходу на душу населения займёт одно из первых мест в мире. Разве это возможно? 23 Залив Аго известен культивированным жемчу-

гом / культивированием жемчуга /. 24 В первые дни января улицы Токио невероятно пустынные. 25 Город Нагасаки любой человек воспринимает как город трагедии, переживший атомный взрыв/взрыв атомной бомбы/. 26 Значение транспорта в экономическом развитии любого государства велико, но оно ещё возрастает, если говорить/речь идёт/о развивающейся стране. 27 Медь для отливки будды в соборе Тодайдзи собирали, как нам рассказывал главный бонза, по всей Японии.

§ 4.~5. 1 Без компаса мы заблудились бы в незнакомом лесу. 2 Без этого дождя/Если бы не этот дождь,/ урожай мог бы погибнуть. 3 При ней/В её присутствии/я бы очень волновался и не смог говорить спокойно. 4 Я хотел бы услышать ваше мнение по этому вопросу. 5 Хорошо бы ему заняться плаванием/научиться плавать, стать пловцом/. 6 Я с удовольствием прослушал бы хорошую музыку. 7 Если бы Москва была ближе к Токио, мы могли бы чаще видеться. 8 Если бы видел, что я очень занят, он не пригласил бы меня на вечер. 9 Если бы мне удалось осуществить хотя бы одну десятую часть того, что задумано, я был бы более, чем счастлив. 10 Если бы у вас было бы две жизни, то их не хватило бы вам. 11 Приди мы хоть на минуту позже, мы бы не застали их дома. 12 Если бы

Япóния отказáлась от полíтики военного сотрудничества с Амéрикой, последняя потеряла бы сáмого большóго союзника в Áзии и сáмую возмо́жность продолжа́ть военные де́йствия во Вьетна́ме.

§ 6.~10. 1 Завтра, е́сли да́же дождь и бу́дет, состоя́тся футбо́льный матч. / Завтра, хотя́ и бу́дет дождь, ~ 2 Мы пое́дем без тебя́, е́сли ты опозда́ешь хоть на мину́ту. 3 Мне всё равно́ кака́я де́вушка, лишь она́ была́ бы до́брая. 4 Поднимíтесь на го́рку / холм /, и вам бу́дет ви́ден весь городо́к как на ладо́ни. 5 Мне всё равно́, пойдёшь ты и́ли нет. 6 Я сде́лаю всё возмо́жное, сдам экза́мены и́ли нет. 7 В япо́нском пла́тье он вы́глядел ещё́ бо́лее помолоде́вшим. 8 Неосторо́жность привела́ / Небре́жное обраще́ние с огнём привело́ / к большóму пожа́ру. 9 В кра́йнем слúчае, е́сли ма́ма не найдётся, то я отведу́ его́ домо́й. 10 Я помогу́ вам лишь тогдá, когда́ это бу́дет необходи́мо. 11 Я могу́ занима́ться вездé, — и в библиотéке, и до́ма, и в па́рке. 12 Занима́йтесь ещё́ бо́льше, а то провалíтесь на экза́менах. 13 Малéйшая нетóчность / Малéйшее

нетóчное движе́ние руко́й /, и полу́чится брак. 14 Ты свобóден / во́лен / писа́ть и́ли не писа́ть рома́ны. 15 Ни на ком не женю́сь крóме вас, е́сли то́лько женю́сь. 16 При во́ле всего́ достíгнешь. 17 Принесíте журна́л, всё равно́ (како́й), ста́рый и́ли но́вый. 18 Пожа́луйста, купíте мне такую́ ру́сскую кни́гу, что́бы я мог чита́ть со словарём. 19 Сто́ит то́лько мне закры́ть глаза́, как то́тчас возника́ют карти́ны де́тства. 20 Я на всё гото́ва, то́лько бы ма́ма вы́здоровела. 21 При систематíческих заня́тиях иностра́нный язы́к усваивается хоро́шо. 22 При одной́ мы́сли, что я до́лжен уе́хать туда́ на два го́да, у меня́ па́дает се́рдце. 23 На худо́й ко́нec, сбереже́ний всё же хва́тит на полго́да. 24 Хо́чет он это́го и́ли не хо́чет, но ему́ придётся отвеча́ть за послéдствия своего́ неосторо́жного поста́пка. 25 Како́е имéет значéние, преуспе́ю я в жи́зни и́ли нет. 26 Вы должны́ получи́ть настоя́щее образова́ние, незавíсимо от того́, ста́нете вы когда́-нибудь писа́телем и́ли нет. 27 Это́ был ма́ленький руче́й, но сто́ило пойтí дождю́, как он превраща́лся в бу́рную ре́чку.

13. 原因・理由のあらわし方

§ 1.~2. 1 Из-за тебя́ мы опозда́ли. 2 Онí пришлí по дела́м. 3 Онí умерли с го́лоду. 4 Онí не могли́ говори́ть от стра́ха. 5 Он дрожа́л

всем те́лом от хо́лода. 6 Он со́здал это́т музе́й из-за любви́ к иску́сству. 7 Из-за тайфу́на № 14 завтра́ не бу́дет уро́ков. 8 Она́ уби́ла му́-

жа из ревности. 9 От нечего делать больные коротали время перед телевизором. 10 Раненого удалось спасти благодаря своевременной медицинской помощи. 11 Эти учителя были уволены за то, что отказались праздновать «День основания Японской империи». 12 Все любят её за доброту. 13 Самолёт не мог вылететь вовремя из-за плохой погоды. 14 Как ни странно/парадоксально/, число смертельных случаев при автомобильных катастрофах значительно увеличивается в связи с улучшением автомобильных дорог. 15 Отец погиб на войне, а старший брат умер от воспаления лёгких ещё четырёхлетним мальчиком. 16 Как учёный, он привык излагать свою мысль последовательно. 17 Суд считает её увольнение незаконным, как противоречащее Конституции Японии. 18 Он, бывший воин, очень строго воспитывает своих детей. 19 Завод закрыли как нерентабельный. 20 В последнее время в результате провокационных военных действий израильских войск заметно обострился ближне-восточный конфликт. 21 Шахтёры остались без работы в результате государственной политики рационализации угольной промышленности. 22 Киото известен своими достопримечательностями. 23 Он отказал ей в просьбе/∼ отклонил её просьбу/только потому, что не любил её. 24 Эта книга дорога/ценна/тем, что раскрывает

суть проблемы. 25 Дома хорошо тем, что всё просто и непринуждённо. 26 За месяц отдыха он поправился, загорел, стал молодым и весёлым. 27 Разногласия между правительством и оппозиционной партией усугубились тем, что оказалось невозможным добиться единодушия в внешнеполитических вопросах. 28 Молодость хороша тем, что она имеет будущее. 29 После болезни мальчик стал худым и бледным. 30 С наступлением осени листья на деревьях стали жёлтыми и красными. 31 Остров Танэгасима известен в истории тем, что здесь в 1543 году японцы впервые узнали от португальцев способ изготовления ружей./Если говорить об острове Танэгасима, то он ∼.

§ 3.~4. 1 Они отклонили/отвергли/предложение, как уничижительное. 2 Написанная популярно и доступно/∼ в популярной и доступной форме/, эта книга интересует широкий круг читателей. 3 Как и подобает учёному-экономисту/Как учёный-экономист/, он хорошо разбирается в этом вопросе. 4 Погружённый в свои мысли, за весь путь/по пути/он не сказал ни слова. 5 Нам трудно было заниматься из-за (сильного) шума/∼, из-за того что был (сильный) шум/. cf. мешать ∼ 6 Я быстро решил все задачи, благодаря тому что мне помогал товарищ. 7 Из-за того, что у него был грипп, студент не

мог прийти на урок. 8 Инженёрам удалось разрешить этот трудный вопрос потому, что у них был правильный метод. 9 Ему будет легко сдать экзамены, потому что он очень хорошо занимался весь год. 10 В Москве было очень трудно, потому что плохо знал русский язык. 11 У вас очень выгодная машина: она берёт мало бензина и развивает большую скорость. 12 Он молчит только потому, что хочет казаться вежливым. 13 Разве можно простить его только потому, что он сделал это по ошибке? 14 Так как работали вместе, мы добились хороших результатов. 15 На этого человека положиться нельзя: он принципиальный человек и без всякого видимого основания меняет своё мнение. 16 Нам удалось выполнить план в срок благодаря тому, что мы использовали электронно-вычислительную машину. 17 Мы не могли долго гулять из-за того, что был сильный мороз. 18 Был сильный ветер, и (поэтому) лодка не

могла двигаться быстро / Так как был сильный ветер, ~ 19 Нам ненавистна война потому, что она несёт с собой смерть и разрушения, бедствия и нищету, физические и нравственные страдания. 20 Из-за бури пароходы, связывающие Аомори и Хакодате, прекратили рейсы. 21 Всегда приветливый и остроумный, он пользовался любовью и уважением среди товарищей. 22 За недостатком влаги растительность в пустыне очень скудна. 23 Надо занять денег, потому что будет много расходов. 24 Журналиста из тебя не выйдет, ты совсем не владеешь пером. 25 Полуботинки уже очень старые, не имеет смысла отдавать их в починку. 26 В этом районе прибрежное рыболовство развито слабо из-за загрязнённости морских вод промышленными стоками. 27 Постоянная забота муниципалитета о здоровье городских жителей привели к резкому снижению смертности от этой болезни.

14. 結 果

§1.~2. 1 Он вернулся так быстро, что мы очень удивились. 2 Задача была такая трудная, что студенты решали её очень долго. 3 Я живу в Москве недавно и плохо понимаю по-русски. 4 Этот курорт с горячими источниками лежит в двадцати километрах от станции Фукусима, расположенной на железнодорожной магистрали Тоохоку, кото-

рая соединяет Токио и Сэндай. Так что транспортное сообщение очень хорошее. 5 Хорошо подготовившись к экзамену, студент пришёл на экзамен спокойно. 6 Я часто читал сыну эту книгу, так что он скоро знал её наизусть. / Я читал сыну эту книгу так часто, что он скоро знал её наизусть. 7 Он так / до того, настолько / упорно зани-

мáлся рúсским языко́м, что к концу́ второ́го го́да изуче́ния уже́ владе́л им свобо́дно / ~ упóрно занима́лся рúсским языко́м, так что ~ 8 С пóездом произошлá аварíя, вслédствие чего́ делегáция прибы́лá с опозда́нием. 9 Он говори́л так грóмко, что в сосéдней ко́мнате мы его́ хорошо́ слы́шали. 10 В воскресе́нье была́ такая́ хоро́шая пого́да, что мы реши́ли поéхать за́ город. 11

Каска́дом летéли брызги́, так что мы все промóкли. 12 Товáрищ рабóтал отлíчно, так что все бра́ли с него́ приме́р. 13 Примени́ли механизáцию —повы́сили производи́тельность. 14 Полице́йский дал сигна́л, и авто́бус трóнулся. 15 Труд крестья́нина настóлько тяжёл и неблагода́рен, что с ка́ждым го́дом всё бо́льше сёльских жите́лей покида́ет дере́вни.

15. 16. 疑問詞による構文

1 Куда́ нам идтí в такую́ пого́ду? 2 Че́рез когó мне передáть письмо́ знако́мому? 3 Что мне де́лать с э́тим ребёнком? 4 Магази́ны уже́ закры́ты, и мне нéгде купíть сига́реты. 5 Мáтери нé с кем бы́ло оста́вить ребё́нка. 6 Когда́ я вошёл, аудито́рия была́ уже́ полна́ студéнтов, и нéгде бы́ло найтí свобо́дное ме́сто. 7 Ей нé с кем посоветова́ться. 8 Нам нéкогда вести́ пусты́е разгово́ры. 9 На э́той вы́ставке есть на что посмотре́ть? 10 Тепе́рь нам бу́дет о ком заботи́ться. 11 Я сам во всём виновáт, и мне нéкого ви́нить. 12 В за́ле всегда́ бы́ло многолю́дно, и мне нéгде бы́ло посиде́ть

и почита́ть. 13 Все за́няты рабо́той, и мне нé с кем погово́рить. 14 Он то́лько что верну́лся из поéздки в Кита́й, и ему́ бы́ло о чём (また что) расска́зать. 15 Он пригласи́л нас к себе́ на день рожде́ния. Значи́т, нам бу́дет куда́ пойтí в суббо́ту. 16 Ма́ло ли по ка́ким причи́нам челове́к выбира́ет себе́ ту́ или иную́ профес́сию. 17 Он получи́л ра́ну во вре́мя войны́, но тогда́ его́ не лечи́ли как сле́дует. 18 Душе́вное споко́йствие —вот что вам нужне́е всего́. 19 Е́сли кто виновáт, то я одíн. 20 Тогда́ ма́ло кто знал Ма́ркаса. 21 Что соверше́нно обескура́жило меня́, так э́то письмо́ от дяди.

17. 否定小詞を中心にして

§1.~8. 1 Физи́ческая боль ничто́ по сравне́нию с нра́вственной. 2 Я счита́л, что ни на когó не могу́ наде́яться, крóме себя́. 3 Друзе́й у него́ нé было, поéтому он ду́мал, что ниотку́да не мо́жет жда́ть по́мощи. 4 Я не одна́жды / не раз /

слу́шал ле́кции э́того профе́ссора. 5 Без по́длинной любви́ к челове́честву нет по́длинной любви́ к ро́дине. 6 Все мои́ товáрищи разъе́хались на кани́кулы, и я ни с кем не мог встрéтиться и погово́рить. 7 Он не то́лько не говори́л по-

немéцки, но не знал ни одногó немéцкого слóва. 8 Не я поéду на вокзál встречáть своегó дрúга. 9 Я поéду встречáть своегó дрúга не на вокзál. 10 Я поéду на вокзál встречáть не своегó дрúга. 11 Нé было челове́ка, с кото́рым она́ мо-гла́ бы поделиться своим гóрем./Ей нé с кем было ~. 12 Нé было ни одногó выступлénия, где не звучáло бы слóво «Вьетна́м». 13 Без улы́бки она́ нýкогда́ не прихо́дит. 14 Стои́т сурóвая зимá, но у éтих бедняко́в нет у́гля, чтóбы топíть пéчку. 15 Мне казáлось, что éтому ожидáнию не бóдет концá. 16 Их бýло не бóлее 10 челове́к, ёсли счита́ть и жéнщин. 17 Я не кáждый день дéлаю у́треннюю физзаря́дку. 18 Я не больна́, чтóбы сидéть дóма./Рáзве я больна́, чтóбы ~ 19

Когда́ остаёшься наединé с собóй, какие́ то́лько мы́сли не прихо́дят в гóлову! 20 Э́ти депутáты принадле́жат к одно́й и той же пáртии, но у них нет едíнства мнénий/взгля́дов/по кита́йскому вопро́су. 21 Нам не стра́шны ни бóри, ни ме-тэли. 22 Он не мо́жет написа́ть ни стрóчки без тогó, чтóбы не сде́лать оши́бки. 23 Кем он в ю́ности то́лько не рабóтал! 24 Сейча́с не то вре́мя, чтóбы со дня на́ день пере-бивáться. 25 Он впервы́е за э́ти ме-сяцы чу́ствовал себя́ та́ким счаст-ли́вым./Он чу́ствовал себя́ та́ким счаст-ли́вым,—э́того чу́ства нé было все э́ти ме́сяцы. 26 Приё́ма нет. 27 В Сеу́ле ещё́ одíн безрабóтный покóнчил с собóй в отча́янии. Слу́чай не столь ре́дкий для корéйской действéтельности.

18. 比 喩

1 Он ра́довался, как дитя́. 2 Са-молёты летéли, как больш́ие птíцы. 3 Мы на́чали бесéдовать, как бóдто век бýли знако́мы. 4 Дéвушка смотре́ла вдаль, как бóдто когó-то ждалá. 5 Хоро́шая кн́ига, как хо-ро́шее óбщество, просвещáет и об-лагора́живает чу́ства челове́ка. 6 Он уха́живал за цветáми с тако́й любóвью, бóдто э́то бýли живы́е существá./уха́живали за цветáми, как за живы́ми существáми. 7 Мне теплó, как на пéчке. 8 Сло́вно фé-

никс из пéпла, поднима́лся То́кио из ру́ин. 9 Во Фра́нции, в Ита́лии и в Исна́нии к столу́ пода́ют вино́, как (у нас) в Япо́нии чай. 10 Она́ всё равно́, что егó жена́. 11 Э́то всё равно́, что мы уби́ли челове́ка (уби́ть челове́ка). 12 В Сибíри самолёт при-вы́чен, всё равно́, что авто́бус на го-родсќих у́лицах. 13 Нет язы́ка без мышлénия, как нет и мышлénия без язы́ка. 14 Мой родíтели, как все ба́бушки и дéдушки, óчень лóбят своих вну́чат и мно́го вóзятся с н́ими.

19. 様式・程度 (cf. 結果)

§1.~4. 1 Я поступи́л так, как вы мне посоветóвали. 2 Он дéлал всё,

как ему подсказывала совесть. 3 Больной вёл себя, как рекомендовал врач. 4 Всё вышло не так, как она когда-то мечтала. 5 На улице было так тихо, как всегда здесь бывает по субботам. 6 Теперь я уже не чувствую себя таким одиноким, как прежде. 7 Он говорит совсем так (же), как говорил его покойный отец. 8 Он был учителем, так же как и его старший брат. 9 Всё было так необычно, как бывает иногда в романах. 10 Сегодня был такой холод, какого не было уже пять лет. 11 Мать говорила так нежно, как не говорила никогда в жизни. 12 Его присутствие доставляло мне удовольствие, какого я уже давно не испытывал. 13 Она заботилась о приёмном сыне так же любовно, как всякая мать заботится о родном ребёнке. 14 Он сказал это так, что я не мог удержаться от смеха. 15 Вероятно, это письмо не дойдёт до него, как не дошли все мои последние письма. 16 Дождь кончился так же внезапно, как начался. 17 Никто не знал так много интересных историй, как этот человек. 18 Он плавал в море, как может плавать только настоящий моряк. 19 Он совсем такой, как вы рассказывали / говорили /. 20 Атомная промышленность, как никакая другая, имеет военное значение.

§ 5.~12. 1 Мы заговорили между собой вполголоса так, чтоб он не

слышал. 2 Он потратил столько времени, сколько нужно было, чтобы хорошо подготовить доклад. 3 Он крикнул так, что все, даже находящиеся далеко, слышали. 4 Он обещал всё устроить так, чтобы всем нам было хорошо и удобно. 5 Было настолько тепло, что шли в лёгких рубашках и только к вечеру надели платье. 6 Панорама, открывшаяся перед нами, была такая изумительная, что мы смотрели и смотрели и не могли оторваться. 7 Всё сложилось так, что отъезд был невозможен. 8 Я не страдал столько, сколько вы. 9 Я сел у окна так, чтобы видеть всё происходившее на улице. 10 Он не так хорошо знает русский язык, чтобы по-русски выступать с докладом. 11 Я слишком хорошо знаю этого человека, чтобы сомневаться в нём. 12 Он недостаточно здоров, чтобы его послали работать в такие тяжёлые условия. 13 Она была так добра, что обещала мне помощь. 14 Работа поглощала его настолько, что он часто забывал и о еде. 15 Насколько я знаю, всё у них обстоит благополучно. 16 Он принёс столько книг, сколько мог захватить. 17 Капитализм способствовал умственному развитию людей лишь настолько, насколько это необходимо и выгодно для успехов промышленности и торговли. 18 Мы стали слишком умны, чтобы верить в бога. 19 Я не настолько глуп, чтобы не иметь собственных мыслей.

20 Рыба была такая большая, что два человека с трудом вытащили её на берег. **21** Он не настолько устал, чтобы не работать сегодня.

22 Я играю на скрипке, но недостаточно хорошо, чтобы зарабатывать деньги.

20. 主語にたつもの (続)

§1. **1** То, что с некоторых пор сын перестал советоваться с матерью, сильно обижало её. **2** Ясно, что каждый должен отвечать за свои поступки. **3** Ей было приятно, что её рассказ выслушали с таким вниманием. **4** Молодую учительницу очень радовало, что дети доверяли ей. **5** Странно было, что не вернулись те три человека, которым следовало вернуться немедленно. **6** Вспоминать прошлое было тяжело. **7** Неизвестно, кто выйдет победителем из этого матча. / Судьба матча неизвестна. **8** Какое неповторимое удовольствие сидеть в лесу, в тени и слушать шум ветра и пение птиц. **9** Мать занимало только то, когда сын вернётся. **10** Её очень интересовало и то, кому будет поручена эта сложная работа. **11** То, как он рассказывал о природе Японии, свидетельствовало о его большой любви к стране. **12** Меня утешало только то, что сын вернулся благополучно. **13** Ей казалось, что все смотрят на неё и ждут от неё чего-то особенного. **14** Приятно, когда есть на свете люди,

которым хочется помочь. **15** Не плохо было бы, если бы он вернулся рано. **16** Надо (また нужно, необходимо), чтобы все хорошо осознали вставшую перед ними задачу. **17** В тот же день выяснилось, что в среду я должен лететь в срочную командировку в Киото. **18** Нежелательно, чтобы все работники одновременно уходили домой, надо установить очередность. **19** Плохо, когда идёшь без проводника, всё равно, как слепой. **20** Его раздражает даже то, что в коридоре разговаривают. **21** То, как он рассказывал о своих заслугах, нам не понравилось. **22** Меня просто удивляет, что он так нерешителен.

§2. **1** То, что он сказал, / Его высказывание / вызвало удивление у всех присутствующих. **2** Кто ищет, тот всегда найдёт. **3** Чего мы боялись, то и случилось. **4** Тот, кого мы ожидали с нетерпением, всё ещё не приходил. **5** Любый, кто к нему приходил в гости, чувствовал себя как дома. **6** Нелепо то, что он говорит.

21. 補語のあらわし方

§1.~8. **1** По радио сообщили, что в ближайшие дни ожидается значи-

тельное похолодание. **2** Он только теперь заметил, как он постарел за

последние три года. 3 Я не понимаю, как можно не любить живопись. 4 По пути/дороге/на работу он подошёл к газетному киоску и спросил, есть ли в продаже свежий номер газеты «Асахи». 5 Мы осведомились у девушки, далеко ли ещё до станции. 6 Он сидел и ждал, когда ему принесут его любимое блюдо. 7 Поговаривают, будто в соседней деревне будут строить электростанцию. 8 Врач посоветовал больному, чтобы не вставал с постели и принимал лекарство каждые три часа. 9 Передайте этой студентке, чтобы она принесла библиотечные книги. 10 Преподаватель сказал нам, чтобы мы встретили её и сказали ей о завтрашнем собрании. 11 Преподаватель не устаёт повторять студентам, чтобы они каждый день учили новые слова и чтобы они говорили между собой только по-русски. 12 Мы не хотим, чтобы война унесла миллионы жиз-

ней. 13 Стало быстро темнеть, и мы поспешили домой, опасаясь, что нас застигнет гроза. 14 Они с напряжением следили за ходом соревнований, боясь, как бы наша команда не проиграла. 15 Узнав, что отсюда до вершины горы надо идти шесть часов, туристы повернули назад. 16 Не будет преувеличением сказать, что судьба мира на Дальнем Востоке во многом зависит от того, по какому пути пойдёт Советский Союз. 17 Губернатор подчёркивает, что против дороговизны нужно бороться в масштабе всей страны, не только муниципалитету, но и правительству. 18 Сейчас все знают, что частное землевладение мешает разрешению жилищного кризиса в стране. 19 Они настаивают, чтобы, освободившись от военного союза с США, Япония проводила политику мира и нейтралитета и установила дружественные отношения со всеми странами.

22. 形 容 節

§ 1.~9. 1 Каково же было его удивление, когда он увидел её в театре. 2 Он единственный человек, кто сможет довести до конца эту работу. 3 Она была единственным человеком, с которым он здесь дружил и беседовал. 4 Дождь, идущие/шедшие/два дня в центральной части острова Хоккайдо, унесли восемь человеческих жизней. 5 Есть в России много маленьких городов со смешными и милыми име-

нами/названиями/. 6 Он был инициатором проведения этой научной конференции. 7 Все мои усилия заставить его говорить оставались тщетными/напрасными/. 8 Молодая учительница приобрела славу умелого и знающего преподавателя./За молодой учительнице закрепилась слава ~/О молодой учительнице заговорили как о ~ 9 У него был такой вид, как будто он работал весь день без передышки.

10 За время моего отсутствия брат стал таким большим, что я с трудом узнал его. 11 Надо создать такое общество, чтобы трудящиеся были уверены в своём завтрашнем дне. 12 Вопрос о войне и мире является в настоящее время самым важным, самым жгучим вопросом, волнующим всё человечество. 13 В памяти человечества всё ещё свежи печальные последствия двух мировых войн, унёсших почти 60 миллионов жизней и оставивших огромное число людей калеками. 14 12-го апреля 1961 года, как молния, облетела весь мир весть о том, что первый в мире космический корабль «Восток» с человеком на борту, совершив полёт вокруг земного шара, благополучно вернулся на терри-

торию СССР. 15 Был такой шум, будто собрались сотни людей. 16 Всюду были следы ночной бұри. 17 В последнее время среди японцев растёт понимание того, что война во Вьетнаме—это не «пожар на чужом берегу». 18 Это был человек высокого роста, с красивой фигурой и правильными чертами лица. 19 Суду были представлены убедительные доказательства того, что обвиняемый совершил преступление. 20 Грандиозные планы моей матери сделать из меня образованного человека, потерпели полное фиаско. 21 Опасность вовлечения Японии в войну на основе договора безопасности существует как реальность./~является реальностью.

23. 述語を形成する節

§1.~2. 1 Я в таком положении, что не могу сказать ничего определённого./Моё положение таково, что ~ 2 Теснота такая, что почти прохода (проходу) нет. 3 Погода сегодня такая, что можно ходить без пальто. 4 Состояние больного таково, что даже читать газету нельзя. 5 Он такой, что стоит ему только (захотеть) поухаживать, и никакая девушка перед ним не устоит, даже самая красивая. 6 Дорога такая, что по ней можно только

пешком пройти. 7 Это самый сильный снегопад за десять лет./Это такой сильный снегопад, какого не было десять лет. 8 Какъв отец, таков и сын. 9 Задача не такая, чтобы её было легко решить. 10 Она такая своеобразная, что в любую минуту может собраться и уехать из дому. 11 В бюджетах японских семей расходы на одежду являются не такой сложной проблемой, как расходы на жильё. 12 Вид у парня был такой, будто его чем-то обидели.

II

1. ～だ

1 Однажды в воскресный день с утра шёл проливной дождь. 2 Поднялся/Был/ужасный шум. 3 Когда он кончил петь, в зале раздались бурные аплодисменты/зал загремел аплодисментами, слушатели в зале разразились бурными аплодисментами. 4 На улице дул холодный ночной ветер. 5 Но в любом случае исход был печальным для него. 6 За исключением горы Асама ни разу не пришлось/довелось/мне подниматься на горы, заслуживающие того, чтобы называться го-

рами. 7 Не такой я человек, чтобы отказываться от своего намерения, что бы ни говорили студенты. 8 В мире, где он чувствовал себя одиноким и окруженным врагами, все же у него были друзья, которые понимали его. / Хотя он чувствовал себя одиноким и окруженным врагами в мире, всё же у него были свои друзья, которые понимали его. 9 Бабушка так и прожила жизнь, не узнав, что такое счастье и что такое несчастье. 10 Всю прошлую ночь непрерывно шел снег.

2. ～には～がある

1 В Японии (находится, встречается и т.п.) много деревянных домов. 2 У меня много дел. 3 Анна Ахматова—один из моих самых любимых русских поэтов. 4 Рубашки бывают трёх размеров: большого, среднего и малого. 5 Вагоны бывают первого и второго классов. / Есть два класса вагонов: первый и второй. 6 Кроме врачей такой же белый халат носят парикмахеры. 7 Одним из самых популярных алко-

гольных напитков в Японии является пиво. 8 Пьесы «кабуки» бывают двух жанров: «дзидаймоно», пьесы на исторические темы, и «сэвамоно», драмы на бытовые темы. 9 В его лице было что-то от Наполеона. 10 Этот закон почти не знает отклонений. 11 Среди микробов есть вредные, но есть и полезные. 12 Существует много способов, которые позволяют отличить настоящее серебро от подделки.

3. 主語を表わさない <～は>

1 Тогда моим единственным утешением было ходить по коридору взад и вперёд в уединении. 2 Что до Хиросима, то он известен свой-

ми знаменитыми устрицами. / Гброд Хиросима известен ~. 3 Даже ребёнок может управлять этой машиной. 4 Она самая младшая из во-

сьмерых братьев и сестёр. 5 В январé три́дцать один день, а в февралé бывáет или двáдцать вóсемь, или двáдцать дéвять дней. 6 Что у вас есть из ово́щей?—Из ово́щей—то́лько помидóры и огурцы. 7 Из жéнщин, крóме неё, в вагóне находíлась лишь одна́ мать с детьмí. 8 Лéтом 1942 гóда в Токио стоя́ла (такáя) сýльная жарá, какóй нé было 68 лет. / ～ стоя́ла сáмая сýльная жарá за послéдние 68 лет. 9 Ананáсы я ел то́лько в консервах. 10 У него́ есть одíн большóй недóстаток: он берёт кнìги и надóлго задérживает их. 11 Однó несомнénно: чем рáньше, тем лúчнее. 12 Пóсле войны́ гóрод Тóкио сýльно изменíлся / в гóроде Тóкио произошли огрóмные изменéния. 13 Его́ картины оцéниваются рáзными / разлúчными / людьмí по-рáзному. 14 Совéтское объедíнение «Междунáродная кнìга» уча́ствует в éтой кнìжной ярмарке пятнáдцатый раз. 15 Мы употребля́ем нарэ́занное кúбиками мя́со, котóрое мóжно купíть в магазíнах. 16 Мой пёрвый ромáн

был напеча́тан (опубликóван) в журна́ле «Мир литератúры». / Я впервóе напеча́тался в журна́ле ～ 17 Человéка отличáет от живóтных общéственно полéзный труд. 18 Дáже сáмая тяжёлая из éтих настóльных электронно-вычислíteльных машíн вéсит то́лько два килогáмма. 19 Бóльше всего́ их интересовáло строíтельство дётского сáдика. 20 Дорóга, котóрая ведёт к мíру во Вьетна́ме, ещё полна́ препятствий. 21 Несмотря́ на éти мёры, трáнспортные прóбки оста́ются бичóм япо́нских большúх гóродов. 22 На éтот пóезд вы мóжете взять билéты то́лько в вагóны пёрвого клáсса. 23 Эксплуатáция детéй запрещáется. 24 Свобо́да мýсли и совести́ не должна́ нарушáться. 25 Искренне стремя́сь к междуна́родному мíру, основáнному на справедлúвости и порядке, япо́нский наро́д на вéчные времена́ отка́зывается от войны́ как сувéренного прáва нáции, а тáкже от угрóзы или применéния воору́женной сýлы как срéдства разрéшения междуна́родных спóров.

4. ～は～が～だ

1 Билéт у вас? 2 У éтой болéзни очéнь длíтельный скрýтый перíод. 3 Япо́нское судостроéние—сáмое лúчшее в мíре 4 И отéц и мать за послéднее врéмя замéтно постарéли. 5 Рáзве занимáться не ваш долг? 6 Ужé конéц сентяб́ря, но в Тóкио солнце всё ещё грéет почтí по-лётнему. 7 В послéднее врéмя в Тóкио

дни стоят пáсмурные. / В Тóкио стоят пáсмурные дни. 8 У неё большóй óпыт преподавáния / преподавáтельской рабóты. 9 Возникла опáсность наводнénия в éтом райóне. 10 В éтом гóроде одна́ вýсшая шкóла, две срéдние и четýре начáльные. 11 Почему́ у насекомых стрекóчут то́лько самцы? 12 Чéм-то па́хнет,

навѣрное, есть утѣчка гáза. 13 Чáсто встреча́ются лю́ди, кото́рые ду́мают, что е́сли пѣща недорого́, то, значит, она́ непита́тельна. 14 У меня́ ещё оста́лся оди́н экза́мен по матемáтике. 15 За послѣднее вре́мя ухóд молодёжи из дере́вни преврати́лся в/сóздал/óструю нацио́нальную пробле́му. 16 Как разнóобразны ви́ды иску́ства! 17 Бóльше всего́ у́стриц развóдят в Хиро́сима. /Са́мыми знамени́тыми у́стрицами сла́вится Хиросима. 18 Вы́с-

тавка преслѣдует цель/имѣет це́лью, ста́вит своѣй це́лью/показа́ть дости́жения япо́нской индуст́рии. 19 Здесь тра́нспортное сообще́ние о́чень удо́бно/хорошо́/. 20 Среди́ дере́вьев преоблада́ют хвойны́е—сб́сны, криптомѣрии. 21 В Япо́нии в внутриго́родско́м тра́нспорте преоблада́ют авто́бусы. 22 Среди́ же́ртв тра́нспортных ката́строф большо́й проце́нт составля́ют де́ти. 23 Райо́и облада́ет хорошо́ развито́й тра́нспортной се́тью.

5. 連 体 修 飾

1 Нагасаки да́вно остава́лся еди́нственным «окно́м» Япо́нии в Еврóпу. 2 Э́тот райо́н—центр тури́зма. /Э́то райо́н развито́го тури́зма. / В э́том райо́не процвета́ет тури́зм. 3 Кита́йская и европе́йская культу́ра проника́ли в Япо́нию че́рез дре́вние пор́ты Кюсю́, располо́женные на егó запа́дном побере́жье—Хирадо, Нагасаки, Хаката, Боноцу. 4 В Токио и други́х большо́х города́х выраста́ют оди́н за други́м фешене́бельные «маншон», кото́рые для широ́ких масс ка́жутся/оста́ются/цвета́ми на го́рных верши́нах. 5 По коли́честву осáдков Кагосима значи́тельно превосхо́дит Токио, где среднегoдoвáя циф́ра—1568 мм. 6 Извѣстный футу́ролог предска́зывает, что в конце́ столѣ́тия города́ востóчного побере́жья о́строва Хо́нсю солью́тся в еди́ный «мегалопо́лис», простира́ющийся на 350 киломе́тров от То́кио до Нагоя. 7

Э́то вулка́н Асо, кра́тер кото́рого счита́ется е́два ли не са́мым большо́м в ми́ре. 8 Здесь преоблада́ют предприятия пищево́й промы́шленности, сырьём для кото́рых явля́ется сла́дкий карто́фель. 9 В э́тих пла́нах ниче́го не говори́тся о том, что бу́дет сде́лано для крестья́н, жизнь кото́рых тѣсно связа́на с се́льским хо́зяйством. 10 На гигáнтской террито́рии Сиби́ри есть ещё нема́ло мест, где еди́нственными ви́дами тра́нспорта явля́ются вездехо́ды и вертолѣ́ты. 11 Я получи́л в отве́т дру́жеское пись́мо, где мне предлага́лось/предлага́ли/прие́хать в любѣе удо́бное для меня́ вре́мя. 12 Метро́—э́то срѣ́дство тра́нспорта, кото́рое позволя́ет бы́стро, безопа́сно и дѣшево перевезти́ мно́гих люде́й. 13 Проливны́е дожди́, непрерýвно шѣдшие с 28 ию́ня по 1 ию́ля, повсе́местно привели́ к óползня́м и наводне́ниям. 36 челове́к поги́бло, 7

пропало без вѣсти, всего пострадало бѳлее 20 ты́сяч человек. 14 Равнина Цукуси—это основная житница Кюсю, дающая ежегодно до 300 ты́сяч т. риса. 15 Широкая общественность во всех странах расценивает предстоящую встречу в Пари́же как шаг, который должен открыть путь к переговѳрам и способствовать мирному решѳнию вьетна́мского вопро́са. 16 Комитѳт принял резолю́цию, осуждающую вьетна́мскую войну́ и тре́бующую неме́дленного вы́вода америка́нских войск. 17 На́до соста́вить такое рациона́льное расписа́ние, при кото́ром не пропадало бы ни мину́ты драгоценного вре́мени студѳнтов. 18 И сего́дня, че́рез 24 го́да по́сле оконча́ния войны́, америка́нские ба́зы разбро́саны по всей террито́рии Япо́нии. 19 Пе́ред на́ми сто́ит/У нас/много вопро́сов, тре́бующих решѳния. 20 На телефо́нные звонки́ в кабинет дире́ктора/к дире́ктору/обы́чно отве́чала секретарша./Когда звонили в кабинет дире́ктора, как пра́вило, к телефо́ну подходила секретарша.

21 При поступле́нии/приѳеме/в э́тот институ́т создаѳтся большо́й ко́нкурс: на о́дно ме́сто 30 человек. 22 Кюсю состоит из се́мь префе́ктур: Фукуоки, Саги, Нагасаки, Кумамото, Ойты, Миядзаки и Кагосимы. 23 На заво́де де́лают ра́зные маши́ны: грузовики́, самосва́лы и легковы́е/малолитра́жные/автомобили́. 24 Э́то стра́шная бо́лезнь, при кото́рой больно́й посте́пенно теряет спо́собность произво́льных дви́жений рука́ми и нога́ми./Э́та бо́лезнь о́чень стра́шная: больно́й ~. 25 Мне изве́стны слу́чай, когда роди́тели развели́сь из-за матери́альных трудо́стей. 26 По́говаривают/Поду́мывают/о закры́тии заво́да. 27 Слы́шно бы́ло, как гра́блями сгребали сосно́вые и́глы. 28 Предста́вление о том, что безопа́сность Япо́нии обеспе́чивается америка́нскими «я́дерными зонти́ками», явля́ется ото́рванной от действите́льности иллю́зией. 29 В год его́ рожде́ния в се́мье произошло́/се́мью пости́гло/большѳе несча́стье: о́тец ослѳп.

6. 連用修飾

1 Моско́вский худо́жественный теа́тр, дав своё послѳднее предста́вление в То́кио, уѳехал на ро́дину./~ дал своё послѳднее предста́вление ~ и вы́ехал ~ 2 Вчера́ в города́х Япо́нии произошло́ много у́личных катастро́ф. То́лько в То́кио поги́бло де́сять человек. 3 Под аплодисме́нты зрите́лей ме́дленно

шага́ли спортсме́ны. 4 Приня́тию проѳекта бю́джета предше́ствовали бу́рные деба́ты. 5 О́ни зараба́тывают на жизнь гла́вным о́бразом тем, что рабо́тают поде́нно на заво́де. 6 Мы не ви́делись с ним пять лет, и за э́то вре́мя он си́льно изме́нился./За пять лет, что мы не ви́делись с ним, он си́льно изме́нился. 7 Пройде́т не

больше двух-трёх лет, и мы перего-
ним вас. 8 Билеты проданы на не-
делю вперёд (на все дни до воскре-
сенья). 9 Он обещал прийти во-
время, но он опоздал. 10 Пройдёт
несколько дней, и наступит октябрь,
но нам всё ещё приходится пользо-
ваться сеткой от москитов. 11 Бо-
рясь за третье место в мире по об-
ъёму промышленного производства,
Япония занимает 21-е место по
размерам национального дохода на
душу населения и переживает ост-
рейший жилищный кризис. 12 Он
приехал в Москву на два месяца, но
не успел посмотреть всё, что хотел,
так как пришлось целый месяц про-
лежать в больнице. 13 Несмотря на
наши неоднократные уговоры, он
остался твёрд в своём решении уе-
хать. 14 Правда, она часто зани-
мала у меня деньги, но всегда ак-
куратно отдавала. 15 Она не вхо-
дила в комнату, боя(ла)сь помешать
детям делать уроки. / Она боялась
~ и не входила ~ 16 Мы отло-
жили отъезд на морское купание
до конца месяца, опасаясь загро-
мождённых машинами улиц или
давки в поездах. / Мы опасались ~
и отложили ~ 17 В воскресенье
миллионы японцев, желая побыть
на лоне природы, бросаются к поез-
дам, автобусам и автомашинам,
создавая на вокзалах и шоссе-
вых магистралях ещё больший «тран-
спортный ад», чем в будничные дни.
18 При его уме и решительном ха-
рактере из него выйдет хороший

руководитель. 19 Диапазон/Круг/
его интересов широк: от русского
языка до астрономии. 20 Мы не
можем поручить ему эту работу, тем
более что он непорядочен в дене-
жных делах. 21 Его младший брат,
как человек молодой и неопытный,
нуждается в поддержке старших,
более опытных товарищей. 22 Было
воскресенье, и поэтому в парке бы-
ла ужасная сутолока. / В парке бы-
ла ужасная сутолока, тем более что
было воскресенье. / В парке была
ужасная сутолока, чему содейство-
вало и то, что было воскресенье.
23 После долгих размышлений и
колебаний он пришёл к заключе-
нию, что должен отказаться от
мысли поехать в Москву. 24 Вчера
в этой начальной школе отсутство-
вало около ста учащихся из-за
гриппа. А многие из пришедших
жаловались на головную боль. 25
Совестно/Не стоит/Некрасиво/пла-
кать только из-за того, что прова-
лился на экзаменах. 26 Мы все
здоровы, вот только мой брат про-
студился. 27 На Хоккайдо тайфун
разбушевался и нанёс серьёзный
ущерб посевам. Имеются и чело-
веческие жертвы. 28 Вкусовые ка-
чества вина зависят от многих фа-
кторов, в том числе и от климати-
ческих условий. 29 Мать заболела,
а тут ещё мой младший брат попал
в уличную катастрофу. 30 Промы-
шленности здесь нет, за исключе-
нием гончарных мастерских, изгото-
вляющих фарфор. 31 Войти может

только тот, у кого есть билет / кто имеет билет. 32 В городе Тóкио много разных проблем— / : / растёт преступность среди молодёжи, не хватает жилья. / Перед Тóкио стоит много разных проблем— ~ 33 Цены (на товары) резко подскочили при сохранении прежней зарплаты / при прежней зарплате. 34 Заседание окончилось, а вопрос так и остался неразрешённым. 35 На уроках русского языка мы уделяем основное внимание грамматике. 36 Он читал лекцию о русской литературе, преимущественно о творчестве Л. Н. Толстого и Ф. М. Достоевского. / ~, причём он уделял больше внимание творчеству Л. Н. Толстого и Ф. М. Достоевского. / ~, уделяя ~. 37 Пользуясь ослаблением импортных ограничений, на японский рынок устремились американские грейпфруты. 38 Она ушла с твёрдым решением выручить его из беды. 39 Всё случилось именно так, как и следовало ожидать. 40 Если пойдёт дождь, то нельзя будет подняться на гору. 41 Синтетические ткани очень практичны: они долго носятся, не мнутся, легко стираются, их не нужно гладить. 42 Есть чело-

веческие радости, которые за деньги приобрести нельзя— радость дружбы и любви, радость открытия, радость творчества. 43 В отличие от других портовых городов Кюсю, которые принадлежали местным феодальным кланам, Нагасаки был поставлен под контроль эдского правительства, и им управляли губернаторы, назначаемые из Эдо. 44 Хирург совсем молодой, он уже умеет делать сложные операции. 45 Как говорил Гёте, жизнь очень коротка. 46 Не всегда легко судить о действительных знаниях студента только по его результатам экзаменов. 47 Число смертей от транспортных катастроф в текущем году достигнет, по-видимому, 16 тысяч, что / または, ~. Эта цифра / превышает число американцев, убитых в прошлом году во Вьетнаме. 48 Выступая на своей первой за два месяца пресс-конференции, премьер-министр обещал предпринять соответствующие меры. 49 По его мнению, войска самообороны были созданы в нарушение Конституции и поэтому сами являются незаконными.

7. <疑人法> について

1 Новые открытия в конечном счёте приносят человечеству больше пользы, чем вреда. 2 Всех удивляло, что работники отказываются принимать чаевые. 3 Опыты, проведённые на животных, показали, что

организм животного может перенести перегрузку. 4 Судьба забросила его далеко в Африку. 5 Это дерево даёт больше искр и дыму, чем тепла. 6 Эта причёска уменьшает рост и делает лицо очень круглым.

7 Электростанция начала давать ток. 8 Его пригласили в институт как раз тогда, когда студенческие волнения охватили всю Японию. 9 При применении этого удобрения каждый гектар дал по 6 тонн зерна. 10 Этот роман принёс ему славу. 11 Изучение теории помогает нам в практической работе. 12 Изобретение нового станка по-

высило качество продукции. 13 Работа поглощала его настолько, что он часто забывал и о сне и о еде. 14 Меня беспокоило, что я опаздываю. 15 Четыре года студенческой жизни дало ему много. 16 Неаккуратная голова портит внешность. 17 Последняя конференция не знала себе равных по числу участников.

8. 動詞, 形容詞から派生した抽象名詞の用法

1 Для ускорения специализации производства сейчас делается очень многое. 2 Последняя попытка спасти положение, предпринятая вчера поздно вечером премьером, не имела того успеха, на который она была рассчитана. 3 Нужна дальнейшая механизация. 4 Принятие закона неизбежно вызовет ещё больший рост недоверия к правительству. 5 Он доказал необходимость использования ещё большего количества химических удобрений. 6 Открытие новых качеств веществ позволяет учёным создать новые вещества, не существующих в природе. 7 Продолжающееся ухудше-

ние положения на Ближнем Востоке вызывает/не может не вызывать/у нас серьёзное беспокойство. 8 Интервенция США приведёт к ещё большему осложнению обстановки на Индокитайском полуострове. 9 Предотвращение войны—важнейшая задача современности. 10 Осуществление этого плана жилищного строительства позволит разом ликвидировать хроническую нужду в жилищах. 11 Введение новой техники в ближайшем будущем увеличит вдвое производство автомобилей. 12 Руководство кружком отнимало много времени.